

2024

Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego

Statistical Yearbook of Świętokrzyskie Voivodship

2024

Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego

Statistical Yearbook of Świętokrzyskie Voivodship

Urząd Statystyczny w Kielcach Statistical Office in Kielce

Kielce 2024

Zespół Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Kielcach
Editorial Board of Statistical Office in Kielce

Przewodniczący
President
Ewa Tomczyk

Redaktor Główny
Editor-in-Chief
Aneta Królik

Członkowie
Members

Iwona Boksa-Nowak, Mateusz Orzechowski, Agnieszka Piotrowska-Piątek, Małgorzata Sobieraj,
Olga Szymocha, Edyta Wojtasik

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne
Content-related works and editorial works

Zespół Świętokrzyskiego Ośrodka Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Kielcach
The staff of the Świętokrzyski Centre for Regional Surveys of Statistical Office in Kielce

Magdalena Baran-Wojtachnio, Iwona Boksa-Nowak, Roksana Czaja, Łukasz Gibowski, Dominik
Górski, Rafał Młynik, Ewa Morąg, Mateusz Orzechowski, Aldona Paliwoda, Ireneusz Rusak, Magdalena
Szczepanek, Sylwia Świtoń

pod kierunkiem
supervised by
Anety Królik, Sylwii Świtoń

Opracowanie graficzne
Graphics

Tomasz Bochenek, Dominik Górski

Skład

Typesetting
Tomasz Bochenek

ISSN 1640-0100

Zdjęcie zamieszczone na okładce

Photograph on the cover
Zamek Krzyżtopór w Ujeździe (źródło: Adobe Stock)

Publikacja dostępna na stronie internetowej
Publication available on the website
<http://kielce.stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła
When publishing Statistical Office data — please indicate source

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Kielcach przekazuje Państwu dwudzieste piąte wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego”. Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących sytuację demograficzną, poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa.

Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w 21 działach tematycznych Rocznika. Niektóre z nich wzbogacono tablicami, które prezentują wybrane zagadnienia w układzie miast według wielkości oraz według Delimitacji Obszarów Wiejskich (DOW). Zastosowanie Delimitacji umożliwiło szczegółowe prezentowanie danych na temat obszarów wiejskich, z podkreśleniem ich różnorodności. W bieżącym wydaniu zaprezentowano także wstępne wyniki z badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR). Opracowanie kończą dwie tablice przeglądowe, które zawierają ważniejsze dane o województwie w latach: 2000, 2010, 2015, 2023 oraz wybrane informacje o województwie na tle kraju w 2023 r.

Przy opracowywaniu poszczególnych działów Rocznika korzystano przede wszystkim z zasobów informacyjnych statystyki publicznej, ale także na szerszą skalę ze źródeł administracyjnych.

Publikacja, poza wydaniem książkowym, dostępna jest na stronie internetowej Urzędu <http://kielce.stat.gov.pl>.

Dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje, które przyczyniły się do wzbogacenia treści tego opracowania.

Mam nadzieję, że zaprezentowane informacje okażą się interesujące i zachęcą Państwa do analizy i obserwacji przemian zachodzących w społeczno-gospodarczej strukturze naszego województwa.

p.o. Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Kielcach

Ewa Tomczyk

PREFACE

The Statistical Office in Kielce is pleased to present You the twenty-fifth edition of the "Statistical Yearbook of the Świętokrzyskie Voivodship". The publication contains a rich set of information characterizing the demographic situation, the standard of living of the society and the state of the economy of the voivodship.

The detailed statistical data have been grouped into 21 thematic sections of the Yearbook. Some of them have been enriched by the tables which present the selected topics by size of the urban areas and by the Delimitation of Rural Areas (DOW). The use of the Delimitation enabled detailed presentation of data on rural areas, emphasising their diversity. In the current edition of the Yearbook preliminary data from the Integrated Farm Statistics (IFS) survey have been also presented. The elaboration ends with two review tables containing major data on the voivodship in the years 2000, 2010, 2015 and 2023 as well as selected information about the voivodship on the background of the country in 2023.

When preparing individual chapters of the Yearbook, information resources of public statistics were mainly used, but also to a greater extent administrative sources.

This publication, apart from printed edition, is also available on the website of the Office <http://kielce.stat.gov.pl>.

I would like to express my gratitude to all the persons and institutions for the information provided, which contributed to enriching the content of this study.

I hope that the presented information will prove interesting and encourage You to analyse and observe the changes taking place in the socio-economic structure of our voivodship.

Acting director
of the Statistical Office in Kielce

Ewa Tomczyk

Spis rzeczy

Przedmowa	
Objaśnienia znaków umownych	
Ważniejsze skróty	

Działy

I. Warunki naturalne i ochrona środowiska	
II. Samorząd terytorialny	
III. Wymiar sprawiedliwości	
IV. Ludność	
V. Rynek pracy	
VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne	
VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania	
VIII. Edukacja i wychowanie	
IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	
X. Kultura. Turystyka. Sport	
XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	
XII. Rolnictwo	
XIII. Leśnictwo i łowiectwo	
XIV. Przemysł i budownictwo	
XV. Transport	
XVI. Handel. Ceny	
XVII. Finanse przedsiębiorstw	
XVIII. Finanse publiczne	
XIX. Inwestycje. Środki trwałe	
XX. Rachunki regionalne	
XXI. Podmioty gospodarki narodowej	

Tablice przeglądowe

I. Województwo na tle kraju w 2023 r.	
II. Ważniejsze dane o województwie	
Uwagi ogólne	
Uwagi do działów	

Contents

	Str. Page
Preface	3 – 4
Symbols	6
Major abbreviations	7 – 8

Chapters

Environment and environmental protection	11 – 25
Local government	26
Justice	27 – 29
Population	30 – 50
Labour market	51 – 61
Wages and salaries. Social benefits	62 – 65
Households. Dwellings	66 – 78
Education	79 – 87
Health care and social welfare	88 – 99
Culture. Tourism. Sport	100 – 110
Science and technology. Information society	111 – 115
Agriculture	116 – 124
Forestry and hunting	125 – 129
Industry and construction	130 – 133
Transport	134 – 137
Trade. Prices	138 – 139
Finances of enterprises	140 – 146
Public finance	147 – 151
Investments. Fixed assets	152 – 155
Regional accounts	156 – 157
Entities of the national economy	158 – 160

Review tables

Voivodship on the background of the country in 2023	161 – 165
Major data on voivodship	166 – 174
General notes	175 – 179
Notes to chapters	180 – 206

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (–)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero:	(0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
	(0,0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 177 categories of applied classification presented in an abbreviated form; full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 177
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty Major abbreviations

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty zloty
szt. pcs	sztuka pieces
wol. vol.	wolumin volume
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona tonne
mm	milimetr millimetre
m	metr metre
km	kilometr kilometre
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
hl	hektolitr hectolitre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt·hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt·hour
TJ	teradžul terajoule

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
°C	stopień Celsjusza centigrade
s	sekunda second
min	minuta minute
h	godzina hour
d 24 h	doła 24 hours
r.	rok
t/r t/y	ton rocznie tonnes per year
art. Art.	artykuł article
cd. cont.	ciąg dalszy continued
dok. cont.	dokończenie continued
n.p.m. a.s.l.	nad poziomem morza above the sea level
nr (Nr) No.	numer number
pkt	punkt
p.proc.	punkt procentowy percentage point
poz.	pozycja
tabl.	tablica table
ust.	ustęp
0°1'1" ←	E N S W wschód East północ North południe South zachód West
i in.	i inni
im.	imienia

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
itp. etc.	i tym podobne and the like
m.in. i.a.	między innymi among others
np. e.g.	na przykład for example
tj. i.e.	to jest that is
tn. i.e.	to znaczy that is
tw.	tak zwany
ww.	wyżej wymieniony
PKP	Polskie Koleje Państwowe

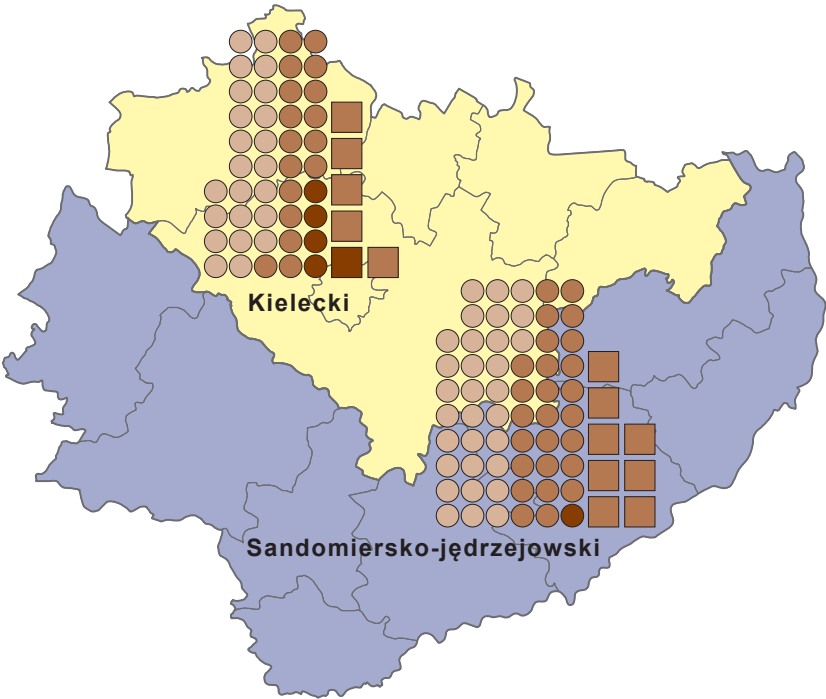
Skrót Abbreviations	Znaczenie Meaning
ESA	Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej European System of National and Regional Accounts in the European Union
EKG ECE	Europejska Komisja Gospodarcza Economic Commission for Europe
NUTS	Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych Nomenclature of Territorial Units for Statistics
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organisation for Economic Cooperation and Development
ONZ UN	Organizacja Narodów Zjednoczonych United Nations
UE EU	Unia Europejska European Union

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY W 2023 R.
 ADMINISTRATIVE DIVISION IN 2023

	Granice podregionów NUTS 3	Powierzchnia	11 709 km ²
	NUTS 3 subregion boundaries	Area	
	Granice powiatów	Powiaty	13
	Powiat boundaries	Powiats	
	Granice gmin	Miasta na prawach powiatów	1
	Gmina boundaries	Cities with powiat status	
skarżyski	Nazwy powiatów	Gminy ogółem	102
	Powiat names	Total gminas	
	Siedziba władz wojewódzkich	Gminy miejskie	5
KIELCE	Seat of the voivodship authority	Urban gminas	
	Miasta – siedziby powiatów	Gminy miejsko-wiejskie	43
	Cities – seats of powiats	Urban-rural gminas	
	Najdalej wysunięte punkty województwa	Gminy wiejskie	54
	Extreme points of the voivodship	Rural gminas	
	Najwyżej położony punkt województwa (w m n.p.m.)	Miasta	48
	Highest point of the voivodship (in m a.s.l.)	Cities and towns	
	Najniżej położony punkt województwa (w m n.p.m.)		
	Lowest point of the voivodship (in m a.s.l.)		
Długość granicy w km z poszczególnymi województwami podana jest pod nazwami tych województw. The length of a boundary with each voivodship (in km) is given under the name of a given voivodship.			

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO WEDŁUG KLASYFIKACJI JEDNOSTEK
TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NUTS) W 2023 R.**
DIVISION OF ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE CLASSIFICATION
OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICS (NUTS) IN 2023

PODRGIONY (NUTS 3)
SUBREGIONS (NUTS 3)

PL721 – Kielecki

Powiaty	
Powiats	
kielecki	(19)
konecki	(8)
ostrowiecki	(6)
skarżyski	(5)
starachowicki	(5)
Miasto na prawach powiatu	
City with powiat status	
Kielce	(1)

PL722 – Sandomiersko-jędrzejowski

Powiaty	
Powiats	
buski	(8)
jędrzejowski	(9)
kazimierski	(5)
opatowski	(8)
pińczowski	(5)
sandomierski	(9)
staszowski	(8)
włoszczowski	(6)

- Jeden powiat
One powiat
- Jedno miasto na prawach powiatu
One city with powiat status

- Jedna gmina:
One gmina:
- wiejska
rural
- miejsko-wiejska
urban-rural
- miejska
urban
- Granice podregionów NUTS 3
NUTS 3 subregion boundaries
- Granice powiatów
Powiat boundaries

W nawiasach podano liczbę gmin.
Number of gminas is given in parentheses.

Dział I. Warunki naturalne i ochrona środowiska
Chapter I. Environment and environmental protection

TABL. 1. WARUNKI METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL CONDITIONS
A. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

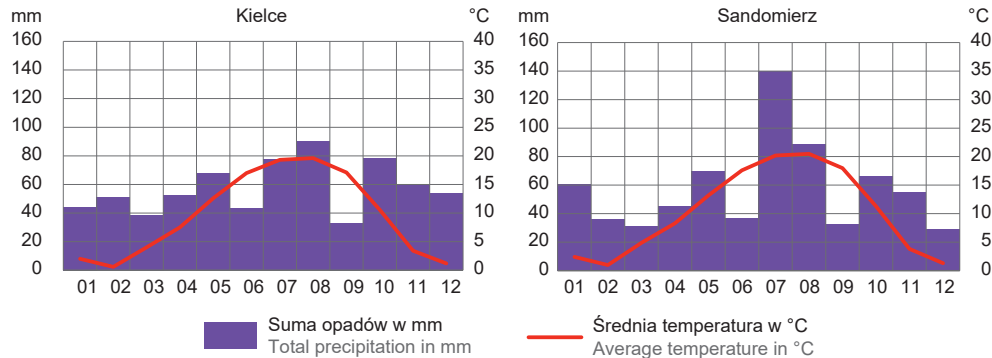
STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesie- nie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C				Temperatures in °C				
		średnie ^a		average ^a			skrajne		extreme	
		1971–2000	1991–2020	2011–2020	2016–2020	2023	maksi- mum	mini- mum	amplitudy temperatur skrajnych	
							maxim- mum	mini- mum	amplitudes of extreme temperatures	
							1971–2023			
Kielce	260	7,4	8,2	8,9	9,1	9,6	36,6	-33,9	70,5	

B. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIE NIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, SUNSHINE DURATION AND CLOUDINESS

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznie- nie w h Sunshine duration in h	Średnie zachmu- rzenie w oktantach ^b Average cloudi- ness in octants ^b
	1971–2000	1991–2020	2011–2020	2023			
	średnie ^a	average ^a					
Kielce	600	631	609	691	2,3	1811	.

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. b Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). Brak pełnego ciągu pomiarowego zachmurzenia.
Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego.
a Data for multi-year periods include annual averages for these periods. b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). Lack of a full measurement sequence of cloudiness.
Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management – National Research Institute.

WYKRES 1. TEMPERATURY POWIETRZA I OPADY ATMOSFERYCZNE W WYBRANYCH STACJACH METEOROLOGICZNYCH W 2023 R.
CHART 1. AIR TEMPERATURES AND ATMOSPHERIC PRECIPITATION IN SELECTED METEOROLOGICAL STATIONS IN 2023

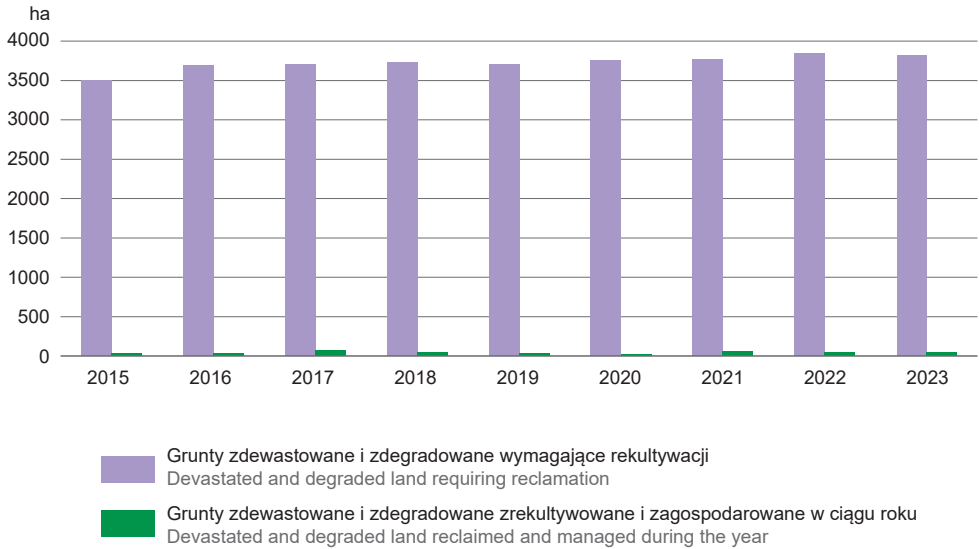
TABL. 2. POWIERZCHNIA GEODEZYJNA WEDŁUG KIERUNKÓW WYKORZYSTANIA
Stan w dniu 1 stycznia
GEODETIC AREA BY LAND USE
As of 1 January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2023	2024		SPECIFICATION
	w ha			in ha	w odsetkach in percent	
Powierzchnia ogólna	1171050	1171050	1170878	1170878	100,0	Total area
w tym:						of which:
Użytki rolne	751624	757315 ^a	753690 ^a	753129 ^a	64,3	Agricultural land
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	345895	338115	339098	339239	29,0	Forest land as well as wooded and bushy areas
Grunty pod wodami powierzchniowymi	8675	8786	8958	8989	0,8	Land under surface waters
Grunty zabudowane i zurbanizowane	54724	57017 ^b	59385 ^b	59944 ^b	5,1	Built-up and urbanised areas
Nieuzytki	8573	8356	8173	8228	0,7	Wasteland

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.
Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

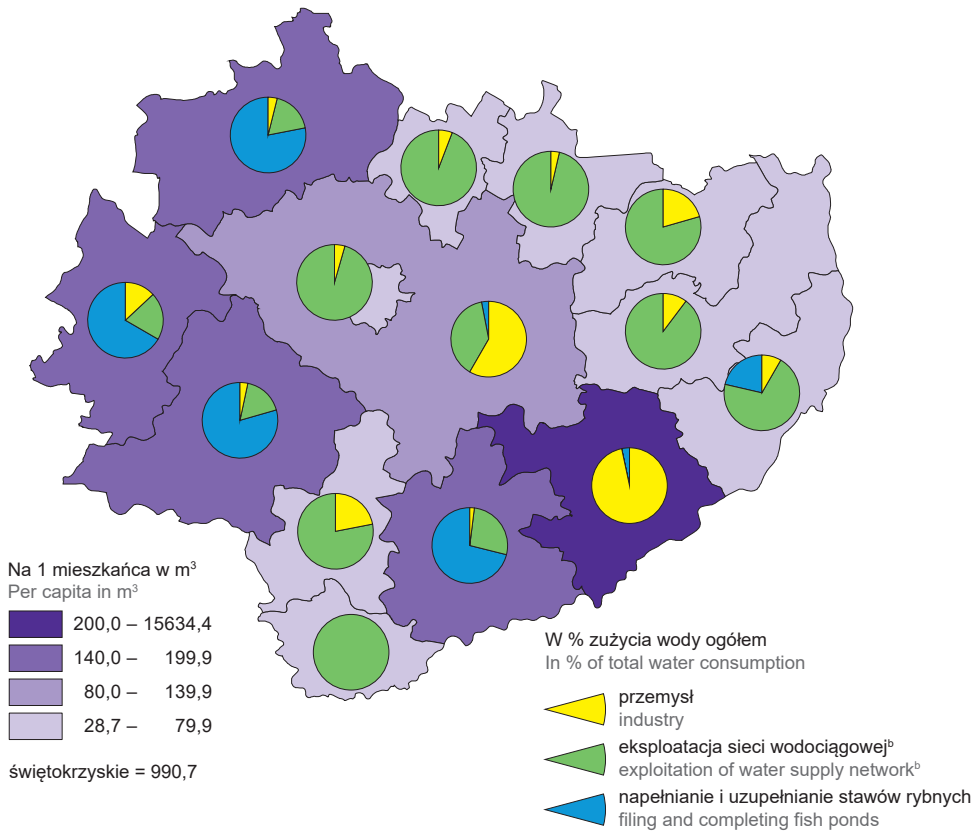
a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item "forest land as well as woodland and shrubland" until 2016. b Including areas used for the construction of public roads or railways.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

WYKRES 2. GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE
CHART 2. DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

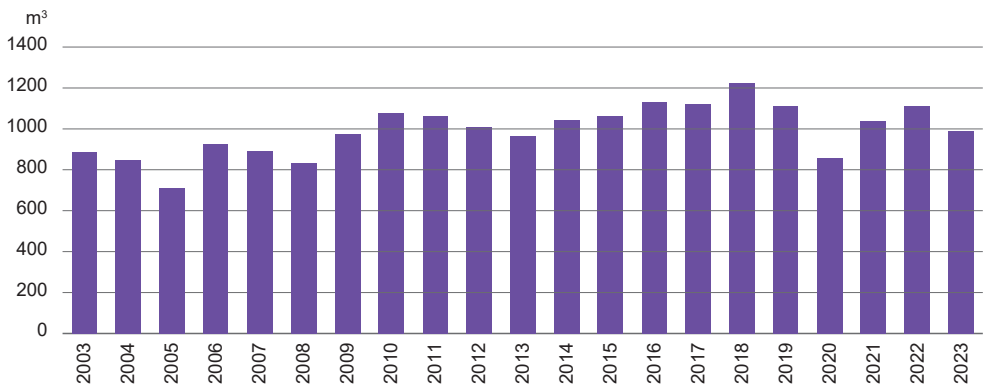

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

MAPA 1. ZUŻYCIĘ WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI^a W 2023 R.
MAP 1. WATER CONSUMPTION FOR THE NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION^a IN 2023

Zużycie wody na 1 mieszkańca
Water consumption per capita

a Dane nie dotyczą zużycia na potrzeby rolnictwa. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Data do not concern consumption for needs of agriculture. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS
OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
	w hm³ in hm³			w odset- kach in percent		
OGÓŁEM	1299,1	991,1	1269,8	1105,4	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	1263,9	957,3	1234,4	1069,8	96,8	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	1221,6	918,6	1188,7	1035,8	93,7	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	35,2	33,8	35,4	35,6	3,2	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	77,5	72,5	81,1	69,6	6,3	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	62,6	65,8	72,3	60,2	5,4	treated
mechanicznie	18,6	21,7	26,0	13,4	1,2	mechanically
chemicznie ^b	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0	chemically ^b
biologicznie	14,5	16,4	17,1	18,7	1,7	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	29,3	27,5	29,1	28,0	2,5	with increased biogene removal
nieoczyszczane	14,9	6,8	8,8	9,4	0,9	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	14,9	6,8	8,8	9,4	0,9	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	–	–	–	–	.	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including cooling water and polluted water from drainage of mines and building structures as well as from contaminated precipitation water.

b Data concern only industrial wastewater.

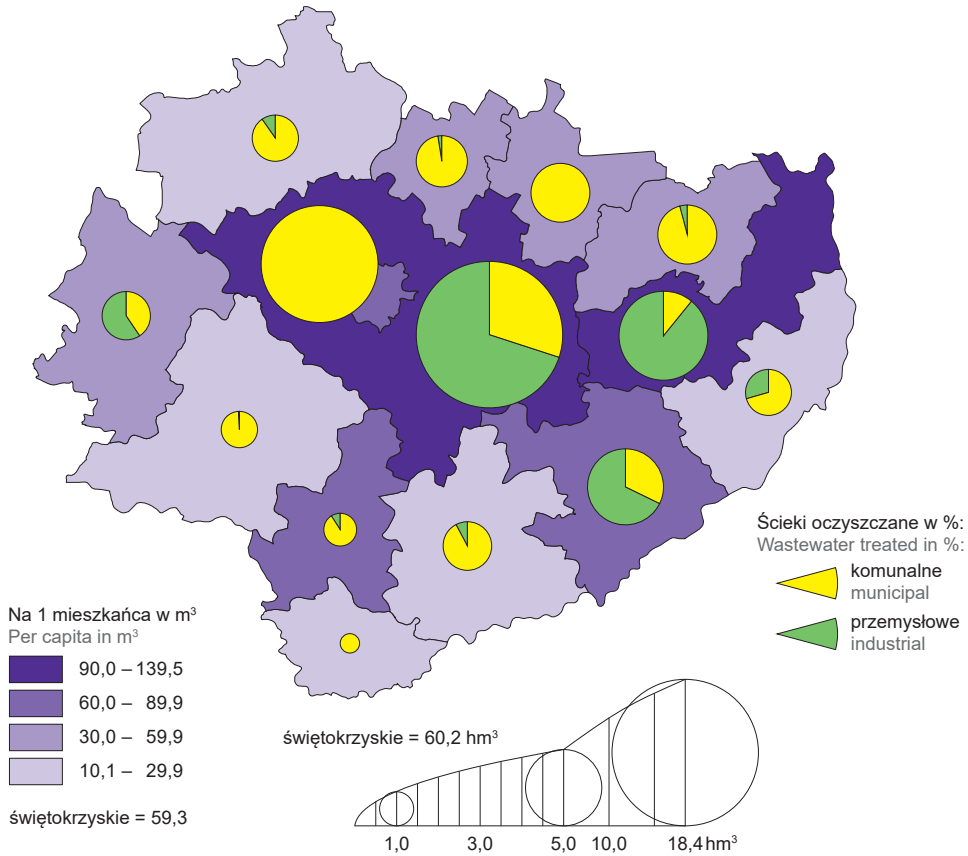
WYKRES 3. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI

CHART 3. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

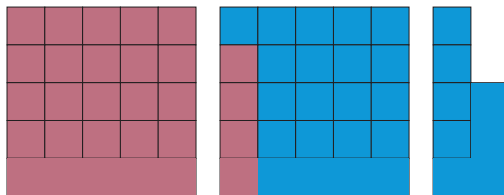

**MAPA 2. ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI W 2023 R.**

MAP 2. INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND IN 2023

Zakłady odprowadzające ścieki
Plants discharging wastewater

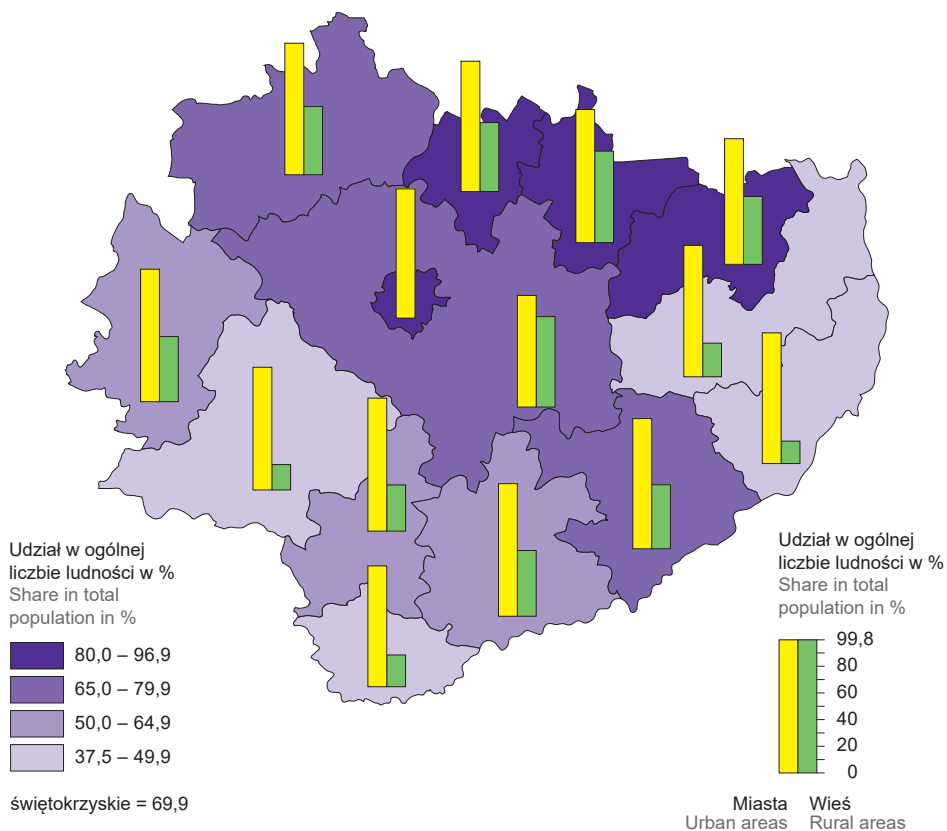
1 zakład:
1 plant:

odprowadzające ścieki
wymagające oczyszczenia
bezpośrednio do wód lub do ziemi
discharging wastewater requiring
treatment directly into waters
or into the ground

odprowadzające ścieki
do kanalizacji
discharging wastewater
into sewerage network

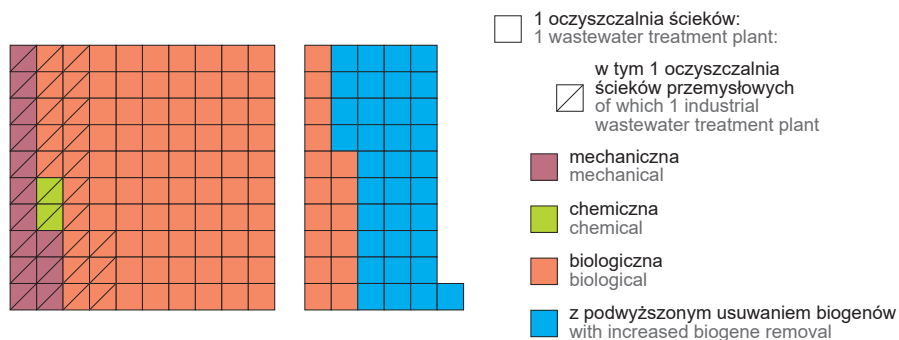
MAPA 3. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W 2023 R.

MAP 3. POPULATION CONNECTED TO WASTEWATER TREATMENT PLANTS IN 2023

Oczyszczalnie ścieków

Wastewater treatment plants

TABL. 4. EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych	1,9	1,4	1,2	0,9	particulate
w tym pyły ze spalania paliw	1,2	0,8	0,6	0,4	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych	12539,2	11195,7	15072,8	12463,4	gaseous
w tym:					of which:
dwutlenek siarki	21,8	16,3	10,3	8,0	sulphur dioxide
tlenek węgla	43,8	32,4	33,8	23,2	carbon monoxide
tlenki azotu ^a	21,0	11,1	10,8	8,9	nitrogen oxides ^a
dwutlenek węgla	12449,2	11132,8	15016,0	12421,8	carbon dioxide
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tys. ton:					in thousand tonnes:
pyłowe	1254,1	1528,0	1534,5	1070,4	particulate
gazowe (bez dwutlenku węgla)	23,3	37,8	.	.	gaseous (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych	99,8	99,9	99,9	99,9	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	20,6	37,6	57,8	51,4	gaseous (excluding carbon dioxide)

a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

a In terms of nitrogen dioxide.

TABL. 5. URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 grudnia			EQUIPMENT – as of 31 December		
Cyklony	123	101	94	85	Cyclones
Multicyklony	53	67	65	63	Multicyclones
Filtry tkaninowe	563	703	735	772	Fabric filters
Elektrofiltry	21	49	49	27	Electrofilters
Urządzenia mokre	27	14	17	17	Wet air cleaners
Inne	11	30	26	27	Others
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h			WASTE GAS FLOW in dam ³ /h		
Cyklony	2707	2513	3097	2753	Cyclones
Multicyklony	1942	2113	1526	1469	Multicyclones
Filtry tkaninowe	10776	13700	14051	14079	Fabric filters
Elektrofiltry	9504	7825	7825	7831	Electrofilters
Urządzenia mokre	180	5637	5669	5711	Wet air cleaners
Inne	4340	4812	4682	4683	Others

TABL. 6. POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a

Stan w dniu 31 grudnia

AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION	
	w ha in ha			w % po- wierzchni ogólnej województwa	na 1 miesz- kańca w m²		
				in % of total area of the voivodship	per capita in m²		
OGÓŁEM	761644,5	760414,2	760479,9	760475,9	64,9	6508,1	TOTAL
Parki narodowe	7626,4	7626,5	7694,7	7694,7	0,7	65,9	National parks
Rezerваты przyrody	3819,7	3794,1	3820,7	3913,9	0,3	33,5	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	123674,4	123616,4	123584,3	123491,9	10,5	1056,8	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	625833,8	624455,4	624454,2	624454,4	53,3	5344,1	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	30,3	28,8	30,5	30,5	0,0	0,3	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	104,2	107,3	107,4	107,4	0,0	0,9	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	555,7	785,8	788,1	784,0	0,1	6,7	Ecological areas

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

a Data do not include information concerning the areas of the Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

TABL. 7. ŚWIĘTOKRZYSKI PARK NARODOWY

Stan w dniu 31 grudnia
ŚWIĘTOKRZYSKI NATIONAL PARK
As of 31 December

LATA YEARS PARKI NARODOWE NATIONAL PARKS		Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha				otuliny buffer zone
		parków narodowych national parks		z liczby ogółem – pod ochroną ścisłą ^b of grand total number – under strict protection ^b		
		ogółem grand total	w tym gruntów leśnych of which forest land			
				razem total	w tym gruntów leśnych of which forest land	
OGÓŁEM	2015	7626,4	7221,2	1715,2	1696,1	20780,4
TOTAL	2020	7626,5	7221,8	2911,3	2894,5	20786,1
	2022	7694,7	7297,5	2910,6	2910,6	20037,9
	2023	7694,7	7296,8	2910,6	2910,6	20037,9

a Powierzchnia parku w granicach województwa. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Area of the park within voivodship boundaries. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 8. PARKI KRAJOBRAZOWE

Stan w dniu 31 grudnia
LANDSCAPE PARKS
As of 31 December

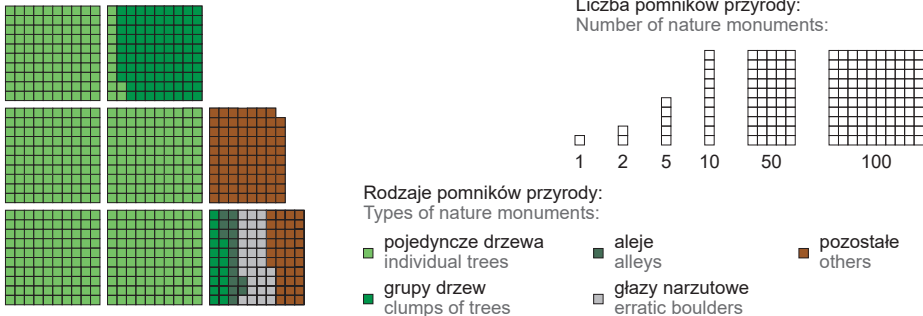
LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS AND COMPLEXES ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
OGÓŁEM	2015	126350,1	70717,6	49415,7	1176,2
TOTAL	2020	126352,7	70720,2	49415,7	1176,2
	2022	126352,7	70720,2	49415,7	1176,2
	2023	126352,7	70720,2	49415,7	1176,2
Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych		117187,6	64504,0	46540,6	1150,0
Nadnidziański Park Krajobrazowy		22888,6	2758,9	18045,3	858,1
Cisowsko-Orłowski Park Krajobrazowy		20693,0	15609,5	4603,2	12,9
Suchedniowski-Obłęgorski Park Krajobrazowy		19895,0	17849,6	1788,3	12,2
Chęciński-Kielecki Park Krajobrazowy		19781,6	9479,2	8861,1	163,0
Sieradowicki Park Krajobrazowy		12252,0	10774,3	1322,2	6,2
Szaniecki Park Krajobrazowy		11289,6	1230,5	8626,3	96,7
Kozubowski Park Krajobrazowy		6169,6	3622,6	2370,2	0,2
Jeleniowski Park Krajobrazowy		4218,2	3179,4	924,1	0,7
Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego		9165,1	6216,2	2875,1	26,3
Przedborski Park Krajobrazowy		9165,1	6216,2	2875,1	26,3

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na terenie parków.

a Listed according to decreasing grand total area in the voivodship. b Including the area of nature reserves and other forms of nature protection located within parks.

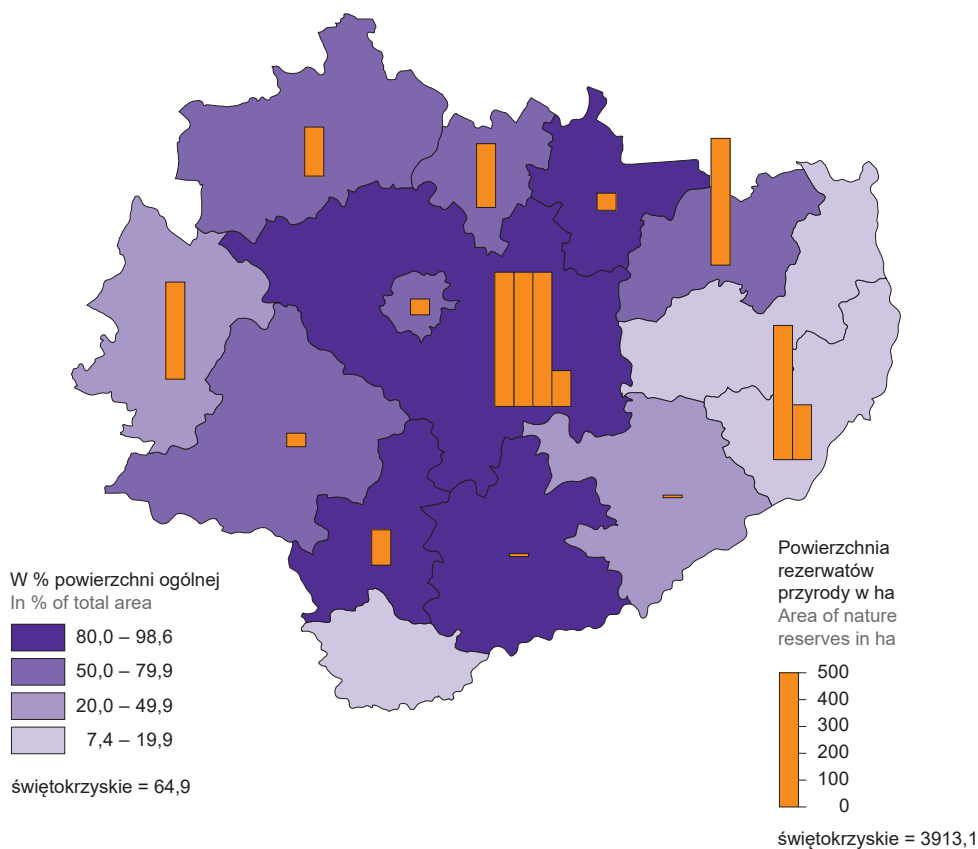
WYKRES 4. POMNIKI PRZYRODY W 2023 R.

CHART 4. NATURE MONUMENTS IN 2023

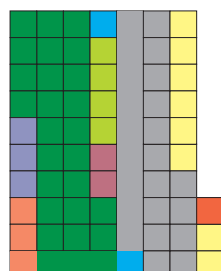

MAPA 4. POWIERZCHNIA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONYCH^a W 2023 R.

MAP 4. AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a IN 2023

Rezerваты przyrody Nature reserves

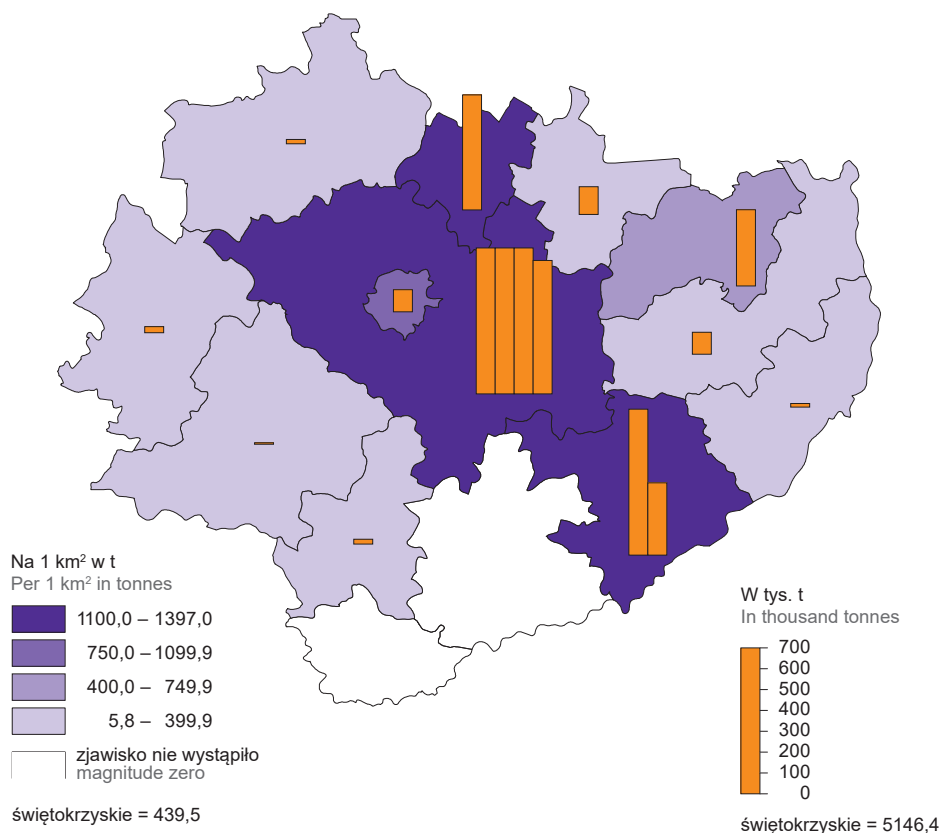
- 1 rezerwat:
1 reserve:
- faunistyczny
fauna
 - florystyczny
flora
 - słonoroślowy
halophyte
 - krajobrazowy
landscape
 - wodny
water
 - leśny
forest
 - przyrody nieożywionej
inanimate nature
 - torfowiskowy
peat-bog
 - stepowy
steppe

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

^a Data do not include information concerning the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within other legally protected areas.

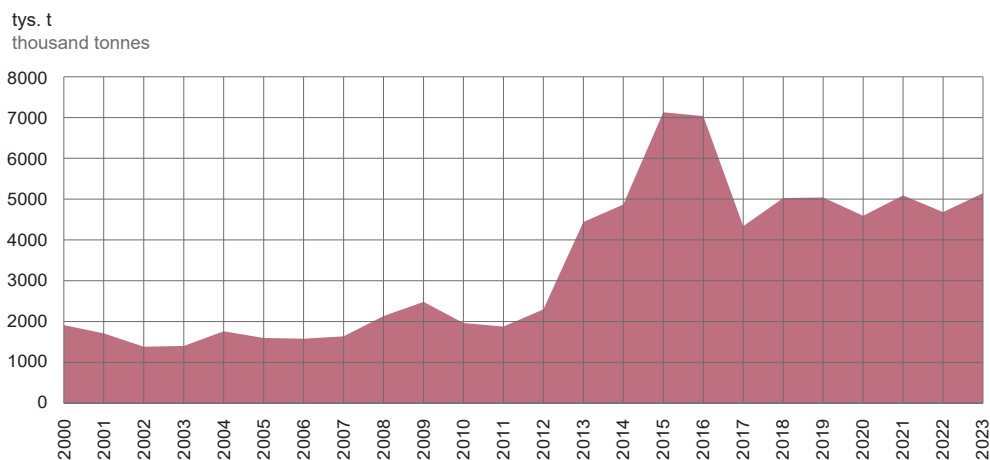
MAPA 5. ODPADY (z wyłączeniem odpadów komunalnych) WYTWORZONE W 2023 R.

MAP 5. WASTE (excluding municipal waste) GENERATED IN 2023

Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone w ciągu roku

Waste (excluding municipal waste) generated during the year

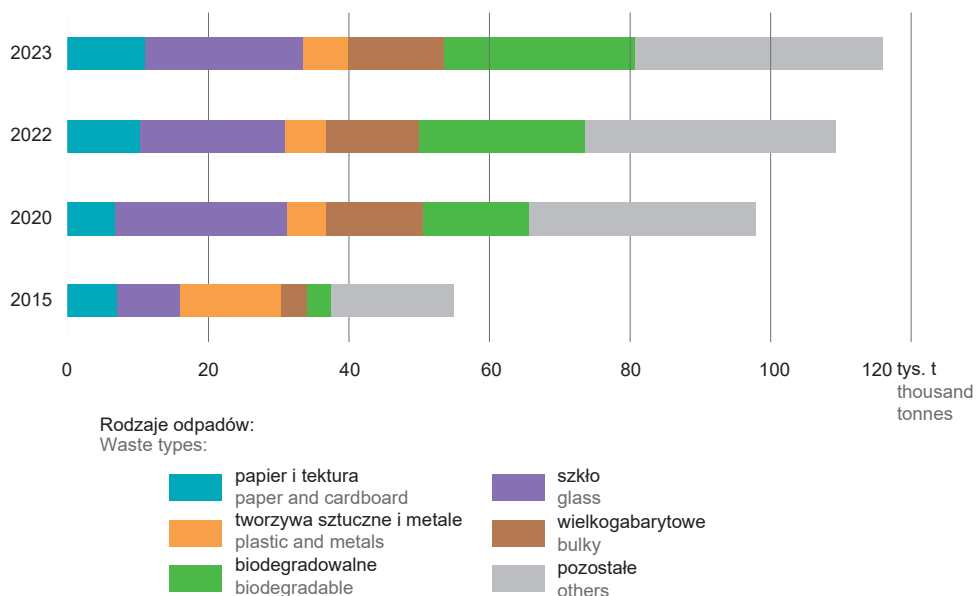

TABL. 9. ODPADY KOMUNALNE
MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	z gospodarstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne wytworzone w tys. t	209,1	315,0	325,3	332,0	293,7	Municipal waste generated in thousand tonnes
zmieszane	154,1	217,0	216,0	215,9	184,5	mixed
miasta	109,0	145,6	137,1	135,9	114,3	urban areas
wieś	45,2	71,4	78,9	80,0	70,2	rural areas
zebrane selektywnie	55,0	98,0	109,3	116,0	109,2	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	7,0	6,7	10,4	11,0	8,6	paper and cardboard
szkło	8,9	24,5	20,5	22,5	21,4	glass
tworzywa sztuczne	14,3	5,5	5,8	6,4	5,6	plastic
metale	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	metals
wielkogabarytowe	3,7	13,8	13,2	13,5	13,3	bulky
biodegradowalne	3,4	15,1	23,6	27,3	26,8	biodegradable

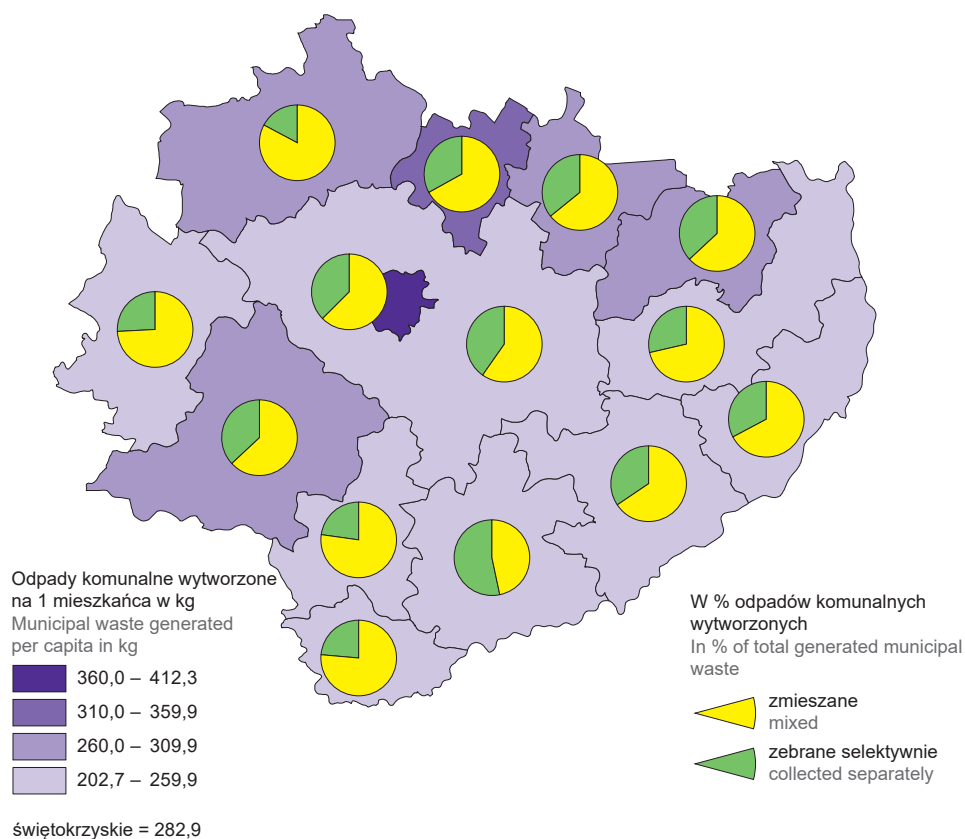
WYKRES 5. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIE

CHART 5. MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY

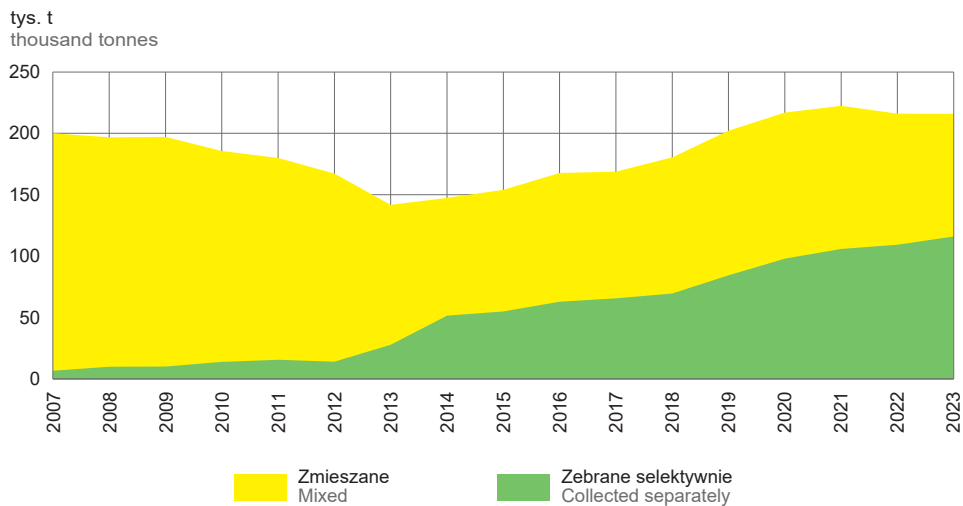
MAPA 6. ODPADY KOMUNALNE WYTWORZONE W 2023 R.

MAP 6. MUNICIPAL WASTE GENERATED IN 2023

Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku

Municipal waste generated during the year

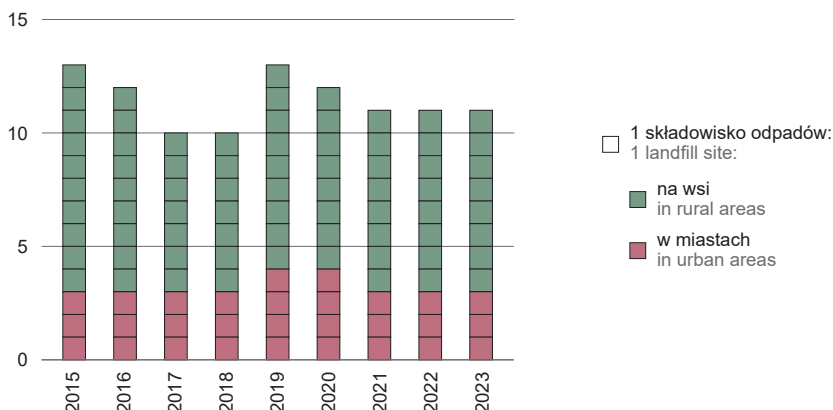

TABL. 10. ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIE W RELACJI DO ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWORZONYCH W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.
MUNICIPAL WASTE COLLECTED SEPARATELY IN RELATION TO THE TOTAL MUNICIPAL WASTE GENERATED IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	W % In %	SPECIFICATION
Miasta	33,9	Urban areas
duże	37,4	large
średnie	34,1	medium
małe	29,8	small
Obszary wiejskie	36,7	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	41,5	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	38,6	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	35,8	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	31,9	non-agglomeration low density

WYKRES 6. SKŁADOWISKA ODPADÓW

CHART 6. LANDFILL SITES

TABL. 11. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)

OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	466200,6	453950,0	394686,1	569695,7	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	137105,5	177795,0	160540,9	204170,4	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	265,0	21549,6	.	.	of which outlays on modern fuel combustion techniques and technologies as well as modernisation of boiler houses and heat plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	250280,0	226484,2	172939,8	259801,8	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	51114,8	64654,3	31106,4	19784,6	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	180744,8	155613,6	136236,1	219875,7	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	22938,0	23394,8	20431,2	19273,0	Waste management, protection and recovery of soils, protection of underground and surface water

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.
^a By investment location; these outlays are also included in respective sections of the national economy.

TABL. 11. NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące) (dok.)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	2229,1	18481,6	9946,7	10870,2	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	676,7	3146,5	8672,5	9053,2	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	11028,9	4073,6	.	.	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	240,0	–	–	–	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfill sites as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	–	1301,9	.	.	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	315,5	235,8	.	.	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	58166,9	90969,3	103635,5	95930,0	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	37604,9	36791,1	41933,2	67237,2	Water intakes and systems
Budowę i modernizację stacji uzdatniania wody	2024,0	9270,2	2477,3	2826,8	Construction and modernisation of water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	335,1	408,0	.	.	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	6298,7	380,0	.	.	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	11904,2	44120,0	.	.	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

b Przemysłowych i komunalnych.

a By investment location; these outlays are also included in respective sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 12. EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Ochrona środowiska		Environmental protection			
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed reduction of air pollutants in tonnes/year:
pyłowych	9272	1392	21	21	particulate
gazowych	–	398	5960	–	gaseous
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	330,3	212,8	212,7	297,3	wastewater
wody opadowe	14,7	17,3	12,7	100,7	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	–	3	–	3	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	–	3	–	3	of which municipal
mechaniczne	–	–	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	–	3	–	3	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	–	–	–	–	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	3968 ^b	5045	410	857	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	3968 ^b	5045	410	857	of which municipal
mechanicznych	–	–	–	–	mechanical

a W tym chemiczne. b Dotyczy modernizacji istniejących obiektów.

a Of which chemical. b Refers to modernisation of existing facilities.

TABL. 12. EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)
TANGIBLE EFFECTS OF COMPLETED INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	3868 ^b	5045	410	857	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	100 ^b	–	–	–	with increased biogene removal ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przysięgowe):					Wastewater treatment plants:
obiekty	928	280	250	489	facilities
przepustowość w m ³ /d	3156	245	162	555	capacity in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial wastewater pre-treatment plants:
obiekty	–	–	–	–	facilities
przepustowość w m ³ /d	–	–	–	–	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	1	–	–	–	facilities
wydajność w t/r	12000	–	–	–	capacity in tonnes/year
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfill sites of municipal waste:
obiekty	–	–	–	–	facilities
powierzchnia w ha	–	–	0,1	1,2	area in ha
wydajność w t/r	–	–	200	93499	capacity in tonnes/year
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^c w t/r	–	–	–	–	Capacity of waste utilization systems ^c in tonnes/year
Gospodarka wodna		Water management			
Wydajność ujęć wodnych ^d w m ³ /d	988	4718	1709	2700	Capacity of water intakes ^d in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	–	410	40	20	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	188,8	96,4	123,9	100,5	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w m ³	–	–	–	621300	Capacity of water reservoirs in m ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	6,4	0,3	3,6	–	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	7,3	2,6	5,0	–	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Dotyczy modernizacji istniejących obiektów. c Z wyłączeniem odpadów komunalnych. d Bez ujęć w energetyce zawodowej.
a Of which chemical. b Refers to modernisation of existing facilities. c Excluding municipal waste. d Excluding water intakes in the power industry.

Dział II. Samorząd terytorialny
Chapter II. Local government

TABL. 1 (13). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2024 R.
Stan w dniu wyborów – 7 kwietnia 2024 r.
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2024
As of election day – 7 April 2024

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	radcy miasta w mieście na prawach powiatu city council in city with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódzkiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	1565	25	251	30	TOTAL
w tym kobiety	555	9	66	8	of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	31	2	3	–	18–29 years
30–39	261	9	31	2	30–39
40–49	544	9	67	10	40–49
50–59	385	2	58	11	50–59
60 lat i więcej	344	3	92	7	60 and more

a Bez radnych rady miasta w mieście na prawach powiatu.

Źródło: dane Państwowej Komisji Wyborczej.

a Excluding councillors of city council in city with powiat status.

Source: data of the National Electoral Commission.

TABL. 2 (14). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie w etatach average paid employment in full-time equivalents				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto* w zł average monthly gross wages and salaries* in PLN				
O G Ó Ł E M	13658	12758	13117	13164	4062,43	5435,46	6477,10	7515,96	T O T A L
w tym:									of which:
Administracja państwowa	3746	3383	3382	3399	4141,68	6525,75	8017,46	9641,32	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	9886	9349	9708	9737	4024,07	5031,52	5934,66	6770,13	Local government administration
gminy i miasto na prawach powiatu	6218	5861	6074	6068	3927,22	4939,63	5884,37	6652,12	gminas and city with powiat status
powiaty	2625	2469	2562	2537	3868,47	4858,78	5612,86	6374,18	powiats
województwo	1043	1019	1072	1132	4993,09	5978,55	6983,16	8290,06	voivodship

a Patrz uwagi do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne”, ust. 2 na str. 187.

a See notes to the chapter “Wages and salaries. Social benefits”, item 2 on page 187.

Dział III. Wymiar sprawiedliwości
Chapter III. Justice

Uwaga do tablicy 1 (15), wykresu 1 (7) i mapy 1 (7)

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

Note to table 1 (15), chart 1 (7) and map 1 (7)

Data on crimes ascertained since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles.

TABL. 1 (15). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH I WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW
CRIMES ASCERTAINED BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS AND RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023
	przestępstwa stwierdzone przez Policję crimes ascertained by the Police				wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w % rates of detectability of delinquents in %			
O G Ó Ł E M T O T A L	24749	22683	23367	20192	76,4	82,3	75,5	75,8
w tym przestępstwa ^a : of which crimes ^a :								
Przeciwko życiu i zdrowiu Against life and health	510	430	430	377	83,3	87,7	87,2	84,9
Przeciwko bezpieczeństwu poszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji Against public safety and safety in transport	2558	2273	2345	2176	97,9	98,4	98,8	98,8
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania Against freedom, freedom of conscience and religion	590	690	732	745	79,0	80,7	76,9	81,4
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności Against sexual freedom and morals	132	127	137	119	82,7	82,0	86,1	82,4
Przeciwko rodzinie i opiece Against the family and guardianship	1025	2569 ^b	2056	1914	99,1	100,0	99,9	99,8
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej Against good name and personal integrity	120	175	174	113	40,0	56,6	56,3	63,2
Przeciwko mieniu ^c Against property ^c	11331	8200	10479	9362	61,3	65,0	58,8	58,2

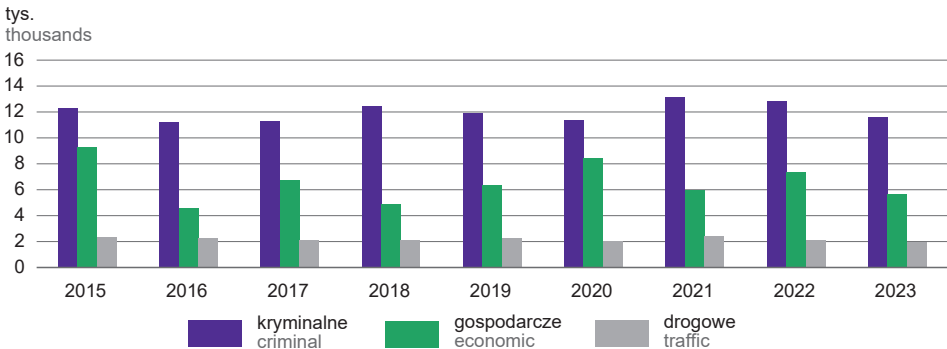
a Artykuły kodeksu karnego, patrz uwagi do działu „Wymiar sprawiedliwości”, ust. 1 na str. 181. b Znacznym wzrost liczby przestępstw w tej grupie wynika z doprecyzowania w 2017 r. art. 209 kk (uchylanie się od alimentów przez co najmniej 3 miesiące). c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”).

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a See Criminal Code articles, notes to the chapter “Justice”, item 1 on page 181. b The significant increase in the number of crimes in this group results from the clarification of Art. 209 of the Criminal Code in 2017 (avoidance of duty of alimony for at least 3 months). c Including theft or appropriation of identification (in the section “Against the reliability of documents”).

Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 1 (7). WYBRANE RODZAJE PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ
CHART 1 (7). SELECTED TYPE OF CRIMES ASCERTAINED BY THE POLICE

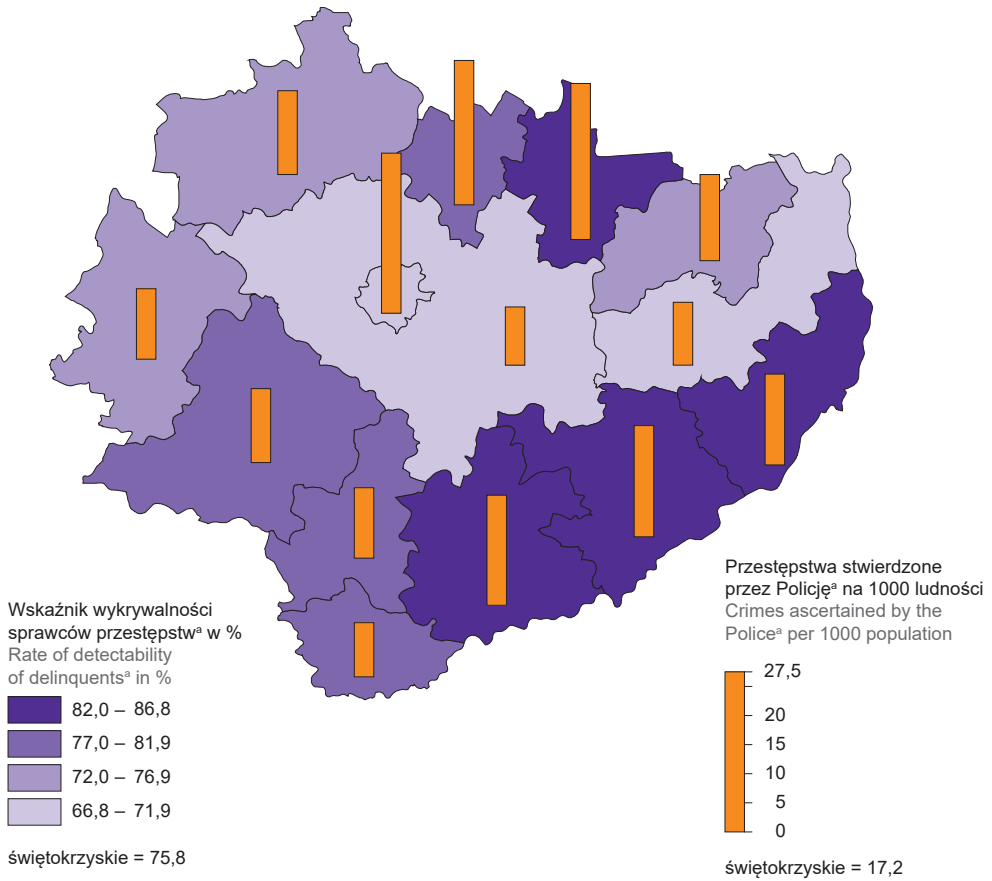

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

Source: data of the National Police Headquarters.

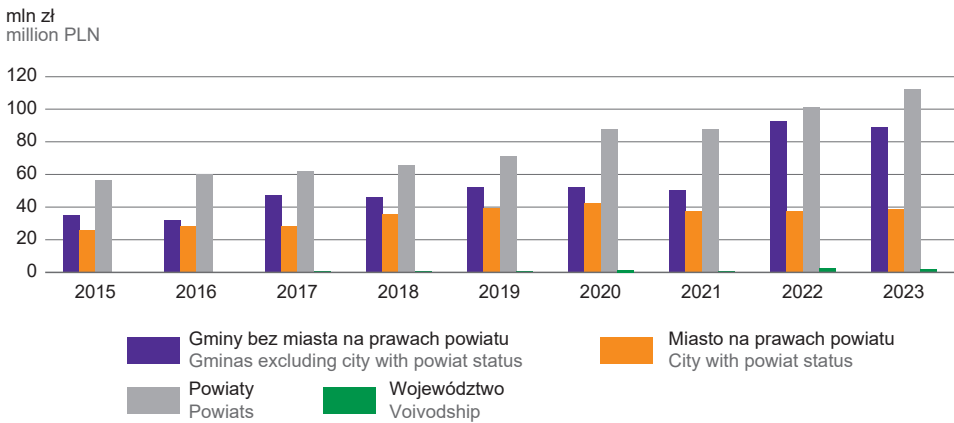
MAPA 1 (7). ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ W 2023 R.

MAP 1 (7). CRIME RISK IN 2023

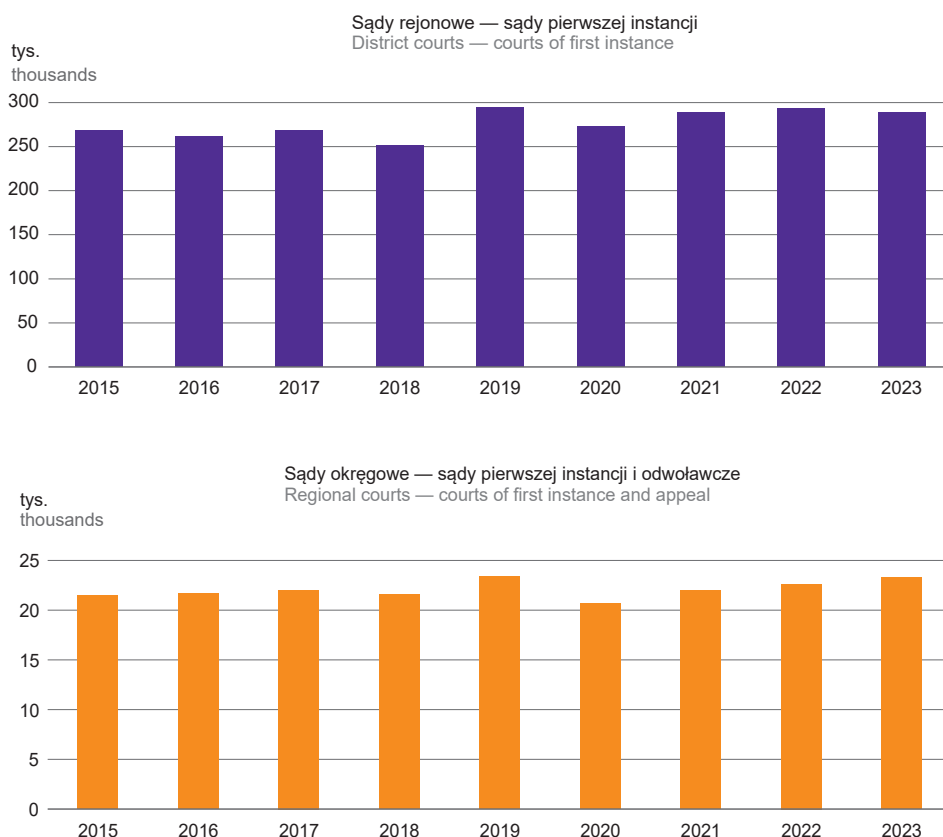
^a Dane Komendy Głównej Policji.
^a Data of the National Police Headquarters.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w dziale bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa
Expenditure of budgets of local government units in the public safety and fire protection division

Źródło: dane Ministerstwa Finansów.
Source: data of the Ministry of Finance.

WYKRES 2 (8). WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH
CHART 2 (8). INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.
Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 2 (16). ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	8012	5025	4887	4504	TOTAL
O rozwód	2586	1886	2091	2103	Divorce cases
O separację	127	64	469	54	Separation cases
O alimenty	3035	1702	2327	2347	Alimony cases
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					Concerning juveniles ^a in proceedings in cases of suspected:
demoralizacji	1177	758	795	702	demoralisation
popętnienia czynu karalnego	1087	615	658	868	committing punishable act

a Dane dotyczą osób.
Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.
a Data relate to persons.
Source: data of the Ministry of Justice.

Dział IV. Ludność
Chapter IV. Population

TABL. 1 (17). LUDNOŚĆ
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1257179	1199584	1178164	1168499	TOTAL
na 1 km ²	107	102	101	100	per 1 km ²
mężczyźni	613217	584314	573286	568274	males
kobiety	643962	615270	604878	600225	females
na 100 mężczyzn	105	105	106	106	per 100 males
Miasta	561219	539924	528199	526512	Urban areas
w % ogółu ludności	44,6	45,0	44,8	45,1	in % of total population
Wieś	695960	659660	649965	641987	Rural areas
w % ogółu ludności	55,4	55,0	55,2	54,9	in % of total population

TABL. 2 (18). LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM
Stan w dniu 31 grudnia
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 December

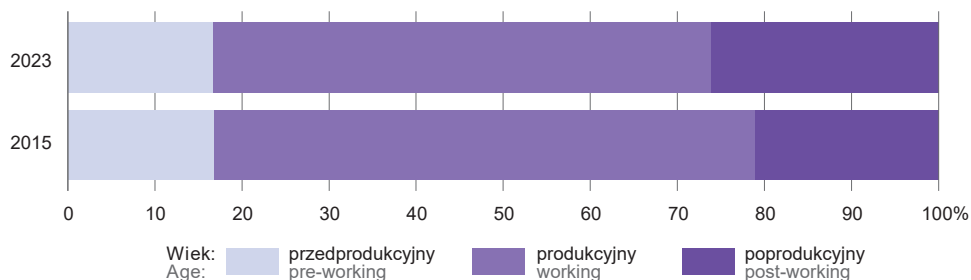
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1257179	1199584	1178164	1168499	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	211695	204128	199077	194986	Pre-working age
mężczyźni	108712	104642	102188	100089	males
kobiety	102983	99486	96889	94897	females
Miasta	86028	83139	81084	80004	Urban areas
Wieś	125667	120989	117993	114982	Rural areas
W wieku produkcyjnym	780879	700849	678795	668937	Working age
mężczyźni	420239	379752	366566	360641	males
kobiety	360640	321097	312229	308296	females
Miasta	345659	307330	294813	291500	Urban areas
Wieś	435220	393519	383982	377437	Rural areas
W wieku poprodukcyjnym	264605	294607	300292	304576	Post-working age
mężczyźni	84266	99920	104532	107544	males
kobiety	180339	194687	195760	197032	females
Miasta	129532	149455	152302	155008	Urban areas
Wieś	135073	145152	147990	149568	Rural areas
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	61,0	71,2	73,6	74,7	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	45,9	53,9	56,4	57,6	Males
Kobiety	78,6	91,6	93,7	94,7	Females

WYKRES 1 (9). LUDNOŚĆ WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 1 (9). POPULATION BY ECONOMIC AGE GROUPS

As of 31 December

TABL. 3 (19). WSPÓŁCZYNNIK FEMINIZACJI W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

FEMINISATION RATE IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Współczynnik feminizacji Feminisation rate	SPECIFICATION
Miasta	112	Urban areas
duże	115	large
średnie	113	medium
małe	109	small
Obszary wiejskie	100	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	101	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	100	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	100	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	100	non-agglomeration low density

TABL. 4 (20). LUDNOŚĆ W WIEKU 65 LAT I WĘCEJ W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

POPULATION AGED 65 AND MORE IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023

As of 31 December

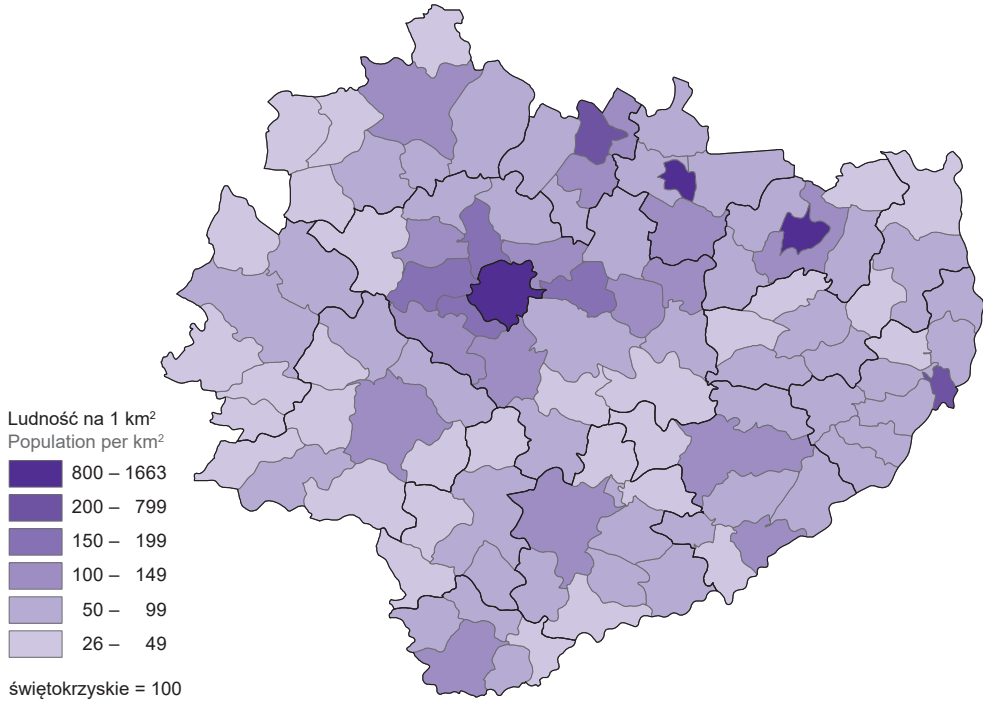
WYSZCZEGÓLNIENIE	w % ogółu ludności in % of total population	SPECIFICATION
Miasta	25,5	Urban areas
duże	24,6	large
średnie	27,3	medium
małe	24,7	small
Obszary wiejskie	20,0	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	15,2	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	17,7	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	21,1	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	23,2	non-agglomeration low density

MAPA 1 (8). **GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (8). **POPULATION DENSITY IN 2023**

As of 31 December

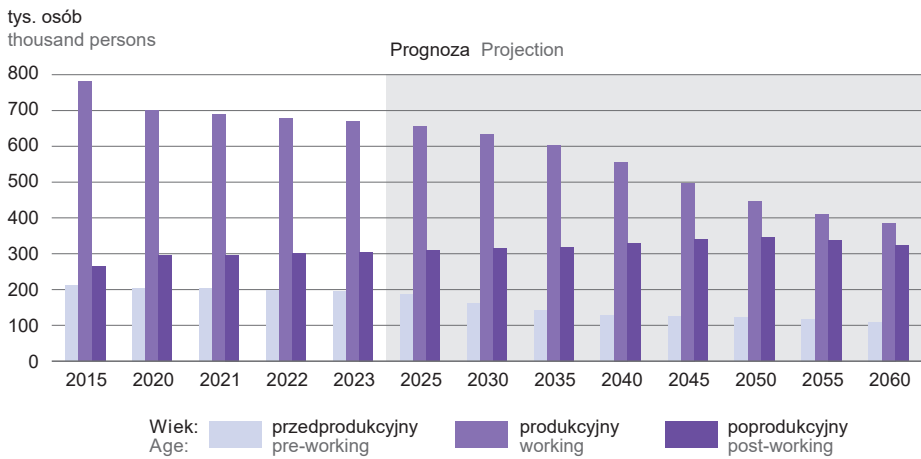

Ludność według ekonomicznych grup wieku

Stan w dniu 31 grudnia

Population by economic age groups

As of 31 December

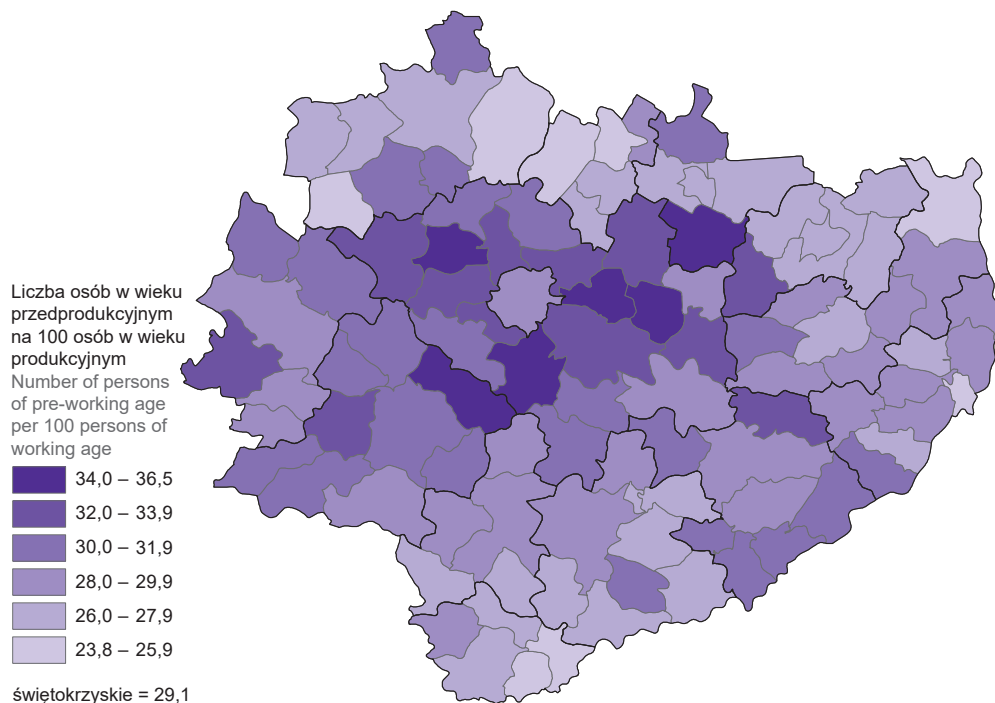

MAPA 2 (9). LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 2 (9). PRE-WORKING AGE POPULATION IN 2023

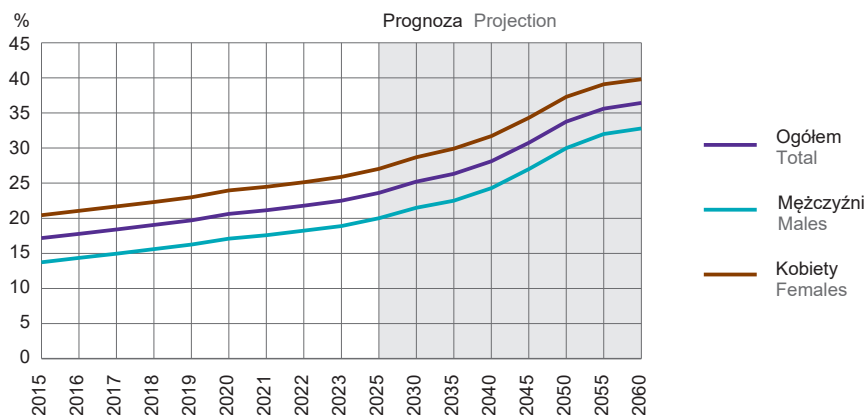
As of 31 December

Współczynnik starości demograficznej^a

Stan w dniu 31 grudnia

 Old age rate^a

As of 31 December

^a Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności.
a Share of persons aged 65 years and more in total population.

TABL. 5 (21). MIASTA I UDNOŚĆ W MIASTACH
Stan w dniu 31 grudnia
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 December

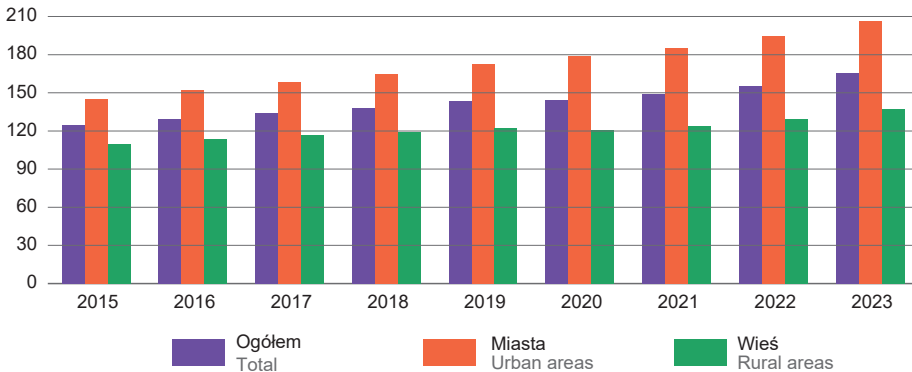
GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY UDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2015	32	561219	44,6
TOTAL	2020	44	539924	45,0
	2022	46	528199	44,8
	2023	48	526512	45,1
Poniżej 2000 Below 2000		19	23310	2,0
2000– 4999		13	41245	3,5
5000– 9999		7	51282	4,4
10000– 19999		4	59374	5,1
20000– 49999		3	106913	9,1
50000– 99999		1	62093	5,3
100000–199999		1	182295	15,6
200000 i więcej and more		–	–	–

TABL. 6 (22). GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ UDNOŚĆ WIEJSKĄ
Stan w dniu 31 grudnia
GMINAS RURAL POPULATION
As of 31 December

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY UDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2015	97	695960	55,4
TOTAL	2020	97	659660	55,0
	2022	97	649965	55,2
	2023	97	641987	54,9
Poniżej 2000 Below 2000		1	1683	0,1
2000–4999		45	175628	15,0
5000–6999		15	85947	7,4
7000–9999		17	138766	11,9
10000 i więcej and more		19	239963	20,5

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural.

WYKRES 2 (10). INDEKS STAROŚCI^a
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 2 (10). AGEING RATIO^a
As of 31 December

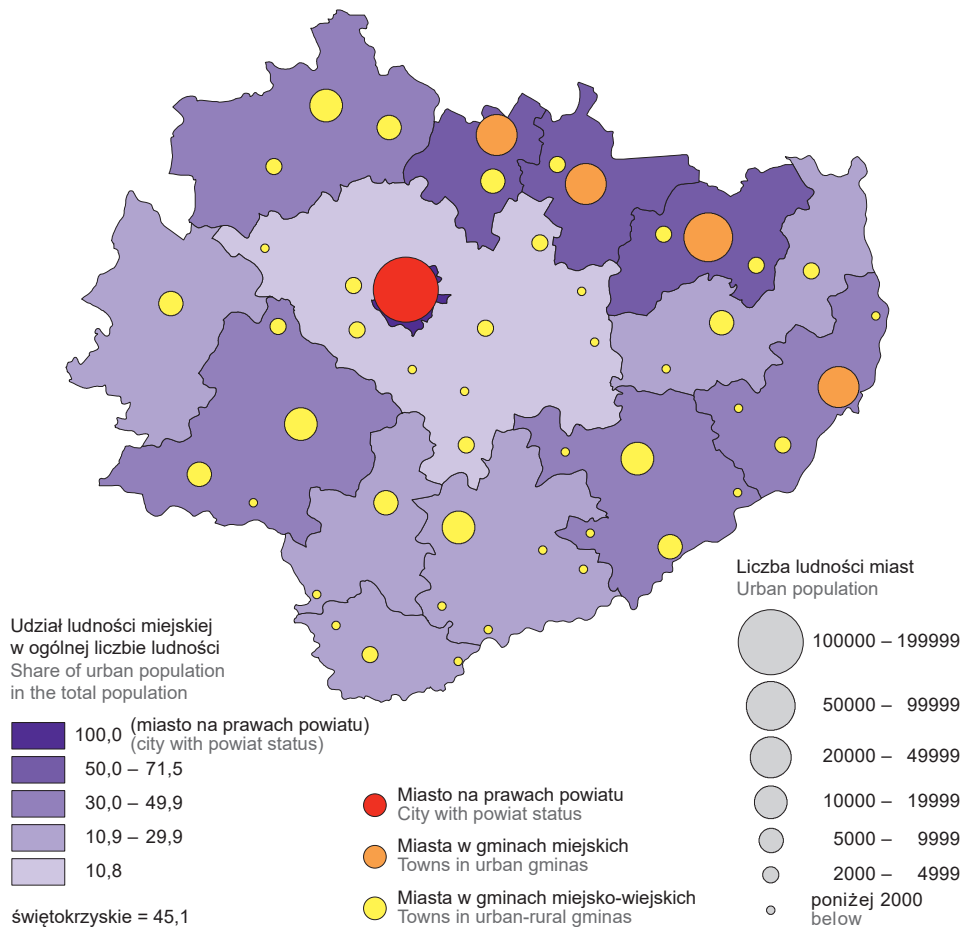
a Liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.
a Number of persons aged 65 years and more per 100 persons aged 0–14 years.

MAPA 3 (10). WSKAŹNIK URBANIZACJI W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 3 (10). URBANISATION RATE IN 2023

As of 31 December

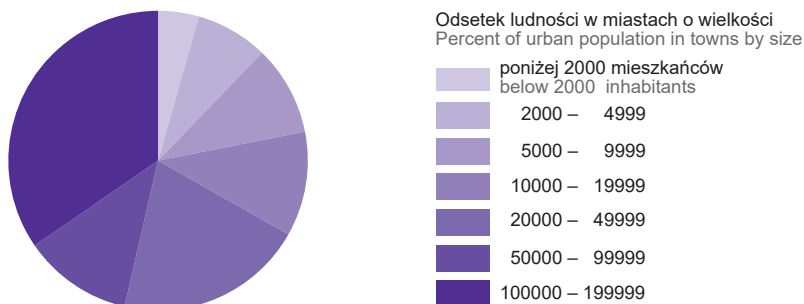

Ludność w miastach w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Urban population in 2023

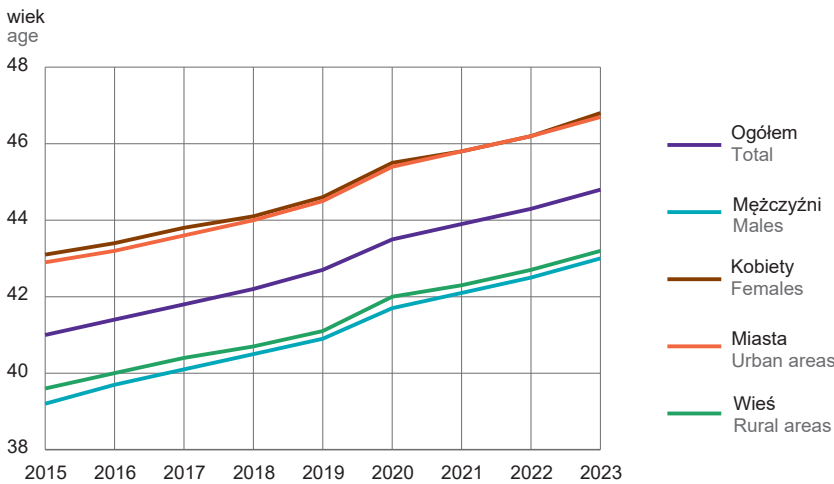
As of 31 December

TABL. 7 (23). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 December

WIEK AGE	2015	2020	2022	2023					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	1257179	1199584	1178164	1168499	568274	526512	247980	641987	320294
0–2 lata	31672	30618	26303	23953	12164	10255	5249	13698	6915
3–6	48286	44048	43436	41950	21556	16824	8590	25126	12966
7–12	70117	73092	69213	67457	34716	27435	14081	40022	20635
13–15	35862	34403	37865	38483	19751	16047	8275	22436	11476
16–18	39455	33198	33108	34239	17549	13896	7157	20343	10392
19–24	96714	71322	68359	67134	34438	26091	13382	41043	21056
25–29	90093	69830	63395	61065	32078	24421	12529	36644	19549
30–34	100886	81022	75383	72075	37955	30435	15792	41640	22163
35–39	96536	96079	90528	86057	44330	38778	19790	47279	24540
40–44	86462	93743	94206	95098	48615	44249	22222	50849	26393
45–49	75600	83964	88330	89843	45986	41099	20569	48744	25417
50–54	79970	73190	75608	77562	38764	33909	16499	43653	22265
55–59	96393	76772	72307	71122	34943	31544	14690	39578	20253
60–64	93312	90994	83489	79549	37885	37087	16521	42462	21364
65–69	74210	85668	86572	86475	39929	43713	18758	42762	21171
70–74	41503	65849	70775	72801	31367	37865	15407	34936	15960
75–79	41171	34934	42436	47009	18876	24831	9720	22178	9156
80 lat i więcej and more	58937	60858	56851	56627	17372	28033	8749	28594	8623

WYKRES 3 (11). **MEDIANA WIEKU (wiek środkowy) LUDNOŚCI**
Stan w dniu 31 grudnia
CHART 3 (11). **MEDIAN AGE (middle age) OF POPULATION**
As of 31 December

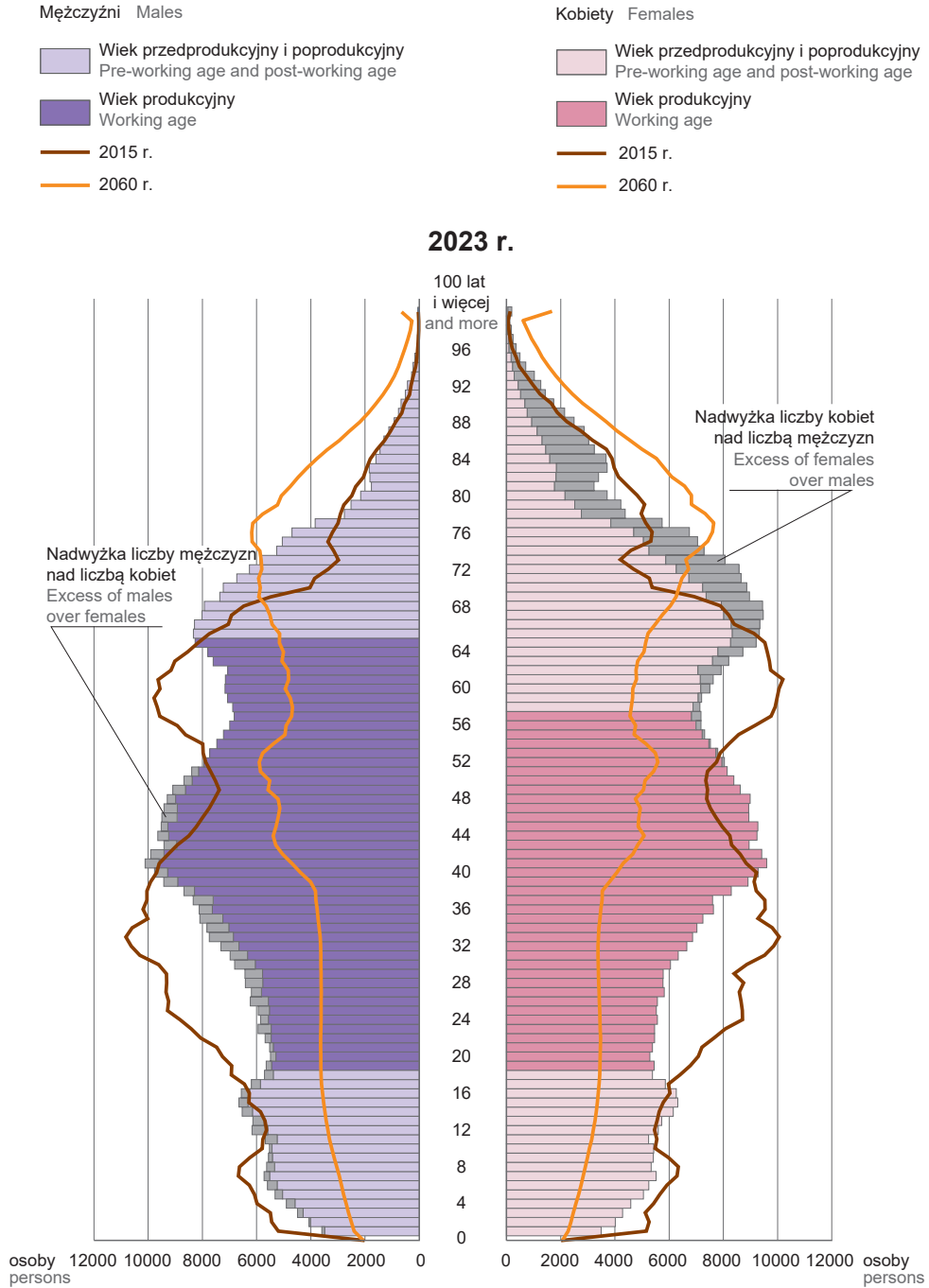

WYKRES 4 (12). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 4 (12). **POPULATION BY SEX AND AGE**

As of 31 December

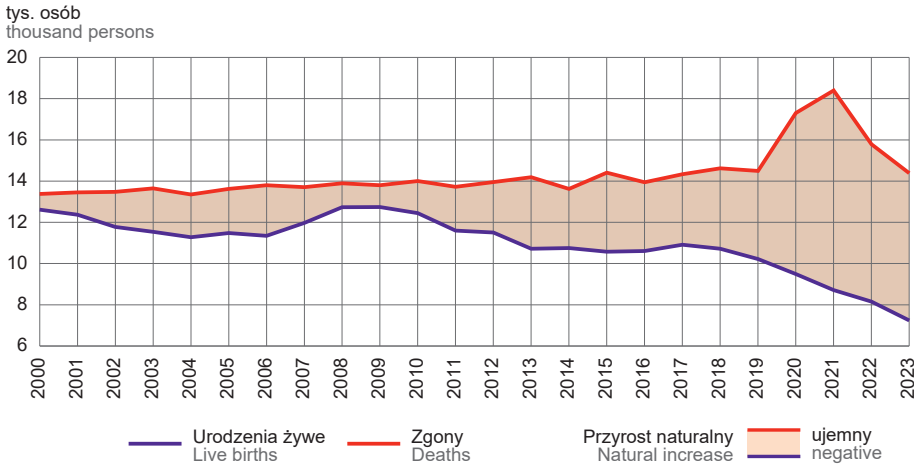

TABL. 8 (24). **RUCH NATURALNY UDNOŚCI**
VITAL STATISTICS OF POPULATION

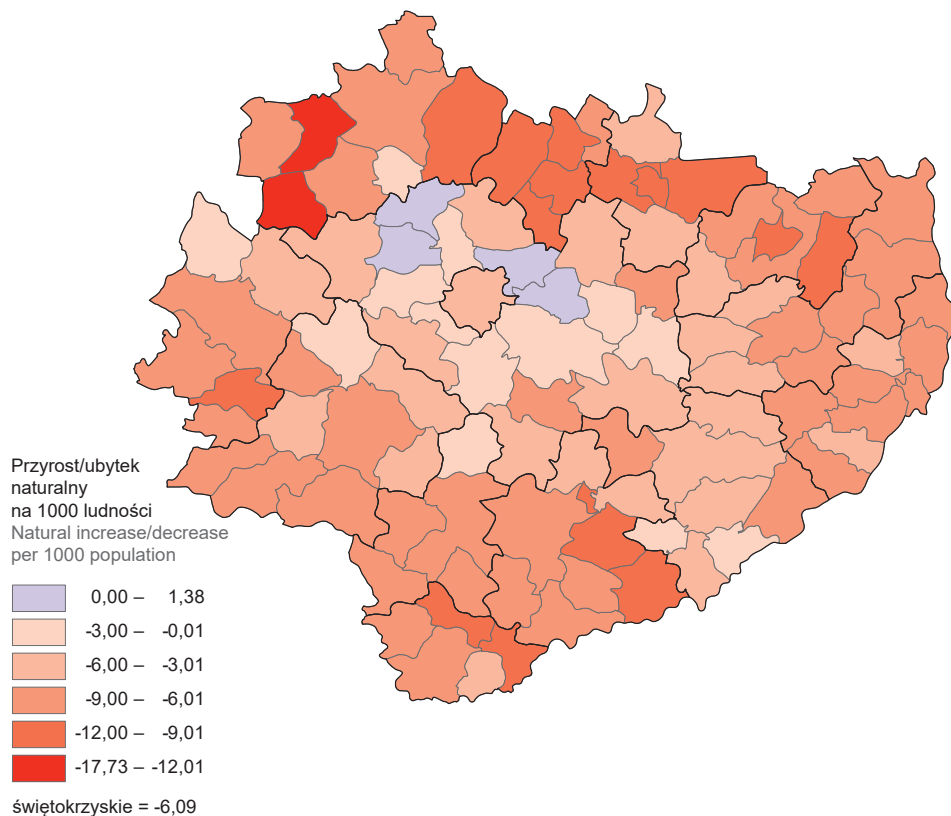
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
			ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
OGÓŁEM	2015	10579	14409	40	-3830
TOTAL	2020	9488	17309	40	-7821
	2022	8157	15787	30	-7630
	2023	7238	14384	27	-7146
Miasta	2015	4378	6036	15	-1658
Urban areas	2020	3836	8032	15	-4196
	2022	3541	7314	16	-3773
	2023	2986	6685	11	-3699
Wieś	2015	6201	8373	25	-2172
Rural areas	2020	5652	9277	25	-3625
	2022	4616	8473	14	-3857
	2023	4252	7699	16	-3447
NA 1000 LUDNOŚCI ^a PER 1000 POPULATION ^a					
OGÓŁEM	2015	8,40	11,44	3,78	-3,04
TOTAL	2020	7,87	14,36	4,22	-6,49
	2022	6,90	13,35	3,68	-6,45
	2023	6,17	12,26	3,73	-6,09
Miasta	2015	7,77	10,72	3,43	-2,94
Urban areas	2020	7,06	14,78	3,91	-7,72
	2022	6,67	13,77	4,52	-7,10
	2023	5,64	12,63	3,68	-6,99
Wieś	2015	8,90	12,02	4,03	-3,12
Rural areas	2020	8,54	14,02	4,42	-5,48
	2022	7,09	13,02	3,03	-5,92
	2023	6,60	11,96	3,76	-5,35

a W przypadku zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.
a In the case of infant deaths – per 1000 live births.

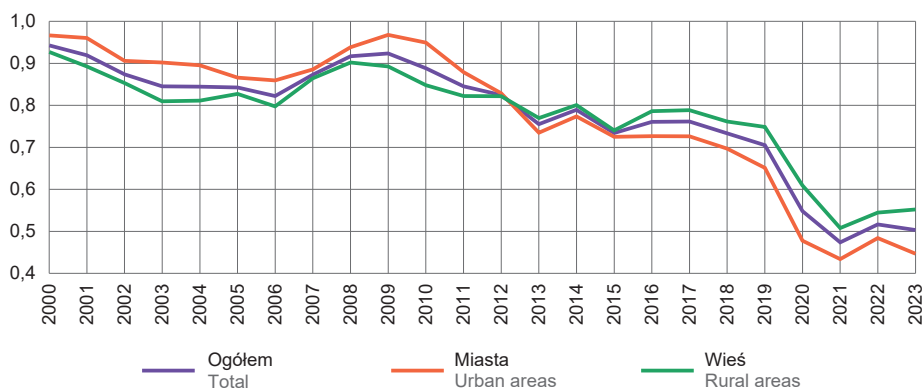
WYKRES 5 (13). **PRZYROST NATURALNY, URODZENIA ŻYWE I ZGONY**
CHART 5 (13). NATURAL INCREASE, LIVE BIRTHS AND DEATHS

MAPA 4 (11). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W 2023 R.**
 MAP 4 (11). **VITAL STATISTICS OF POPULATION IN 2023**

Współczynnik dynamiki demograficznej^a
 Demographic dynamics rate^a

^a Stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów.
^a Ratio of the number of the live births to the number of deaths.

TABL. 9 (25). **PRZYROST NATURALNY W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.**
NATURAL INCREASE OF THE POPULATION IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 1000 ludności Per 1000 population	SPECIFICATION
Miasta	-7,0	Urban areas
duże	-4,7	large
średnie	-9,9	medium
małe	-6,5	small
Obszary wiejskie	-5,4	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	-0,1	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	-2,9	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	-6,7	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	-7,6	non-agglomeration low density

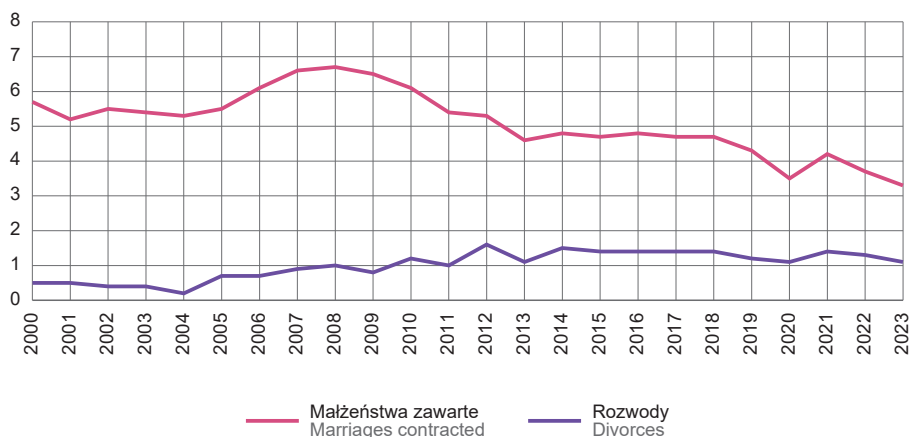
TABL. 10 (26). **MAŁŻEŃSTWA, ROZWODY, SEPARACJE**
MARRIAGES, DIVORCES, SEPARATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte Marriages contracted		Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a	Separacje Separations
		ogółem total	w tym wyznaniowe ^b of which religious ^b	przez śmierć by death of		przez rozwód ^c by divorce ^c	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
				męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce		
OGÓŁEM	2015	5892	4050	4012	1301	1777	23,3	5,8	-1927	43
TOTAL	2020	4183	2575	5098	1732	1367	28,2	4,7	-4706	21
	2022	4369	2704	4451	1586	1533	26,8	5,4	-3807	26
	2023	3929	2333	4043	1430	1344	24,8	4,9	-3537	16
Miasta	2015	2466	1548	1742	641	1078	25,6	8,0	-1736	24
Urban areas	2020	1708	922	2384	892	789	32,6	6,3	-2977	12
	2022	1773	915	2068	805	869	31,5	7,3	-2638	15
	2023	1682	835	1880	702	791	28,8	6,8	-2365	10
Wieś	2015	3426	2502	2270	660	699	21,4	4,1	-191	19
Rural areas	2020	2475	1653	2714	840	578	24,9	3,5	-1729	9
	2022	2596	1789	2383	781	664	23,4	4,1	-1169	11
	2023	2247	1498	2163	728	553	21,8	3,5	-1172	6

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. b Ze skutkami cywilnymi. c W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono rozwodów, w których oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą.

a After considering internal and international net migration for permanent residence of married persons. b With civil law consequences. c Data by urban and rural areas exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filing petition for divorce.

WYKRES 6 (14). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWOODY NA 1000 LUDNOŚCI**
 CHART 6 (14). **MARRIAGES CONTRACTED AND DIVORCES PER 1000 POPULATION**

TABL. 11 (27). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
OGÓŁEM 2015	10579	5129	4054	998	271	72	47
TOTAL 2020	9488	4113	3644	1303	317	73	36
2022	8157	3503	3093	1158	278	85	38
2023	7238	3162	2781	963	229	73	30
19 lat i mniej Under 20 years	103	94	8	1	–	–	–
20–24	758	513	200	41	3	1	–
25–29	2308	1296	815	156	29	9	3
30–34	2508	874	1168	378	64	18	6
35–39	1293	330	510	305	104	30	14
40–44	261	53	77	81	28	15	7
45 lat i więcej and more	7	2	3	1	1	–	–

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

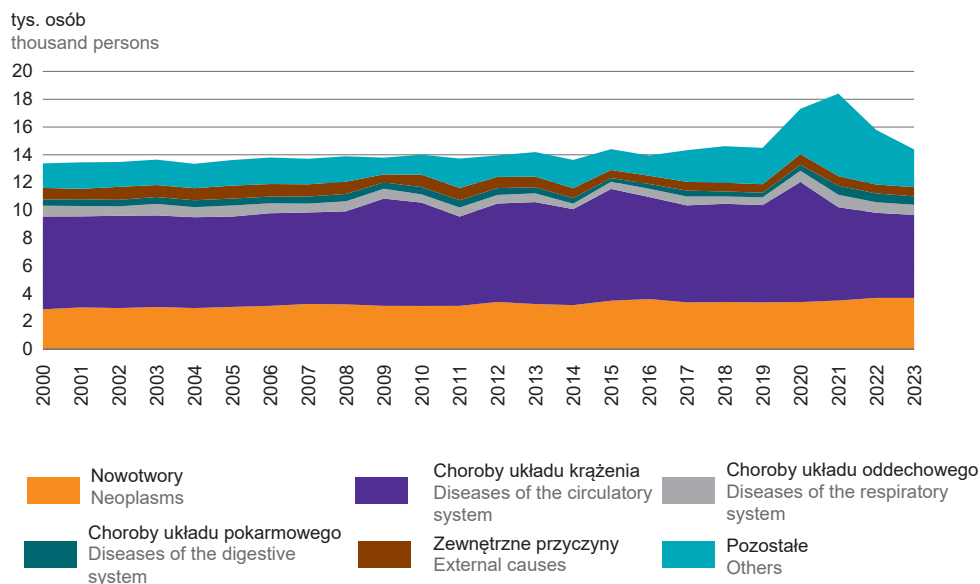
TABL. 12 (28). **PŁODNOŚĆ KOBIEŃ I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 lat	36,3	36,1	31,9	28,7	26,8	30,1
15–19	9,5	5,9	4,2	3,7	4,4	3,2
20–24	43,5	39,9	31,7	27,5	25,0	29,1
25–29	85,7	96,1	87,1	78,0	69,3	84,0
30–34	66,7	75,4	76,6	71,5	69,7	72,9
35–39	26,5	33,3	30,0	30,2	33,1	27,7
40–44	5,7	7,0	6,8	5,7	5,3	6,0
45–49 lat	0,2	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2
Współczynniki: Rates:						
Dziętności ogólnej Total fertility	1,181	1,287	1,186	1,089	1,041	1,121
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,589	0,623	0,588	0,537	0,517	0,549
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	0,734	0,548	0,517	0,503	0,447	0,552

TABL. 13 (29). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED		Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2015	14409	7741	6668	6036	3205	2831	8373	4536	3837
TOTAL	2020	17309	9162	8147	8032	4163	3869	9277	4999	4278
	2022	15787	8280	7507	7314	3753	3561	8473	4527	3946
	2023	14384	7600	6784	6685	3408	3277	7699	4192	3507
0 lat		27	17	10	11	8	3	16	9	7
1–4 lata		5	–	5	2	–	2	3	–	3
5–9		4	1	3	1	–	1	3	1	2
10–14		4	1	3	3	–	3	1	1	–
15–19		28	19	9	11	7	4	17	12	5
20–24		15	13	2	5	4	1	10	9	1
25–29		50	39	11	17	11	6	33	28	5
30–34		81	67	14	35	28	7	46	39	7
35–39		149	111	38	75	54	21	74	57	17
40–44		213	164	49	94	67	27	119	97	22
45–49		299	229	70	115	81	34	184	148	36
50–54		426	318	108	188	131	57	238	187	51
55–59		565	435	130	246	174	72	319	261	58
60–64		1010	733	277	441	297	144	569	436	133
65–69		1651	1136	515	767	493	274	884	643	241
70–74		1929	1202	727	973	573	400	956	629	327
75–79		1707	910	797	885	453	432	822	457	365
80–84		1791	815	976	853	378	475	938	437	501
85 lat i więcej and more		4430	1390	3040	1963	649	1314	2467	741	1726

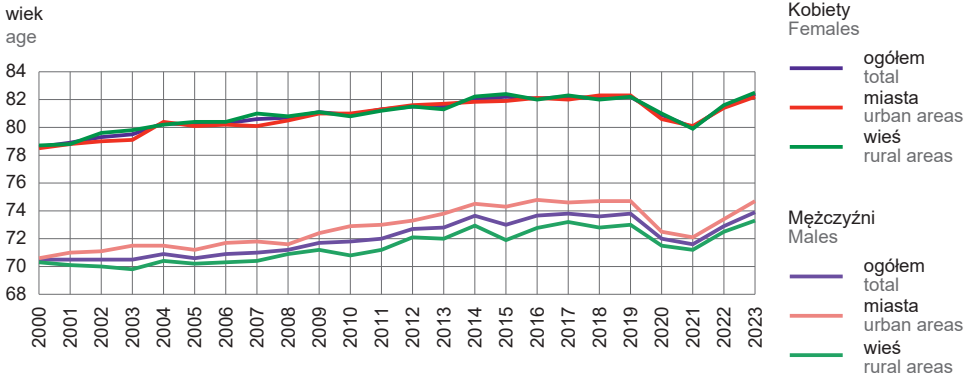
WYKRES 7 (15). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN**
 CHART 7 (15). **DEATHS BY SELECTED CAUSES**

TABL. 14 (30). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
 INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED INFANTS		Ogółem Grand total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
					razem total	chłopcy males	dziewczęta females	razem total	chłopcy males	dziewczęta females
OGÓŁEM	2015	40	17	23	15	3	12	25	14	11
TOTAL	2020	40	18	22	15	7	8	25	11	14
	2022	30	20	10	16	8	8	14	12	2
	2023	27	17	10	11	8	3	16	9	7
0–27 dni 0–27 days		15	10	5	6	4	2	9	6	3
0–6		12	8	4	6	4	2	6	4	2
w tym 0 of which 0		5	4	1	3	2	1	2	2	–
7–13		1	–	1	–	–	–	1	–	1
14–20		1	1	–	–	–	–	1	1	–
21–27		1	1	–	–	–	–	1	1	–
28–29 dni 28–29 days		–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 miesiąc 1 month		5	3	2	1	1	–	4	2	2
2		1	1	–	1	1	–	–	–	–
3		–	–	–	–	–	–	–	–	–
4		1	1	–	–	–	–	1	1	–
5		1	–	1	–	–	–	1	–	1
6		1	–	1	1	–	1	–	–	–
7		2	1	1	1	1	–	1	–	1
8 miesięcy 8 months		1	1	–	1	1	–	–	–	–

WYKRES 8 (16). PRZECIĘTNE TRWANIE ŻYCIA
CHART 8 (16). LIFE EXPECTANCY

TABL. 15 (31). PROGNOZA LUDNOŚCI
Stan w dniu 31 grudnia
POPULATION PROJECTION
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	SPECIFICATION
W tysiącach In thousands									
OGÓŁEM	1151,1	1110,7	1063,4	1013,5	963,0	913,4	865,2	817,3	T O T A L
mężczyźni	559,9	539,1	515,6	491,2	467,0	443,6	420,5	397,4	males
kobiety	591,2	571,7	547,8	522,3	495,9	469,9	444,7	420,0	females
W wieku przedprodukcyjnym	186,7	162,5	142,0	128,2	125,0	122,2	117,5	109,6	Pre-working age
mężczyźni	95,8	83,2	72,9	65,8	64,1	62,7	60,2	56,2	males
kobiety	90,9	79,2	69,1	62,4	60,9	59,5	57,2	53,4	females
W wieku produkcyjnym	654,8	633,1	602,3	556,8	497,8	446,5	409,8	385,5	Working age
mężczyźni	352,0	339,7	326,6	305,9	276,9	247,6	225,9	210,8	males
kobiety	302,7	293,3	275,7	250,9	220,9	198,9	183,9	174,7	females
W wieku poprodukcyjnym	309,7	315,2	319,1	328,4	340,2	344,7	338,0	322,3	Post-working age
mężczyźni	112,0	116,1	116,2	119,5	126,0	133,3	134,4	130,4	males
kobiety	197,6	199,1	203,0	209,0	214,2	211,5	203,6	191,9	females
W wieku 0–14 lat	148,2	129,2	110,6	105,0	103,1	101,1	96,3	88,5	Aged 0–14
mężczyźni	76,1	66,3	56,7	53,9	52,9	51,8	49,4	45,4	males
kobiety	72,1	63,0	53,9	51,2	50,2	49,2	46,9	43,2	females
W wieku 15-64 lata	731,0	701,4	672,9	623,3	563,7	503,9	460,6	431,1	Aged 15-64
mężczyźni	371,8	356,7	342,7	317,8	288,1	258,4	236,7	221,6	males
kobiety	359,2	344,7	330,2	305,5	275,6	245,4	223,9	209,5	females
W wieku 65 lat i więcej	271,9	280,1	279,9	285,1	296,1	308,5	308,3	297,7	Aged 65 and more
mężczyźni	112,0	116,1	116,2	119,5	126,0	133,3	134,4	130,4	males
kobiety	159,8	164,0	163,7	165,6	170,1	175,2	173,9	167,3	females

TABL. 15 (31). **PROGNOZA LUDNOŚCI (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

POPULATION PROJECTION (cont.)

As of 31 December

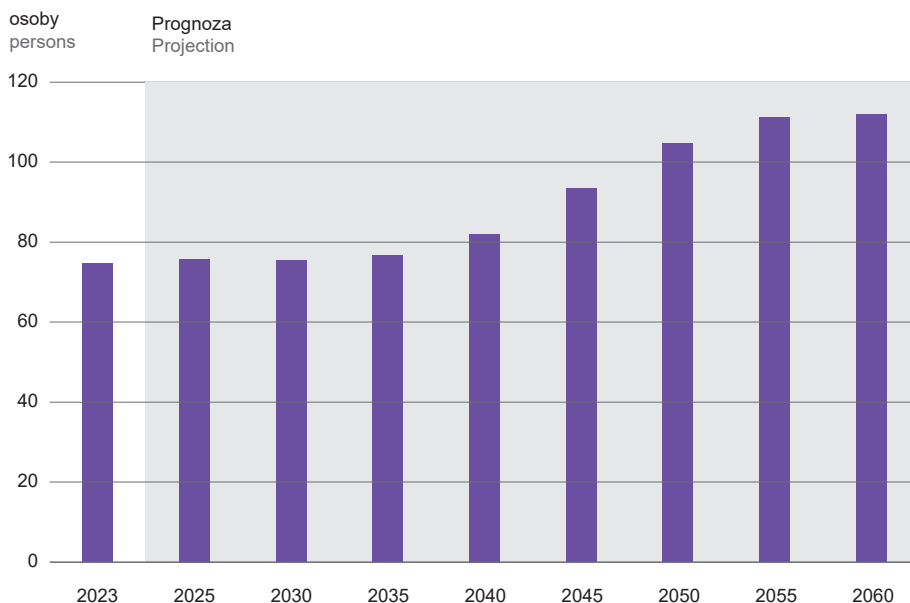
WYSZCZEGÓLNIENIE	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	SPECIFICATION
Wybrane wskaźniki Selected ratios									
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	75,8	75,4	76,6	82,0	93,5	104,6	111,1	112,0	Non-working age population per 100 persons of working age
mężczyźni	59,0	58,7	57,9	60,6	68,7	79,1	86,2	88,5	males
kobiety	95,3	94,9	98,7	108,2	124,5	136,2	141,8	140,5	females
Współczynnik starości demograficznej	23,6	25,2	26,3	28,1	30,7	33,8	35,6	36,4	Rate demographic of ageing
mężczyźni	20,0	21,5	22,5	24,3	27,0	30,0	32,0	32,8	males
kobiety	27,0	28,7	29,9	31,7	34,3	37,3	39,1	39,8	females
Indeks starości	183	217	253	271	287	305	320	336	Ageing ratio
mężczyźni	147	175	205	222	238	257	272	287	males
kobiety	222	260	304	324	339	356	371	388	females

WYKRES 9 (17). **LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM**

Stan na 31 grudnia

CHART 9 (17). **NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE**

As of 31 December

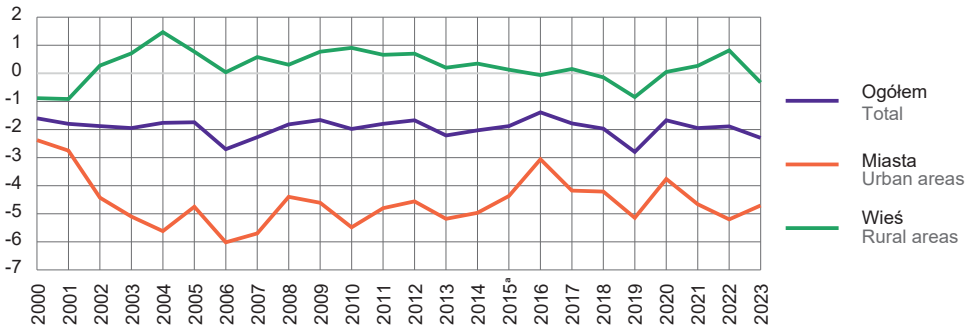
TABL. 16 (32). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT
RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji ^c Net migration ^c
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagra- nicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2015	10092	5034	4712	.	12466	6286	5728	.	-2374
TOTAL	2020	9520	4802	4450	268	11533	5929	5466	138	-2013
	2022	10806	5442	5081	283	13036	6211	6582	243	-2230
	2023	9831	4987	4563	281	12529	6400	5916	213	-2698
Miasta	2015	3863	1431	2215	.	6325	2860	3131	.	-2462
Urban areas	2020	3699	1327	2236	136	5745	2559	3129	57	-2046
	2022	3788	1347	2293	148	6550	2679	3713	158	-2762
	2023	3733	1337	2245	151	6224	2731	3378	115	-2491
Wieś	2015	6229	3603	2497	.	6141	3426	2597	.	88
Rural areas	2020	5821	3475	2214	132	5788	3370	2337	81	33
	2022	7018	4095	2788	135	6486	3532	2869	85	532
	2023	6098	3650	2318	130	6305	3669	2538	98	-207
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2015	8,01	4,00	3,74	.	9,89	4,99	4,55	.	-1,88
TOTAL	2020	7,90	3,99	3,69	0,22	9,57	4,92	4,54	0,11	-1,67
	2022	9,14	4,60	4,30	0,24	11,03	5,25	5,57	0,21	-1,89
	2023	8,38	4,25	3,89	0,24	10,68	5,45	5,04	0,18	-2,30
Miasta	2015	6,86	2,54	3,93	.	11,23	5,08	5,56	.	-4,37
Urban areas	2020	6,81	2,44	4,11	0,25	10,57	4,71	5,76	0,10	-3,76
	2022	7,13	2,54	4,32	0,28	12,33	5,04	6,99	0,30	-5,20
	2023	7,05	2,53	4,24	0,29	11,75	5,16	6,38	0,22	-4,70
Wieś	2015	8,94	5,17	3,58	.	8,82	4,92	3,73	.	0,13
Rural areas	2020	8,80	5,25	3,35	0,20	8,75	5,09	3,53	0,12	0,05
	2022	10,78	6,29	4,28	0,21	9,96	5,43	4,41	0,13	0,82
	2023	9,47	5,67	3,60	0,20	9,79	5,70	3,94	0,15	-0,32

a Zameldowania. b Wymeldowania. c W 2015 r. do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Deregistrations. c In 2015 net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014.

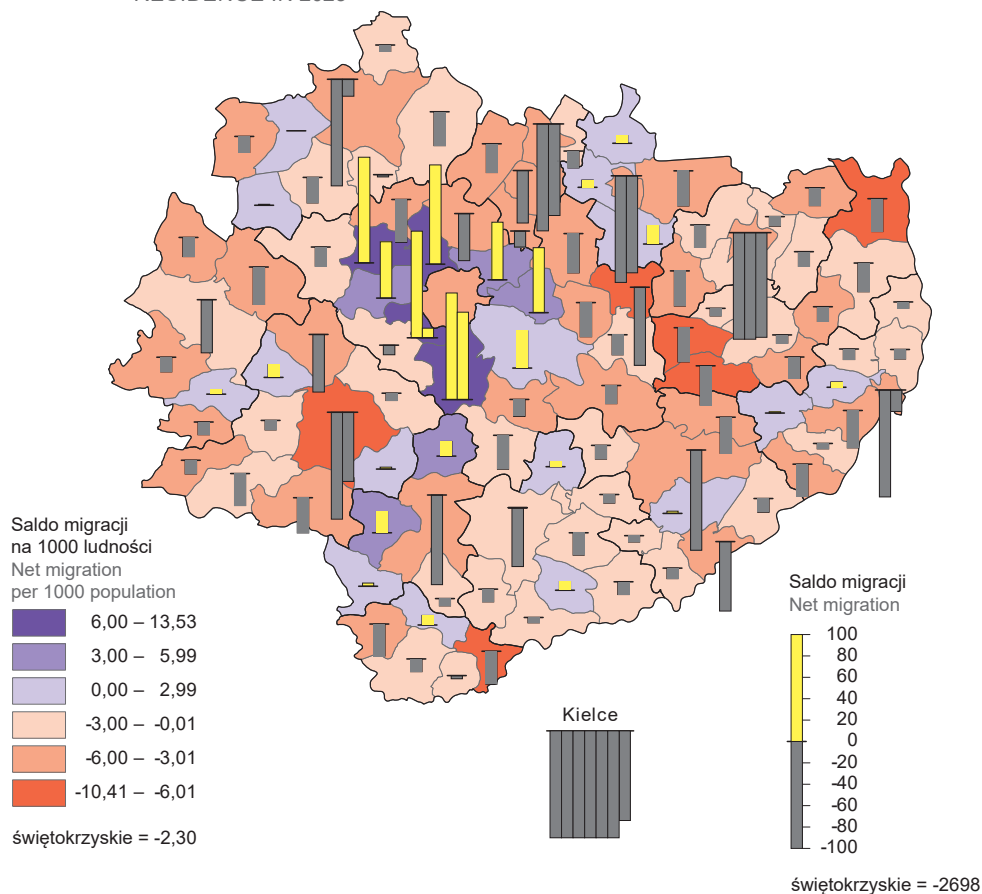
WYKRES 10 (18). **SALDO MIGRACJI LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY NA 1000 LUDNOŚCI**
CHART 10 (18). **NET MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE**
PER 1000 POPULATION

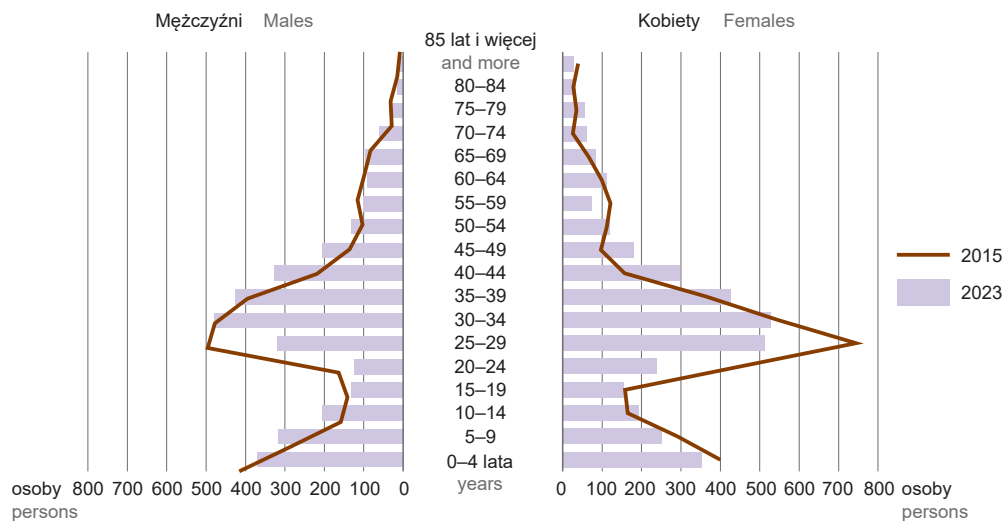
a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a In 2015, net migration was calculated using data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014.

MAPA 5 (12). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W 2023 R.**
 MAP 5 (12). **INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN 2023**

Migracje wewnątrzwojewódzkie ludności na pobyt stały
 Intravoivodship migration of population for permanent residence

TABL. 17 (33). SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZAGRANICZNYCH NA POBYT STAŁY W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.
INTERNAL AND INTERNATIONAL NET MIGRATION FOR PERMANENT RESIDENCE IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 1000 ludności Per 1000 population	SPECIFICATION
Miasta	-4,7	Urban areas
duże	-3,7	large
średnie	-4,7	medium
małe	-5,7	small
Obszary wiejskie	-0,3	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	6,4	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	-0,2	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	-1,3	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	-2,0	non-agglomeration low density

TABL. 18 (34). MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS		Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2020	268	140	128	138	70	68	130	70	60
TOTAL	2022	283	138	145	243	156	87	40	-18	58
	2023	281	142	139	213	110	103	68	32	36
0–4 lata		65	27	38	3	2	1	62	25	37
5–9		61	31	30	4	3	1	57	28	29
10–14		19	9	10	12	5	7	7	4	3
15–19		12	8	4	26	21	5	-14	-13	-1
20–24		9	2	7	14	10	4	-5	-8	3
25–29		20	10	10	28	12	16	-8	-2	-6
30–34		18	7	11	26	14	12	-8	-7	-1
35–39		17	11	6	25	12	13	-8	-1	-7
40–44		14	11	3	29	10	19	-15	1	-16
45–49		12	5	7	23	13	10	-11	-8	-3
50–54		10	6	4	5	2	3	5	4	1
55–59		7	3	4	9	3	6	-2	0	-2
60–64		5	3	2	4	2	2	1	1	0
65 lat i więcej and more		12	9	3	5	1	4	7	8	-1

TABL. 19 (35). REZYDENCJE^{ab}
Stan w dniu 31 grudnia
RESIDENT POPULATION^{ab}
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ł Ę M	1241895	1154493	1133097	1123153	TOTAL
mężczyźni	605905	561729	550676	545453	males
kobiety	635990	592764	582421	577700	females
Miasta	552162	516055	504224	502276	Urban areas
w tym mężczyźni	262151	243318	237138	236005	of which males
Wieś	689733	638438	628873	620877	Rural areas
w tym mężczyźni	343754	318411	313538	309448	of which males

a Na podstawie bilansów opracowanych w oparciu o spisy powszechne: dla 2015 r. – NSP 2011; od 2020 r. – NSP 2021. b Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się: stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą); osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).
a Based on balances prepared on the National Population and Housing Censuses: for 2015 – Census 2011; since 2020 Census 2021. b The usually resident population (residents) comprises the following groups: permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period of 12 months or more – regardless of their place of residence (in the country or abroad); persons temporarily staying in the gmina with the intention of living there for a period 12 months or more, who arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 20 (36). NIEKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy			wierni, wyznawcy adherents, faithful	
Kościół Katolicki: Catholic Church:									
Kościół Rzymskokatolicki ^c	546	546	546	545	1497	1480	1424	1402	1368329
Starokatolickie: Old Catholic:									
Kościół Polskokatolicki w RP ^d	7	6	6	8	5	5	5	4	819
Katolicki Kościół Narodowy w Polsce	–	1	1	1	–	1	1	1	450
Protestantkie i tradycji protestanckiej: Protestant and Protestant tradition:									
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	6	4	4	4	13	10	10	10	287
Kościół Zielonoświątkowy w RP	3	3	3	3	3	3	4	3	140
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego w RP	3	3	3	3	–	3	1	7	128
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w RP ^d	1	1	1	1	1	1	1	1	85
Kościół Chrystusowy w RP ^e	1	1	1	1	5	3	6	6	77
Kościół Boży w Polsce	–	2	2	2	–	3	2	3	61
Kościół Chrześcijański „Wieczernik”	1	1	1	1	4	1	6	6	50
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	1	1	1	1	3	3	–	–	26
Kościół Chrześcijan Baptystów w RP ^d	1	1	1	1	1	1	1	1	24
Kościół Wolnych Chrześcijan	–	–	–	–	–	2	1	1	6
Nowoapostolski Kościół w Polsce	1	1	1	–	–	–	–	–	5

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji: kieleckiej i sandomierskiej; wierni – ochrzczeni. d Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Eklezjalnej. e Do 2010 r. – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP.

a Important in the voivodship; listed by the decreasing number of the faithful and adherents. b Including, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern Kielecka and Sandomierska dioceses; adherents – baptised person. d Church associated in the Polish Ecumenical Council. e Until 2010 – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP.

TABL. 20 (36). **NIEKTÓRE KOŚCIOŁY I INNE ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

SELECTED CHURCHES AND OTHER RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a (cont.)

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	2015	2020	2022	2023	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy			wierni, wyznawcy adherents, faithful	
Nurt badaczy Pisma Świętego: Bible student movement:									
Świadkowie Jehowy w Polsce	31	30	29	29	.	198	201	199	2742 ^f
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego w RP	1	1	1	1	3	3	1	1	19
Islamskie: Muslim:									
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul Bayt	–	–	–	–	–	–	–	–	181 ^g
Dalekiego Wschodu: Far Eastern Religions:									
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	1 ^h	1 ^h	1 ^h	1 ^h	–	–	–	–	129 ^h
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ⁱ	–	–	–	–	–	–	–	–	57
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	1	–	–	–	2	2	12	12	27
Inne: Others:									
Rodziny Kościoł Polski	1 ^h	1	1	1	2 ^h	1	1	1	104
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	1 ^k	1	1	–	3 ^k	2	–	–	20
Kościół Armia Zbawienia w RP	1	1	1	1	1	1	1	1	20

a Znaczące w województwie; uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. f Głosiciele. g Szacunkowa liczebność społeczności szyickiej. h Dane dotyczą 2011 r. i Do 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. k Dane dotyczą 2014 r.

a Important in the voivodship; listed by the decreasing number of the faithful and adherents. b Including, parishes, congregations, religious communities, centres. f Proclaimers. g Estimated number of Shiites Community. h Data concern 2011. i Until 2011 – Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. k Data concern 2014.

Dział V. Rynek pracy
Chapter V. Labour market

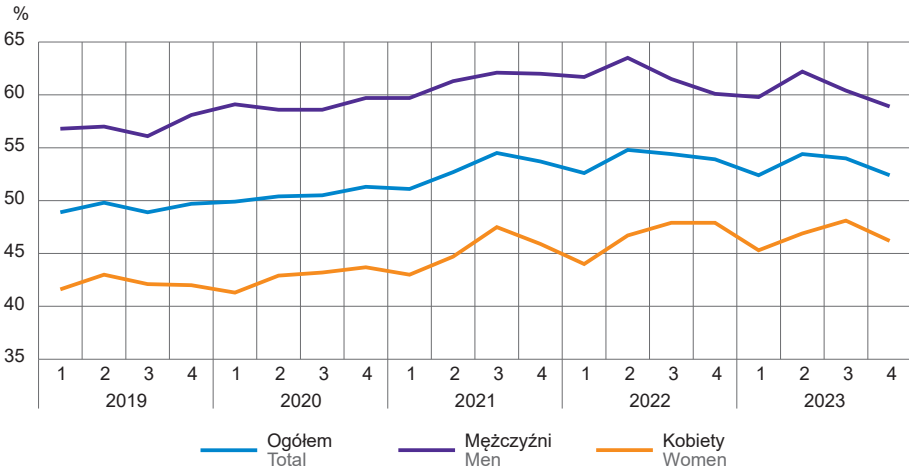
Aktywność ekonomiczna ludności
Economic activity of the population

TABL. 1 (37). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15–89 LAT
– NA PODSTAWIE BAEŁ
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15–89 – ON THE LFS BASIS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2019	2020	2022	2023					SPECIFICATION
	przeciętne w roku annual averages				kwartały quarters				
					1	2	3	4	
LUDNOŚĆ w tys.	976	974	952	947	949	947	946	945	POPULATION in thousands
Mężczyźni	472	470	460	457	458	458	457	457	Men
Kobiety	504	504	492	489	490	490	489	489	Women
Aktywni zawodowo	503	515	534	524	521	536	525	514	Economically active persons
mężczyźni	282	290	296	289	292	300	282	280	men
kobiety	221	225	237	236	229	236	242	234	women
Pracujący	481	493	513	504	497	515	511	495	Employed persons
mężczyźni	269	277	284	276	274	285	276	269	men
kobiety	213	215	229	228	222	230	235	226	women
Bezrobotni ^a	21	23	20	20	25	21	14	19	Unemployed persons ^a
mężczyźni	13	13	12	13	18	15	.	12	men
kobiety	9	10	.	.	.	.	.	.	women
Bierni zawodowo	473	459	419	423	427	411	422	431	Economically inactive persons
mężczyźni	190	180	164	169	166	158	175	176	men
kobiety	283	279	254	254	261	253	247	255	women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ w %	51,5	52,9	56,1	55,3	54,9	56,6	55,5	54,4	ACTIVITY RATE in %
Mężczyźni	59,7	61,7	64,3	63,2	63,8	65,5	61,7	61,3	Men
Kobiety	43,8	44,6	48,2	48,3	46,7	48,2	49,5	47,9	Women
STOPA BEZROBOCIA w %	4,2	4,5	3,7	3,8	4,8	3,9	2,7	3,7	UNEMPLOYMENT RATE in %
Mężczyźni	4,6	4,5	4,1	4,5	6,2	5,0	.	4,3	Men
Kobiety	4,1	4,4	.	.	.	.	.	.	Women

a Osoby w wieku 15–74 lata.
a Persons aged 15–74.

WYKRES 1 (19). WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA DLA OSÓB W WIEKU 15-89 LAT
CHART 1 (19). THE EMPLOYMENT RATE FOR PERSONS AGED 15-89

Pracujący Employment

TABL. 2 (38). PRACUJĄCY^a
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M^b T O T A L^b	465034	399584	435642	429924	198483
sektor publiczny public sector	89708	90888	100470	100980	65205
sektor prywatny ^b private sector ^b	375326	308696	335172	328944	133278
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^{bc} Agriculture, forestry and fishing ^{bc}	149653	67665	65328	62521	28006
Przemysł Industry	80207	83506	88052	86728	24181
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	69380	72327	75713	74204	21443
Budownictwo Construction	24233	27163	33318	32953	2747
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d Trade; repair of motor vehicles ^d	59996	59493	63735	62637	33913
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	19034	21148	23446	23429	4230
Zakwaterowanie i gastronomia ^d Accommodation and catering ^d	5703	6606	7712	7574	5106
Informacja i komunikacja Information and communication	3327	3737	6604	6734	1980
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	5484	4928	5479	5346	3718
Obsługa rynku nieruchomości ^d Real estate activities	3560	3687	3443	3442	1598
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	9713	11307	14955	15060	8048
Administrowanie i działalność wspierająca ^d Administrative and support service activities	9234	11586	13735	12944	5148
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	20871	20038	28413	29005	15462
Edukacja Education	31956	32438	32106	32228	25959
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	30217	32405	33508	33776	27657
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	4056	4288	4711	4684	2806
Pozostała działalność usługowa Other service activities	7790	9589	11097	10863	7924

a Do 2021 r. według faktycznego miejsca pracy; od 2022 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania. b Dane za lata 2020 i 2021 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi do działu „Rynek pracy”, ust. 2 na str. 184. c Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu na 31 grudnia 2020 i 2021 r. wyszacowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2020 (dane dla lat poprzednich wyszacowane są z wykorzystaniem ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010), od 2022 r. dane są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych.

a Until 2021 by actual workplace; since 2022 data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence. b Data for 2020 and 2021 are not fully comparable to those for previous years; see notes to the chapter “Labour market”, item 2 on page 184. c Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 December 2020 and 2021 were estimated on the basis of the Agricultural Census 2020 (data for previous years were estimated on the basis of the final results of the Agricultural Census 2010), since 2022 are presented on the basis of administrative data sources.

TABL. 3 (39). PRACUJĄCE KOBIETY W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.
Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED WOMEN IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	W % ogółu pracujących In % of total employed persons	SPECIFICATION
Miasta	48,1	Urban areas
duże	49,6	large
średnie	47,4	medium
małe	47,0	small
Obszary wiejskie	44,7	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	46,5	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	45,4	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	44,4	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	43,1	non-agglomeration low density

TABL. 4 (40). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
OGÓŁEM^b	226721	242518	244800	243027	199877	TOTAL^b
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^{bc}	3514	3954	3880	3871	1263	Agriculture, forestry and fishing ^{bc}
Przemysł	63025	74055	74942	73025	66883	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	55207	65328	65383	63386	57704	of which manufacturing
Budownictwo	16008	16635	16352	16727	9691	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d	34758	32887	32380	31832	20698	Trade; repair of motor vehicles ^d
Transport i gospodarka magazynowa	9258	10378	10795	11211	7790	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^d	3806	4220	4515	4788	3138	Accommodation and catering ^d
Informacja i komunikacja	1745	1670	1609	1603	1085	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2774	2388	2213	2187	1735	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^d	2708	3046	2951	2861	2309	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4512	5209	5376	5197	2816	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^d	4310	5851	5635	5471	4565	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	18937	17899	18318	18416	18416	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	29509	30623	30910	31025	30707	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	24842	25545	26051	26136	24799	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3335	3465	3562	3563	3438	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	3682	4693	5311	5114	545	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą. b Dane od 2020 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie, patrz uwagi do działu „Rynek pracy”, ust. 2 na str. 184. c Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.

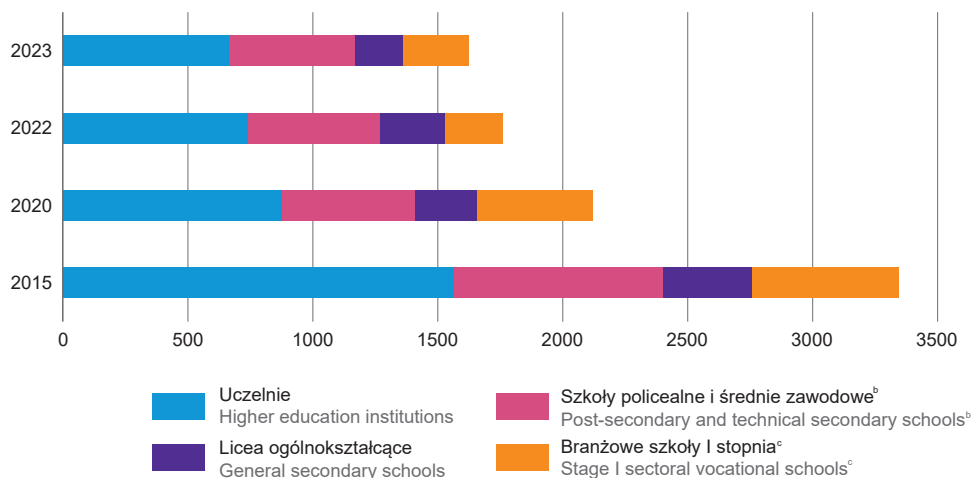
a Excluding persons employed abroad. b Data since 2020 are not fully comparable to those for previous years, see notes to the chapter “Labour market”, item 2 on page 184. c Estimated data for private farms in agriculture.

TABL. 5 (41). PRZYJĘCIA DO PRACY I ZWOLNIENIA Z PRACY^a
HIRES AND TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przyjęcia do pracy Hires		Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	Zwolnienia z pracy Terminations		Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %
		ogółem total	w tym kobiety of which women		ogółem total	w tym kobiety of which women	
OGÓŁEM	2015	37109	15074	20,2	34002	12305	18,4
TOTAL	2020	34626	13790	17,5	32626	13527	16,5
	2022	32769	13865	16,5	32193	12637	16,2
	2023	33630	13966	16,9	32509	12833	16,4
sektor publiczny public sector		7814	5119	9,8	7234	4615	9,1
sektor prywatny private sector		25816	8847	21,7	25275	8218	21,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		115	27	9,5	96	25	7,8
Przemysł Industry		12410	3437	18,1	12852	3253	18,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		10810	3086	18,2	11449	3018	19,3
Budownictwo Construction		2874	256	30,6	2489	190	26,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		4178	2413	19,9	3880	2102	18,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		2575	198	33,9	2014	139	26,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		722	478	23,5	713	451	23,1
Informacja i komunikacja Information and communication		297	119	27,5	197	64	18,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		173	138	9,7	200	168	11,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		588	214	25,7	686	266	30,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		635	362	22,5	490	266	17,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		2021	858	41,5	2015	865	41,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		2007	1340	10,5	1833	1125	9,6
Edukacja Education		2084	1760	7,5	2350	1907	8,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		2384	2016	9,6	2250	1741	9,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		347	203	10,6	293	177	9,0
Pozostałe sekcje Other sections		220	147	39,5	151	94	26,8

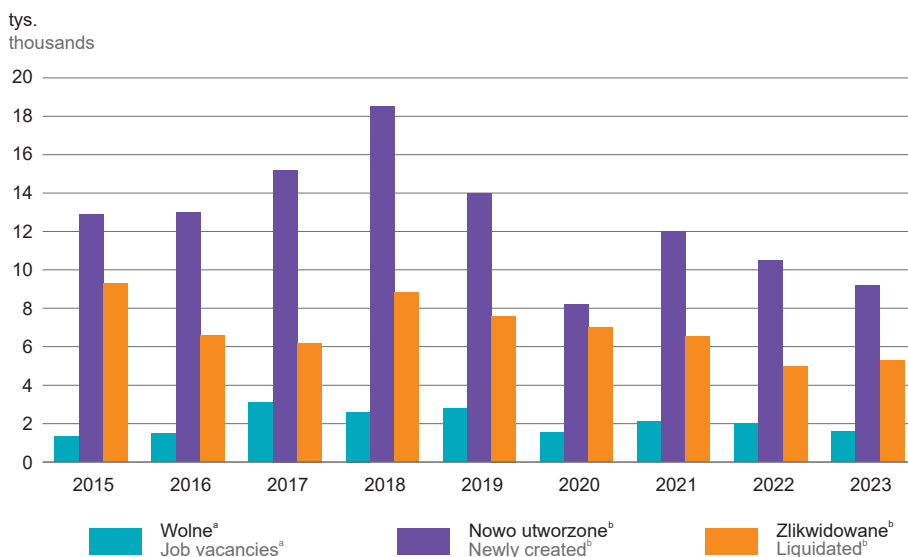
^a Dane obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

^a Data concern full-time paid employees (including seasonal and temporary paid employees) in economic entities with 10 and more employed persons and in budgetary sphere units regardless of the number of employed persons.

WYKRES 2 (20). ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PRACĘ PO RAZ PIERWSZY WEDŁUG RODZAJU UKOŃCZONEJ SZKOŁY^a
CHART 2 (20). GRADUATES TAKING UP WORK FOR THE FIRST TIME BY TYPE OF GRADUATED SCHOOL^a

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz w jednostkach sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Od 2022 r. łącznie z absolwentami branżowych szkół II stopnia. c Do 2019 r. – absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, od 2020 r. – branżowych szkół I stopnia.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time employees in economic entities with 10 and more employed persons and in budgetary sphere units regardless of the number of employed persons. b Since 2022, including graduates of stage II sectoral vocational schools. c Until 2019 – graduates of basic vocational schools, since 2020 – graduates stage I sectoral vocational schools.

WYKRES 3 (21). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE
CHART 3 (21). JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS

a Średnia ze stanów na koniec kwartałów. b W ciągu roku.

a Average of end-of-quarter values. b During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 6 (42). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI**
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	66131	44881	34029	33724	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	32687	23050	17383	17048	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	13112	6545	4965	4916	previously not employed
absolwenci ^a	3734	1880	1693	1568	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	17561	11819	9326	9358	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	3247	2070	1380	1421	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	37123	24147	18013	16684	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	8974	6886	4870	5683	having benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	9719	7566	5561	5098	with at least one child under 6 years of age
z niepełnosprawnością	4191	2565	2791	2942	persons with disabilities

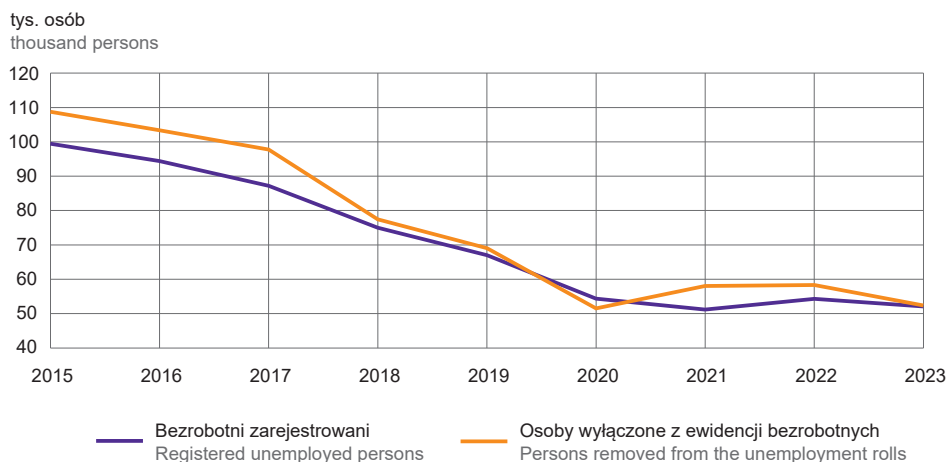
a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby z niepełnosprawnością. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the past 12 months, graduated education confirmed by a certificate, diploma or other proof of graduation (concerns school-leavers with basic vocational or basic sectoral vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or is a persons with disabilities who has acquired the licence to practise an occupation in this period. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the time of traineeship and on-the-job training.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

WYKRES 4 (22). **NAPŁYW I ODPIŁYW BEZROBOTNYCH**
CHART 4 (22). **INFLOW AND OUTFLOW OF THE UNEMPLOYED**

TABL. 7 (43). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI DO 30 ROKU ŻYCIA W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS UNDER THE AGE OF 30 IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	W % ogółu bezrobotnych In % of total unemployed persons	SPECIFICATION
Miasta	19,7	Urban areas
duże	17,2	large
średnie	19,3	medium
małe	22,5	small
Obszary wiejskie	31,3	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	29,5	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	32,5	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	31,0	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	32,7	non-agglomeration low density

TABL. 8 (44). DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.
Stan w dniu 31 grudnia
LONG-TERM UNEMPLOYED PERSONS IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023
As of 31 December

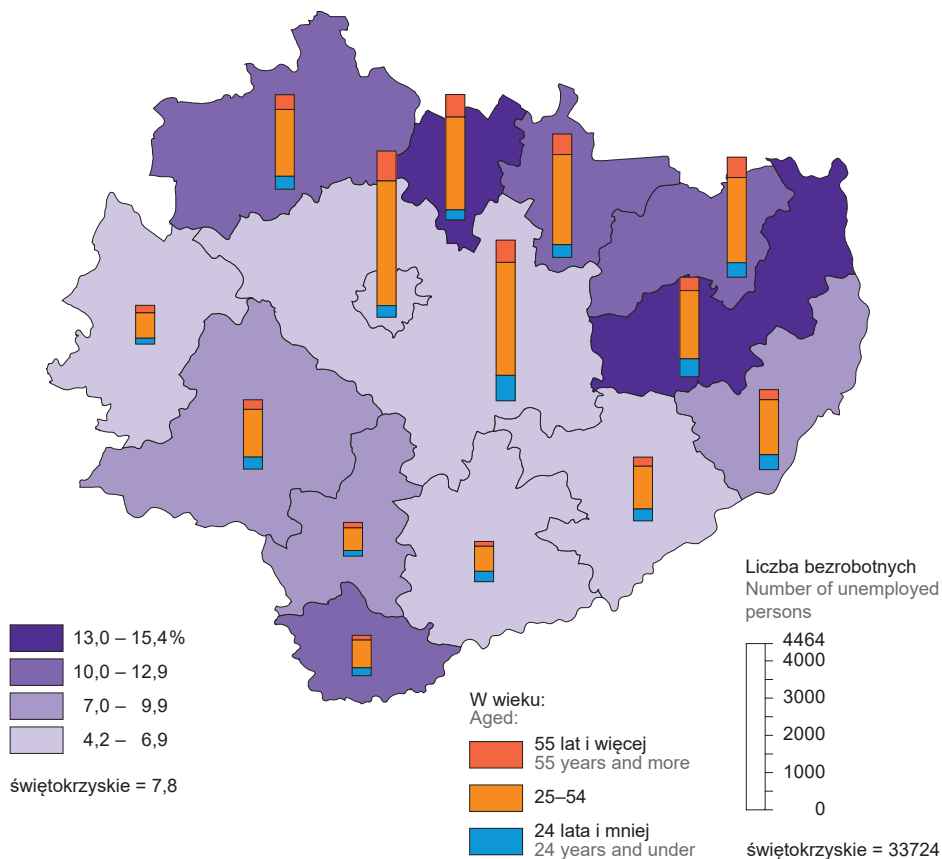
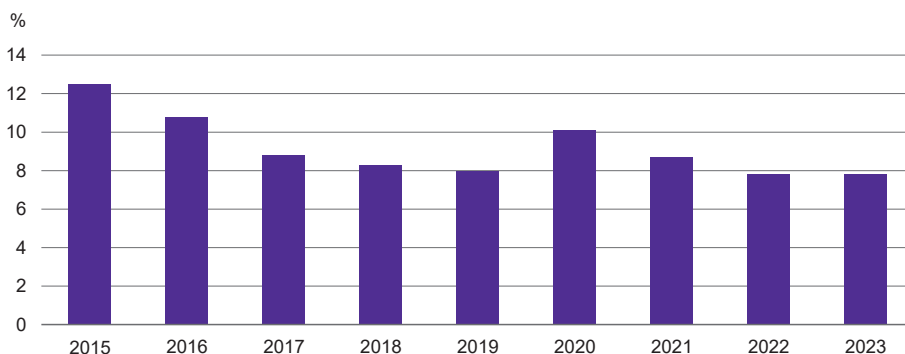
WYSZCZEGÓLNIENIE	W % ogółu bezrobotnych In % of total unemployed persons	SPECIFICATION
Miasta	51,0	Urban areas
duże	50,6	large
średnie	51,9	medium
małe	50,3	small
Obszary wiejskie	48,1	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	27,8	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	39,1	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	51,3	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	53,6	non-agglomeration low density

MAPA 1 (13). STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (13). REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE IN 2023

As of 31 December

Stopa bezrobocia rejestrowanego^aRegistered unemployment rate^a

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: do 2019 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w latach 2020 i 2021 – Powszechnego Spisu Rolnego 2020, od 2022 r. na podstawie administracyjnych źródeł danych.

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture were estimated using the results: until 2019 – of the Agricultural Census 2010, in 2020 and 2021 – of the Agricultural Census 2020, since 2022 on the basis of administrative data sources.

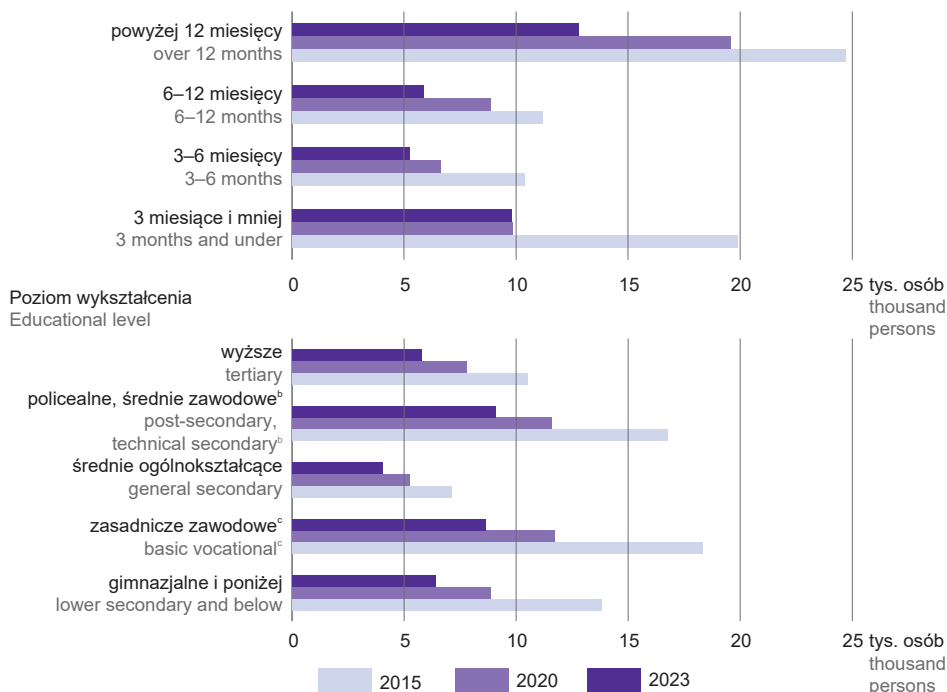
WYKRES 5 (23). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 5 (23). REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY DURATION OF UNEMPLOYMENT AND EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 December

 Czas pozostawania bez pracy^a

 Duration of unemployment^a

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy. b Od 2022 r. łącznie z wykształceniem branżowym II stopnia. c Od 2020 r. łącznie z wykształceniem branżowym I stopnia.

a From the data of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included. b Since 2022 including secondary sectoral vocational education. c Since 2020 including basic sectoral vocational education.

TABL. 9 (45). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a

 REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	2074	1569	2062	1413	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	1207	936	1236	864	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	1778	1042	1204	992	Undertook employment in public works
w tym kobiety	1055	620	720	583	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy	14802	5765	7762	5467	Started workplace training and traineeship
w tym kobiety	9202	3681	4977	3506	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	1333	311	319	401	Started socially useful works
w tym kobiety	895	173	157	189	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	36449	20319	27610	21662	Number of submitted job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy^b	87	57	29	32	Unemployed persons per one job offer^b

a W ciągu roku. b Stan w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year. b As of 31 December.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy
Work conditions

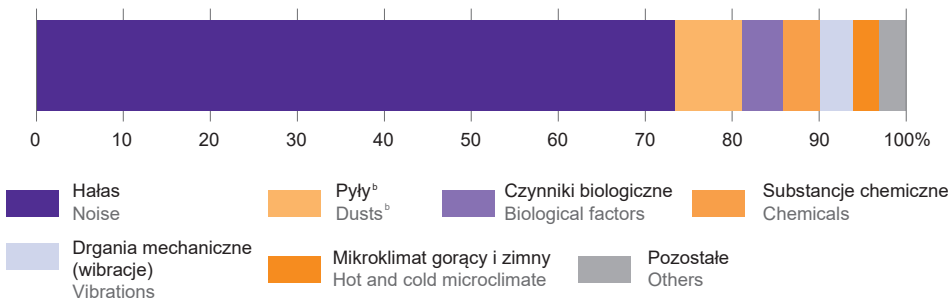
TABL. 10 (46). **ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZWIĄZANEGO ZE ŚRODOWISKIEM PRACY W 2023 R.**
EXPOSURE^a TO RISK FACTORS ARISING FROM THE WORK ENVIRONMENT IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia Employees exposed to risk factors					SPECIFICATION
	w stosunku do których w ciągu roku zagrożenia which were, over the year				stan w dniu 31 grudnia as of 31 December	
	zlikwidowano lub ograniczono eliminated or reduced			ujawniono (łącznie z zagrożeniami nowo powsta- łymi) identified (in- cluding newly arisen risks)		
	razem total	zlikwidowano lub ograniczono do poziomu zgodne- go z normą eliminated or reduced to the standard level	ograni- czono reduced			
Czynniki ogółem	7328	1232	6087	2060	8295	Total factors:
Substancje chemiczne	327	118	209	167	353	Chemicals
w tym:						of which:
rakotwórcze	86	32	54	–	54	carcinogens
mutagenne	.	–	.	–	25	mutagens
Pyły zwłókniające	203	33	170	10	180	Dusts fibrous
Pyły rakotwórcze	92	.	86	58	144	Dusts carcinogenic
Inne pyły	323	121	201	117	319	Dusts other
Hałas	5361	642	4717	1123	6092	Noise
Drgania mechaniczne (wibracje)	305	106	199	138	315	Vibrations
Mikroklimat gorący	75	51	24	108	117	Hot microclimate
Mikroklimat zimny	38	34	.	156	138	Cold microclimate
Promieniowanie jonizujące	.	.	.	–	.	Ionising radiation
Promieniowanie laserowe	13	–	13	13	26	Laser radiation
Promieniowanie nadfioletowe	18	–	18	.	20	Ultraviolet radiation
Promieniowanie podczerwone	163	23	140	–	140	Infrared radiation
Pole elektromagnetyczne	31	–	31	23	54	Electromagnetic fields
Czynniki biologiczne	359	94	264	140	382	Biological factors

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni.
a Employees listed as many times as many risks they are exposed to.

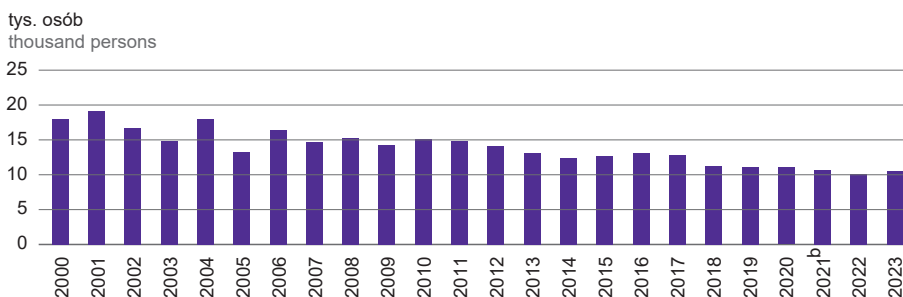
WYKRES 6 (24). **ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA ZWIĄZANEGO ZE ŚRODOWISKIEM PRACY WEDŁUG CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH I NIEBEZPIECZNYCH ORAZ UCIAŻLIWYCH DLA ZDROWIA W 2023 R.**
Stan w dniu 31 grudnia

CHART 6 (24). **EXPOSURE^a TO RISK FACTORS ARISING FROM THE WORK ENVIRONMENT BY PHYSICAL HEALTH RISK FACTORS IN 2023**
As of 31 December

a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni. b Zwłókniające, rakotwórcze i inne.
a Employees listed as many times as many risks they are exposed to. b Fibrous, carcinogenic and other.

WYKRES 7 (25). **ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA**
 CHART 7 (25). **EXPOSURE^a TO RISK FACTORS AT WORK**

a Liczeni raz w grupie czynnika przeważającego. b W 2021 r. zmianie uległa metoda badania z pełnej na metodę reprezentacyjną.
 a Employees listed only once by predominant factor. b In 2021, the survey method has been changed from a full scale to a sampling method.

TABL. 11 (47). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – niezdol- ni do pracy ^b Of total number – persons incapable for work ^b			SPECIFICATION
			śmier- telnych fatal	ciężkich serious	z innym skut- kiem with other effect	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM	2015	2010	12	15	1983	27	617	1288	TOTAL
	2020	1629	6	13	1610	6	602	1013	
	2022	1675	4	7	1664	2	537	1132	
	2023	1798	1	3	1794	77	601	1119	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		13	–	–	13	–	5	8	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		649	1	–	648	7	174	467	Industry
górnictwo i wydobywanie		31	–	–	31	–	9	22	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		545	–	–	545	5	143	397	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		15	–	–	15	1	4	10	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		58	1	–	57	1	18	38	water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities
Budownictwo		68	–	–	68	–	13	55	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		244	–	2	242	6	69	169	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		107	–	–	107	1	24	82	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		18	–	–	18	–	5	13	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		4	–	–	4	1	3	-	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		6	–	–	6	-	3	3	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		13	–	–	13	1	4	8	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nauko- wa i techniczna		10	–	–	10	–	2	8	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		49	–	1	48	4	16	29	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne		58	–	–	58	2	31	25	Public administration and defen- ce; compulsory social security
Edukacja		142	–	–	142	10	51	81	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		369	–	–	369	42	182	145	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		35	–	–	35	1	12	22	Arts, entertainment and recre- ation
Pozostała działalność usługowa		13	–	–	13	2	7	4	Other service activities

a Zgłoszone w danym roku. b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.
 a Registered in a given year. b Excluding persons injured in fatal accidents.

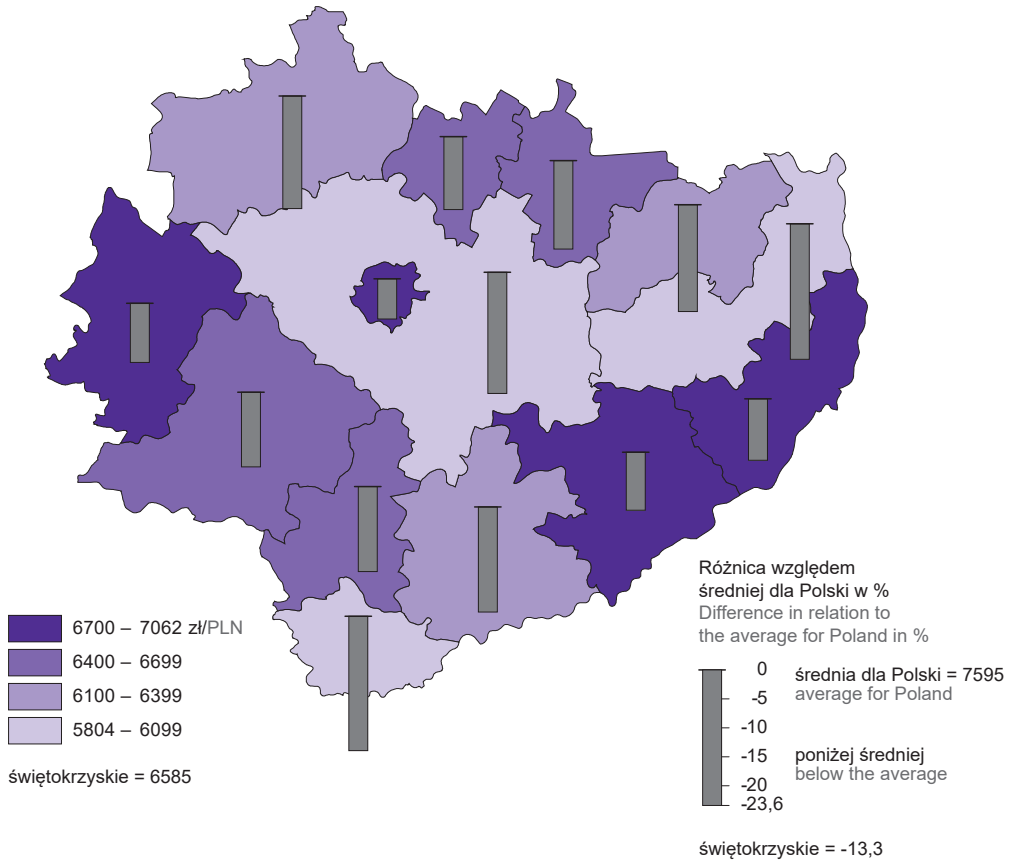
Dział VI. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne
Chapter VI. Wages and salaries. Social benefits

Wynagrodzenia
Wages and salaries

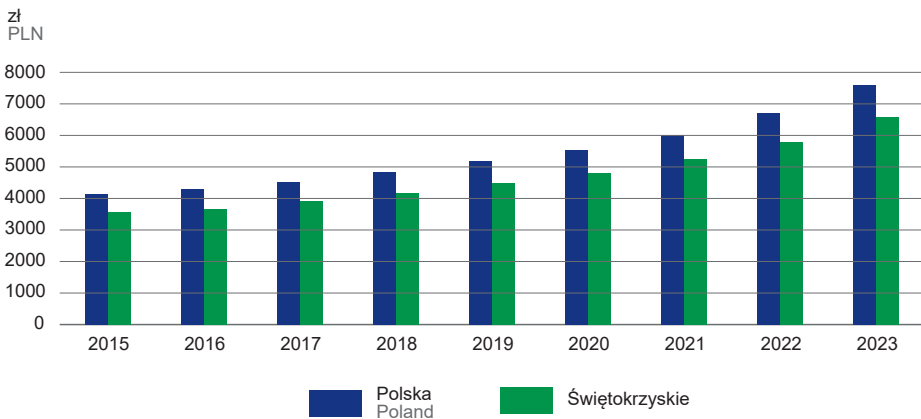
TABL. 1 (48). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities with more than 9 employed persons	
	w zł in PLN					
O G Ó Ł E M	3374,56	4538,11	5505,49	6260,68	6585,16	T O T A L
sektor publiczny	4062,82	5497,10	6514,24	7419,34	7419,34	public sector
sektor prywatny	2994,44	4057,31	5001,73	5666,94	6013,42	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4865,26	5616,64	7188,25	7703,60	8583,64	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3468,98	4648,33	5619,87	6386,67	6548,64	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	3320,09	4570,18	5519,08	6258,39	6424,44	of which manufacturing
Budownictwo	2727,21	3645,00	4472,66	5197,42	5921,22	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2637,88	3573,78	4420,38	5022,33	5261,99	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2576,43	3386,60	4643,79	5423,96	5909,94	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2329,52	3011,80	3776,64	4291,65	4482,24	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3729,13	5099,11	6292,97	6929,95	6527,82	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4548,98	5886,83	6913,07	8036,52	8758,06	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3530,72	5326,78	5908,45	6589,88	6941,10	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3100,95	4161,45	5366,57	5966,08	6276,87	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2385,68	3235,28	4030,25	4739,89	4713,41	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4295,61	5942,13	6945,82	7997,97	7997,97	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	4018,05	5074,77	5715,15	6372,89	6389,69	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3648,72	5420,76	6878,83	7840,10	7985,93	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3154,84	4073,58	4860,35	5575,85	5614,79	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2728,59	3578,42	4542,41	5091,66	4855,24	Other service activities

MAPA 1 (14). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a W 2023 R.**
 MAP 1 (14). **AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a IN 2023**

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a
 Average monthly gross wages and salaries^a

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities with up to 9 employed persons.

Świadczenia społeczne
Social benefits

TABL. 2 (49). EMERYCI I RENCIŚCI^a
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	300408	312726	308089	309276	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	234423	253638	254053	256465	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	162434	192815	197017	201379	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	28933	19775	16826	15462	disability pensions
renty rodzinne	43056	41048	40209	39624	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	65985	59088	54036	52811	Farmers

a Przeciętne w roku.
Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
a Annual averages.
Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 3 (50). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	5938,3	7519,9	8620,7	10240,3	Benefits in million PLN
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	5024,4	6550,8	7654,7	9077,3	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1786,10	2152,28	2510,86	2949,48	Average monthly retirement and other pension in PLN
Emerytury Retirement pensions					
Świadczenia w mln zł	3700,9	5165,2	6158,2	7393,2	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1898,67	2232,37	2604,77	3059,42	Average monthly retirement pension in PLN
Renty z tytułu niezdolności do pracy Disability pensions					
Świadczenia w mln zł	490,8	426,4	409,0	438,3	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1413,60	1797,12	2025,62	2361,98	Average monthly pension in PLN
Renty rodzinne Survivors pensions					
Świadczenia w mln zł	832,7	959,1	1087,5	1245,8	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna renta w zł	1611,73	1947,17	2253,78	2620,01	Average monthly pension in PLN
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^a FARMERS^a					
Świadczenia w mln zł	913,8	969,1	966,0	1163,0	Benefits in million PLN
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1154,09	1366,71	1489,80	1835,26	Average monthly retirement and other pension in PLN

a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne”, ust. 1 na str. 187.
Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.
a Including payments from non-agricultural social security system, in the case of merging entitlements to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see notes to the chapter “Wages and salaries. Social benefits”, item 1 on page 187.
Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 4 (51). **ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE I KARTA DUŻEJ RODZINY**
CHILD-RAISING BENEFIT AND LARGE FAMILY CARD

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze:				Child-raising benefit:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które wypłacono świadczenia	181960	187302 ^a	189318 ^a	average monthly number of children for whom benefits were paid
wypłaty świadczenia w tys. zł	1149102,1	1162692,4 ^a	1147040,4 ^a	benefit payments in thousand PLN
Rodziny posiadające Kartę Dużej Rodziny	31066	43775	54385	Families Large Family Card holders

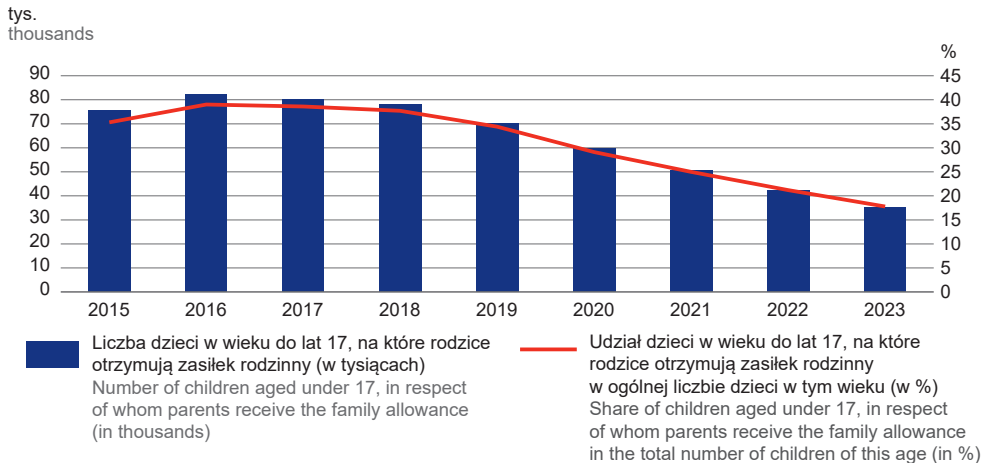
a Łącznie z dziećmi w pieczy zastępczej.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

a Including foster care children.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy and Social Insurance Institution.

WYKRES 1 (26). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH**
CHART 1 (26). PERSONS RECEIVING FAMILY BENEFITS

Dział VII. Gospodarstwa domowe. Mieszkania Chapter VII. Households. Dwellings

Budżety gospodarstw domowych Household budgets

Uwaga do tablic: 2 (53), 3 (54), 4 (55), 5 (56) oraz wykresów: 1 (27), 2 (28), 3 (29), 4 (30).

Dane od 2021 r. różnią się od wcześniej publikowanych i nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi do działu „Gospodarstwa domowe. Mieszkania”, ust. 1 na str. 188.

Note to tables: 2 (53), 3 (54), 4 (55), 5 (56) and charts: 1 (27), 2 (28), 3 (29), 4 (30).

Data since 2021 differ from the values previously published and are not fully comparable with those for previous years; see notes to the chapter “Households. Dwellings”, item 1 on page 188.

**TABL. 1 (52). GOSPODARSTWA DOMOWE
HOUSEHOLDS**

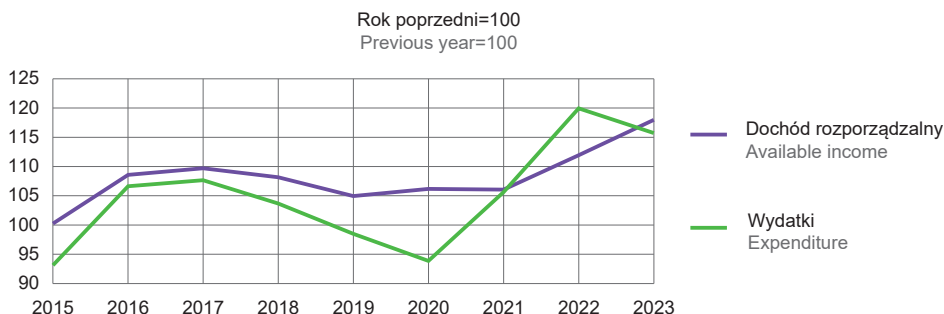
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1189	1158	1128	1116	Households covered by the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,88	2,73	2,54	2,54	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	1,13	1,06	1,06	1,03	employed
pobierających świadczenia społeczne	0,89	0,97	0,90	0,92	receiving social benefits
w tym emeryturę lub rentę	0,78	0,82	0,78	0,77	of which retirement or other pension
pozostających na utrzymaniu ^a	0,81	0,65	0,55	0,55	dependents ^a

a Od 2019 łącznie z dziećmi w wieku 15–18 lat otrzymującymi świadczenie wychowawcze z programu „Rodzina 500+”.

a Since 2019 including children aged 15–18 receiving the child-raising benefit from the “Family 500+” programme.

**WYKRES 1 (27). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBE
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

CHART 1 (27). AVERAGE MONTHLY INCOME AND EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

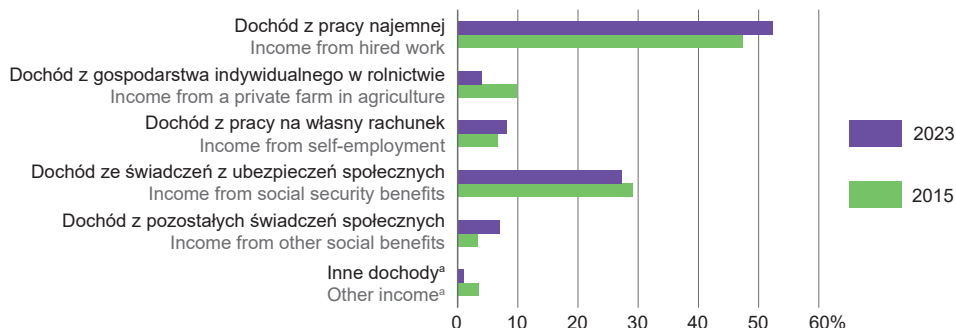

**TABL. 2 (53). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Dochód rozporządzalny	1202,80	1726,92	2050,21	2418,76	Available income
w tym dochód do dyspozycji	1171,10	1696,50	2013,05	2380,72	of which disposable income
w tym:					of which:
z pracy najemnej	570,88	864,93	1114,39	1266,89	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	118,19 ^a	98,80 ^b	.	96,73 ^c	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	80,98 ^d	98,76 ^e	173,21 ^f	198,57 ^g	from self-employment
ze świadczeń społecznych	390,57	635,64	677,50	826,70	from social benefits

a–g Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 25,18%, b – 26,31%, c – 25,58%, d – 12,74%, e – 12,04%, f – 16,24%, g – 17,62%.

a–g Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 25.18%, b – 26.31%, c – 25.58%, d – 12.74%, e – 12.04%, f – 16.24%, g – 17.62%.

**WYKRES 2 (28). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CHART 2 (28). AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

^a Obejmują: dochody z własności, dochody z wynajmu nieruchomości oraz pozostałe dochody.
^a Including: income from property, income from rental of real estate and other income.

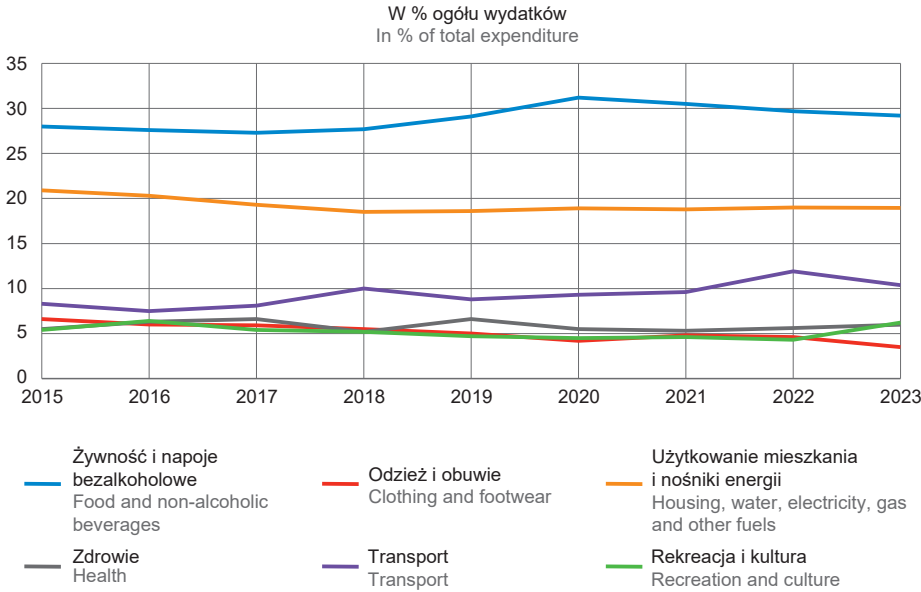
TABL. 3 (54). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
Wydatki ogółem ^a	903,17	994,00	1259,36	1457,42	Total expenditure ^a
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	871,46	963,59	1222,20	1419,37	of which consumer goods and services ^{ab}
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	253,28	309,99	373,87	425,69	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	18,18	24,63	30,01	33,73	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	59,78	42,24	58,33	50,89	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	189,08	187,69	239,18	276,26	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	44,64	61,08	67,01 ^c	101,05 ^d	furnishings, household equipment and routine household maintenance
zdrowie	49,51	54,54	70,83	87,02	health
w tym wyroby farmaceutyczne	31,17	39,09	48,12	52,65	of which pharmaceutical products
transport	74,58	92,36 ^e	149,92 ^f	151,08 ^g	transport
łączość ^h	42,84	49,04	56,24	57,60	communication ^h
rekreacja i kultura	48,58 ⁱ	45,04	54,39	90,68 ^k	recreation and culture
edukacja ^l	6,52 ^m	7,74 ⁿ	6,48 ^o	7,81 ^p	education ^l
restauracje i hotele	33,01 ^r	27,47 ^s	38,49	55,60 ^t	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi ^a	49,31	61,02	76,80 ^u	80,86	miscellaneous goods and services ^a
w tym higiena osobista	27,41	34,21	38,70	45,25	of which personal care

a, b, h, l Łącznie z: a – wydatkami na ubezpieczenia na życie, b – kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków, h – wydatkami na usługi internetowe, l – wychowaniem przedszkolnym. c–g, i–k, m–u Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: c – 11,72%, d – 17,18%, e – 10,57%, f – 13,82%, g – 11,52%, i – 10,93%, k – 11,37%, m – 25,71%, n – 19,77%, o – 19,08%, p – 24,61%, r – 14,24%, s – 18,20%, t – 10,41%, u – 11,12%.

a, b, h, l Including: a – expenditure on life insurance, b – pocket money not considered in items by types of expenditure, h – expenditure on Internet services, l – pre-primary education. c–g, i–k, m–u Relative error of estimates exceeds 10% and equals: c – 11.72%, d – 17.18%, e – 10.57%, f – 13.82%, g – 11.52%, i – 10.93%, k – 11.37%, m – 25.71%, n – 19.77%, o – 19.08%, p – 24.61%, r – 14.24%, s – 18.20%, t – 10.41%, u – 11.12%.

WYKRES 3 (29). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
 CHART 3 (29). **AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS**

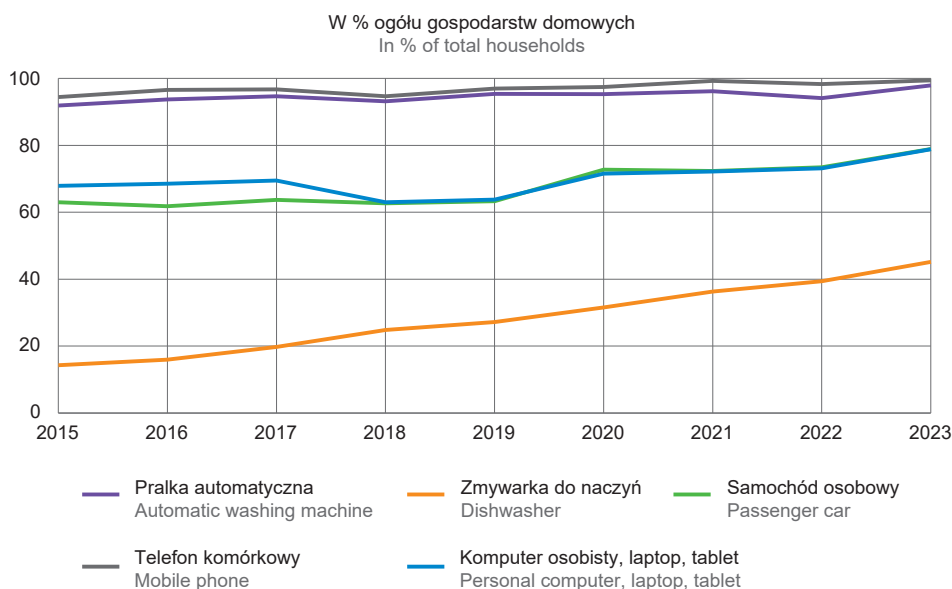

TABL. 4 (55). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWNIA^a**
 HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Pralka automatyczna	91,9	95,3	94,1	97,9	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	14,3	31,5	39,4	45,2	Dishwasher
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	3,1	13,6	14,9	.	Electric cooker with a ceramic or induction cooktop
Kuchenka mikrofalowa	49,4	61,6	74,6	72,8	Microwave oven
Samochód osobowy	63,0	72,7	73,4	78,9	Passenger car
Motocykl, skuter, motorower	7,6	6,6	6,2	7,1	Motorcycle, scooter, motorbike
Rower (bez dziecięcego)	65,2	61,8	71,9	68,9	Bicycle (excluding children's bike)
Telefon komórkowy	94,4	97,4	98,3	99,4	Mobile phone
Smartfon	34,3	71,3	80,7	92,1	Smartphone
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	81,5	70,2	63,6	68,8	Equipment for reception, recording and reproduction of sound ^b
Odbiornik telewizyjny	99,1	98,8	96,7	97,7	Television set
Zestaw kina domowego	7,0	7,0	9,0	.	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	59,1	52,3	64,6	.	Satellite or cable television equipment
Komputer osobisty, laptop, tablet	67,9	71,5	73,1	78,8	Personal computer, laptop, tablet
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	.	78,6	85,9	91,6	Device with access to the Internet ^c
Drukarka, urządzenie wielofunkcyjne	32,6	36,1	45,2	34,6	Printer, multifunction device

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Obejmuje urządzenia umożliwiające połączenie z Internetem poprzez np. komputer stacjonarny, laptop, telewizor, smartfon.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Includes: radio, radio tape recorder, radio with compact disc player or radio tape recorder with compact disc player, stereo music system. c Includes devices enabling Internet connection through e.g. desktop computer, laptop, TV, smartphone.

WYKRES 4 (30). GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA
CHART 4 (30). HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS

TABL. 5 (56). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	7,56	6,08	5,77	5,49	Bread and cereals ^a products in kg
w tym pieczywo ^b	4,79	3,28	2,84	2,78	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	6,05	5,68	5,81	5,73	Meat ^c in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	3,56	3,30	3,30	3,39	raw meat
w tym drób	2,06	1,88	1,76	1,87	of which poultry
wędliny i inne przetwory mięsne ^d	2,13	2,00	2,10	1,98	cured meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,31	0,24	0,20	0,22	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	3,24	3,19	2,67	2,77	Milk ^f in l
Jogurty w kg	0,37	0,52	0,51	0,51	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^g w kg	0,69	0,79	0,78	0,84	Cheese and curd cheese ^g in kg
Jaja w szt.	14,41	12,26	11,86	12,46	Eggs in units
Oleje i tłuszcze w kg	1,20	1,11	1,10	1,09	Oils and fats in kg
w tym masło	0,27	0,27	0,25	0,31	of which butter
Owoce ^h w kg	3,47	3,53	3,24	3,40	Fruit ^h in kg
Warzywa w kg	10,20	8,57	8,02	7,09	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	4,83	3,46	3,11	2,62	of which potatoes
Cukier w kg	1,45	1,05	0,96	1,08	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	0,29	0,27	0,27	0,28	Coffee, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	3,78	5,32	4,97	5,83	Mineral or spring water in l
Soki owocowe i warzywne w l	0,81	0,89	0,78	0,85	Fruit and vegetable juices in l

a, b, e, f, g Bez: a – mąki ziemniaczanej, b – pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego, e – marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, konserw rybnych, oraz wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, f – zagęszczonego i w proszku, g – serków słodkich. c, d, h Łącznie z: c – boczkiem surowym d – wyrobami garmażeryjnymi, bez przetworów podrobowych, h – nasionami i pestkami jadalnymi.

a, b, e, f, g Excluding: a – potato flour, b – crisp bread, toasted bread and confectionery, e – pickles, processed sea and freshwater food and fish, canned fish and ready-to-serve food including coated food products, f – condensed and powdered milk, g – sweet cottage cheese. c, d, h Including: c – raw bacon, d – ready-to-serve meat products, excluding offal preparations, h – seeds and edible kernels.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna
Dwellings. Municipal infrastructure

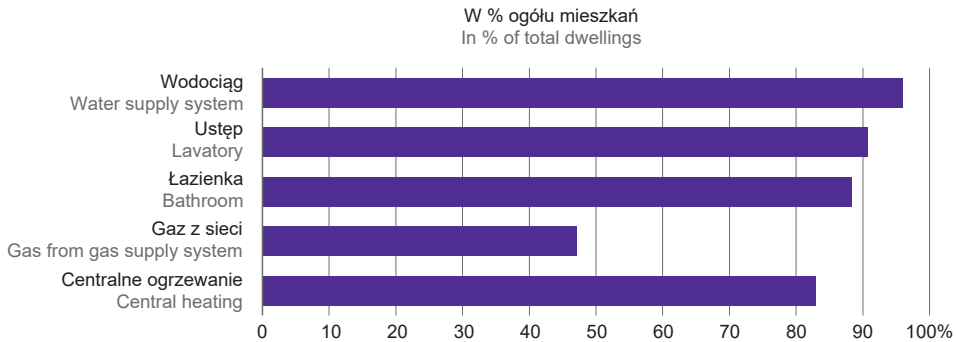
TABL. 6 (57). ZASOBY MIESZKANIOWE^a
Stan w dniu 31 grudnia
DWELLING STOCKS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Mieszkania w tys.	439,1	452,3	458,8	462,6	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	1654,7	1764,9	1795,5	1811,5	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	32530,5	34878,1	35592,9	35967,5	Useful floor area of dwellings in thousands m ²
Przeciętna w zasobach:					Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,77	3,90	3,91	3,92	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					useful floor area in m ² :
1 mieszkania	74,1	77,1	77,6	77,8	per dwelling
na 1 osobę	25,9	29,1	30,2	30,8	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	2,86	2,65	2,57	2,53	per dwelling
1 izbę	0,76	0,68	0,66	0,65	per room

a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

WYKRES 5 (31). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2023 R.

CHART 5 (31). DWELLINGS IN DWELLING STOCKS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2023

TABL. 7 (58). NOWE BUDYNKI MIESZKALNE W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.
NEW RESIDENTIAL BUILDINGS IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023

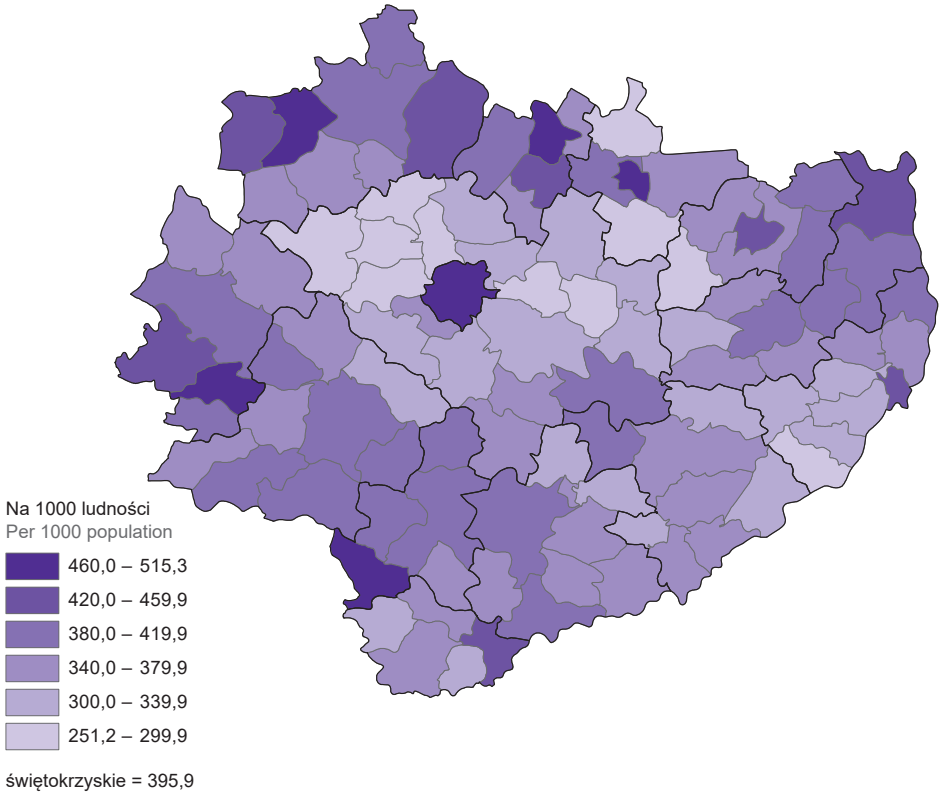
WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 1000 ludności Per 1000 population	SPECIFICATION
Miasta	1,3	Urban areas
duże	1,1	large
średnie	1,2	medium
małe	1,7	small
Obszary wiejskie	3,2	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	5,2	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	4,0	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	2,9	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	2,1	non-agglomeration low density

MAPA 1 (15). **MIESZKANIA W 2023 R.**

Stan w dniu 31 grudnia

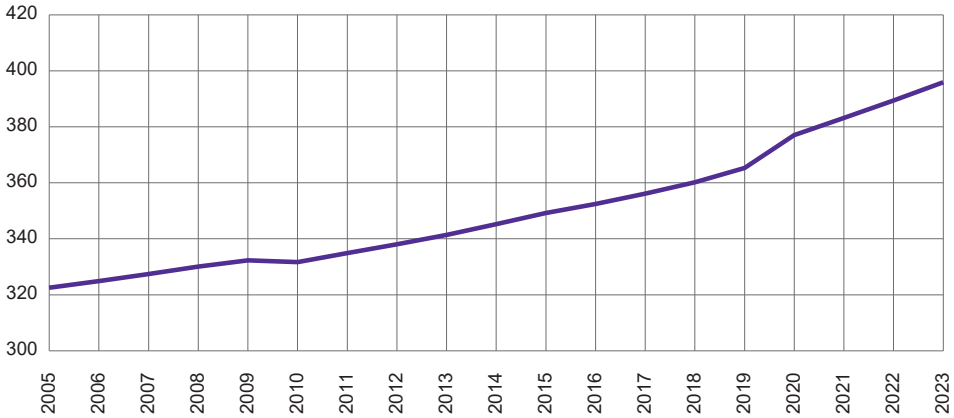
MAP 1 (15). **DWELLINGS IN 2023**

As of 31 December

Mieszkania na 1000 ludności

Dwellings per 1000 population

TABL. 8 (59). **MIESZKANIA, NA KTÓRYCH BUDOWĘ WYDANO POZWOLENIA^a**
DWELLINGS FOR WHICH PERMITS HAVE BEEN GRANTED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3061	4846	6354	4950	T O T A L
W nowych budynkach mieszkalnych ^b	2994	4780	6322	4925	In new residential buildings ^b
jednorodzinnych ^c	2308	3209	3937	2786	single-family ^c
wielorodzinnych ^d	686	1571	2385	2139	multi-family ^d
W nowych budynkach zbiorowego zamieszkania i nowych budynkach niemieszkalnych	8	4	3	–	In new residences for communities and non-residential buildings
Powstałe w wyniku rozbudowy ^e i przebudowy ^f	59	62	29	25	Created as a result of enlarging ^e and adapting ^f

a Od lipca 2015 r. łącznie z mieszkaniami, na których budowę dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. b Bez budynków zbiorowego zamieszkania. c O jednym lub dwóch mieszkaniach. d O trzech lub więcej mieszkaniach. e Budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. f Mieszkań i pomieszczeń niemieszkalnych.

a Since July 2015, including dwellings which have been registered with a construction project. b Excluding residences for communities. c With one or two dwellings. d With three or more dwellings. e Of residential and non-residential buildings. f Of dwellings and non-residential spaces.

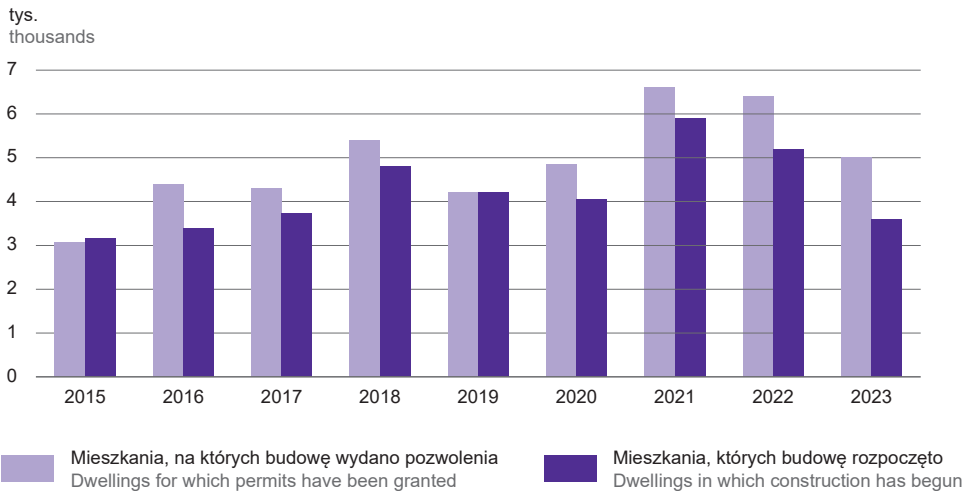
TABL. 9 (60). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3168	4044	5182	3581	T O T A L
Indywidualne ^a	2495	2847	2863	2474	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a	615	1197	2279	1103	For sale or rent ^a
Spółdzielcze	50	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne)	8	–	1	–	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	–	–	39	4	Public building society

a Zmiana metodologiczna od 2018 r., patrz uwagi do działu „Gospodarstwa domowe. Mieszkania”, ust. 5 na str. 189.

a Methodological change since 2018, see notes to the chapter “Households. Dwellings”, item 5 on page 189.

WYKRES 6 (32). **MIESZKANIA (pozwolenia, rozpoczęte budowy)**
CHART 6 (32). **DWELLINGS (permits, construction in progress)**

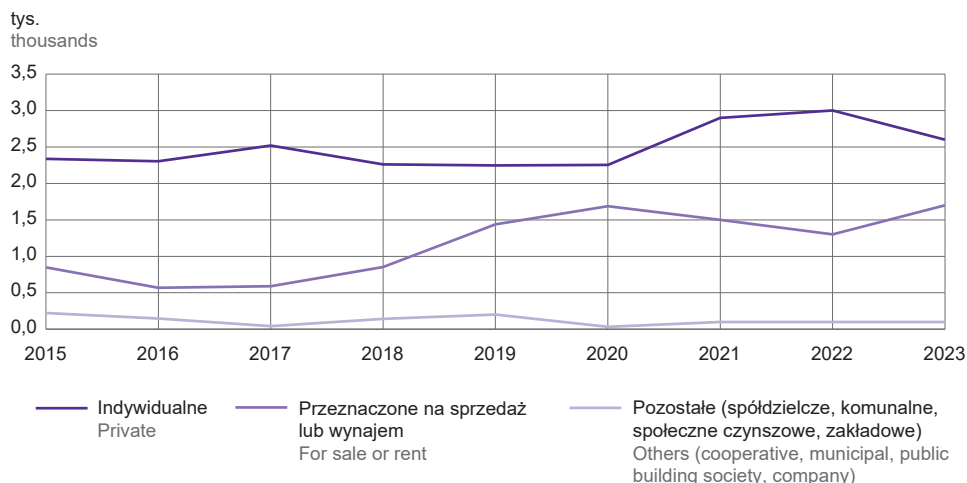
TABL. 10 (61). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Mieszkania	3409	3974	4407	4383	Dwellings
miasta	1469	2252	1893	2272	urban areas
wieś	1940	1722	2514	2111	rural areas
Indywidualne ^a	2338	2254	2986	2623	Private ^a
miasta	492	542	572	538	urban areas
wieś	1846	1712	2414	2085	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	849	1688	1333	1673	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	102	–	42	69	Cooperative
Komunalne (gminne)	116	32	46	18	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	–	–	–	–	Public building society
Zakładowe	4	–	–	–	Company
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	109,1	101,1	109,9	103,5	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	84,9	76,4	80,5	77,0	urban areas
wieś	127,4	133,4	132,1	132,1	rural areas
Indywidualne ^a	134,5	135,0	134,5	135,5	Private ^a
miasta	145,2	139,8	139,6	145,5	urban areas
wieś	131,7	133,5	133,2	132,9	rural areas
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	54,6	57,0	59,5	56,2	For sale or rent ^b
Spółdzielcze	56,8	–	52,2	54,6	Cooperative
Komunalne (gminne)	38,4	36,0	30,2	35,5	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe	–	–	–	–	Public building society
Zakładowe	154,5	–	–	–	Company

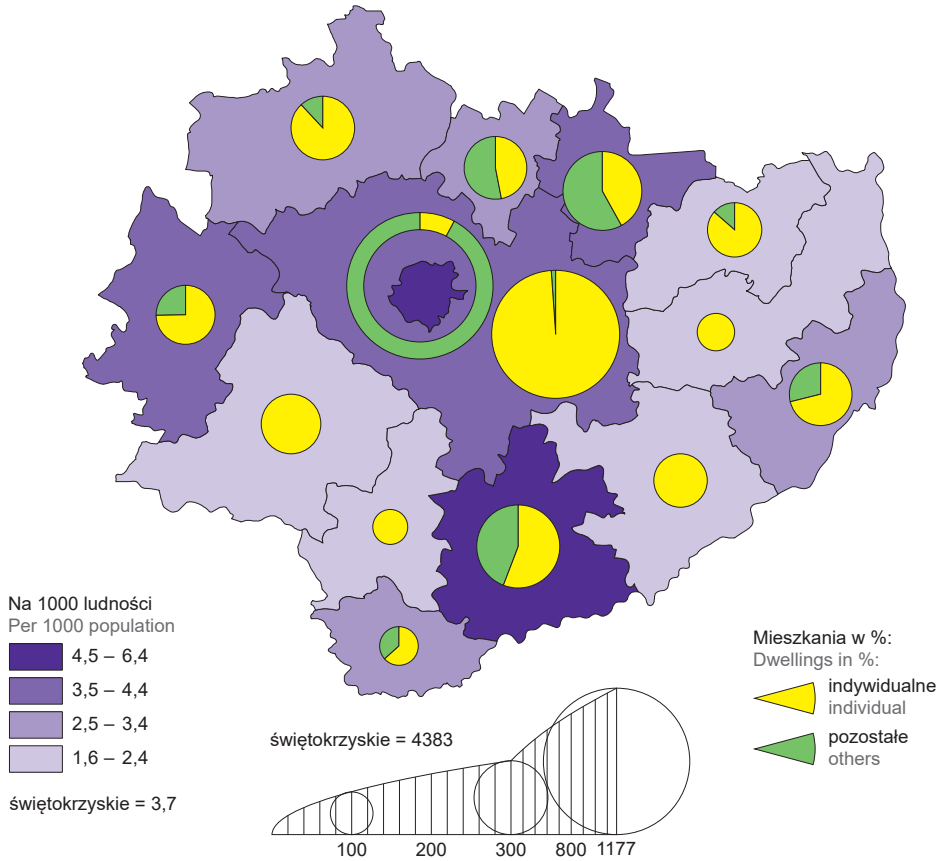
a Przeznaczone na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, w związku ze zmianą metodologiczną od 2018 r., patrz uwagi do działu „Gospodarstwa domowe. Mieszkania”, ust. 5 na str. 189.

a Intended for the own use of the investor. b Including private construction intended for sale or rent; due to methodological change, since 2018, see notes to the chapter “Households. Dwellings”, item 5 on page 189.

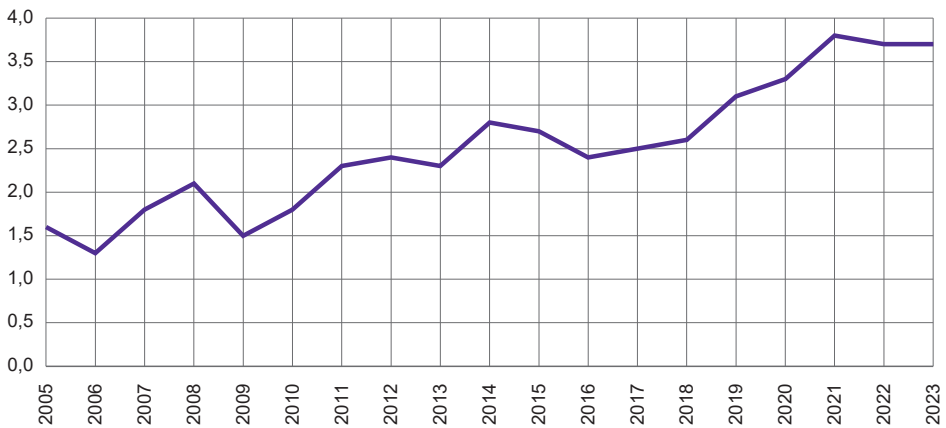
WYKRES 7 (33). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA**
CHART 7 (33). DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

MAPA 2 (16). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W 2023 R.**
MAP 2 (16). **DWELLINGS COMPLETED IN 2023**

Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności
Dwellings completed per 1000 population

TABL. 11 (62). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.
DWELLINGS COMPLETED IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 1000 ludności Per 1000 population	SPECIFICATION
Miasta	4,3	Urban areas
duże	6,4	large
średnie	3,1	medium
małe	3,2	small
Obszary wiejskie	3,3	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	5,2	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	4,0	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	2,9	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	2,1	non-agglomeration low density

TABL. 12 (63). WODOCIĄGI I KANALIZACJA
Stan w dniu 31 grudnia
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 December

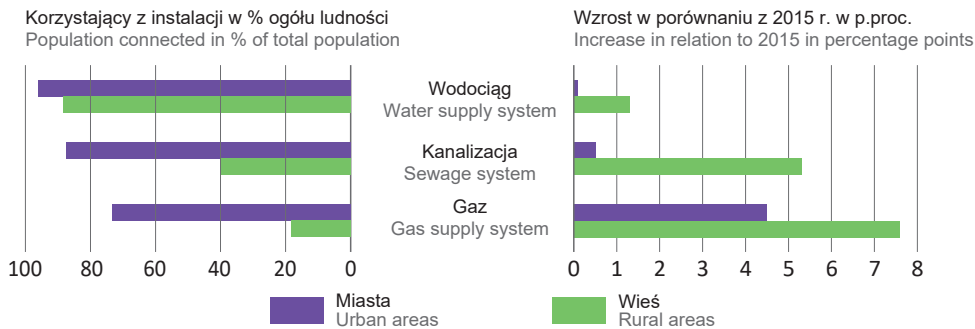
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:					Distribution network in km:
Wodociągowa ^a	13428,0	14016,1	14655,1	14724,7	Water supply ^a
miasta	1956,9	2137,5	2406,9	2481,5	urban areas
wieś	11471,1	11878,6	12248,2	12243,2	rural areas
Kanalizacyjna ^b	6081,5	6594,2	7168,1	7410,1	Sewage ^b
miasta	1790,9	1923,8	1996,5	2067,3	urban areas
wieś	4290,6	4670,4	5171,6	5342,8	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³					Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
na 1 mieszkańca w m ³	34,8	35,0	33,8	33,5	per capita in m ³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	19,0	17,7	16,8	16,7	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	33,7	32,5	31,6	31,6	per capita in m ³
Wieś:					Rural areas:
w hm ³	15,8	17,3	17,0	16,7	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	22,7	26,1	26,2	26,0	per capita in m ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	35,2	33,8	35,4	35,6	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	35,2	33,8	35,4	35,6	Of which treated

a Od 2022 r. łącznie z siecią przesyłową (magistralną). b Łącznie z kolektorami.

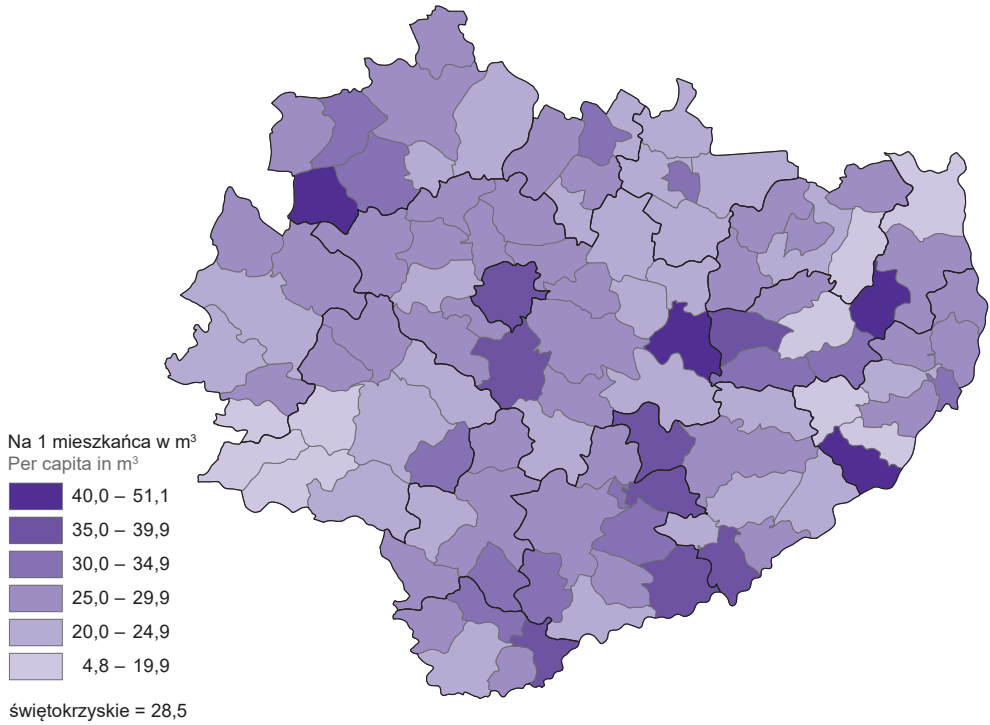
a Since 2022, including transmission (main) network. b Including collectors.

WYKRES 8 (34). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ W 2023 R.

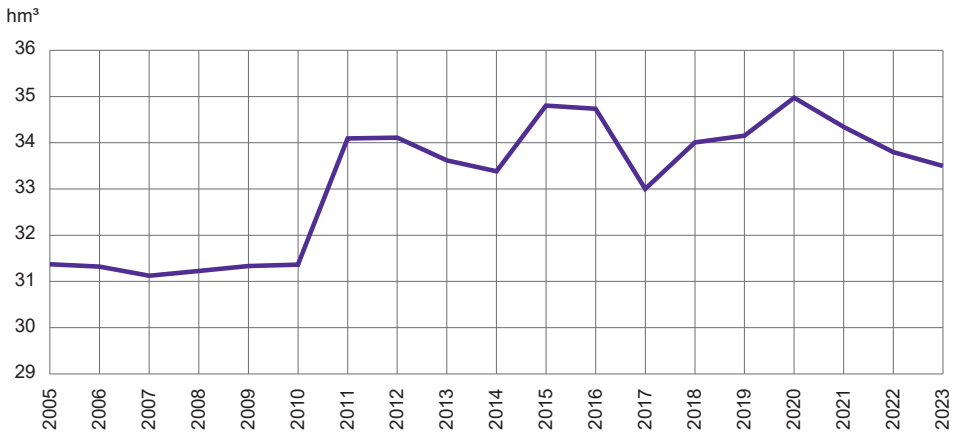
CHART 8 (34). POPULATION CONNECTED TO WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEM IN 2023

MAPA 3 (17). **ZUŻYCIĘ WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2023 R.**
MAP 3 (17). **CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS IN 2023**

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych
Consumption of water from water supply system in households

TABL. 13 (64). ZUŻYCIE WODY Z SIECI WODOCIĄGOWEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.
CONSUMPTION OF WATER FROM WATER SUPPLY SYSTEMS IN HOUSEHOLDS IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 1 mieszkańca w m ³ Per capita in m ³	SPECIFICATION
Miasta	31,6	Urban areas
duże	35,2	large
średnie	30,9	medium
małe	28,5	small
Obszary wiejskie	26,0	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	26,8	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	27,5	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	25,9	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	23,3	non-agglomeration low density

TABL. 14 (65). ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	458,5	484,7	491,3	494,5	Consumers (as of 31 December) in thousands
Miasta	234,3	257,8	263,1	266,4	Urban areas
Wieś	224,2	226,9	228,2	228,1	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GWh	759,9	811,3	752,9	748,4	In GWh
miasta	343,3	375,7	358,0	356,6	urban areas
wieś	416,6	435,6	394,9	391,7	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	609,4	691,2	674,0	673,6	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1464,9	1457,2	1360,8	1338,7	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	1858,3	1919,4	1730,3	1717,5	rural areas – per consumer ^a

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

a Calculations were made using the number of consumers as of 31 December.

Source: data of the Ministry of Climate and Environment.

TABL. 15 (66). SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
Stan w dniu 31 grudnia
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	4293,4	4695,5	5157,1	5255,3	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa ^a	601,2	609,1	114,3	114,3	of which transmission ^a
miasta	91,9	106,5	11,4	11,4	urban areas
wieś	509,3	502,6	102,9	102,9	rural areas
Miasta	1387,6	1700,7	1884,0	1919,2	Urban areas
Wieś	2905,8	2994,8	3273,1	3336,1	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^b w tys.	175,0	191,7	204,4	204,9	Consumers of gas from gas supply system^b in thousands
Miasta	152,2	163,6	171,4	171,2	Urban areas
Wieś	22,8	28,1	32,9	33,7	Rural areas
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system (during the year):
W GWh	830,4	1043,5	1166,0	1113,4	In GWh
miasta	677,2	796,9	825,5	780,9	urban areas
wieś	153,2	246,6	340,4	332,5	rural areas
Na 1 mieszkańca w kWh	659,1	869,9	986,3	948,9	Per capita in kWh
miasta	1202,2	1466,1	1554,2	1474,8	urban areas
wieś	219,9	372,8	523,0	516,5	rural areas

a Do 2020 r. łącznie z siecią rozdzielczą o ciśnieniu wyższym niż 0,5 MPa. b Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

a Until 2020 including distribution network with a pressure of more than 0.5 MPa. b Including consumers using collective gas-meters.

TABL. 16 (67). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI GAZOWEJ W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.
PEOPLE USING GAS SUPPLY SYSTEM IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	W % In %	SPECIFICATION
Miasta	73,3	Urban areas
duże	85,8	large
średnie	83,9	medium
małe	49,9	small
Obszary wiejskie	18,4	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	12,3	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	13,8	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	23,7	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	5,1	non-agglomeration low density

TABL. 17 (68). OGRZEWNICTWO
Stan w dniu 31 grudnia
HEATING
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła przesyłowa i rozdzielcza w km	664,7	639,8	667,6	670,2	654,0	16,2	Heating transmission and distribution network in km
Kotłownie	631	941	955	970	760	210	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	3571,0	3458,8	3701,4	3473,6	3440,0	33,6	Sale of heating energy (during the year) in TJ

Dział VIII. Edukacja i wychowanie

Chapter VIII. Education

TABL. 1 (69). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE ^a		PRE-PRIMARY EDUCATION ^a		
Placówki	796	790	783	Establishments
w tym na wsi	515	503	489	of which in rural areas
w tym:				of which:
Przedszkola	359	373	369	Nursery schools
w tym specjalne	13	14	14	of which special
w tym na wsi	155	159	151	of which in rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	340	334	331	Pre-primary sections in primary schools
SZKOŁY		SCHOOLS		
Szkoły:				Schools:
podstawowe	550	543	540	primary
w tym na wsi	388	380	375	of which in rural areas
specjalne przysposabiające do pracy	21	22	22	special job-training
branżowe I stopnia	65	61	62	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	8	13	16	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	74	71	74	general secondary
technika	72	71	72	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	3	2	2	general art
policealne	61	56	54	post-secondary
dla dorosłych	37	26	23	for adults
Uczelnie	11	10	10	Higher education institutions
NAUCZYCIELE ^b		TEACHERS ^b		
Szkoły:				Schools:
podstawowe	8675	8210	7900	primary
w tym na wsi	4541	4298	4097	of which in rural areas
branżowe I stopnia ^c	593	558	585	stage I sectoral vocational ^c
branżowe II stopnia	4	48	34	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	1520	1528	1589	general secondary
technika ^d	1983	2061	2101	technical secondary ^d
policealne	121	116	114	post-secondary
Uczelnie	1526	1530	1433	Higher education institutions
DZIECI, UCZNIOWIE I STUDENCI		CHILDREN, PUPILS AND STUDENTS		
Wychowanie przedszkolne				Pre-primary education
dzieci w wieku 6 lat	10088	10573	10938	6-year-old children
w tym w przedszkolach	5767	6123	6267	of which in nursery schools
Szkoły:				Schools:
podstawowe	89245	86132	82328	primary
w tym na wsi	41296	38921	36529	of which in rural areas
specjalne przysposabiające do pracy	467	462	468	special job-training
branżowe I stopnia	5524	4874	5363	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	186	737	957	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	19518	20917	22549	general secondary
technika	23386	25905	26637	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	349	327	328	general art
policealne	7338	8856	9060	post-secondary
dla dorosłych	2504	2102	2246	for adults
Uczelnie	22082	21583	19765	Higher education institutions

a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne. b-d Łącznie ze szkołami: b – dla dorosłych; c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy; d – ogólnokształcącymi artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

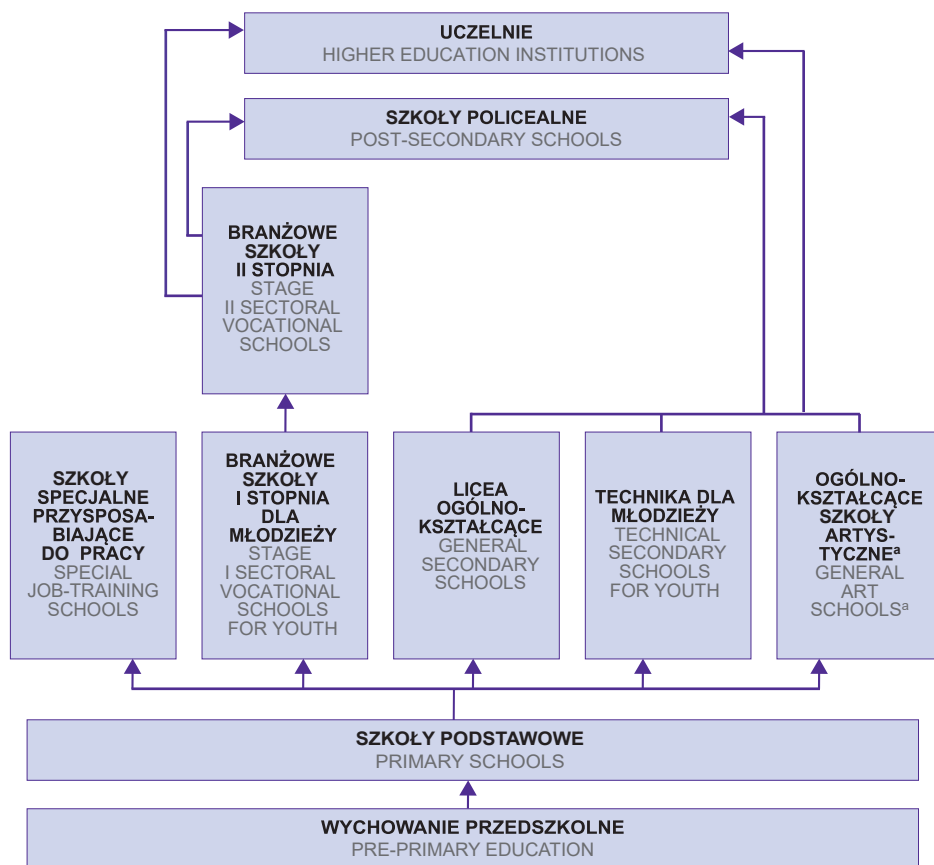
a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b-d Including schools: b – for adults; c – special job-training schools; d – general art schools leading to professional certification.

EDUCATION BY LEVELS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
	ABSOLWENCI	GRADUATES		
Szkoły:				Schools:
podstawowe	10292	14426	.	primary
specjalne przysposabiające do pracy	70	93	.	special job-training
branżowe I stopnia	1150	1251	.	stage I sectoral vocational
branżowe II stopnia	.	91	.	stage II sectoral vocational
licea ogólnokształcące	4928	4889	.	general secondary
technika	4057	4567	.	technical secondary
ogólnokształcące artystyczne	62	47	.	general art
policealne	2543	2817	.	post-secondary
dla dorosłych	1032	280	.	for adults
Uczelnie	5912	5588	.	Higher education institutions

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2023/24

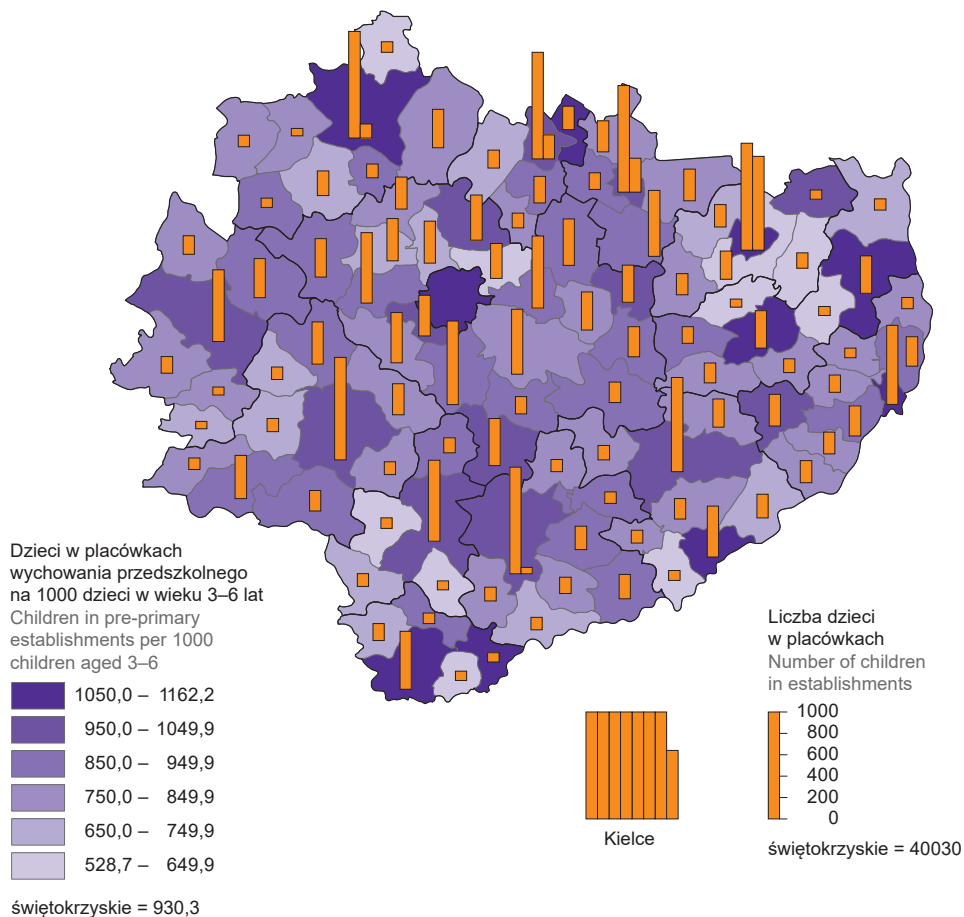
EDUCATION BY LEVELS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

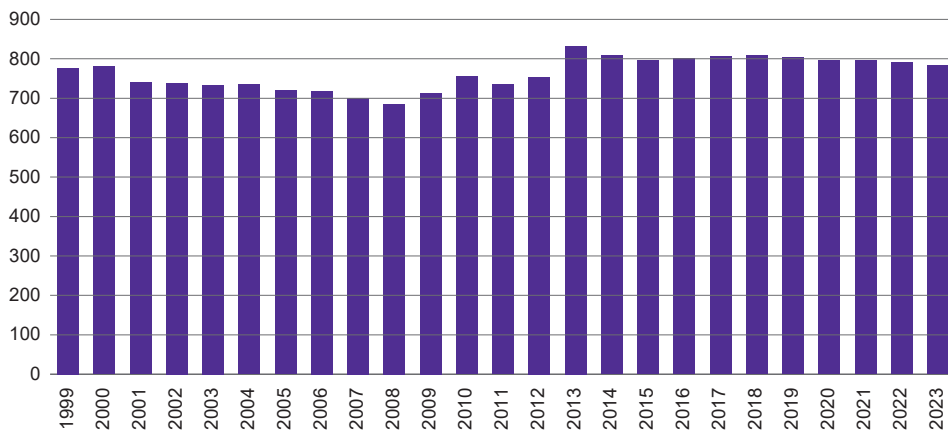
a Dające uprawnienia zawodowe.

a Leading to professional certification.

MAPA 1 (18). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a W ROKU SZKOLNYM 2023/24**
 MAP 1 (18). **PRE-PRIMARY EDUCATION^a IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR**

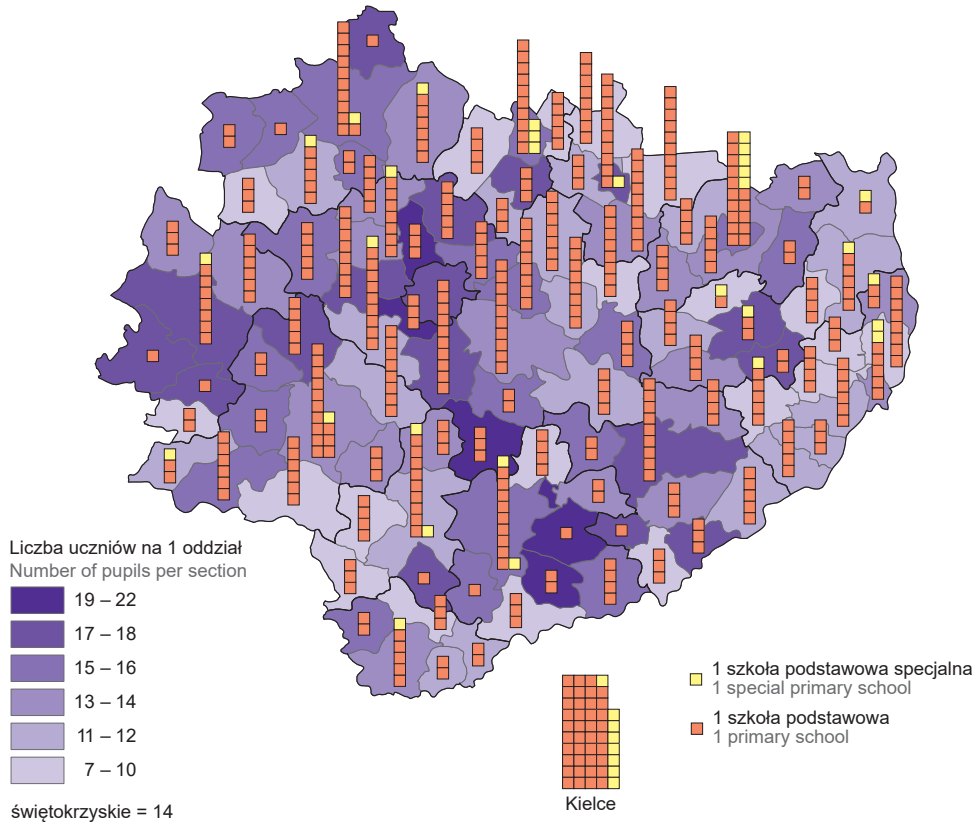

Liczba placówek^a
 Number of establishments^a

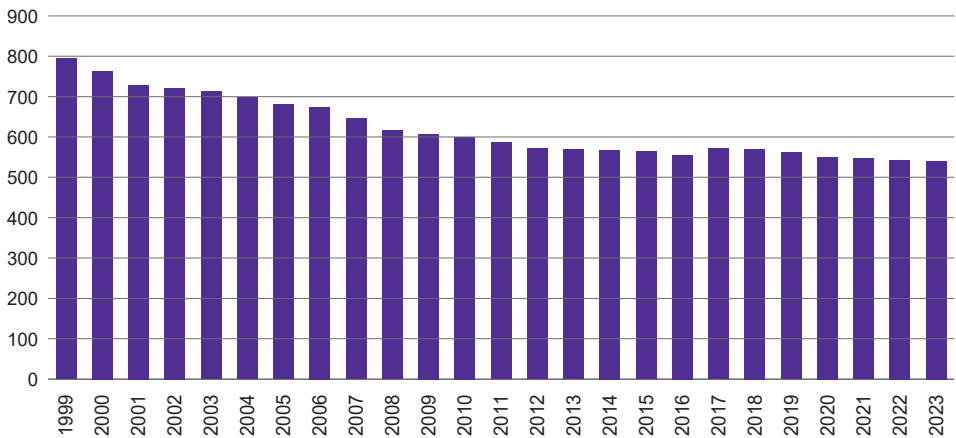

^a Obejmuje przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.
 a Includes nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres.

MAPA 2 (19). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2023/24
MAP 2 (19). PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

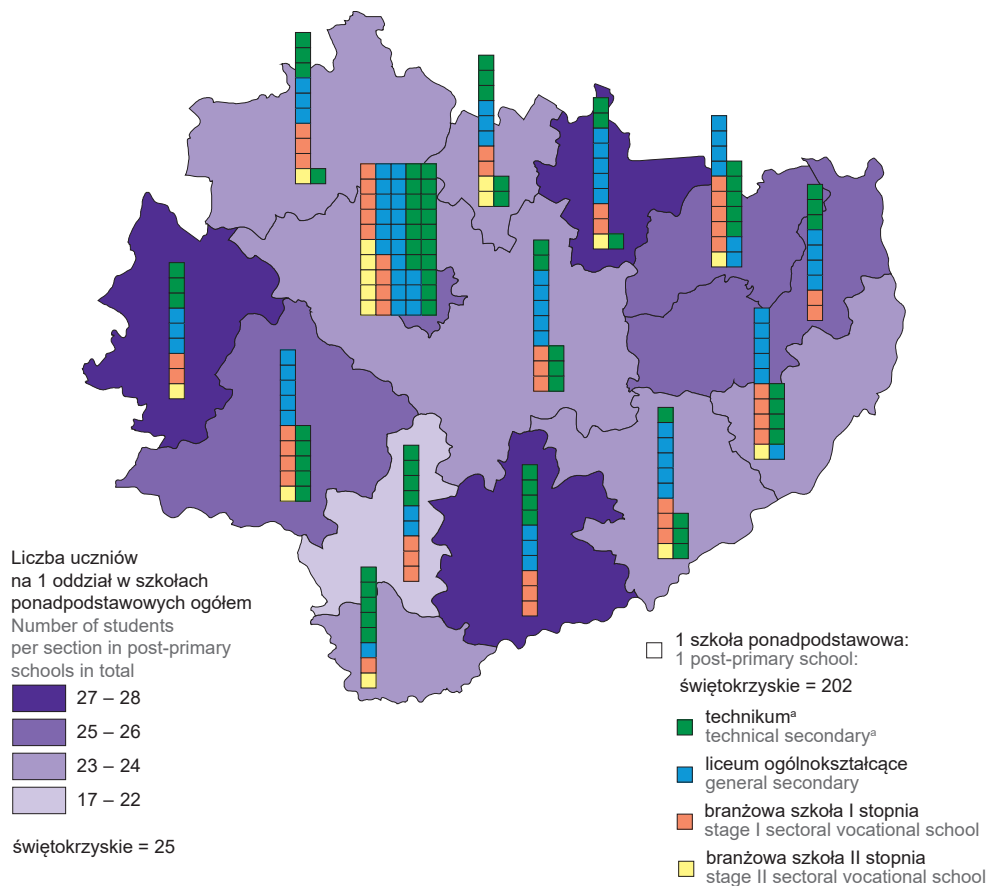

Liczba szkół podstawowych
Number of primary schools

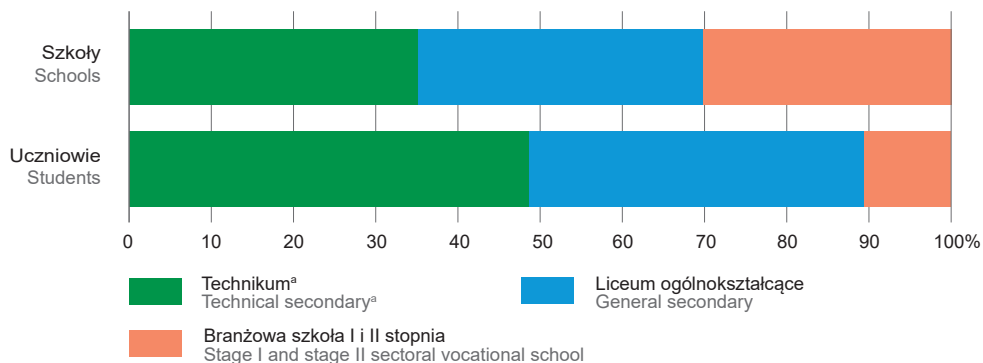

MAPA 3 (20). **SZKOŁY PONADPODSTAWOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
W ROKU SZKOLNYM 2023/24

MAP 3 (20). **POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)**
IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR

Struktura szkół ponadpodstawowych i uczniów w tych szkołach w roku szkolnym 2023/24
 Structure of post-primary schools and students in these schools in the 2023/24 school year

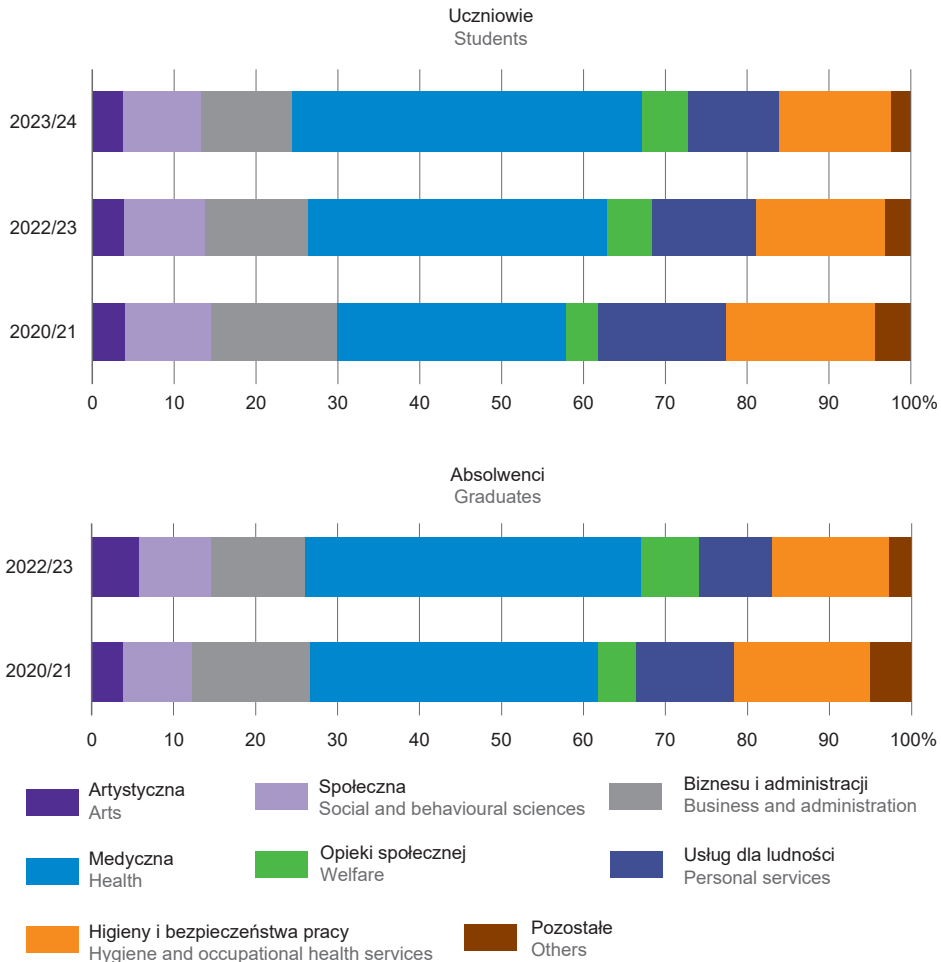
^a Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
^a Including general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (70). **SZKOŁY POLICEALNE** (bez szkół specjalnych)
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

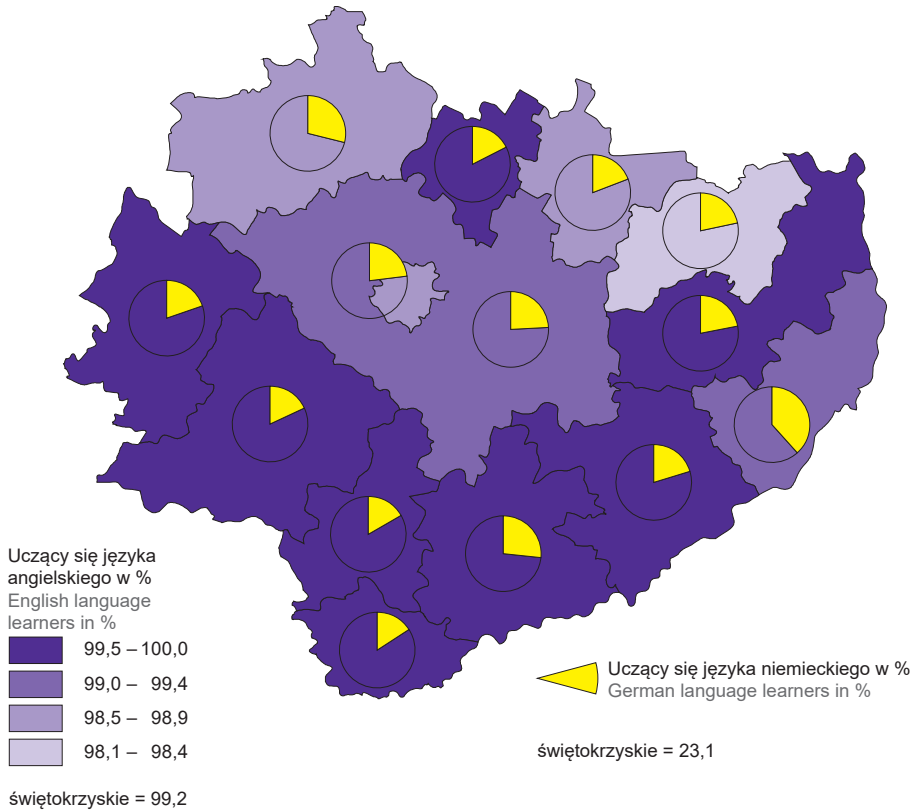
WYSZCZEGÓLNIENIE	2020/21	2022/23	2023/24	SPECIFICATION
Szkoły	60	55	53	Schools
Oddziały	355	407	406	Sections
Uczniowie	7317	8838	9035	Students
w tym kobiety	5165	6312	6420	of which females
Absolwenci	2536	2816	.	Graduates
w tym kobiety	1865	2224	.	of which females

WYKRES 1 (35). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

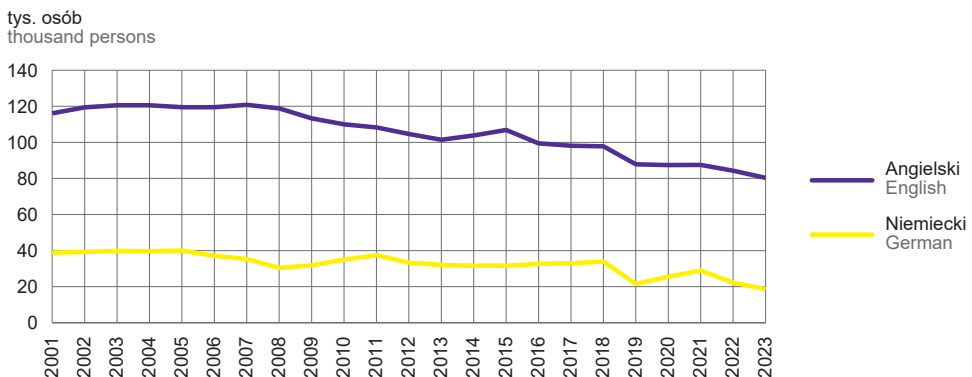
CHART 1 (35). STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

MAPA 4 (21). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ROKU SZKOLNYM 2023/24 (bez specjalnych)**
 MAP 4 (21). **PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR (excluding special schools)**

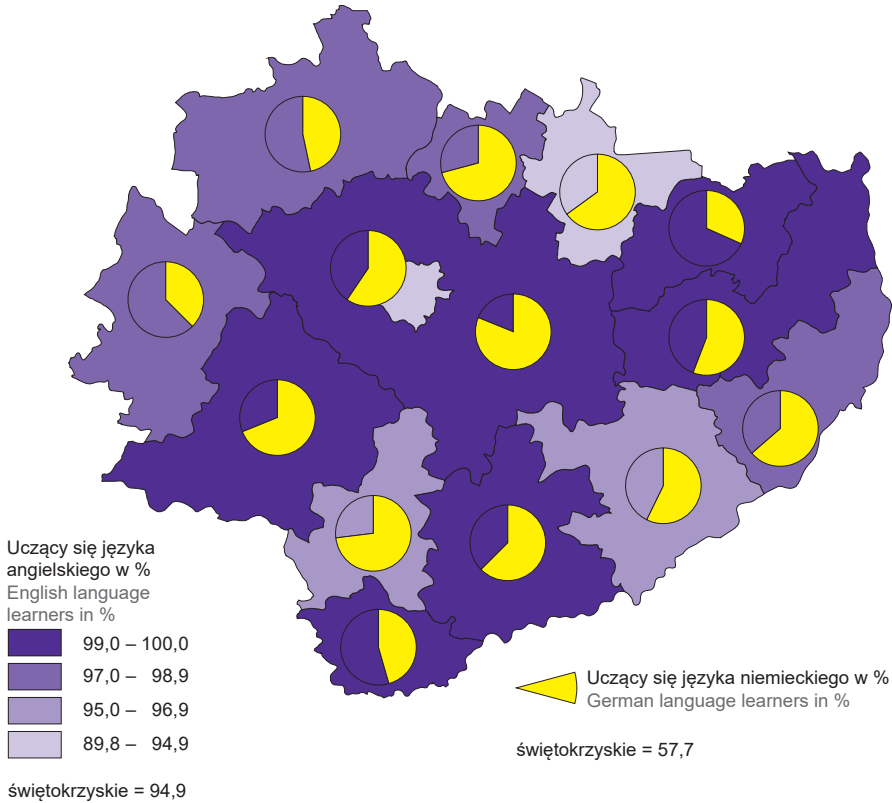

W szkołach podstawowych i gimnazjach dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)
 In primary schools and lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)

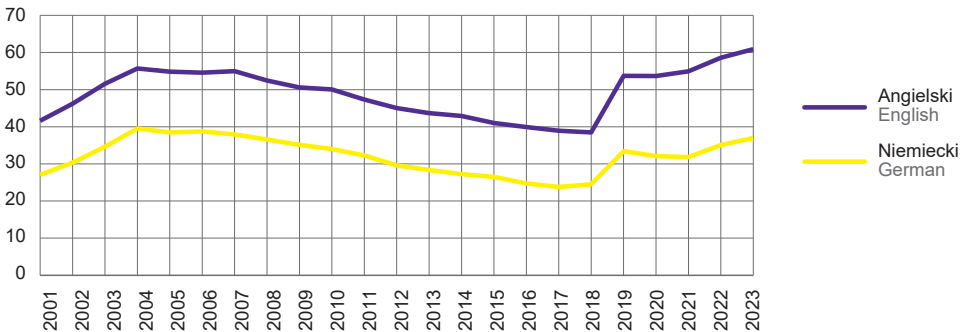

MAPA 5 (22). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH PONADPODSTAWOWYCH DLA MŁODZIEŻY I SZKOŁACH POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2023/24 (bez szkół specjalnych)**

MAP 5 (22). PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN POST-PRIMARY SCHOOLS FOR YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN THE 2023/24 SCHOOL YEAR (excluding special schools)

tys. osób
thousand persons

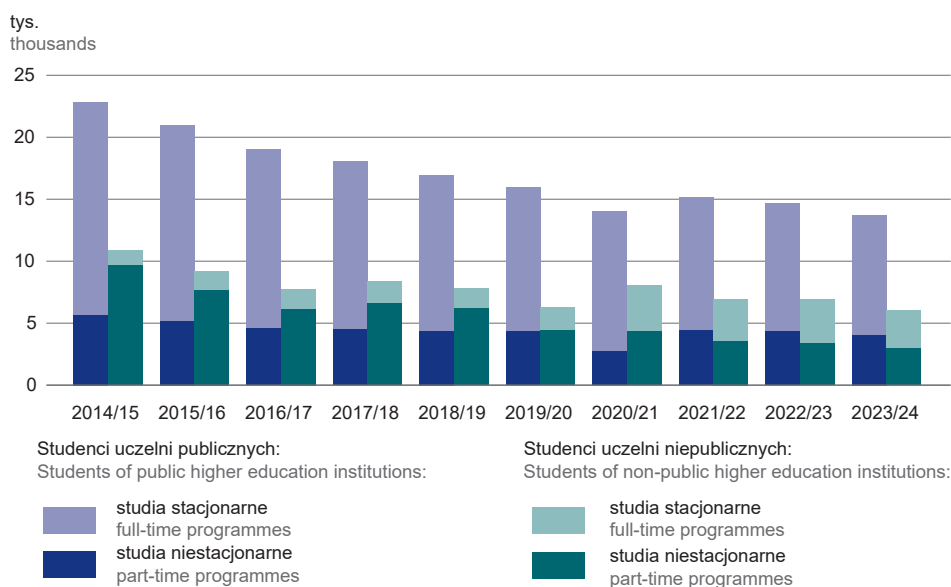

TABL. 3 (71). **UCZELNIE W ROKU AKADEMICKIM 2023/24**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2023/24 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students			Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
			ogółem total	w tym na studiach stacjonarnych of which full-time programmes	w tym cudzoziemcy of which foreigners		
O G Ó Ł E M	10	1433	19765	12676	1192	5588	TOTAL
Nadzorowane przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego	10	1433	19765	12676	1192	5588	Supervised by the minister responsible for higher education

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej uczelni wykazani zostali w każdym miejscu pracy. b W podziale według uczelni – osoby, które uzyskały dyplom ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.
a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. b In the breakdown by types of higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1 January and 31 December 2023.

WYKRES 2 (36). **STUDENCI UCZELNI**
CHART 2 (36). STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

TABL. 4 (72). **UCZESTNICY STUDIÓW PODYPLOMOWYCH I DOKTORANCI**
NON-DEGREE POSTGRADUATE PROGRAMME STUDENTS AND DOCTORAL STUDENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Uczestnicy studiów podyplomowych Non-degree postgraduate programme students		Doktoranci Doctoral students				SPECIFICATION
				na studiach doktoranckich in doctoral programmes		w szkołach doktorskich in doctoral schools		
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
		OGÓŁEM	2020/21	2037	1738	231	145	
	2022/23	2627	2226	76	53	165	76	
	2023/24	2296	1999	16	13	180	88	

Dział IX. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Chapter IX. Health care and social welfare

TABL. 1 (73). **OCHRONA ZDROWIA – PODSTAWOWE DANE**

Stan w dniu 31 grudnia
BASIC DATA ON HEALTH CARE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
PRACOWNICY MEDYCZNI			MEDICAL PERSONNEL		
Lekarze ^a	.	3451	3636	3768	Doctors ^a
Lekarze dentyści ^a	.	968	995	1022	Dentists ^a
Piełęgniarki i położne ^a	.	8833	9095	9161	Nurses and midwives ^a
Fizjoterapeuci ^a	.	.	2689	2600	Physiotherapists ^a
Diagności laboratoryjni	483	581	572	586	Laboratory diagnosticians
Farmaceuci	774	770	798	802	Pharmacists
AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA			OUT-PATIENT HEALTH CARE		
Przychodnie	576	634	658	670	Out-patient departments
miast	377	450	481	497	urban areas
wieś	199	184	177	173	rural areas
Praktyki lekarzy i lekarzy denty- stów ^b	236	174	148	139	Practices of doctors and dentists ^b
miasta	178	137	120	112	urban areas
wieś	58	37	28	27	rural areas
Porady udzielone ^c w ciągu roku w tys.	9699,7	8367,4	9721,2	10023,2	Consultations provided ^c during the year in thousands
lekarskie ^d	8675,5	7748,0	8833,2	9112,8	medical ^d
w tym w opiece zdrowotnej:					of which in health care:
podstawowej	5399,1	5087,9	5663,8	5693,1	primary
specjalistycznej	3055,9	2478,5	3007,2	3204,3	specialised
stomatologiczne	1024,3	619,5	887,9	910,4	dental
SZPITALA			HOSPITALS		
Szpitala ogólne	25	24	24	24	General hospitals
Łóżka	6313	5404	5202	5218	Beds
Leczeni ^e w ciągu roku na:					In-patients ^e during the year per:
10 tys. ludności	2276,0	1626,0	2218,6	2315,0	10 thousand population
1 łóżko ^f	45,3	36,4	51,1	50,0	bed ^f

a Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych nieporównywalne z opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str. 191. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakt z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami opłaconymi w przychodniach przez pacjentów oraz łącznie z poradami udzielonymi w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. f Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną miesięczną liczbę łóżek w roku.

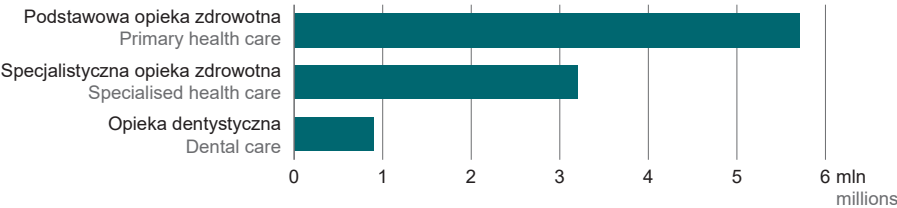
Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources incomparable with data published in previous editions of the Yearbook; see notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 2 on page 191. b Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or out-patient departments. c Including consultations paid by patients in out-patient departments as well as including consultations provided as part of night and holiday health care. d Including consultations provided in admission rooms for non-hospitalised patients. e Excluding inter-ward patient transfer. f Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards; the indicator was calculated using the average monthly number of beds in the year.

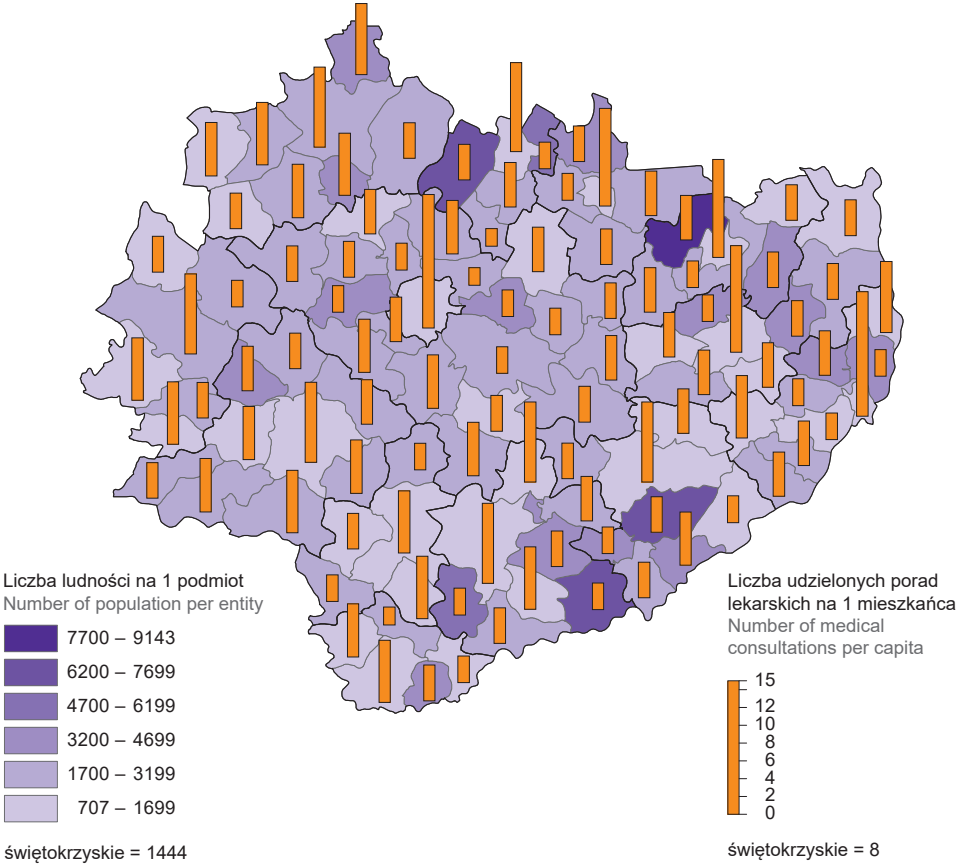
Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration and Statistics Poland.

WYKRES 1 (37). **PORADY AMBULATORYJNE W 2023 R.**

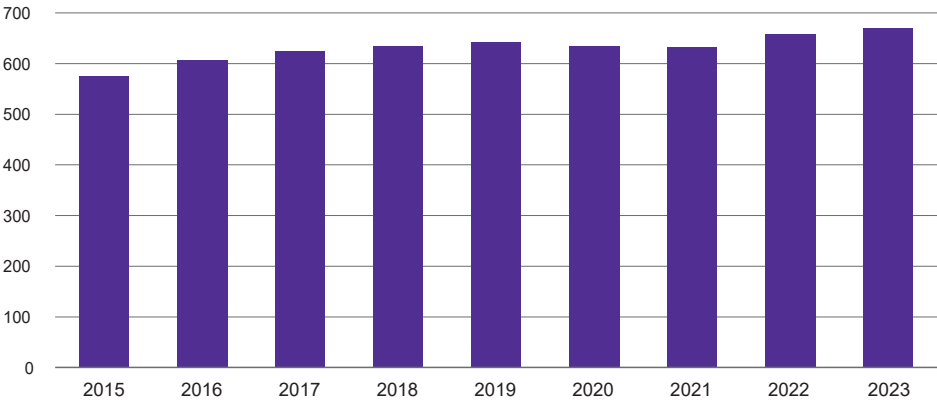
CHART 1 (37). **OUT-PATIENT HEALTH CARE CONSULTATIONS IN 2023**

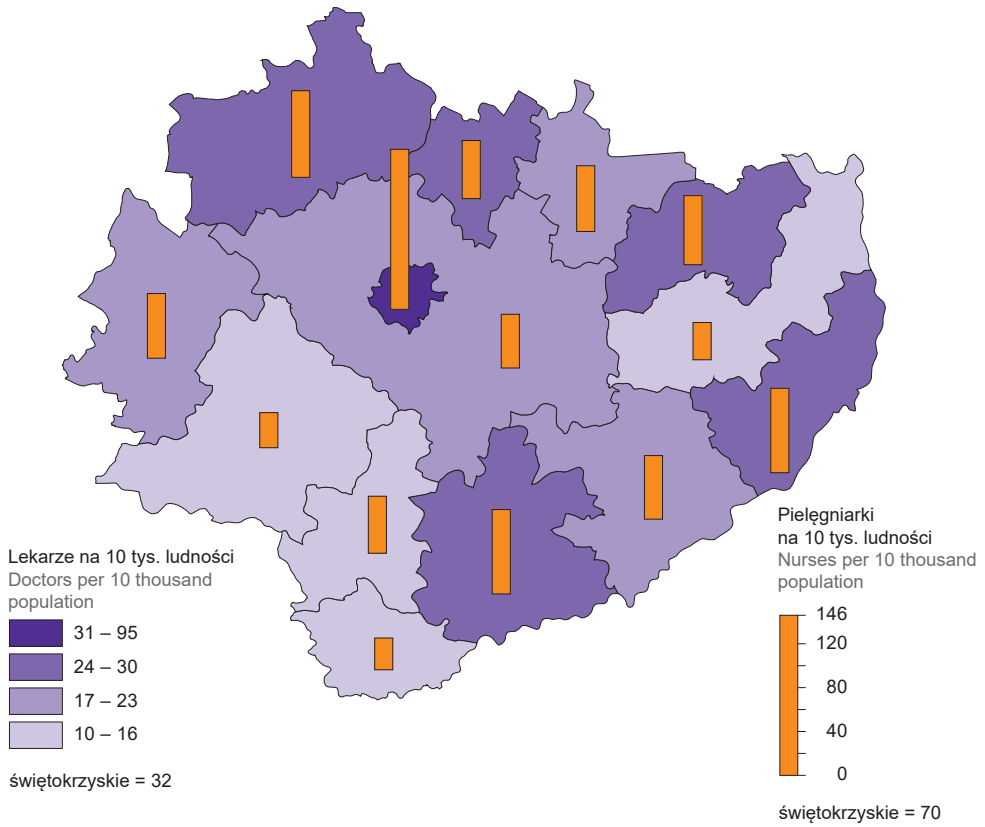
MAPA 1 (23). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2023 R.**
 MAP 1 (23). **OUT-PATIENT HEALTH CARE IN 2023**

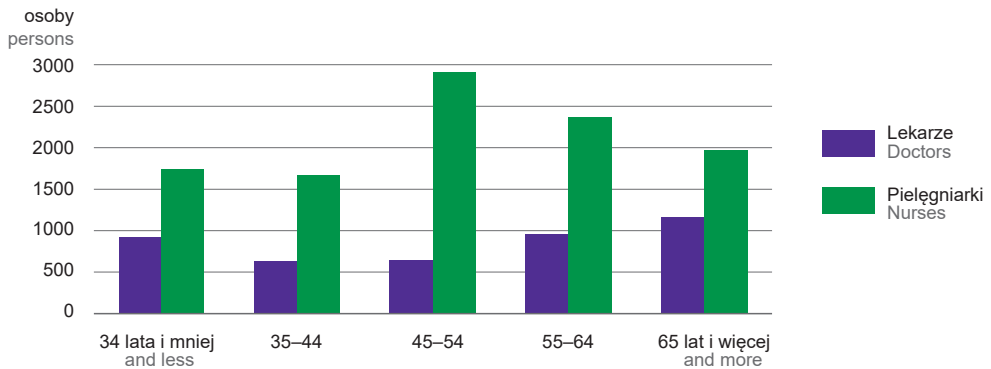
Przychodnie
 Out-patient departments

MAPA 2 (24). **PRACOWNICY MEDYCZNI W 2023 R.**
MAP 2 (24). **MEDICAL PERSONNEL IN 2023**

Lekarze i pielęgniarki uprawnieni do wykonywania zawodu medycznego według grup wieku w 2023 r.
Doctors and nurses entitled to practise medical profession by age groups in 2023

TABL. 2 (74). LEKARZE SPECJALIŚCI^a
Stan w dniu 31 grudnia
MEDICAL SPECIALISTS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2419	2499	2501	T O T A L
w tym w zakresie:				of which in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	126	138	135	Anaesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	363	362	367	Surgery ^b
Chorób płuc	88	89	86	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	513	514	517	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	36	41	47	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	153	166	166	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	323	330	323	General practitioners
Neurologii ^{cd}	115	120	122	Neurology ^{cd}
Okulistyki	83	90	88	Ophthalmology
Onkologii ^e	23	30	27	Oncology ^e
Otorynolaryngologii ^c	44	50	51	Ototholaryngology ^c
Pediatrici	152	158	155	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	149	156	163	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	99	104	104	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^f	119	129	129	Radiology and diagnostic imaging ^f

a Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych; patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str. 191. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii oraz chirurgii naczyniowej i urologii. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d–f Także: d – neuropatologii, e – onkologii i hematologii dziecięcej, f – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

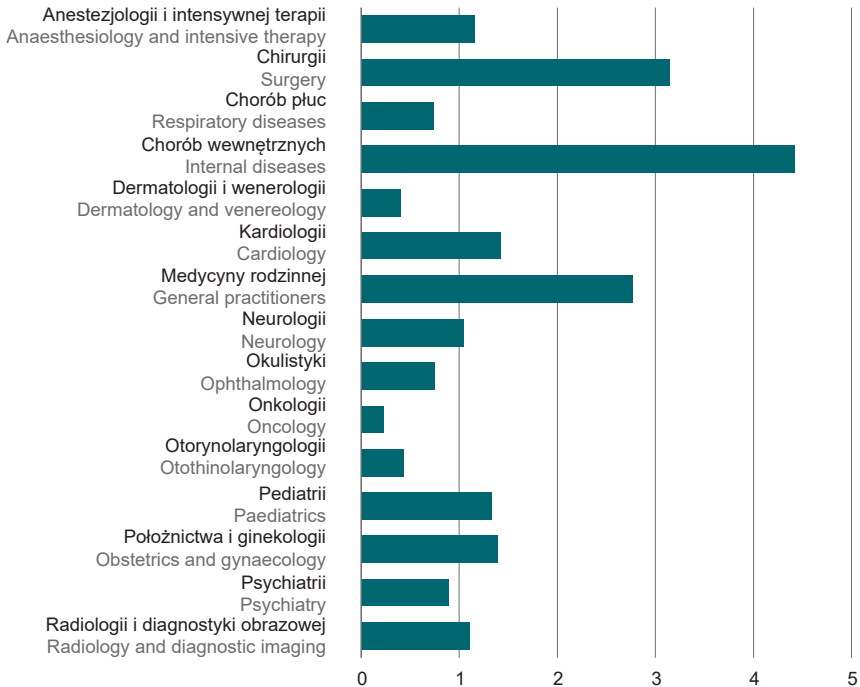
U w a g a : Suma liczby posiadanych specjalizacji jest większa niż łączna liczba lekarzy specjalistów z uwagi na możliwość posiadania większej liczby specjalizacji przez jedną osobę.

a Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources; see notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 2 on page 191. b General surgery, pediatric and thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery as well as vascular surgery and urology. c Including children's specialists. d–f Also: d – neuropathology, e – children's oncology and haematology, f – oncological radiotherapy and children's radiology.

Note : The sum of the number of specialisations is greater than the total number of medical specialist due to the possibility of having more specialisations by one person.

WYKRES 2 (38). LEKARZE SPECJALIŚCI WEDŁUG WYBRANYCH SPECJALNOŚCI NA 10 TYS. LUDNOŚCI W 2023 R.

CHART 2 (38). MEDICAL SPECIALISTS BY SELECTED SPECIALISATIONS PER 10 THOUSAND POPULATION IN 2023

TABL. 3 (75). SZPITALA OGÓLNE
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Leczeni ^a w tys.	296,4	203,3	278,1	293,0	In-patients ^a in thousands
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,3	5,4	4,8	4,8	Average patient stay in days
Łóżka ^b	6313	5404	5202	5218	Beds ^b
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	909	766	742	732	Internal diseases
Kardiologicznych ^c	320	275	265	273	Cardiological ^c
Chirurgicznych	1531	1287	1255	1250	Surgical
Pediatrycznych	397	293	253	253	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	610	492	452	453	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	189	141	140	140	Oncological
Intensywnej terapii	116	131	133	128	Intensive therapy
Zakaźnych	112	76	67	67	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	239	202	221	221	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	33	30	30	30	Dermatological
Neurologicznych	302	289	287	287	Neurological
Psychiatrycznych	60	62	60	60	Psychiatric

a Leczeni w trybie stacjonarnym łącznie z ruchem międzyoddziałowym. b Stan w dniu 31 grudnia. c Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a In-patients including inter-ward transfer. b As of 31 December. c Including intensive cardiological care wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 4 (76). LECZNICTWO UZDROWISKOWE
HEALTH RESORT TREATMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sanatoria ^a	12	11	12	14	Sanatoria ^a
łóżka ^a	1998	1973	2208	2526	beds ^a
kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	39,2	19,5	47,6	49,2	inpatients in thousands
Szpitala uzdrowiskowe ^a	4	4	3	2	Health resort hospitals ^a
łóżka ^a	1142	1029	950	830	beds ^a
kuracjusze lecznictwa stacjonarnego w tys.	20,1	9,8	15,0	15,2	inpatients in thousands

a Stan w dniu 31 grudnia.

Uwaga. W 2023 r. w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego z leczenia w trybie ambulatoryjnym skorzystało łącznie 6,2 tys. kuracjuszy.

Źródło: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a As of 31 December.

Note. In 2023, a total of 6.2 thousand of out-patients were treated in health resort facilities.

Source: data of the Ministry of the Interior and Administration and Statistics Poland.

TABL. 5 (77). POMOC DORAŻNA I RATOWNICTWO MEDYCZNE
Stan w dniu 31 grudnia
FIRST AID AND EMERGENCY MEDICAL SERVICES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Jednostki systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne:					Units of the State Emergency Medical Services:
Zespoły ratownictwa medycznego podstawowe	46	49	49	50	Emergency rescue teams basic
specjalistyczne	28	40	40	41	specialists
Lotniczy zespół ratownictwa medycznego	18	9	9	9	
Szpitalne oddziały ratunkowe	1	1	1	1	Medical air rescue team
Wyjazdy na miejsca zdarzenia (w ciągu roku):	9	10	10	11	Hospital emergency wards
w tysiącach					Calls to the occurrence places (during the year):
na 1000 ludności	120,2	109,1	109,3	107,4	in thousands
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia (w ciągu roku):	95,4	90,6	92,5	91,6	per 1000 population
w tysiącach					Persons who received health care benefits in the place of occurrence (during the year):
na 1000 ludności	120,8	109,5	109,5	107,7	in thousands
	95,9	90,9	92,6	91,8	per 1000 population

TABL. 6 (78). KRWIODAWSTWO^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Regionalne centra ^b	1	1	1	1	Regional centres ^b
Oddziały terenowe ^b	4	4	4	4	Local branches ^b
Krwiodawcy w tys.	18,8	15,4	17,4	18,6	Blood donors in thousands
w tym honorowi	18,8	15,4	17,4	18,6	of which voluntary
Liczba donacji ^c krwi pełnej w tys.	33,0	28,1	34,2	35,6	Number of collected donations ^c of whole blood in thousands
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	33,1	31,1	38,0	41,1	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thousands

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. b Stan w dniu 31 grudnia. c Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. b As of 31 December. c Donation is collection of blood or its components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. d One unit of fresh frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 7 (79). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUKTY APTECZNE
Stan w dniu 31 grudnia
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Apteki	421	390	372	367	Pharmacies
w tym prywatne	421	388	370	365	of which private
w tym na wsi	96	72	66	60	of which in rural areas
Punkty apteczne	60	46	43	44	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	60	45	41	42	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	2614	2751	2839	2843	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	4461	5638	6074	6294	of which in rural areas
1 aptekę	2986	3076	3167	3184	pharmacy
w tym na wsi	7250	9162	9848	10700	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	724	720	723	722	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

TABL. 8 (80). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA NA 100 TYS. LUDNOŚCI
INCIDENCE OF SELECTED INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS PER 100 THOUSAND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Tężec	–	–	–	0,1	Tetanus
Ksztusiec	3,4	0,9	0,3	0,5	Whooping cough
Odra	–	–	–	–	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:					Viral hepatitis:
typ A	–	–	0,4	0,3	type A
typ B	4,2	0,3	0,8	1,4	type B
typ C	11,5	1,2	2,5	3,8	type C
Różyczka	4,2	0,2	–	0,3	Rubella
AIDS ^a	–	–	0,1	–	AIDS ^a
Salmonellozy	21,4	9,9	15,5	21,0	Salmonellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	6,9	0,2	0,8	0,5	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	555,0	173,0	431,9	353,6	Acute diarrhoea in children up to the age of 2 ^b
Szkarlatyna (płonica)	64,4	10,2	16,7	88,2	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1,7	0,7	0,8	1,6	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	1,6	0,6	1,0	2,6	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	0,6	0,3	1,0	1,2	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	5,2	2,0	3,0	2,4	Mumps
Grypa ^c	5054,5	4543,0	8184,3	8104,7	Influenza ^c
Szczepieni przeciw wściekliznie	19,0	12,2	25,3	25,2	Rabies vaccinants

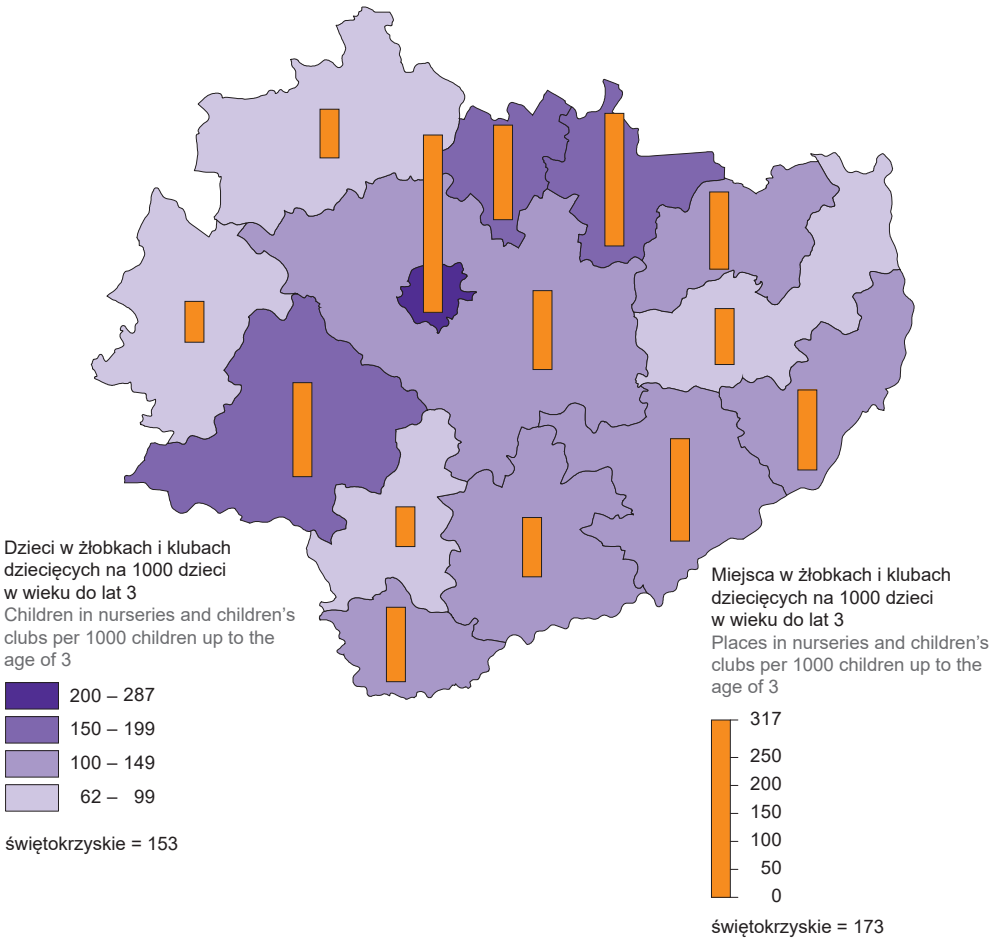
a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań; dane dotyczą wyłącznie 1 półrocza 2023 r.

Ź r ó ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – PIB (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne).

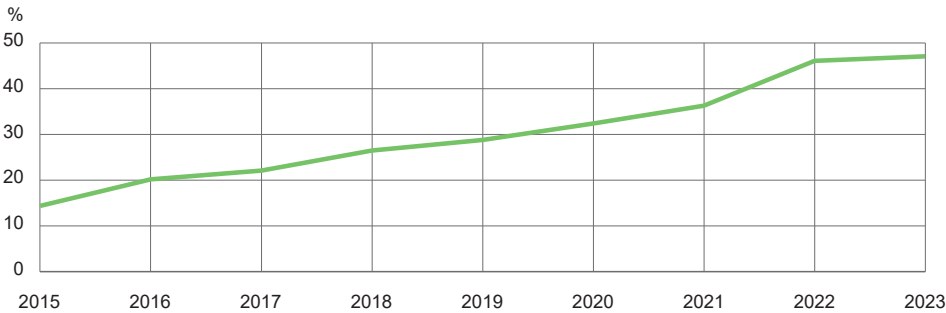
a Insufficient data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thousand children up to the age of 2. c Including influenza-like illness; data concerning only to the 1st half of 2023.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health NIH – National Research Institute (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations).

MAPA 3 (25). **ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE W 2023 R.**
 MAP 3 (25). **NURSERY AND CHILDREN'S CLUBS IN 2023**

Odsetek gmin, w których znajduje się przynajmniej jedna placówka opieki nad dziećmi do lat 3
 Percentage of gminas with at least one childcare centre for children up to the age of 3

As of 31 December

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

As of 31 December

a At the age of 0–24.

As of 31 December

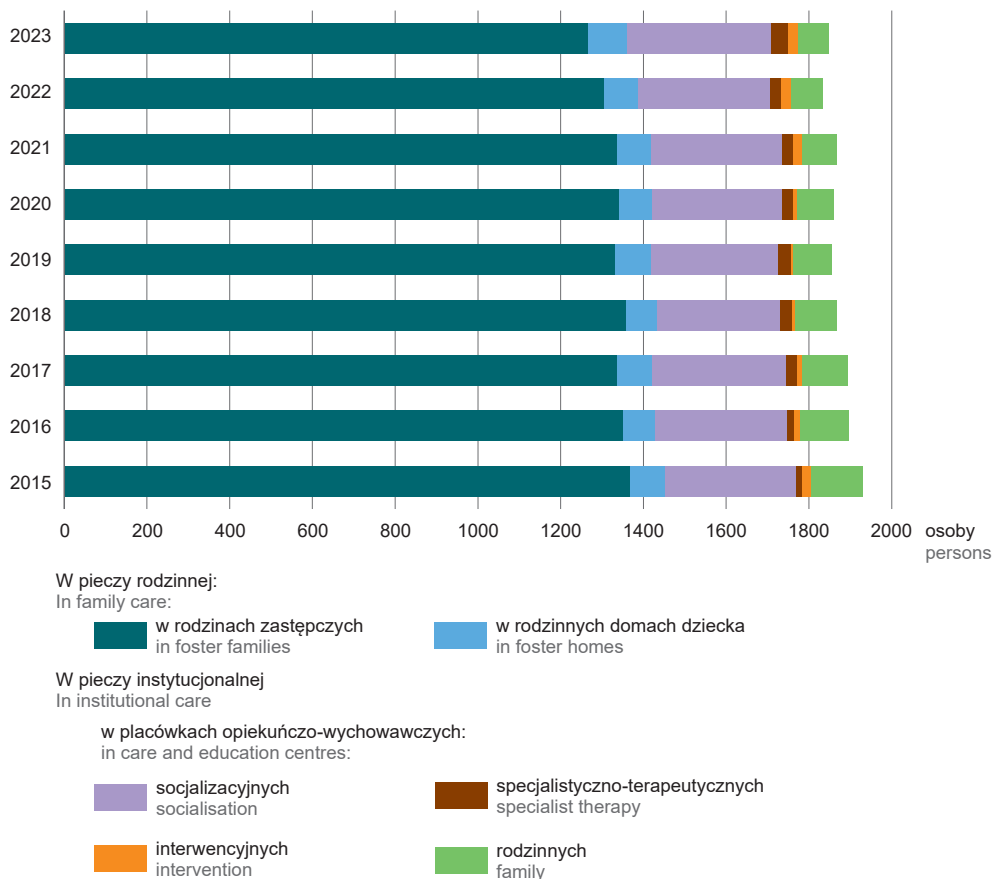
a Combining tasks of the intervention, socialisation and specialist therapy centres.

WYKRES 3 (39). DZIECI (wychowankowie) W WYBRANYCH FORMACH PIECZY ZASTĘPCZEJ

Stan w dniu 31 grudnia

CHART 3 (39). CHILDREN (residents) IN SELECTED FORMS OF FOSTER CARE

As of 31 December

TABL. 12 (84). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a

Stan w dniu 31 grudnia

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	66	71	81	88	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem	4394	4449	5076	5433	total
na 10 tys. ludności	35,0	37,1	43,1	46,5	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem	4076	3990	4702	4960	total
na 10 tys. ludności	32,4	33,3	39,9	42,4	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	242	183	244	222	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.^a Including community self-help homes.

TABL. 13 (85). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^a Beneficiaries ^a	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M			T O T A L
2015	101202	150545	
2020	62316	152534	
2022	49388	148931	
2023	48470	164312	
Pomoc pieniężna	30207	85816	Monetary benefits
w tym:			of which:
Zasilek stały	7699	47518	Permanent benefit
Zasilek okresowy	6385	13200	Temporary benefit
Zasilek celowy	15921	23645	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	19	90	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	18263	78496	Non-monetary benefits
w tym:			of which:
Schronienie	694	4667	Shelter
Posilek	11248	15963	Meal
Ubranie	325	71	Clothing
Sprawienie pogrzebu ^b	193	500	Burial ^b
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5791	57278	Care services and specialised care services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	12	17	Assistance in obtaining adequate housing conditions, and employment, as well as installation allowance

a Osoby, którym przyznano świadczenie decyzją; w podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. b Podano liczbę świadczeń, która w tym przypadku oznacza liczbę zmarłych.

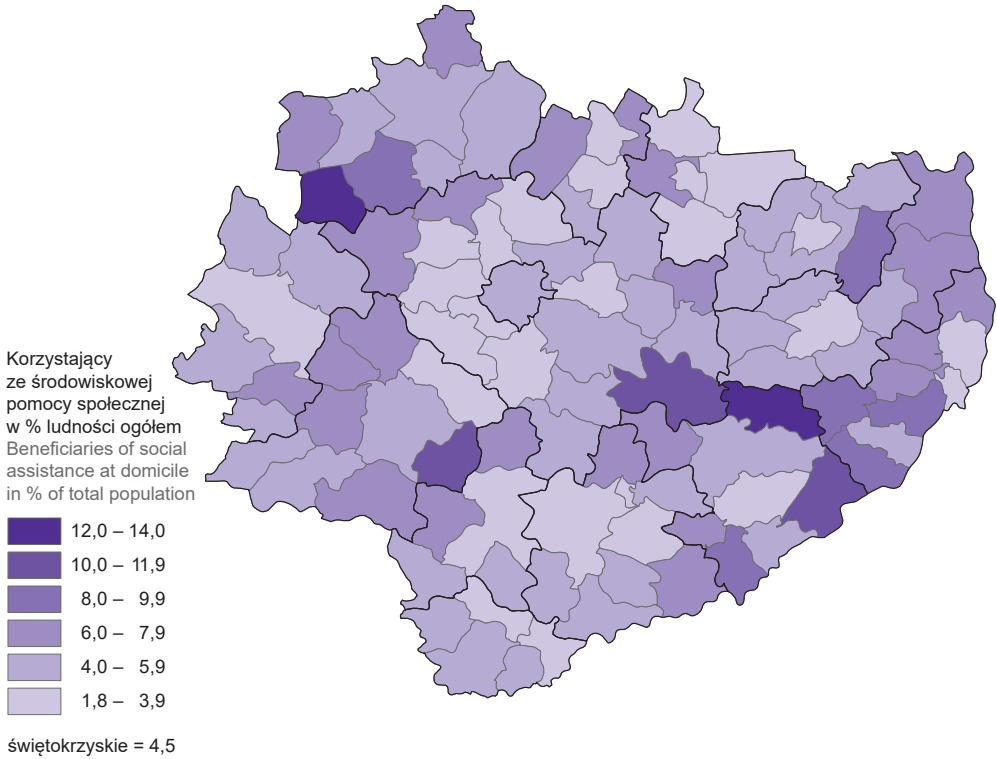
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a Persons awarded the benefit on the basis of an administrative decision may be shown several times in the breakdown by forms of benefits.

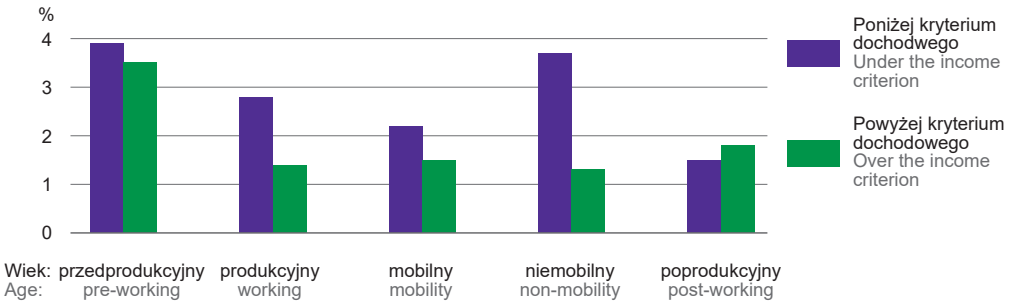
b The number of benefits is given, which in this case means the number of deceased persons.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

MAPA 4 (26). **BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W 2023 R.**
 MAP 4 (26). **BENEFICIARIES OF SOCIAL ASSISTANCE AT DOMICILE IN 2023**

Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej według kryterium dochodowego w 2023 r.
 Percentage of beneficiaries of social assistance at domicile by income criterion in 2023

Dział X. Kultura. Turystyka. Sport
Chapter X. Culture. Tourism. Sport

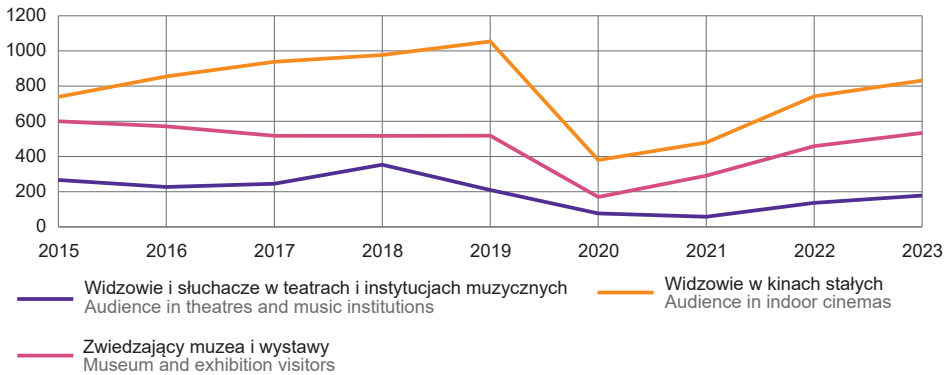
Kultura
Culture

TABL. 1 (86). DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA – TYTUŁY
PUBLISHING ACTIVITY – TITLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	liczba tytułów	number of titles			
Książki i broszury	741	688	710	713	Books and brochures
Wydawnictwa naukowe	177	129	103	97	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych	7	13	3	9	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe	74	61	51	69	Professional publications
Podręczniki szkolne	42	91	26	61	School textbooks
Wydawnictwa popularne	276	275	325	311	Popular publications
Literatura piękna	165	119	202	321	Belles-lettres
w tym dla dzieci	46	41	100	67	of which for children
Gazety i czasopisma	149	157	155	105	Newspapers and magazines

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.
Source: data of the National Library.

WYKRES 1 (40). KORZYSTAJĄCY Z INSTYTUCJI KULTURY NA 1000 LUDNOŚCI
CHART 1 (40). CULTURAL PARTICIPATION PER 1000 POPULATION

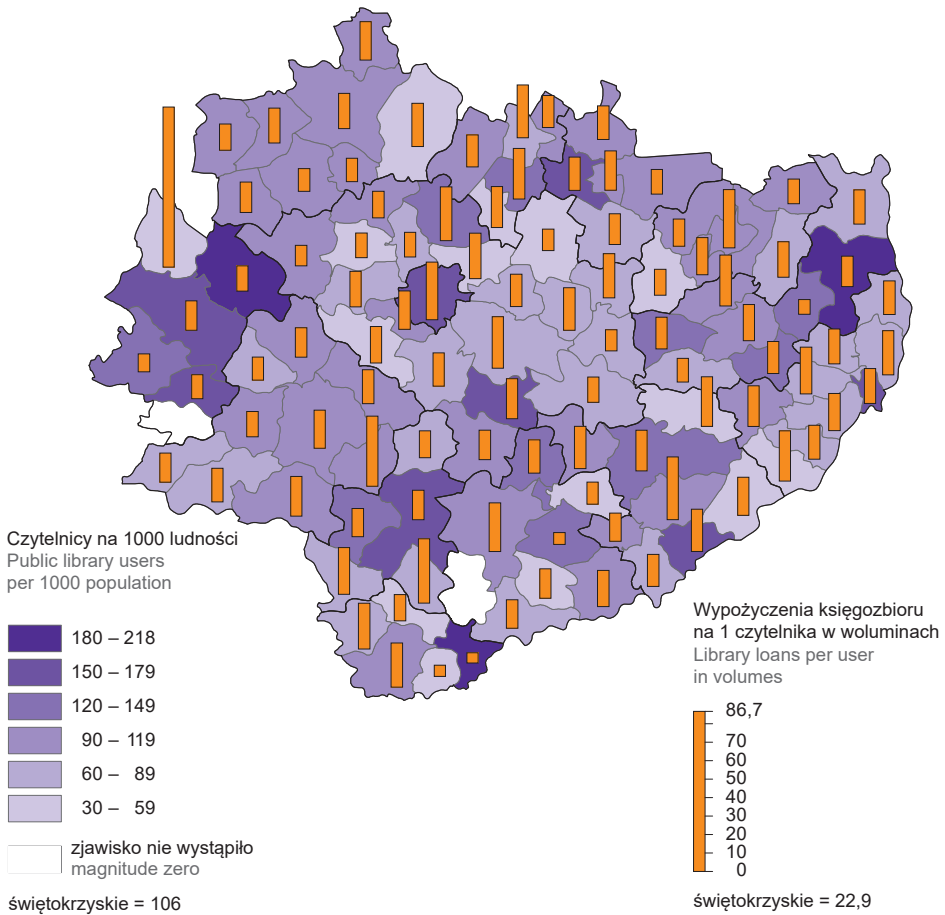

TABL. 2 (87). BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

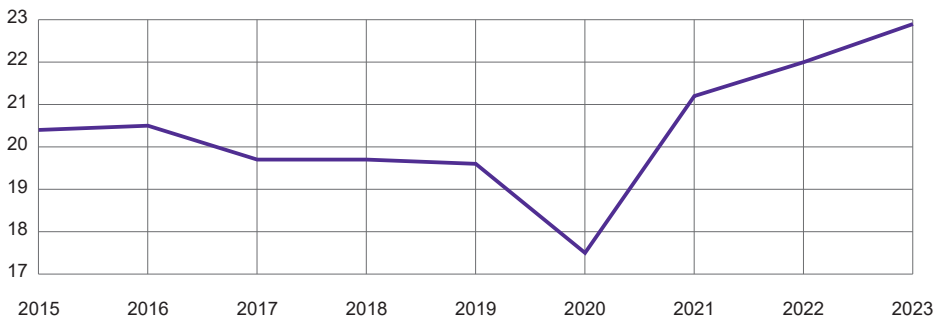
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 grudnia)	270	263	252	249	Libraries (as of 31 December)
w tym na wsi	203	183	170	165	of which in rural areas
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 grudnia)	13	6	4	5	Library service points (as of 31 December)
w tym na wsi	11	5	3	4	of which in rural areas
Księgozbiór (stan w dniu 31 grudnia)					Collection (as of 31 December)
w tys. wol.	4275,8	4176,4	4191,5	4204,7	in thousand volumes
w tym na wsi	2147,8	1866,8	1792,6	1736,6	of which in rural areas
Czytelnicy ^a w tys.	164,7	126,4	123,7	124,3	Library users ^a in thousands
w tym na wsi	63,8	42,7	41,9	38,9	of which in rural areas
Wypożyczenia ^{ab} :					Loans ^{ab} :
w tys. wol.	3356,0	2215,5	2720,3	2840,5	in thousand volumes
w tym na wsi	1233,1	652,4	759,7	742,0	of which in rural areas
na 1 czytelnika w wol.	20,4	17,5	22,0	22,9	per library user in volumes
w tym na wsi	19,3	15,3	18,1	19,1	of which in rural areas

a W ciągu roku; łącznie z punktami bibliotecznymi. b Z wypożyczeniami międzybibliotecznymi.
a During the year; including library service points. b With interlibrary lendings.

MAPA 1 (27). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE W 2023 R.**
 MAP 1 (27). **PUBLIC LIBRARIES IN 2023**

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
 Library loans per user in volumes

TABL. 3 (88). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	34	30	35	33	Museums with branches ^a
Muzealia ^a w tys. szt.	.	293,7	313,8	302,8	Museum exhibits ^a in thousand pieces
Wystawy czasowe:					Temporary exhibitions:
własne ^b	93	54	69	62	own ^b
wypożyczone ^{cd}	69	15	14	31	exterior ^{cd}
współorganizowane	.	7	37	41	co-organised
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	756,5	204,5	543,0	627,0	Museum and exhibition visitors in thousands
w tym młodzież szkolna ^e	206,1	11,1	115,8	117,4	of which primary and secondary school students ^e

a Stan w dniu 31 grudnia. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Do 2019 r. wystawy obce. e Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
a As of 31 December. b In Poland. c Domestic and from abroad. d Until 2019 external exhibitions. e Visiting museums in organised groups.

TABL. 4 (89). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedsta- wienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thousands	SPECIFICATION
Teatry i instytucje	2015	4	1769	1559	246,6	Theatres and music
muzyczne^c	2020	4	2025	460	76,9	institutions^c
	2022	4	1761	1182	152,3	
	2023	4	1763	1656	203,5	
Teatry						Theatres
dramatyczne		1	231	178	28,8	dramatic
lalkowe		1	100	396	37,6	puppet
Teatry muzyczne		1	714	76	28,1	Music theatres
Filharmonie		1	718	1006	108,9	Philharmonic halls
Przedsiębiorstwa	2015	1	–	250	20,0	Entertainment enterprises
estradowe	2020	–	–	–	–	
	2022	1	917	78	11,0	
	2023	1	917	150	23,1	

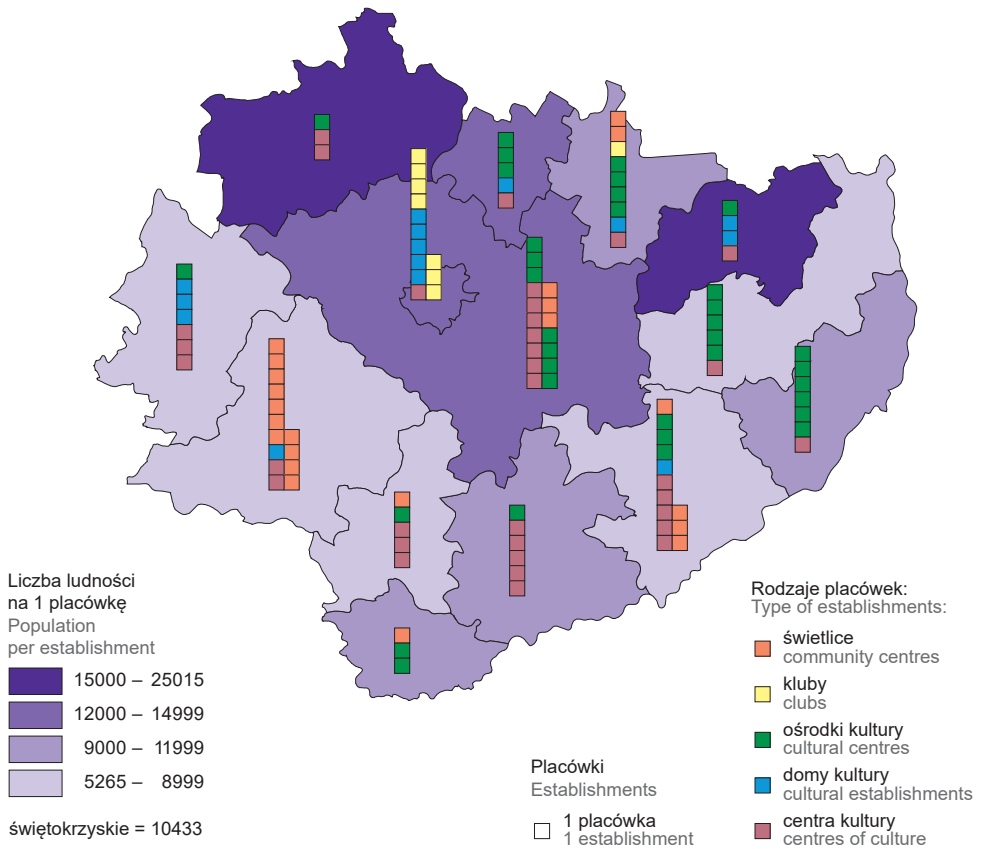
a Stan w dniu 31 grudnia. b Według siedziby. c Posiadające własny zespół artystyczny.
a As of 31 December. b By locality. c With own artistic ensemble.

TABL. 5 (90). **KINA STAŁE**
INDOOR CINEMAS

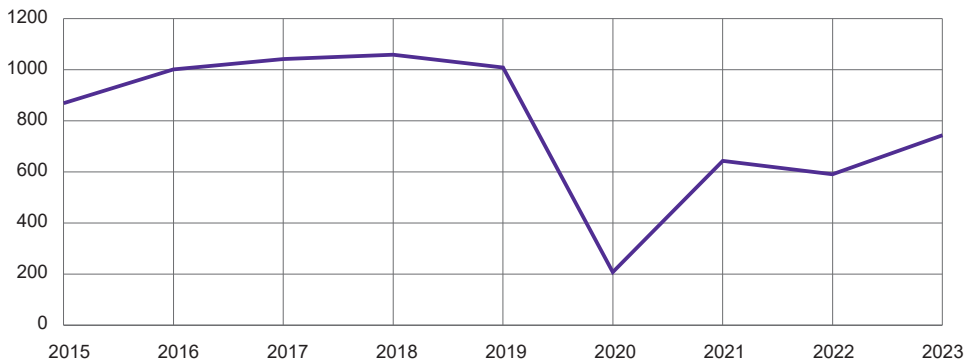
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 grudnia)	14	18 ^a	18 ^a	18 ^a	Cinemas (as of 31 December)
w tym multiplexy	1	1	1	1	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 grudnia)	7195	6923	6721	7139	Seats (as of 31 December)
w tym multiplexy	1489	1489	1489	1404	of which multiplexes
Seanse	44418	22640	46686	43494	Screenings
w tym multiplexy	13001	6091	14497	13233	of which multiplexes
na 1 kino	3137	1258	2594	2416	per cinema
Widzowie	930500	457913	876911	976519	Audience
w tym multiplexy	164879	107103	253776	288410	of which multiplexes
na 1 kino	66464	25440	48717	54251	per cinema
na 1 seans	21	20	19	22	per screening

a W tym 2 miniplexy.
a Of which 2 miniplexes.

MAPA 2 (28). **PLACÓWKI KULTURY W 2023 R.**
 MAP 2 (28). **CULTURAL CENTRES IN 2023**

Liczba uczestników imprez na 1000 ludności
 Number of event participants per 1000 population

Turystyka
 Tourism

 TABL. 6 (91). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a**
 TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 lipca)	246	235	227	236	Establishments (as of 31 July)
w tym całoroczne	206	210	204	215	of which open all year
Obiekty hotelowe	132	129	127	131	Hotels and similar establishments
hotele	98	97	97	97	hotels
motele	11	7	6	6	motels
pensjonaty	12	14	15	16	boarding houses
inne obiekty hotelowe	11	11	9	12	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	114	106	100	105	Other establishments
schroniska ^b	14	14	11	12	shelters ^b
kempingi	3	3	4	2	camping sites
pola biwakowe	1	–	–	–	tent camp sites
ośrodki wczasowe	9	10	9	10	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	10	8	8	8	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych	11	8	6	8	complexes of tourist cottages
hostele	–	1	–	–	hostels
pokoje gościnne	12	18	14	15	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	40	24	23	24	agrotourism lodgings
inne obiekty	14	20	25	26	miscellaneous establishments
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 lipca)	16101	16841	17331	17771	Bed places (as of 31 July)
w tym całoroczne	13339	15237	15315	15761	of which open all year
Obiekty hotelowe	8563	9288	9299	9578	Hotels and similar establishments
hotele	7424	8264	8281	8385	hotels
motele	321	157	139	180	motels
pensjonaty	484	448	542	610	boarding houses
inne obiekty hotelowe	334	419	337	403	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	7538	7553	8032	8193	Other establishments
schroniska ^b	853	876	746	776	shelters ^b
kempingi	800	371	277	187	camping sites
pola biwakowe	500	–	–	–	tent camp sites
ośrodki wczasowe	899	1215	1231	1283	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	843	652	667	667	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych ^c	633	353	309	465	complexes of tourist cottages ^c
hostele	–	17	–	–	hostels
pokoje gościnne	268	429	310	316	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	581	391	350	361	agrotourism lodgings
inne obiekty	2161	3249	4142	4138	miscellaneous establishments
Korzystający z noclegów	518058	335217	617200	627179	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	27998	14252	25102	31119	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	420195	273983	501883	506476	Hotels and similar establishments
hotele	377844	251412	469293	471493	hotels
motele	14760	3437	3886	5458	motels
pensjonaty	17823	8284	15521	16393	boarding houses
inne obiekty hotelowe	9768	10850	13183	13132	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	97863	61234	115317	120703	Other establishments
schroniska ^b	17837	5836	9563	12346	shelters ^b
kempingi	5089	7732	4229	3810	camping sites
pola biwakowe	290	–	–	–	tent camp sites
ośrodki wczasowe	12128	11946	20128	20323	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	15593	4172	7256	9692	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych ^c	3916	2064	2379	3769	complexes of tourist cottages ^c
hostele	–	–	–	–	hostels
pokoje gościnne	3264	4843	6672	7509	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	4442	3066	4696	5291	agrotourism lodgings
inne obiekty	35304	21575	60394	57963	miscellaneous establishments

a Dane dotyczą obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2020–2023 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu domków turystycznych.

a Data concern establishments with 10 or more bed places. Data for 2020–2023 were compiled taking into account imputations for units which refused to participate in the survey. b Including youth shelters and school youth shelters. c Including camping sites if located within the complexes of tourist cottages.

TABL. 6 (91). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a (dok.)
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	1466752	1041460	1844498	1895994	Nights spent (overnight stays)
w tym turystom zagranicznym	65209	46952	74967	99929	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	796218	627913	1107553	1130281	Hotels and similar establishments
hotele	721011	577474	1038982	1050408	hotels
motele	18860	5921	5005	10628	motels
pensjonaty	36503	23149	39013	41148	boarding houses
inne obiekty hotelowe	19844	21369	24553	28097	other hotel establishments
Pozostałe obiekty	670534	413547	736945	765713	Other establishments
schroniska ^b	45473	16442	24258	32156	shelters ^b
kempingi	8863	12949	8730	8247	camping sites
poła biwakowe	680	–	–	–	tent camp sites
ośrodki wczasowe	41598	51846	100775	85715	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	36082	11312	19399	19957	training and recreation centres
zespoły domków turystycznych ^c	11628	10609	9139	11660	complexes of tourist cottages ^c
hostele	–	–	–	–	hostels
pokoje gościnne	7063	15769	16657	18048	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	15050	12126	21144	20108	agrotourism lodgings
inne obiekty	504097	279821	536843	569822	miscellaneous establishments

a Dane dotyczą obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane za lata 2020–2023 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Łącznie ze schroniskami młodzieżowymi i szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu domków turystycznych.

a Data concern establishments with 10 or more bed places. Data for 2020–2023 were compiled taking into account imputations for units which refused to participate in the survey. b Including youth shelters and school youth shelters. c Including camping sites if located within the complexes of tourist cottages.

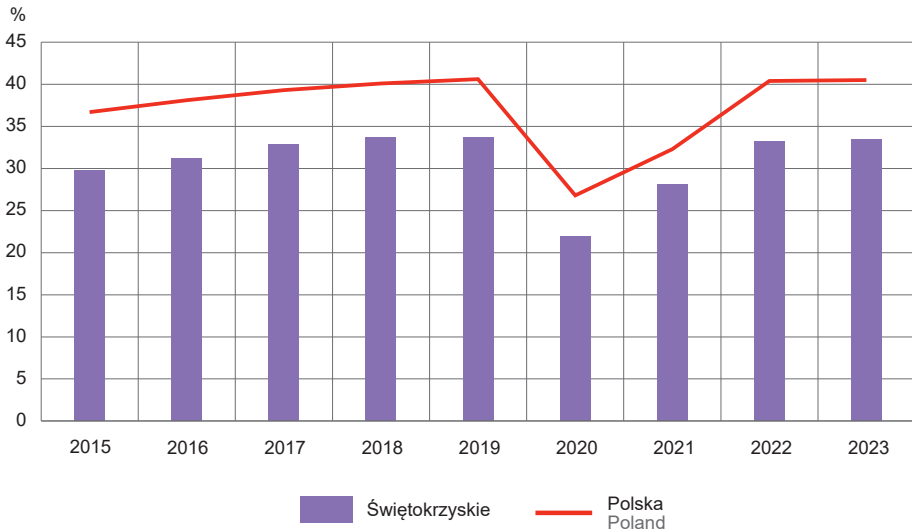
TABL. 7 (92). TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.
Stan w dniu 31 lipca
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023
As of 31 July

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 10 tys. ludności Per 10 thousand population	SPECIFICATION
Miasta	2,1	Urban areas
duże	1,9	large
średnie	1,4	medium
małe	3,0	small
Obszary wiejskie	1,9	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	3,3	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	2,6	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	1,4	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	2,2	non-agglomeration low density

TABL. 8 (93). PRZECIĘTNA LICZBA MIEJSC NOCLEGOWYCH W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH NOCLEGOWYCH W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.
Stan w dniu 31 lipca
AVERAGE NUMBER OF BED PLACES IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023
As of 31 July

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętna liczba Average number	SPECIFICATION
Miasta	92,7	Urban areas
duże	117,3	large
średnie	76,1	medium
małe	83,9	small
Obszary wiejskie	59,8	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	67,1	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	45,5	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	69,8	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	42,8	non-agglomeration low density

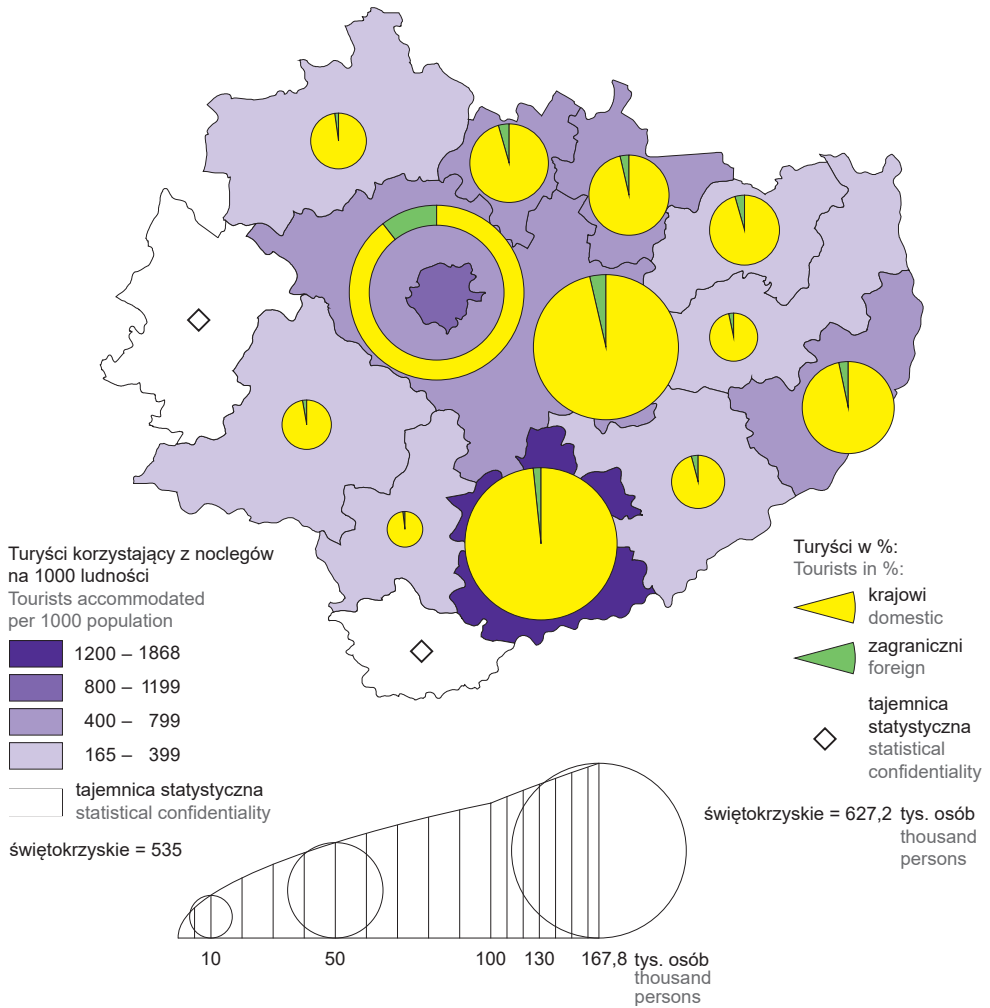
WYKRES 2 (41). STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH^a
CHART 2 (41). OCCUPANCY RATE OF BED PLACES^a

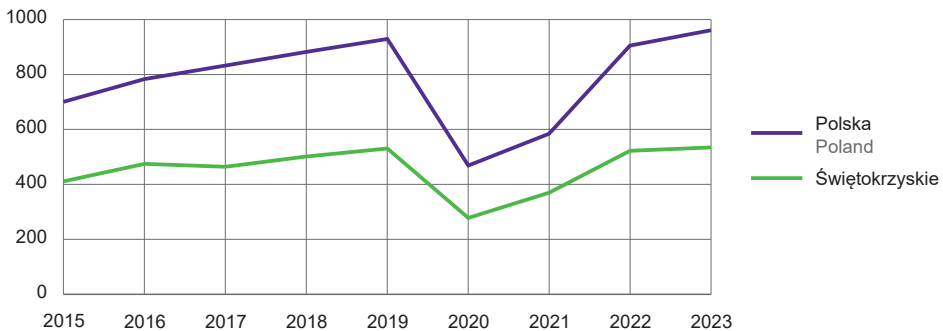
^a Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych; od 2016 r. z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

^a Concerns establishments with 10 or more bed places; since 2016, data were compiled taking into account imputations for units, which refused to participate in the survey.

MAPA 3 (29). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI W 2023 R.
 MAP 3 (29). OCCUPANCY OF TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS IN 2023

Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności
 Tourists accommodated per 1000 population

Sport
Sport

TABL. 9 (94). ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE
Stan w dniu 31 grudnia
PHYSICAL EDUCATION ORGANISATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2016	2018	2020	2022	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANISATIONS						
Jednostki organizacyjne	273	49	48	39	42	Organisational units
Członkowie	10774	5449	5382	4802	4757	Members
Ćwiczący ^a	6979	2681	3088	1311	1256	Persons practising sports ^a
KLUBY SPORTOWE ^b SPORTS CLUBS ^b						
Jednostki organizacyjne	339	367	364	286	293	Organisational units
Członkowie	20265	21629	24784	18982	20639	Members
Ćwiczący	20549	23009	24702	19330	20881	Persons practising sports
mężczyźni	15487	17172	18800	14557	15568	males
kobiety	5062	5837	5902	4773	5313	females
w tym w wieku do 18 lat	15236	16628	17945	14808	15338	of which aged up to 18
Sekcje sportowe	637	689	616	428	452	Sports sections
Trenerzy	311	505	613	574	645	Coaches
Instruktorzy sportowi	582	507	483	314	334	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	200	181	149	148	156	Other persons giving sports classes

a Dane szacunkowe. b Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata. Od 2018 r. dane uogólnione, z uwzględnieniem jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

a Estimated data. b Data on the basis of periodic surveys conducted every two years. Since 2018 generalised data, including units that refused to participate in the survey.

TABL. 10 (95). KLUBY SPORTOWE W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2022 R.
Stan w dniu 31 grudnia
SPORTS CLUBS IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2022
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kluby sportowe Sports clubs	SPECIFICATION
Miasta	181	Urban areas
duże	51	large
średnie	42	medium
małe	88	small
Obszary wiejskie	112	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	21	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	25	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	51	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	15	non-agglomeration low density

TABL. 11 (96). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW W KLUBACH SPORTOWYCH W 2022 R.
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2022
As of 31 December

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^a	4	391	365	388	2	6	Acrobatics ^a
Badminton	15	348	138	320	10	12	Badminton
Billard ^a	7	208	80	106	6	6	Billiards ^a
Boks	7	383	101	252	10	7	Boxing
Brydż sportowy	3	104	25	29	1	6	Bridge
Hokej ^a	4	88	16	63	1	3	Hockey ^a
Jeździectwo ^a	7	172	123	105	1	16	Equestrian ^a
Judo	3	193	39	180	5	1	Judo
Karate ^a	12	1410	611	1022	12	51	Karate ^a
Kick-boxing	3	79	8	40	3	5	Kick-boxing
Kolarstwo ^a	10	355	104	279	3	5	Cycling ^a
Koszykówka	11	325	125	251	13	4	Basketball
Lekkoatletyka	18	605	286	459	11	18	Athletics
Łucznictwo	6	164	54	104	7	1	Archery
Narciarstwo ^a	5	111	51	101	3	10	Skiing ^a
Piłka nożna ^a	158	9234	417	7082	403	40	Football ^a
Piłka ręczna	19	1215	328	1077	34	16	Handball
Piłka siatkowa	48	1557	828	1219	44	23	Volleyball
Sport motorowy ^a	2	237	7	34	1	4	Motorsport ^a
Pływanie	13	1138	514	1101	21	28	Swimming
Sporty siłowe ^a	11	388	150	115	10	8	Strength sports ^a
Sporty taneczne ^a	3	326	275	280	2	4	Dancesport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	5	135	40	91	8	3	Sport shooting ^a
Sumo	1	120	60	120	1	2	Sumo
Szachy	10	656	169	522	5	14	Chess
Taekwon-do ^a	3	103	43	78	3	4	Taekwon-do ^a
Tenis	8	171	58	148	6	9	Tennis
Tenis stołowy	22	496	109	319	10	15	Table tennis
Zapasy ^a	5	296	134	279	3	11	Wrestling ^a

a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

U w a g a. Dane uogólnione, z uwzględnieniem jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

a A field of sport (consists of a number of related kinds of sports).

N o t e. Generalised data, including units that refused to participate in the survey.

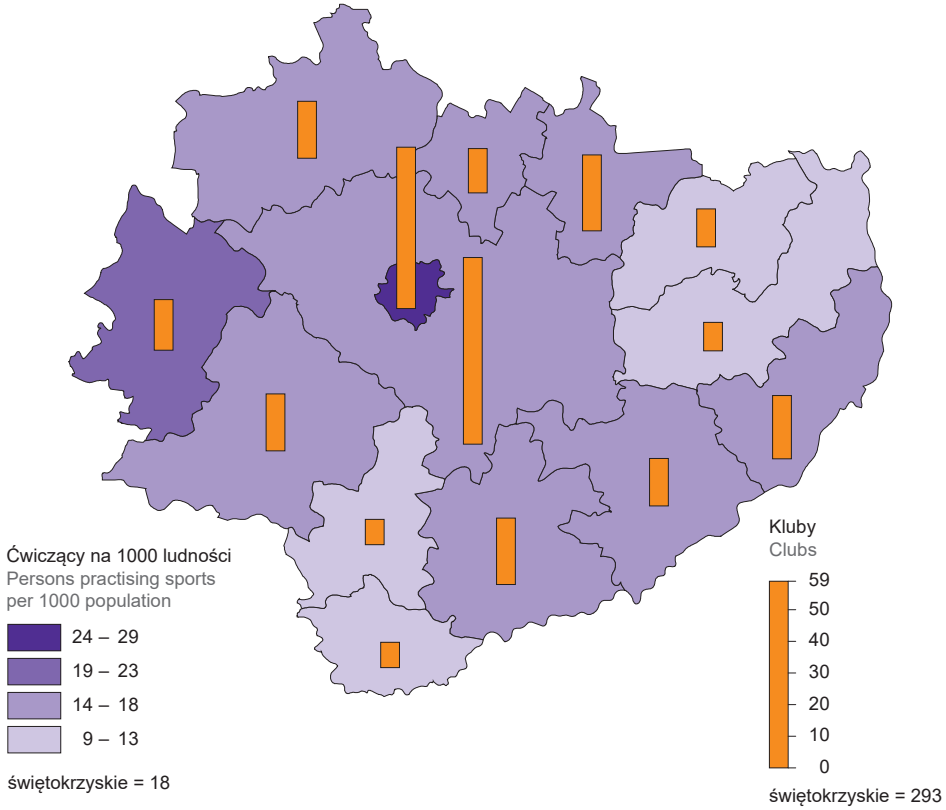
TABL. 12 (97). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2022 R.
Stan w dniu 31 grudnia
SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2022
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb ćwiczących osób z niepełnosprawnościami Of which adapted to the needs of persons practising sports with disabilities	SPECIFICATION
Stadiony ogółem ^b	65	27	Stadiums total ^b
w tym piłkarskie	35	11	of which football
Boiska do gier wielkich ^c	166	36	Fields for big games ^c
w tym piłkarskie	166	36	of which football
Boiska do gier małych ^c	78	15	Fields for small games ^c
w tym:			of which:
koszykówki	11	3	basketball
piłki ręcznej	3	1	handball
piłki siatkowej	31	3	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadaniowe)	116	40	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	41	13	Tennis courts
Hale sportowe	25	21	Sports halls
Sale gimnastyczne ^d	20	12	Gyms ^d
Pływalnie	32	30	Swimming pools
Tory sportowe	5	2	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	6	1	Ice skating rinks

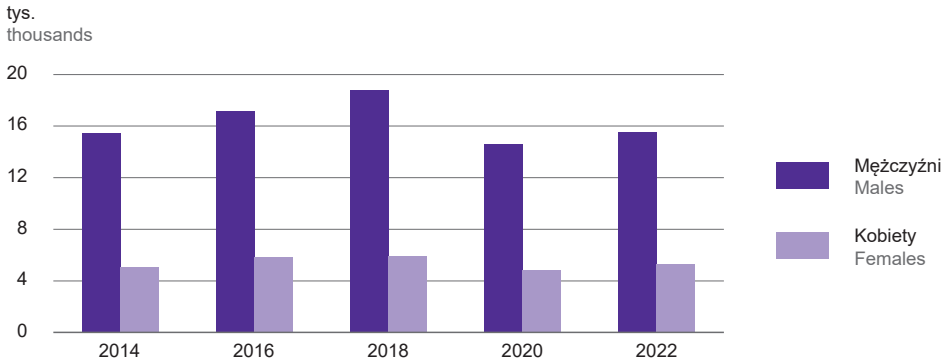
a Bez obiektów przyszłych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni. c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi.

a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gyms.

MAPA 4 (30). **KLUBY SPORTOWE W 2022 R.**
 MAP 4 (30). **SPORTS CLUBS IN 2022**

Ćwiczący w klubach sportowych według płci
 Persons practising sports in sports clubs by sex

U w a g a. Dane dotyczące klubów sportowych na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata. Od 2018 r. dane uogólnione, z uwzględnieniem jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.
 Note. Data on sports clubs on the basis of periodic surveys conducted every two years. Since 2018 generalised data, including units that refused to participate in the survey.

Dział XI. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
Chapter XI. Science and technology. Information society

TABL. 1 (98). PODMIOTY, STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ ORAZ NAKŁADY W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
ENTITIES, DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT AND EXPENDITURE IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY^a
ENTITIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	107	123	127	126	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	13	9	10	10	of which dedicated research entities
uczelnie ^b	.	4	3	.	higher education institutions ^b
pozostałe	.	5	7	.	others
Przemysł	55	60	68	69	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	51	49	62	64	of which manufacturing
Budownictwo	5	6	5	5	Construction
Usługi ^c	47	57	54	52	Services ^c

B. STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R^a
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % in %				
OGÓŁEM	75,3	76,0	71,0	79,3	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	80,0	82,1	75,0	84,4	of which dedicated research entities
uczelnie ^b	80,3	82,2	75,5	85,3	higher education institutions ^b
pozostałe	38,5	45,7	1,9	14,1	others
Przemysł	41,3	49,8	51,8	53,5	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	41,5	50,6	51,8	53,6	of which manufacturing
Usługi ^c	77,6	80,0	74,5	83,1	Services ^c

C. NAKŁADY^d NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)
EXPENDITURE^d ON RESEARCH AND DEVELOPMENT (current prices)

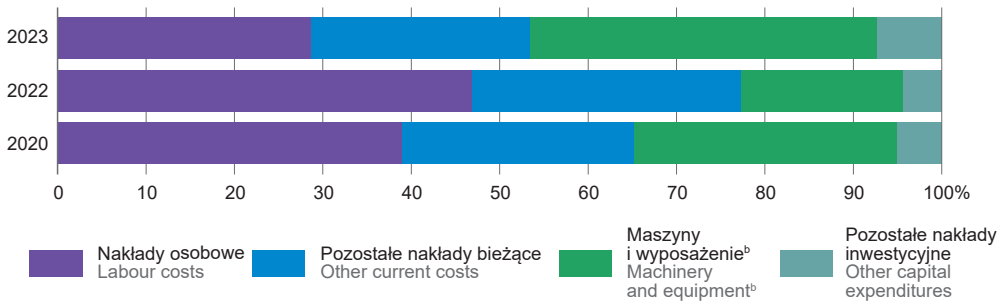
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	261,0	273,4	281,4	497,3	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	59,1	114,9	130,5	175,8	of which dedicated research entities
uczelnie ^b	57,7	110,6	124,3	.	higher education institutions ^b
pozostałe	1,4	4,3	6,2	.	others
Przemysł	100,7	125,6	125,0	284,4	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	99,8	114,7	.	273,6	of which manufacturing
Budownictwo	1,2	2,5	2,2	4,2	Construction
Usługi ^c	159,1	145,3	154,3	208,6	Services ^c

a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi do działu „Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne”, ust. 1 na str. 194. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a As of 31 December. b See notes to the chapter “Science and technology. Information society”, item 1 on page 194. c Other kinds of activity (sections G–U). d Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 1 (42). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW KOSZTÓW**

CHART 1 (42). **EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF COSTS**

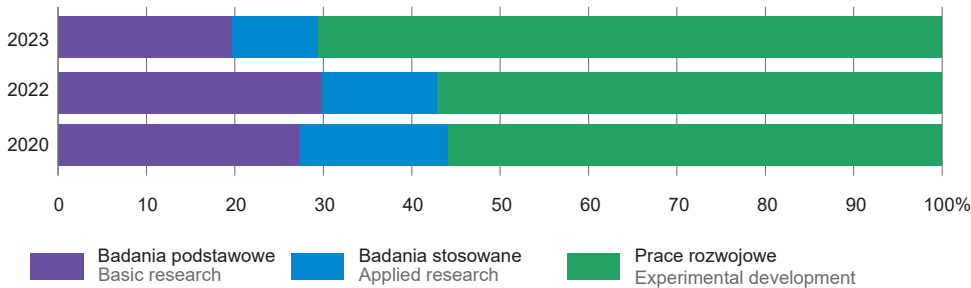

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 KŚT).

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to the Classification of Fixed Assets).

WYKRES 2 (43). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+R**

CHART 2 (43). **EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D**

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

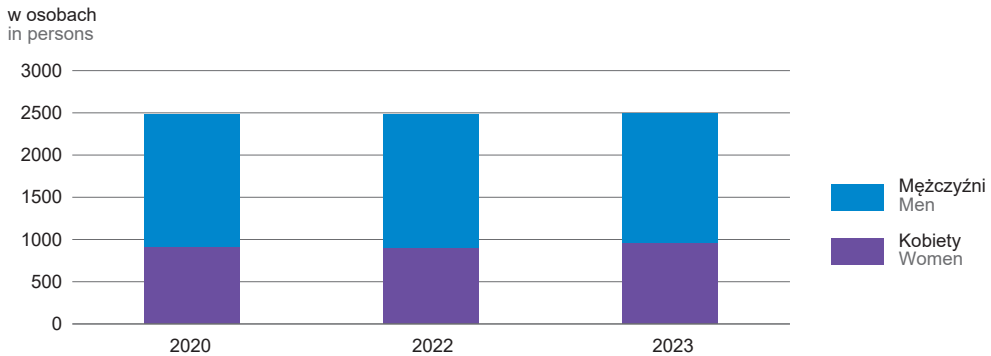
TABL. 2 (99). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN B+R (ceny bieżące)**

EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF R&D (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	261,0	273,4	281,4	497,3	TOTAL
w dziedzinie:					in the field of:
Nauk przyrodniczych	.	16,1	25,6	19,2	Natural sciences
Nauk inżynieryjnych i technicznych	208,2	214,7	197,6	406,9	Engineering and technology
Nauk medycznych i nauk o zdrowiu	.	11,8	.	16,6	Medical and health sciences
Nauk rolniczych i weterynaryjnych	1,5	3,7	10,6	17,6	Agricultural and veterinary sciences
Nauk społecznych	15,0	15,9	.	.	Social sciences
Nauk humanistycznych i sztuki	.	11,3	.	.	Humanities and the arts

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych.

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets.

WYKRES 3 (44). PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG PŁCI
CHART 3 (44). INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SEX

a Uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny.

a Taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant.

TABL. 3 (100). PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Z wykształceniem With level of education				SPECIFICATION	
			wyższym tertiary			pozostałym other		
			z tytułem profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of				pozostali others
				doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^b (HD)	doktora doctor (PhD)			
OGÓŁEM	2020	2488	139	323	618	1208	200	TOTAL
	2022	2486	129	326	590	1199	242	
	2023	2495	121	312	604	1188	270	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo		1414	.	306	.	401	29	of which dedicated research entities
uczelnie ^c		1364	116	306	556	.	.	higher education institutions ^c
pozostałe		50	.	—	.	.	.	others
Przemysł		789	.	.	23	559	.	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe		775	.	.	.	549	.	of which manufac- turing
Budownictwo		36	—	—	—	.	.	Construction
Usługi ^d		1670	—	—	581	.	.	Services ^d

a W osobach; uwzględniono wszystkie osoby, które w danym roku przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. c Patrz uwagi do działu „Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne”, ust. 1 na str. 194. d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a In persons; taking into account all persons who in a given year allocated a minimum 10% of their total working time to R&D or their contribution to the R&D was very significant. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

c See notes to the chapter "Science and technology. Information society", item 1 on page 194. d Other kinds of activity (sections G–U).

TABL. 4 (101). **PERSONEL WEWNĘTRZNY^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG FUNKCJI**
INTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FUNCTIONS

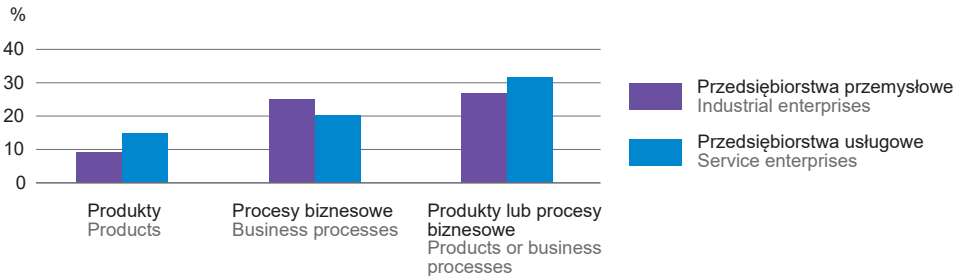
WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2022	2023				SPECIFICATION
	ogółem total			badacze research- ers	technicy i pracowni- cy równo- rzędni techni- cians and equiva- lent staff	pozostały personel pomocni- czy other sup- porting staff	
OGÓŁEM	1325	1276	1276	916	233	127	TOTAL
w tym podmioty wyspecjalizo- wane badawczo	710	680	718	596	.	.	of which dedicated re- search entities
uczelnie ^b	681	647	679	570	.	.	higher education insti- tutions ^b
pozostałe	29	34	39	26	9	4	others
Przemysł	392	442	413	.	126	.	Industry
w tym przetwórstwo przemy- słowe	365	426	404	213	122	69	of which manufacturing
Budownictwo	21	.	21	.	7	.	Construction
Usługi ^c	912	.	843	689	100	54	Services ^c

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Patrz uwagi do działu „Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne”, ust. 1 na str. 194.
c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a In full-time equivalents (FTE). b See notes to the chapter “Science and technology. Information society”, item 1 on page 194. c Other kinds of activity (sections G–U).

WYKRES 4 (45). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a INNOWACYJNE W LATACH 2020–2022 WEDŁUG RODZAJÓW INNOWACJI^b**

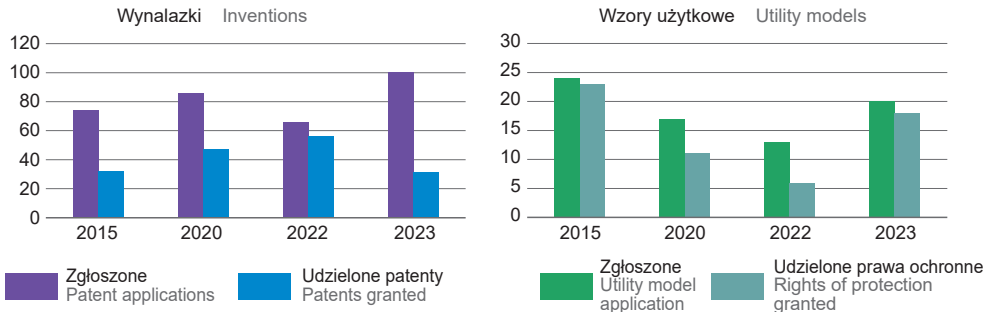
CHART 4 (45). **INNOVATIVE ENTERPRISES^a IN 2020–2022 BY INNOVATION TYPES^b**

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 osób i więcej. b W % ogółu przedsiębiorstw danego rodzaju działalności.
a Data concern economic entities with 10 or more employed persons. b As a % of total number of enterprises.

WYKRES 5 (46). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**

CHART 5 (46). **DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a**

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne Information society

TABL. 5 (102). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSES OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in % of total enterprises				
Przedsiębiorstwa kupujące usługi w chmurze obliczeniowej	2,7	17,8	.	41,3	Enterprises buying cloud computing services
Przedsiębiorstwa posiadające stałe łącze szerokopasmowe o prędkości przynajmniej 30, ale mniej niż 100 Mbit/s	9,8	25,6	26,6	24,3	Enterprises having fixed broadband Internet connection which speed is more than 30 but less than 100 Mbit/s
Przedsiębiorstwa korzystające z otwartych danych publicznych	.	16,2	14,8	14,7	Enterprises using open data

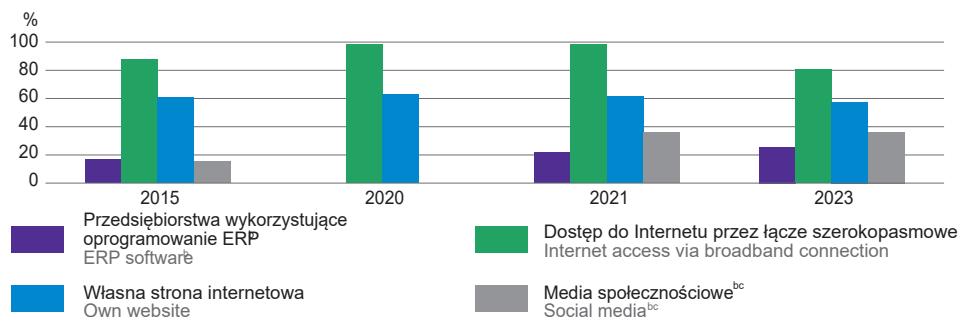
a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 osób i więcej.

a Data concern economic entities with 10 or more employed persons.

WYKRES 6 (47). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE**

Stan w styczniu

CHART 6 (47). **ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES**
As of January

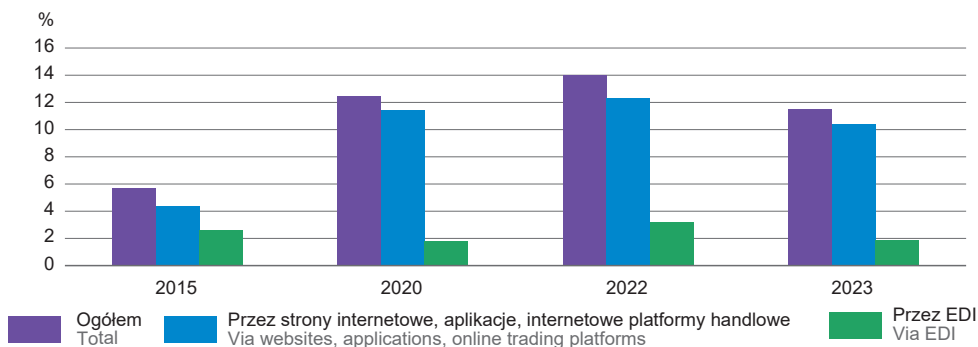

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 osób i więcej. b Za 2020 r. dane nie były zbierane. c Serwisy społecznościowe, blogi, strony umożliwiające udostępnianie multimediów i narzędzi wymiany informacji Wiki.

a Data concern economic entities with 10 or more employed persons. b For 2020 data were not collected. c Social networks, blogs, multimedia content sharing websites, Wiki based knowledge sharing tools.

WYKRES 7 (48). **PRZEDSIĘBIORSTWA PROWADZĄCE SPRZEDAŻ ELEKTRONICZNĄ**

CHART 7 (48). **ENTERPRISES CONDUCTING E-SALES**

Dział XII. Rolnictwo
Chapter XII. Agriculture

TABL. 1 (103). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
		w tys. ha in thousand ha		
O G Ó Ł E M	2015	481,3	476,2	TOTAL
	2020 ^b	499,3	494,1	
	2023 ^c	476,5	472,0	
		470,3	466,0	
W dobrej kulturze rolnej				In good agricultural condition
Pod zasiewami		321,5	318,5	Sown area
Grunty ugorowane		8,4	8,3	Fallow land
Uprawy trwałe		41,5	41,5	Permanent crops
Ogrody przydomowe		1,0	1,0	Kitchen gardens
Łąki trwałe		94,0	93,1	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		3,8	3,7	Permanent pastures
Pozostałe		6,2	6,0	Others

a Według siedziby użytkownika. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Dane wstępne.
U w a g a. W latach międzypisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a By residence of the holder. b Data of the Agricultural Census. c Preliminary data.
N o t e. In the intercensal years data on the basis of a periodic survey conducted every three years.

TABL. 2 (104). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS
As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha	
	w tys. in thousands	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent							Average total farm area in ha		
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more	ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
O G Ó Ł E M T O T A L											
2016	85,3	2,3	20,3	42,5	22,6	6,6	2,4	2,7	0,5	6,59	5,75
2020 ^a	79,9	1,6	17,1	44,1	24,1	6,5	2,5	3,3	0,8	7,16	6,25
2023 ^b	73,1	1,6	18,3	40,9	25,2	6,9	2,7	3,5	0,9	7,32	6,52
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS											
2016	85,2	2,3	20,3	42,6	22,6	6,6	2,4	2,7	0,5	6,50	5,67
2020 ^a	79,7	1,6	17,1	44,1	24,1	6,5	2,4	3,3	0,8	7,09	6,20
2023 ^b	73,0	1,6	18,4	40,9	25,2	6,9	2,7	3,4	0,9	7,26	6,47

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Dane wstępne.
U w a g a. W latach międzypisowych dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.
a Data of the Agricultural Census. b Preliminary data.
N o t e. In the intercensal years data on the basis of a periodic survey conducted every three years.

TABL. 3 (105). EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem Certified		W okresie konwersji Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land area in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land area in ha
2015	807	10597	46	1001
2020	528	7055	62	1286
2022	499	7212	72	1563
2023	485	6949	62	1457

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
S o u r c e: data the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

TABL. 4 (106). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2015	2020 ^a	2022	2023	CROPS
O G Ó Ł E M	327,1	329,1	342,8	345,9	TOTAL
w tym:					of which:
Zboża	231,9	241,0	233,1	233,2	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	195,2	205,0	196,0	195,7	basic cereals
pszenica	76,9	92,5	98,2	95,9	wheat
żyto	10,8	11,6	8,4	9,9	rye
jęczmień	43,9	33,5	30,2	27,0	barley
owies	13,0	13,5	13,5	14,9	oats
pszenżyto	50,7	53,9	45,6	48,1	triticale
mieszanek zbożowe	23,4	16,5	9,6	7,7	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	6,5	10,1	17,9	20,0	maize for grain
Ziemniaki	15,0	10,3	8,6	8,9	Potatoes
Buraki cukrowe	3,4	2,4	2,0	3,1	Sugar beets
Rzepak i rzepik	9,8	18,6	25,6	29,0	Rape and turnip rape

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a Data of the Agricultural Census.

TABL. 5 (107). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
PRODUCTION AND YIELDS OF SELECTED CROPS

ZIEMIOPŁODY	2015	2020	2022	2023	CROPS
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
Zboża	716962	819242	968103	1016145	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	612408	691952	788987	827130	basic cereals
pszenica	265253	345499	419478	439198	wheat
żyto	25507	30765	25698	32904	rye
jęczmień	139146	107175	115676	109409	barley
owies	29703	34896	41929	47530	oats
pszenżyto	152799	173617	186206	198089	triticale
mieszanek zbożowe	61393	47037	32565	25178	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	29095	59603	123892	140637	maize for grain
Ziemniaki	330390	359888	277621	257190	Potatoes
Buraki cukrowe	186154	143714	122945	225223	Sugar beets
Rzepak i rzepik	24893	50850	81423	95256	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	303846	496474	579123	541859	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in decitonnes					
Zboża	30,9	34,0	41,5	43,6	Cereals
w tym:					of which:
zboża podstawowe	31,4	33,8	40,3	42,3	basic cereals
pszenica	34,5	37,4	42,7	45,8	wheat
żyto	23,7	26,5	30,5	33,4	rye
jęczmień	31,7	32,0	38,3	40,5	barley
owies	22,9	25,9	31,0	32,0	oats
pszenżyto	30,2	32,2	40,8	41,2	triticale
mieszanek zbożowe	26,2	28,5	33,8	32,8	cereal mixtures
kukurydza na ziarno	45,1	58,9	69,1	70,2	maize for grain
Ziemniaki	220	348	321	290	Potatoes
Buraki cukrowe	554	605	628	730	Sugar beets
Rzepak i rzepik	25,5	27,4	31,8	32,8	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	31,6	49,8	70,7	68,0	Meadow hay

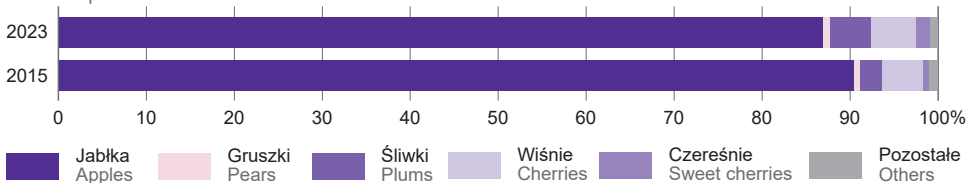
TABL. 6 (108). POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZEW GRUNTOWYCH^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF FIELD VEGETABLES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA w tys. ha – stan w czerwcu AREA in thousand ha – as of June					
O G Ó Ł E M	13,0	10,4^b	9,9	8,9	TOTAL
Kapusta	1,2	0,7 ^b	0,7	0,6	Cabbages
Kalafiory	0,5	0,2 ^b	0,2	0,2	Cauliflowers
Cebula	1,5	1,3 ^b	1,3	1,1	Onions
Marchew jadalna	2,0	1,5 ^b	1,4	1,4	Carrots
Buraki ćwikłowe	1,3	0,6 ^b	0,5	0,6	Beetroots
Ogórki	2,0	1,1 ^b	1,1	0,9	Cucumbers
Pomidory	1,0	0,2 ^b	0,2	0,2	Tomatoes
Pozostałe ^c	3,5	4,8 ^b	4,6	4,0	Others ^c
ZBIORY w t PRODUCTION in tonnes					
O G Ó Ł E M	289354	274027	230029	214962	TOTAL
Kapusta	46210	34879	30596	24495	Cabbages
Kalafiory	8651	4828	4780	3291	Cauliflowers
Cebula	26530	29254	26975	23476	Onions
Marchew jadalna	74081	61214	52619	54175	Carrots
Buraki ćwikłowe	39552	24391	19507	22205	Beetroots
Ogórki	27734	43069	23704	20054	Cucumbers
Pomidory	17298	4464	3266	4042	Tomatoes
Pozostałe ^c	49299	71929	68582	63225	Others ^c
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in decitonnes					
Kapusta	375	480	458	411	Cabbages
Kalafiory	169	228	208	185	Cauliflowers
Cebula	175	224	212	212	Onions
Marchew jadalna	366	422	379	401	Carrots
Buraki ćwikłowe	308	407	376	349	Beetroots
Ogórki	142	404	220	218	Cucumbers
Pomidory	175	247	163	220	Tomatoes
Pozostałe ^c	140	149	150	159	Others ^c

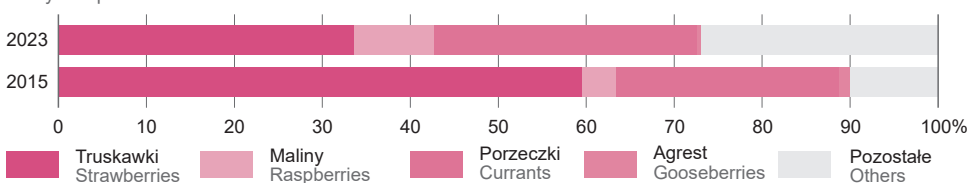
a Łącznie z ogrodami przydomowymi w 2015 r. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.
a Including kitchen gardens in 2015. b Data of the Agricultural Census. c Parsley, leeks, celeries, radish, lettuce, rhubarb etc.

WYKRES 1 (49). ZBIORY OWOCÓW
CHART 1 (49). FRUIT PRODUCTION

Zbiory owoców z drzew owocowych:
Tree fruit production:

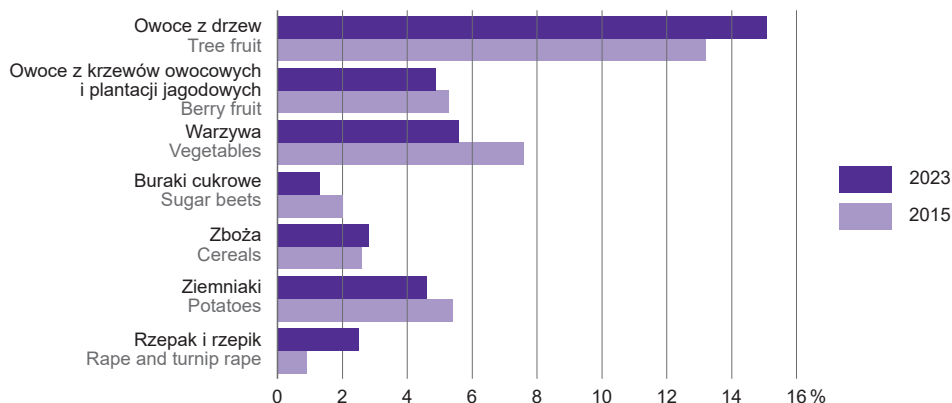

Zbiory owoców z krzewów owocowych i z plantacji jagodowych:
Berry fruit production:

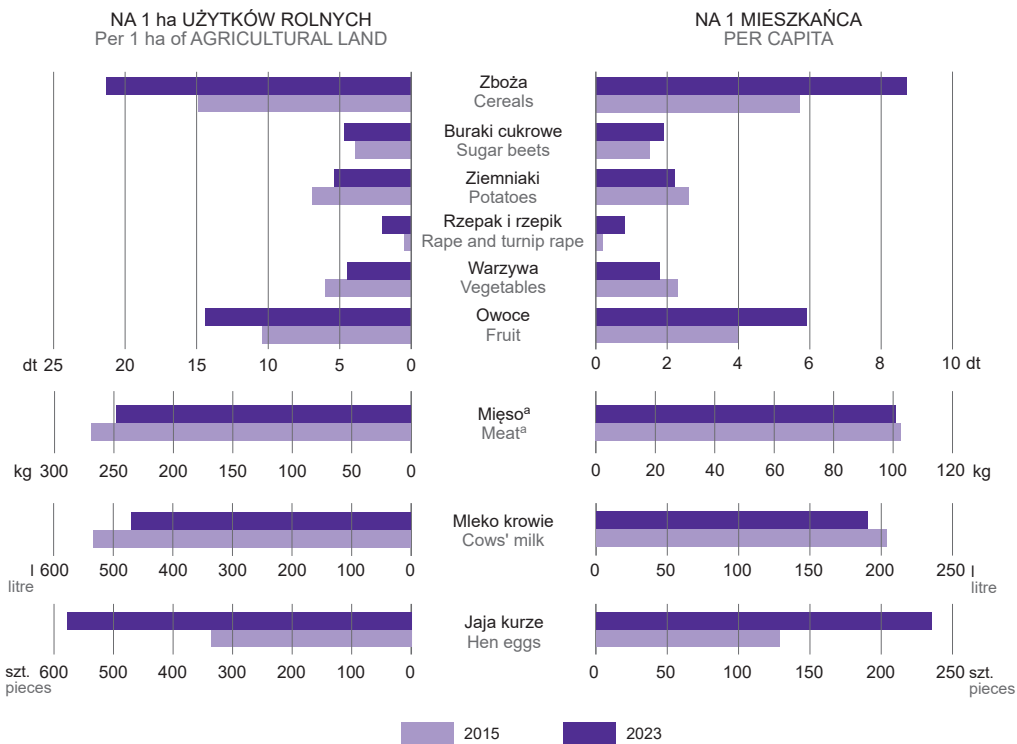
WYKRES 2 (50). UDZIAŁ WOJEWÓDZTWA W KRAJOWEJ PRODUKCJI WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH

CHART 2 (50). THE VOIVODSHIP'S SHARE IN DOMESTIC PRODUCTION OF SELECTED AGRICULTURAL AND HORTICULTURAL CROPS

WYKRES 3 (51). PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

CHART 3 (51). PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

TABL. 7 (109). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, DRÓB I OWCE**
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, POULTRY AND SHEEP
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
W SZTUKACH IN HEADS					
Bydło	166838	155869	145045	138419	Cattle
w tym krowy	64689	53189	45483	46334	of which cows
Trzoda chlewna	230795	195800	138672	139299	Pigs
w tym lochy	26157	21909	14000	13327	of which sows
Owce	5248	6676	6622	6463	Sheep
w tym maciorki	2674	3193	3101	2989	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	178867	159848	142616	137396	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)
Drób	6167853	6633171	7223929 ^b	5173911 ^b	Poultry
w tym kury nioski	1162103	1321249	964615	1056666	of which laying hens
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. ^c PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads ^c					
Bydło	34,7	31,2	29,0	29,0	Cattle
w tym krowy	13,4	10,7	9,1	9,7	of which cows
Trzoda chlewna	48,0	39,2	27,8	29,2	Pigs
w tym lochy	5,4	4,4	2,8	2,8	of which sows
Owce	1,1	1,3	1,3	1,4	Sheep
w tym maciorki	0,6	0,6	0,6	0,6	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych ^a (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	37,2	32,0	28,6	28,8	In terms of large heads ^a (cattle, pigs, sheep and horses)
Drób	1281,6	1328,4	1446,7 ^b	1085,8 ^b	Poultry
w tym kury nioski	241,5	264,6	193,2	221,7	of which laying hens

a W 2015 r. do przeliczeń przyjęto stan koni z 2013 r., w 2022 i w 2023 r. – stan z 2020 r. b Stan w grudniu. c Dla danych za 2022 r. przyjęto do przeliczeń użytki rolne Powszechnego Spisu Rolnego 2020.
a In 2015, the horse stock as of 2013 was used in calculations, in 2022 and in 2023 – as of 2020. b As of December. c Data for 2022 were calculated by agricultural land coming from the Agricultural Census 2020.

TABL. 8 (110). **NAKLADY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH^a**
LABOUR INPUT ON AGRICULTURAL HOLDINGS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych On private farms in agriculture				W gospodarstwach osób prawnych On farm of legal persons			
	ogółem grand total	w tym kobiety of which women	razem total	w tym of which				razem total	w tym pracownicy najemni ^b of which paid employees ^b	
				rodzinna siła robocza ^c family labour force ^c	pracownicy najemni ^b paid employees ^b					
					stali permanent	dorywczy temporary				
							stali permanent		dorywczy temporary	

w rocznych jednostkach pracy (AWU) w tys.
in annual work units (AWU) in thousands

OGÓŁEM TOTAL									
2016	101,1	41,1	100,8	95,8	1,7	2,8	0,3	0,2	0,0
2020	82,7	33,9	82,2	79,0	0,7	1,6	0,5	0,3	0,0
2023^d	78,3	31,3	78,0	75,3	0,4	1,6	0,3	0,2	0,0

a Patrz uwagi do działu „Rolnictwo”, ust. 13 na str. 197. b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). c Dotyczy właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin. d Dane wstępne opracowano na podstawie badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR); obejmują okres od 2 czerwca 2022 r. do 1 czerwca 2023 r.
a See notes to the chapter “Agriculture”, item 13 on page 197. b On the basis of employment agreement (written or verbal). c Concern owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers. d Preliminary data were compiled on the basis of the Integrated Farm Statistics (IFS) survey, including the period from 2 June 2022 to 1 June 2023.

TABL. 9 (111). PRODUKCJA MIĘSA^a
PRODUCTION OF MEAT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	129,4	132,5	124,1	118,2	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	121,6	123,4	116,5	111,3	meat and fats
wołowe	20,6	36,3	18,6	13,7	beef
cielęce	0,4	0,0	-0,2	-0,3	veal
wieprzowe	46,1	49,8	30,9	30,2	pork
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	mutton
końskie	1,0	0,4	0,0	0,0	horseflesh
drobiowe	53,0	36,3	66,8	66,8	poultry
kozy i królicze ^b	0,4	0,6	0,4	0,8	goat and rabbit ^b
podroby	7,7	9,1	7,6	6,9	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg					
O G Ó Ł E M	268,8	265,3	248,5	247,3	TOTAL

a W wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą. b łącznie z dziczyzną.

a In post-slaughter warm weight. Since 2018, data have not been comparable with data for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight. b Including game.

TABL. 10 (112). PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Produkcja mleka:					Milk production:
w milionach litrów	256,4	222,0	209,2	223,7	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	53,3	44,5	41,9	46,9	per 100 ha agricultural land in thousand litres
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4145	4183	4554	4951	Average annual quantity of milk per cow in litres
Produkcja jaj w mln szt.	162,0	286,1	259,0	275,7	Egg production in million pieces
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	131	225	228	267	Average annual number of eggs per laying hen in pieces

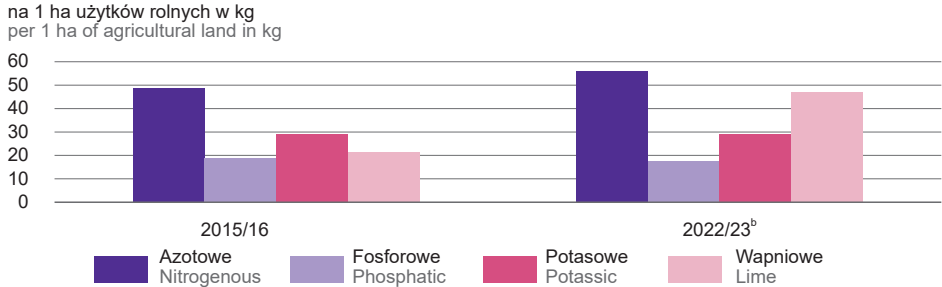
TABL. 11 (113). CIĄGNIKI ROLNICZE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH
AGRICULTURAL TRACTORS BY AREA GROUPS

LATA YEARS	Ciągniki rolnicze Agricultural tractors								
	ogółem total	w tym w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych of which in farms with agricultural land area of							
		do 1,00 ha up to 1.00 ha	1,01–1,99	2,00–4,99	5,00–9,99	10,00–14,99	15,00–19,99	20,00–49,99	50,00 ha i więcej 50.00 ha and more
W tysiącach sztuk In thousand units									
2016	85,2	0,8	8,7	29,8	24,5	10,1	4,1	5,7	1,4
2020	81,7	0,5	6,0	27,4	25,1	9,8	4,3	6,6	2,0
2023 ^a	84.7	0.5	7.6	27.9	25.3	9.9	4.6	6.9	2.1

a Dane wstępne.

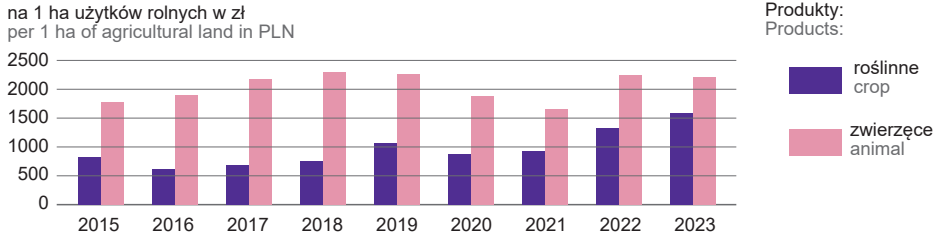
a Preliminary data.

WYKRES 4 (52). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH^a ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CHART 4 (52). **CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL^a AND LIME FERTILISERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT**

a Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi. b Dane wstępne.
a Including multicomponent fertilisers. b Preliminary data.

WYKRES 5 (53). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące)**
CHART 5 (53). **VALUE OF AGRICULTURE PRODUCTS PROCUREMENT (current prices)**

TABL. 12 (114). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2015	2020	2022	2023	AGRICULTURAL PRODUCTS
Zboża w t	111675	110517	134908	205699	Cereals in tonnes
w tym zboża podstawowe	89399	93777	94402	161706	of which basic cereals
pszenica	61206	68573	67112	102707	wheat
żyto	1853	1863	1876	1131	rye
jęczmień	14279	10283	10307	33466	barley
owies i mieszanki zbożowe	686	1507	3438	2998	oats and cereal mixtures
pszenżyto	11375	11551	11669	21404	triticale
Ziemniaki w t	6591	8318	10892	16690	Potatoes in tonnes
Buraki cukrowe w t	224471	143714	113275	205373	Sugar beets in tonnes
Rzepak i rzepik w t	16136	32863	20072	65393	Rape and turnip rape in tonnes
Warzywa w t	33347	28264	38840	34709	Vegetables in tonnes
Owoce w t	253565	250670	406942	351242	Fruit in tonnes
Żywiec rzeźny ^a w t	148489	139026	100462	95653	Animals for slaughter ^a in tonnes
bydło (bez cieląt)	34451	36725	19089	21150	cattle (excluding calves)
cielęta	132	189	121	205	calves
trzoda chlewna	53329	61915	43338	36183	pigs
owce	17	50	43	47	sheep
konie	1238	273	15	6	horses
drób	59322	39874	37856	38062	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w t	278002	97540	72253	67973	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes
Mleko krowie w tys. l	169889	177486	177841	175061	Cows' milk in thousand litres
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	342	135	–	–	Consumer hen eggs in thousand pieces

a W wadze żywej. b Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie.

a In live weight. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2018 data have been incomparable with data for previous years.

TABL. 13 (115). DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	ogółem		total		
	rok poprzedni=100		previous year=100		
Produkcja globalna	97,6	112,9	97,2	98,9	Gross output
roślinna	92,1	126,1	96,2	101,6	crop
zwierzęca	107,9	91,0	99,6	93,1	animal
Produkcja końcowa	98,4	111,5	92,2	101,8	Final output
roślinna	91,7	126,8	88,4	107,1	crop
zwierzęca	108,1	90,6	99,2	93,7	animal
Produkcja towarowa	99,6	111,9	93,3	95,4	Market output
roślinna	94,0	125,9	88,6	97,0	crop
zwierzęca	106,9	93,2	101,7	93,1	animal

TABL. 14 (116). GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)
GROSS AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

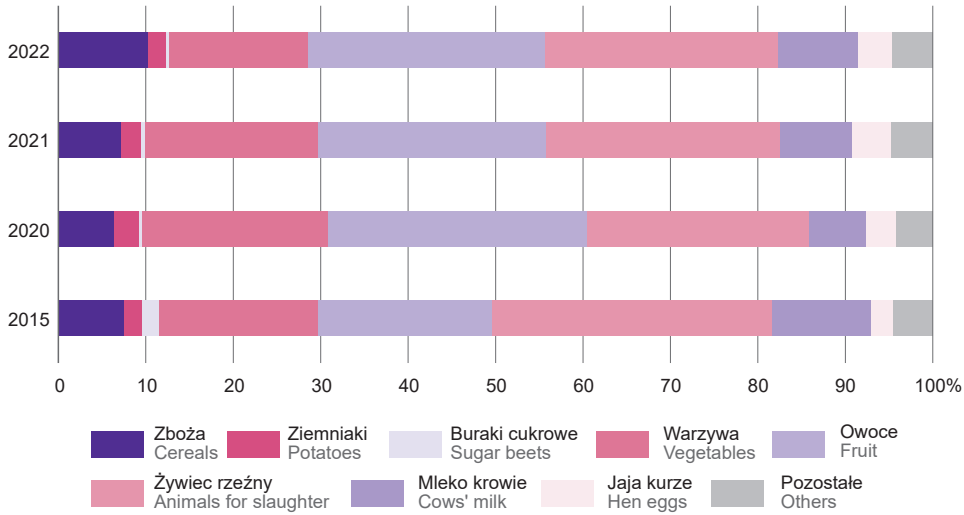
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	61,4	69,8	68,6	69,7	Crop output
Zboża	12,9	11,6	12,7	17,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	8,4	7,4	8,0	11,1	of which basic cereals
w tym: pszenica	5,2	5,1	5,6	8,3	of which: wheat
żyto	0,4	0,4	0,3	0,4	rye
jęczmień	2,5	1,5	1,6	1,9	barley
Ziemniaki	4,5	4,9	4,4	3,2	Potatoes
Przemysłowe	2,2	3,2	3,7	5,1	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,7	0,3	0,3	0,3	of which sugar beets
Warzywa	17,5	20,0	18,4	15,3	Vegetables
Owoce	17,4	25,0	23,0	22,7	Fruit
Siano łąkowe	1,1	1,3	1,4	1,4	Meadow hay
Pozostałe	5,8	3,8	5,0	4,3	Others
Produkcja zwierzęca	38,6	30,2	31,4	30,3	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	24,5	20,4	20,2	19,2	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	6,8	9,2	6,3	5,0	cattle (excluding calves)
cielęta	0,2	0,3	0,3	0,0	calves
trzoda chlewna	7,9	6,9	4,8	4,8	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	9,2	3,9	8,6	9,2	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,3	-0,2	-0,9	0,2	Increase in herd (breeding and non-breeding)
Mleko krowie	10,5	6,1	7,5	6,9	Cows' milk
Jaja kurze	2,2	3,1	3,8	3,1	Hen eggs
Obornik	0,7	0,5	0,5	0,4	Manure
Pozostałe	0,5	0,4	0,4	0,4	Others

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

WYKRES 6 (54). TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA (ceny stałe)

CHART 6 (54). MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices)

Dział XIII. Leśnictwo i łowiectwo
Chapter XIII. Forestry and hunting

TABL. 1 (117). POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH

Stan w dniu 31 grudnia

FOREST LAND

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	337584	337998	338597	338312	T O T A L in ha
Lasy	331044	331283	331956	331698	Forests
Publiczne	236078	236387	237040	237160	Public
własność Skarbu Państwa	234853	234923	235406	235508	owned by the State Treasury
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	224609	225214	225663	225808	managed by the State Forests
parki narodowe	7089	7089	7162	7162	national parks
własność gmin ^a	930	1227	1393	1414	owned by gminas ^a
pozostałe	295	237	241	238	others
Prywatne	94966	94896	94916	94538	Private
Grunty związane z gospodarką leśną	6540	6715	6640	6614	Land related to forest management
LESISTOŚĆ w %	28,3	28,3	28,4	28,3	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	29,0	29,1	29,1	29,1	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including gminas which are also cities with powiat status.

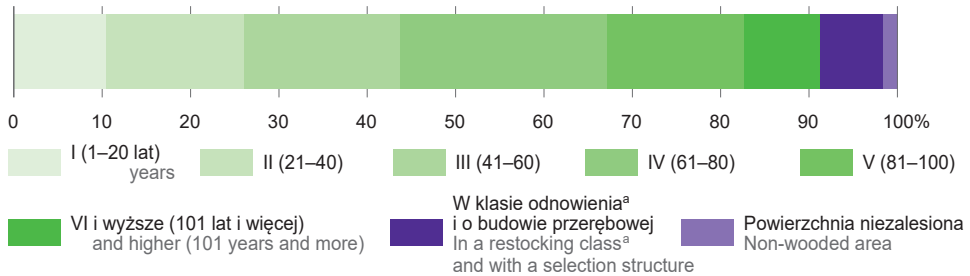
Uwaga do wykresów 1 (55) i 2 (56)

Dane opracowano na podstawie Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasów przeprowadzonej w latach 2019–2023 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to charts 1 (55) and 2 (56)

Data prepared on the basis of the National Forest Inventory conducted in 2019–2023 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

WYKRES 1 (55). STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW
CHART 1 (55). STRUCTURE OF FOREST AREA BY AGE CLASSES OF TREE STANDS

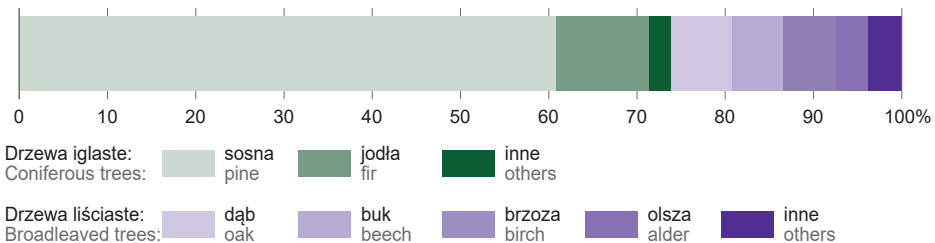

a Łącznie z klasą do odnowienia.

a Including a class for restocking.

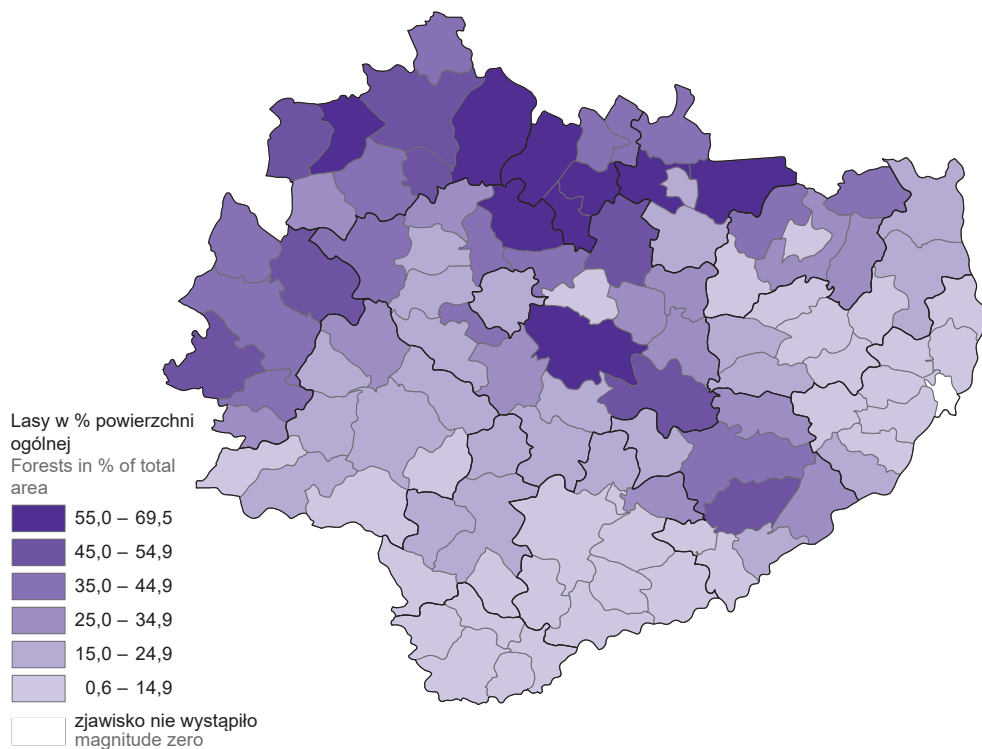
WYKRES 2 (56). STRUKTURA POWIERZCHNI LASÓW WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE

CHART 2 (56). STRUCTURE OF FOREST AREA BY DOMINANT (prevailing) SPECIES IN THE TREE STANDS

MAPA 1 (31). LESISTOŚĆ W 2023 R.

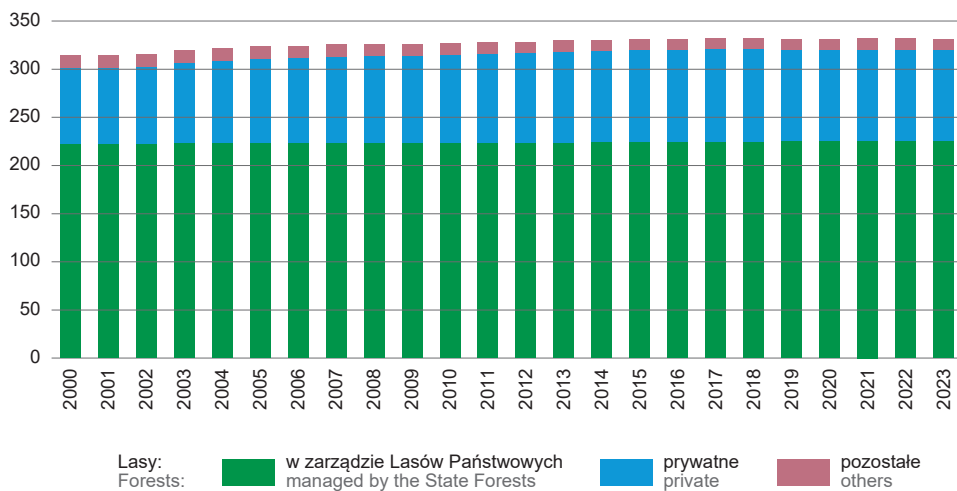
MAP 1 (31). FOREST COVER IN 2023

świętokrzyskie = 28,3

Powierzchnia lasów

Forest area

tys. ha
thousand ha

TABL. 2 (118). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER SILVICULTURE TREATMENT ACTIVITIES

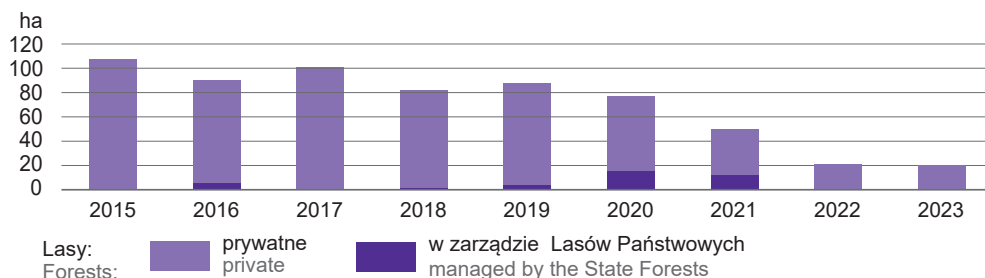
WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Odnowienia	1961	1879	2135	1950	1766	1765	184	Renewals
sztuczne	1632	1567	1563	1512	1422	1421	90	artificial
naturalne	329	312	572	439	344	344	95	natural
Zalesienia ^a	108	77	21	20	–	–	20	Afforestation ^a
Poprawki i uzupełnienia	237	260	269	252	97	97	155	Corrections and supplements
Pielęgnowanie lasu	9938	10451	11761	11848	10902	10902	946	Forest tending
Powierzchnia objęta trzebieżami	20883	17785	21491	20508	13088	13088	7420	Area covered by thinning cuts

a Nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz innych gruntów nadających się do zalesienia.

a Wasteland, agricultural land not suitable for agricultural production and agricultural land not in agricultural cultivation as well as other land suitable for afforestation.

WYKRES 3 (57). ZALESIENIA^a

CHART 3 (57). AFFORESTATION^a

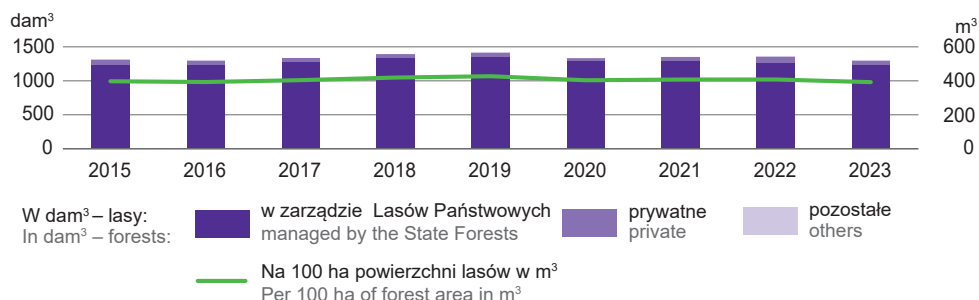

a Nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej i gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo oraz innych gruntów nadających się do zalesienia.

a Wasteland, agricultural land not suitable for agricultural production and agricultural land not in agricultural cultivation as well as other land suitable for afforestation.

WYKRES 4 (58). POZYSKANIE DREWNA^a (grubizny)

CHART 4 (58). TIMBER REMOVALS^a

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny.

a Excluding timber removals from trees and shrubs outside the forest; excluding stump wood.

TABL. 3 (119). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam³	1356,0	1365,4	1394,9	1334,5	1270,3	1270,3	64,2	T O T A L in dam³
Grubizna	1315,7	1336,7	1354,4	1301,7	1237,4	1237,4	64,2	Timber
Grubizna iglasta	1022,9	1095,8	1108,2	1071,5	1017,5	1017,4	54,1	Coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	599,2	661,4	611,3	598,1	570,4	570,4	27,6	of which large-size wood
Grubizna liściasta	292,8	240,8	246,2	230,1	220,0	220,0	10,2	Non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe	86,4	57,1	53,7	46,1	42,3	42,3	3,8	of which large-size wood
Drewno małowymiarowe ^b	40,3	28,8	40,5	32,8	32,8	32,8	–	Slash ^b
Do przerobu przemysłowego	1,5	0,5	0,3	0,1	0,1	0,1	–	Slash for industrial purposes
Opałowe	38,8	28,3	40,2	32,7	32,7	32,7	–	Fuelwood
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	397,4	403,5	408,0	392,4	521,8	525,4	67,9	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; z wyłączeniem karpiny. b Wyłącznie w lasach publicznych.

a Excluding timber removals from trees and shrubs outside the forest; excluding stump wood. b Exclusively in public forests.

TABL. 4 (120). **SKUP OWOCÓW I GRZYBÓW LEŚNYCH^a ORAZ ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
PROCUREMENT OF FOREST FRUIT AND MUSHROOMS^a AS WELL AS GAME ANIMALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023		SPECIFICATION
	w t in tonnes			Polska=100	Poland=100	
Owoce leśne	29	–	1	20	0,5	Forest fruit
Grzyby leśne	1	5	–	–	–	Forest mushrooms
Zwierzęta łowne	73	92	255	244	2,2	Game animals

a Dane dotyczą owoców i grzybów leśnych świeżych.

a Data concern fresh forest both fruit and mushrooms.

TABL. 5 (121). **POŻARY W LASACH**
FOREST FIRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022 ^a	2023	SPECIFICATION
Liczba pożarów	665	598	443	258	Number of fires
w tym: podpalenia	433	531	399	15	of which: arsoners
nieostrożność dorosłych	165	28	25	4	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	391,3	266,4	241,0	34,1	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	268,3	246,7	216,8	2,0	of which: arsoners
nieostrożność dorosłych	110,5	5,5	16,9	0,8	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,59	0,45	0,54	0,13	Average forest area burned by a fire in ha

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Ź r ó d ł o: dane z Krajowego Systemu Informacji o Pożarach Lasów prowadzonego przez Instytut Badawczy Leśnictwa.

a Data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

S o u r c e: data from the National Forest Fire Information System maintained by the Forest Research Institute.

TABL. 6 (122). KOŁA, CZŁONKOWIE ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO
Stan w dniu 31 marca
CLUBS, MEMBERS AND HUNTING DISTRICTS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
As of 31 March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	95	100	102	103	number ^a
członkowie ^b	3682	4202	4310	4494	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	203	170	202	208	number
powierzchnia w tys. ha	1040,0	843,2	1029,5	1143,5	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych	318,7	264,5	306,7	386,1	of which on forest land

a, b Dane grupowane według: a – siedziby koła łowieckiego, b – miejsca zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a, b Data grouped according to: a – the seat of a hunting club, b – a place of residence of a hunting club member.

Source: data of the Polish Hunting Association.

TABL. 7 (123). WYBRANE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a
Stan w dniu 10 marca
SELECTED GAME ANIMALS^a
As of 10 March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2015	2020	2022	2023	GAME ANIMALS
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	286	453	634	880	Moose
Daniele	206	302	423	430	Fallow deer
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	3,2	4,5	4,9	5,9	Deer
Sarny	21,0	29,6	30,1	29,8	Roe deer
Dziki	5,5	2,0	1,8	2,0	Wild boars
Lisy	6,1	7,0	6,8	7,4	Foxes
Zajęce	39,4	44,8	46,3	43,9	Hares
Bażanty	38,0	39,8	39,5	40,4	Pheasants
Kuropatwy	28,9	34,7	31,1	26,5	Partridges

a Dane szacunkowe.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierząt.

a Estimated data.

Source: data of the General Directorate of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

TABL. 8 (124). ODSTRZAŁ WYBRANYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH^a
SELECTED GAME ANIMALS SHOT^a

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2015/16	2020/21	2022/23	2023/24	GAME ANIMALS
	w szt.	in heads			
Daniele	42	63	25	76	Fallow deer
Jelenie	777	1194	1426	1667	Deer
Sarny	4141	5595	5756	6090	Roe deer
Dziki	4827	4283	4894	5810	Wild boars
Lisy	4847	5815	5801	6340	Foxes
Zajęce	2909	43	2205	2011	Hares
Bażanty	10949	26343	6653	7221	Pheasants
Kuropatwy	419	169	24	85	Partridges

a W łowieckim roku gospodarczym liczonym od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Polskiego Związku Łowieckiego oraz innych jednostek prowadzących ośrodki hodowli zwierząt.

a In a hunting economic year defined from 1 April of a given year to 31 March of the following year.

Source: data of the General Directorate of the State Forests, the Polish Hunting Association and other units running game breeding centres.

Dział XIV. Przemysł i budownictwo
Chapter XIV. Industry and construction

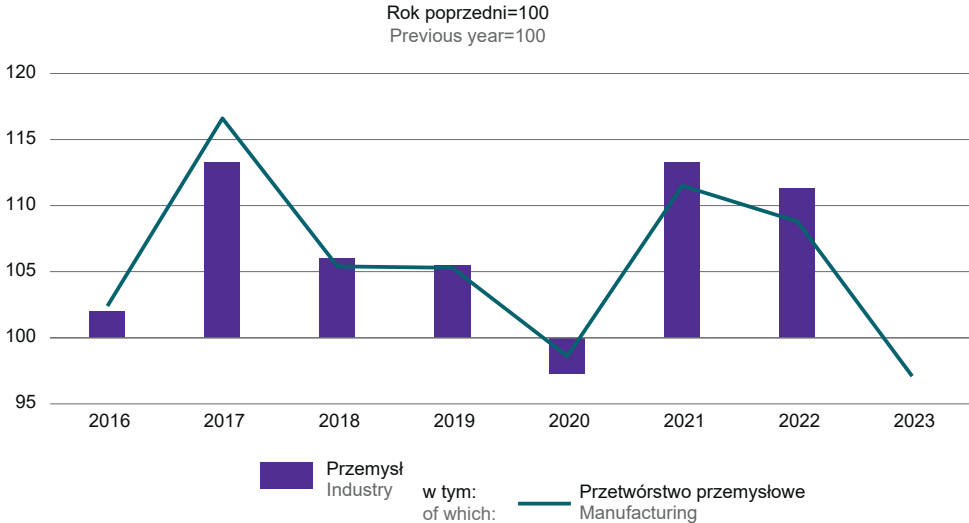
TABL. 1 (125). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2020	2022	2023		
	w mln zł in million PLN			w odset- kach in percent	2022=100 (ceny stałe) (constant prices)	
	ceny bieżące current prices					
OGÓŁEM TOTAL	22208,1	29804,6	45192,3	46689,2	100,0	100,0
w tym: of which:						
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	.	.	2238,5	2447,8	5,2	93,5
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	18311,5	25444,7	36987,7	36028,6	77,2	97,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (59). DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU^a WEDŁUG SEKCJI PKD
(ceny stałe^b)

CHART 1 (59). INDICES OF SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a BY NACE SECTIONS
(constant prices^b)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi do działu „Przemysł i budownictwo”, ust. 3 na str. 198.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b See notes to the chapter "Industry and construction", item 3 on page 198.

TABL. 2 (126). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2015	2020	2022	2023		PRODUCTS
				ogółem total	udział w pro- dukcji krajowej w % share in domes- tic pro- duction in %	
Tłuczeń kamienny w rodzaju stosowanego jako kruszywo do betonu, tłuczeń drogowy lub do innych celów budowlanych (kruszywo mineralne łamane zwykłe) ^b w tys. t	14850,9	22931,0	24082,8	26817,8	33,4	Crushed stone of a kind used for concrete aggregates, for roadstone and for other construction use ^b in thousand tonnes
Mineralne środki dla rolnictwa wapniowe i wapniowo-magnezowe (tlenkowe i węglanowe) ^b w tys. t	797,6	1238,0	1387,1	1202,0	47,2	Calcium fertilizers and calcium-magnesium fertilizers ^b in thousand tonnes
Mięso drobiowe w tys. t	34,2	24,9	18,0	12,4	0,4	Poultry meat in thousand tonnes
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	584,4	415,2	663,4	583,5	4,4	Fruit and vegetable juice in thousand hectolitres
Mleko płynne przetworzone ^c w tys. hl	442,3	328,6	378,3	47,5	0,1	Processed liquid milk ^c in thousand hectolitres
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania w tys. t	3,0	1,9	2,4	0,9	0,3	Butter and dairy spreads in thousand tonnes
Tarcica iglasta w dam ³	368,9	210,6	174,8	81,1	2,1	Coniferous sawnwood in dam ³
Płytki ceramiczne i płyty chodnikowe w tys. m ²	45483	87335	77705	72543	74,7	Ceramic tiles and flags in thousand m ²
Wapno ^d w tys. t	1037,0	907,4	954,9	684,6	53,4	Lime ^d in thousand tonnes

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Opracowano metodą podmiotową. c Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. d Palone, gaszone i hydrauliczne.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Compiled by subject method. c Including milk for further processing. d Quicklime, slaked and hydraulic lime.

TABL. 3 (127). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
BRUTTO W PRZEMYŚLE^a**
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN INDUSTRY^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	57654	67562	68414	66883	Average paid employment
Górnictwo i wydobywanie	1926	2531	3080	3123	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	50174	59396	59390	57704	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	1540	1403	1342	1599	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	4015	4232	4604	4457	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3569,86	4772,96	5757,76	6548,64	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Górnictwo i wydobywanie	5232,38	5776,05	7260,79	8313,01	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	3417,61	4695,86	5659,62	6424,44	Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^d	6047,67	6612,52	7965,19	9215,73	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d	3723,63	4645,24	5372,33	5963,48	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

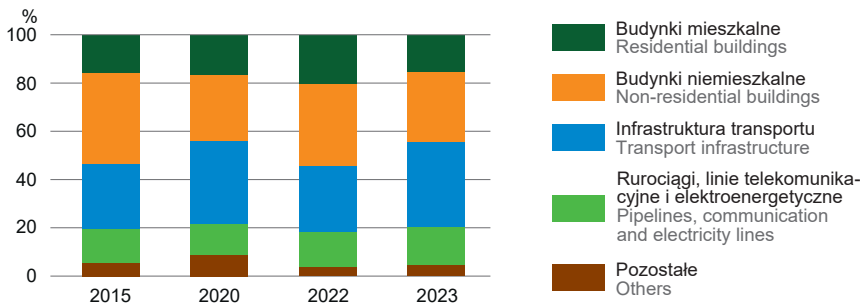
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (128). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	4436,2	5813,7	7966,6	9305,8	T O T A L
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2050,5	2759,0	3395,6	3741,2	Of which entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^a	706,0	789,9	1138,7	999,4	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	712,0	1049,3	1257,0	1587,6	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	632,5	919,8	999,9	1154,3	specialised construction activities

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).
a Realised by enterprises seated in świętokrzyskie voivodship, using own resources (without subcontractors).

WYKRES 2 (60). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CHART 2 (60). CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES OF CONSTRUCTION (current prices)

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Realised by enterprises seated in świętokrzyskie voivodship, using own resources (without subcontractors). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (129). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES OF CONSTRUCTION (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Investment works	Roboty o charakterze remontowym i pozostałe Restoration (renovation) and other works	SPECIFICATION
		w mln zł in million PLN			
O G Ó Ł E M	2015	2050,5	1414,9	635,6	T O T A L
	2020	2759,0	2277,5	481,5	
	2022	3395,6	2684,6	711,1	
	2023	3741,2	3028,7	712,5	
Budynki		1671,4	1234,2	437,2	Buildings
budynki mieszkalne		572,2	416,4	155,8	residential buildings
budynki niemieszkalne		1099,2	817,8	281,4	non-residential buildings
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej		2069,9	1794,5	275,4	Civil engineering works
infrastruktura transportu		1313,4	1086,8	226,6	transport infrastructures
rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne		591,1	570,4	20,8	pipelines, communication and electricity lines
kompleksowe budowle na terenach przemysłowych		128,4	.	.	complex structures on industrial sites
obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe		36,9	.	.	other civil engineering works

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Realised by enterprises seated in świętokrzyskie voivodship, using own resources (without subcontractors). Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (130). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Budynki^a	3254	3016	4042	3492	Buildings^a
miasta	875	822	965	904	urban areas
wieś	2379	2194	3077	2588	rural areas
Budynki mieszkalne	2378	2336	3178	2808	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	2350	2273	3133	2693	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	28	50	35	43	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	876	680	864	684	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	28	5	68	28	hotels and similar buildings
budynki biurowe	12	9	17	13	office buildings
budynki handlowo-usługowe	143	89	94	73	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	241	120	173	95	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	126	85	96	79	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	36	21	26	38	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	290	351	390	358	other non-residential buildings
Kubatura w dam³	4306,2	4354,8	4614,7	4210,1	Cubic volume in dam³
miasta	1714,5	2184,1	1832,9	1904,0	urban areas
wieś	2591,7	2170,8	2781,8	2306,1	rural areas
Budynki mieszkalne	1911,9	2217,7	2573,0	2478,5	Residential buildings
w tym: jednorodzinne ^b	1596,7	1655,8	2234,4	1942,2	of which: single-family ^b
wielorodzinne ^c	265,6	547,5	324,9	481,8	multi-family ^c
Budynki niemieszkalne	2394,3	2137,1	2041,7	1731,7	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	88,7	27,7	39,0	19,5	hotels and similar buildings
budynki biurowe	60,4	27,5	43,8	32,3	office buildings
budynki handlowo-usługowe	457,9	309,3	366,7	257,9	wholesale and retail buildings
budynki transportu i łączności	78,6	48,8	45,2	47,8	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe	1239,2	972,6	825,7	838,0	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	145,2	218,0	107,6	208,9	buildings for public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls
pozostałe budynki niemieszkalne	324,2	533,2	613,7	327,1	other non-residential buildings

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez budynków nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach.

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding buildings not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings.

TABL. 7 (131). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA**
BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	10426	10013	9324	9691	Average paid employment
Budowa budynków ^a	3661	3258	3181	3050	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	3292	3176	3129	3287	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	3472	3578	3014	3354	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3056,08	4126,37	4957,09	5921,22	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Budowa budynków ^a	3481,26	3919,21	4688,10	5429,83	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a	3160,37	4413,80	5311,10	6363,09	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	2509,74	4061,03	4873,49	5935,03	Specialised construction activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Dział XV. Transport
Chapter XV. Transport

TABL. 1 (132). SIĘĆ KOMUNIKACYJNA
Stan w dniu 31 grudnia
TRANSPORT INFRASTRUCTURE
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w km in km				
Linie kolejowe eksploatowane^a	721	722	727	720	Railway lines operated^a
w tym zelektryfikowane	554	554	553	555	of which electrified
jednotorowe	348	349	354	348	single track
dwu- i więcej torowe	373	373	373	372	double and more track
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	6,2	6,2	6,2	6,1	Per 100 km ² of total area
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	14126,0	14774,5	14815,2	15009,9	Hard surface public roads
miejskie	1659,3	1856,2	1975,9	2091,2	urban
zamiejskie	12466,7	12918,3	12839,3	12918,7	non-urban
w tym: ekspresowe	57,1	105,5	105,5	105,5	of which: expressways
autostrady	–	–	–	–	motorways
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	120,6	126,2	126,5	128,2	Per 100 km ² of total area
Drogi dla rowerów	216,2	392,8	447,6	502,8	Cycle tracks
Na 100 km ² powierzchni ogólnej	1,85	3,35	3,82	4,29	Per 100 km ² of total area

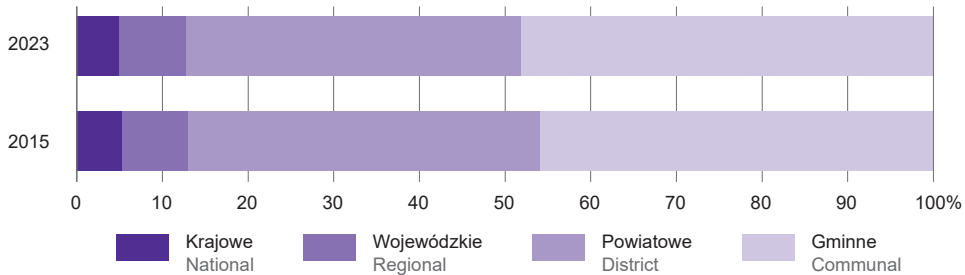
a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

Źródło: w zakresie dróg publicznych – dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

a Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as other entities which are managers of railway infrastructure.

Source: in regard to public roads – data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

WYKRES 1 (61). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI
CHART 1 (61). HARD SURFACE PUBLIC ROADS

TABL. 2 (133). POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a
Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED ROAD MOTOR VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
OGÓŁEM	906009	1078563	1135056	1166508	TOTAL
w tym:					of which:
Samochody osobowe	629323	755456	792965	813911	Passenger cars
Autobusy	4524	5153	5422	5616	Buses
Samochody ciężarowe ^b	128980	135659	141570	144853	Lorries ^b
Ciągniki samochodowe i rolnicze	103250	118249	124927	128240	Road and agricultural tractors
Motocykle	43433	56692	62071	65440	Motorcycles

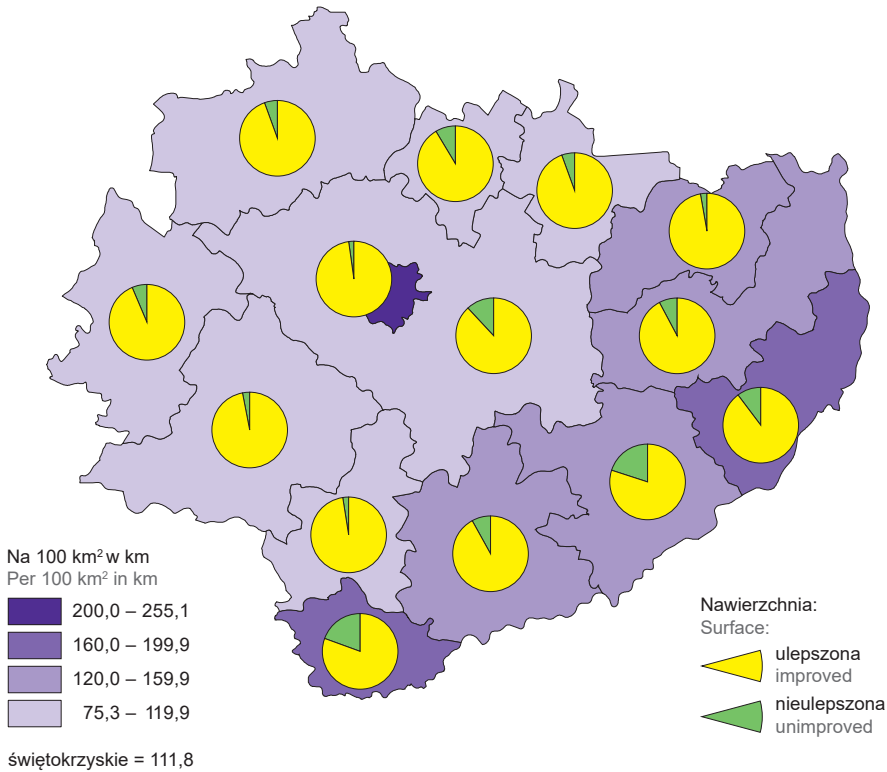
a Pojazdy zarejestrowane według Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców; od 2015 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

Źródło: dane Ministerstwa Cyfryzacji.

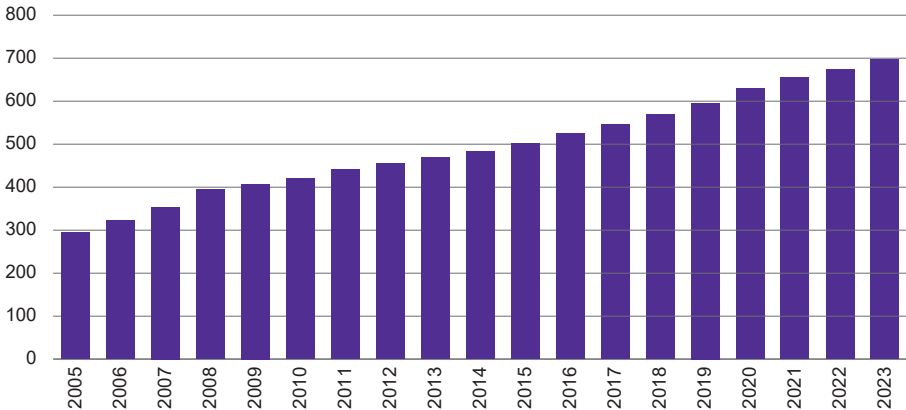
a Vehicles registered according to the Central Register of Vehicles and Drivers; since 2015 including vehicles with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the given year. b Including vans.

Source: data of the Ministry of Digital Affairs.

MAPA 1 (32). **DROGI GMINNE I POWIATOWE O TWARDEJ NAWIERZCHNI W 2023 R.**
 MAP 1 (32). **HARD SURFACE COMMUNAL AND DISTRICT ROADS IN 2023**

Samochody osobowe na 1000 ludności
 Passenger cars per 1000 population

TABL. 3 (134). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 grudnia
REGULAR BUS TRANSPORT LINES^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	377	262	254	351	National: number
długość w km	21101	11717	8751	15083	length in km
dalekobieżne: liczba	19	13	5	6	long distance: number
długość w km	8088	4381	1791	1662	length in km
regionalne: liczba	41	7	5	66	regional: number
długość w km	3412	647	380	3716	length in km
podmiejskie: liczba	317	242	244	279	suburban: number
długość w km	9601	6689	6580	9705	length in km
Międzynarodowe: liczba	–	–	–	–	International: number

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international transport; excluding urban transport services.

TABL. 4 (135). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**

ROAD TRANSPORT FOR HIRE OR REWARD^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National transport
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	7209,9	2195,7	2924,5	3877,8	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	30,3	28,3	31,3	29,8	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International transport
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	1,5	–	–	1,0	Transport of passengers ^b in thousands
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1671,1	–	–	2199,4	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (also by taxis).

TABL. 5 (136). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 grudnia
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	2248	1760	1671	1580	Transport network – lines in km
autobusowe	2248	1760	1671	1580	bus
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	484	319	307	302	buses: in units
liczba miejsc w tys.	43,1	31,6	30,9	30,6	number of seats in thousands
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln	48,5	32,9	42,0	47,1	Transport of passengers ^b (during the year) in millions

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 6 (137). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Wypadki	1353	831	649	669	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	14,9	7,7	5,7	5,7	Per 10 thousand registered road motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	1784	1049	828	874	Road casualties
Śmiertelne	108	96	67	85	Fatalities
na 100 tys. ludności	8,6	8,0	5,7	7,2	per 100 thousand population
Ranni	1676	953	761	789	Injured
na 100 tys. ludności	133,0	79,1	64,4	67,2	per 100 thousand population

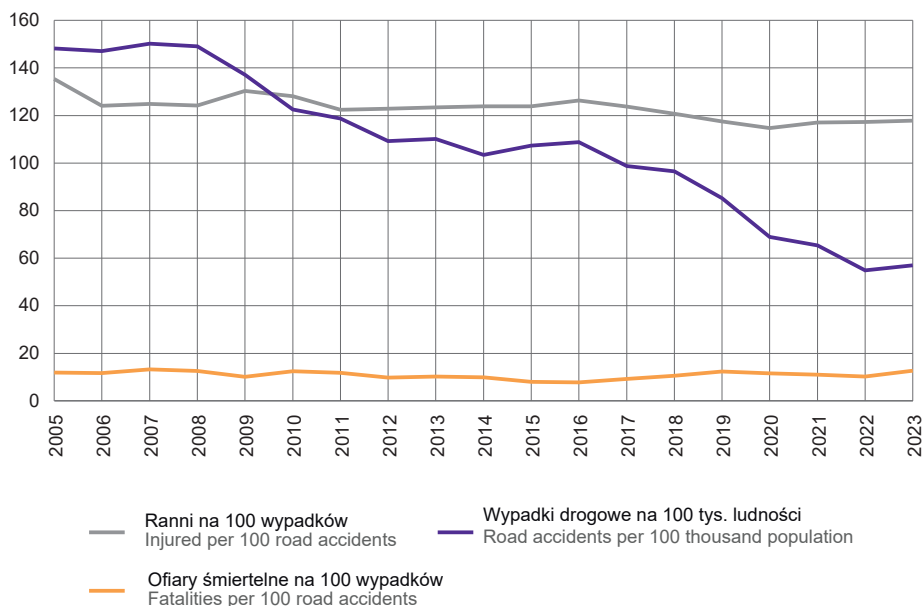
a Zarejestrowane przez Policję; dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK). b Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia; od 2015 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police; data from the Accident and Collision Register System. b Vehicles as of 31 December; since 2015 including road vehicles with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the given year.

Source: data of the National Police Headquarters.

WYKRES 2 (62). **WYPADKI DROGOWE I ICH OFIARY**
CHART 2 (62). ROAD ACCIDENTS AND THEIR CASUALTIES

Dział XVI. Handel. Ceny
Chapter XVI. Trade. Prices

Handel wewnętrzny
Domestic trade

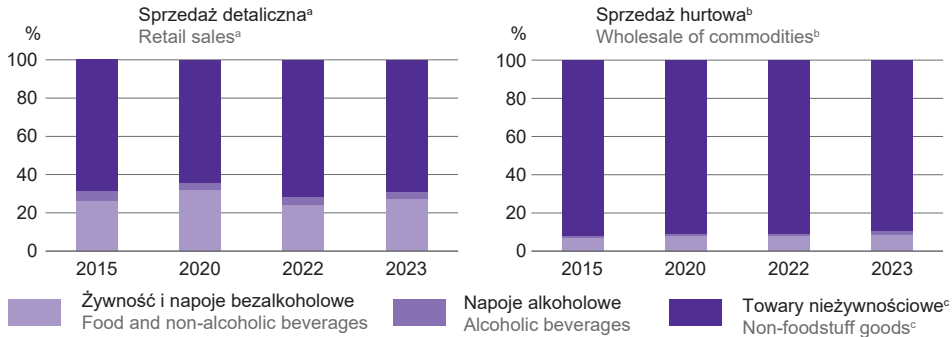
TABL. 1 (138). SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW (ceny bieżące)
RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
SPRZEDAŻ DETALICZNA RETAIL SALES					
O G Ó Ł E M w mln zł	12405,6	14158,0	18930,5	16961,6	T O T A L in million PLN
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	2404,1	2958,5	3741,8	4005,6	in million PLN
w %	19,4	20,9	19,8	23,6	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	9846	11749	16013	14456	PER CAPITA in PLN
SPRZEDAŻ HURTOWA ^b WHOLESALE OF COMMODITIES ^b					
O G Ó Ł E M w mln zł	14476,3	15300,3	19195,0	17476,8	T O T A L in million PLN

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons.

WYKRES 1 (63). SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA TOWARÓW WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
CHART 1 (63). RETAIL SALES AND WHOLESALE OF COMMODITIES BY GROUPS (current prices)

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons. b Data concern trade enterprises employing more than 9 persons. c Consumer and non-consumer goods.

TABL. 2 (139). SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a
Stan w dniu 31 grudnia
SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Sklepy	10424	9294	9805	10220	Shops
Domy towarowe	1	2	2	2	Department stores
Domy handlowe	5	5	3	3	Trade stores
Supermarkety	162	213	286	308	Supermarkets
Hipermarkety	15	14	15	15	Hypermarkets
Sklepy powszechne	205	183	197	195	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	977	911	922	938	Specialised shops
Pozostałe sklepy ^b	9059	7966	8380	8759	Other shops ^b
Stacje paliw	333	267	253	301	Petrol stations

a Dane opracowano według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a Data are compiled by location of shop/petrol station. b Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including generally available pharmacies.

TABL. 3 (140). GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 grudnia)	465	567	472	523	Number of catering establishments (as of 31 December)
restauracje	146	117	93	123	restaurants
bary	206	136	122	147	bars
stołówki	47	26	24	25	canteens
punkty gastronomiczne	66	288	233	228	food stands
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	345736,2	372284,3	582709,2	725126,8	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
produkcja gastronomiczna	297441,4	337061,4	536300,7	666733,7	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	21433,7	13998,5	20340,5	26779,7	alcoholic beverages and tobacco
inne towary handlowe	26861,1	21224,4	26068,0	31613,4	other trade commodities

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 4 (141). TARGOWISKA
MARKETPLACES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
Targowiska stałe (stan w dniu 31 grudnia):					Permanent marketplaces (as of 31 December):
liczba	80	74	75	85	number
powierzchnia w tys. m ²	783,7	785,5	780,7	769,2	area in thousand m ²
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	3586	2742	2602	2621	permanent small-retail sales outlets
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	394	221	188	500	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	13906,6	11272,3	10515,2	10354,7	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened seasonally.

Ceny

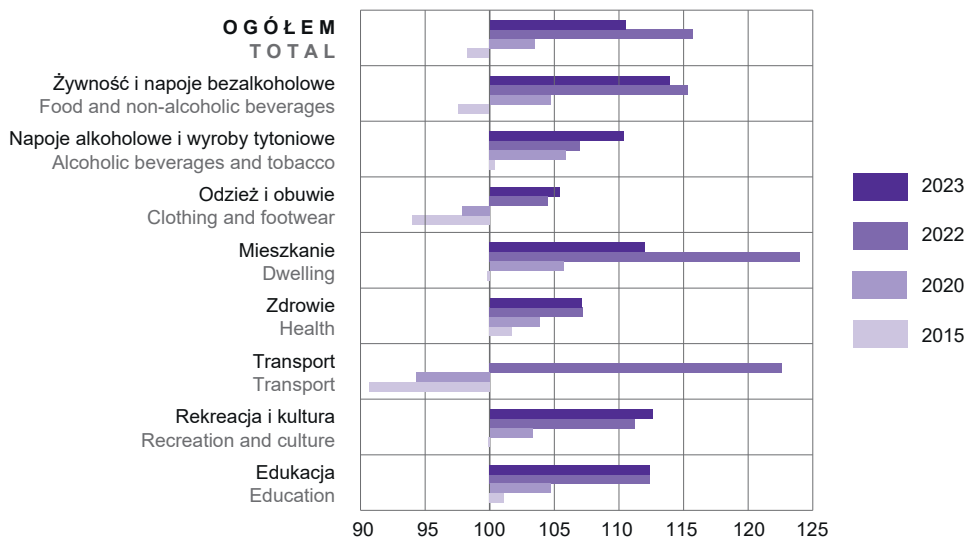
Prices

WYKRES 2 (64). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH

Rok poprzedni=100

CHART 2 (64). PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

Previous year=100

Dział XVII. Finanse przedsiębiorstw

Chapter XVII. Finances of enterprises

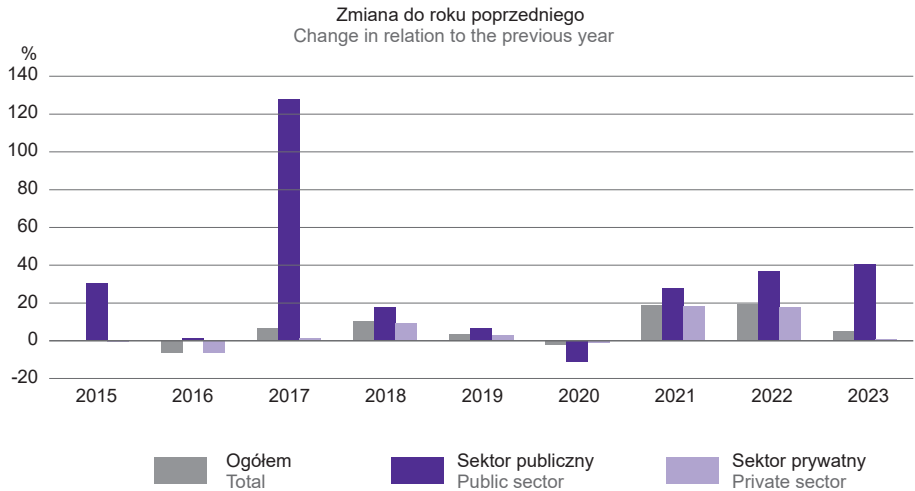
TABL. 1 (142). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW**
 REVENUE, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
Przychody ogółem	49957,9	55450,2	78757,7	82589,6	Total revenue
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produk- tów (wyrobów i usług)	27923,5	34886,8	50958,2	54642,3	Net revenue from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	17363,5	17988,9	24666,4	24850,3	Net revenue from sale of goods and materials
Przychody finansowe	3801,4	1481,3	2085,8	1599,9	Financial revenue
Koszty ogółem	45936,2	52115,0	75322,8	77802,4	Total costs
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	28392,9	34512,3	50208,2	53587,4	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i ma- teriałów	15110,3	15170,4	21014,7	20576,3	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	1151,6	1524,7	3337,5	1984,7	Financial costs
Wynik finansowy brutto ^a	4021,7	3335,2	3434,8	4787,2	Gross financial result ^a
Zysk brutto	5028,3	3921,8	4906,7	5544,7	Gross profit
Strata brutto	1006,6	586,6	1471,9	757,5	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	249,1	534,2	633,2	680,8	Obligatory encumbrances on gross financial result
W tym podatek dochodowy	249,1	534,2	633,2	680,8	Of which income tax
Wynik finansowy netto	3772,6	2800,9	2801,6	4106,4	Net financial result
Zysk netto	4797,7	3444,2	4303,3	4794,5	Net profit
Strata netto	1025,2	643,2	1501,7	688,1	Net loss

a W 2015 skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych (-0,0 mln zł); od 2016 r. zdarzenia nadzwyczajne zaliczane są do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych.

a In 2015, corrected by result on extraordinary losses (minus PLN 0.0 millions); since 2016, extraordinary events are classified as other operating revenue/costs.

WYKRES 1 (65). **PRZYCHODY OGÓŁEM PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
 CHART 1 (65). **TOTAL REVENUE OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS**

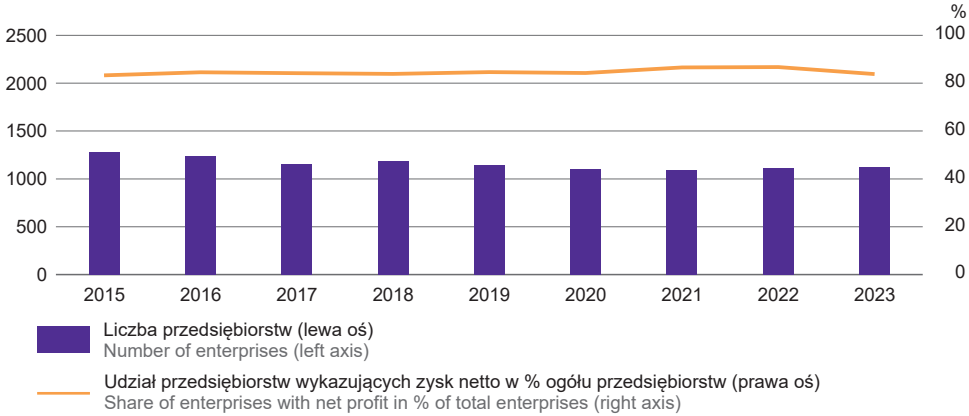
TABL. 2 (143). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUE, COSTS AND FINANCIAL RESULT OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody ogółem Total revenue	Koszty ogółem Total costs	Wynik finansowy brutto ^a Gross finan- cial result ^a	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbran- ces on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	2015	49957,9	45936,2	4021,7	249,1	3772,6
TOTAL	2020	55450,2	52115,0	3335,2	534,2	2800,9
	2022	78757,7	75322,8	3434,8	633,2	2801,6
	2023	82589,6	77802,4	4787,2	680,8	4106,4
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		576,7	532,1	44,6	1,1	43,5
Przemysł Industry		50072,8	47220,4	2852,4	462,5	2389,9
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		37232,9	34435,5	2797,5	441,7	2355,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1366,4	1301,0	65,4	6,6	58,8
Budownictwo Construction		4321,0	3858,9	462,1	58,6	403,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		20203,1	19379,5	823,7	115,4	708,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		2314,3	2215,1	99,1	12,5	86,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		463,7	418,2	45,4	7,6	37,8
Informacja i komunikacja Information and communication		431,1	413,2	17,9	1,8	16,1
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		1185,9	1112,8	73,1	-4,2	77,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		623,0	559,2	63,9	4,4	59,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		801,6	700,1	101,5	11,8	89,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		792,9	717,7	75,2	6,3	68,9

a Patrz notka na str. 140.

a See note on page 140.

WYKRES 2 (66). **UDZIAŁ LICZBY PRZEDSIĘBIORSTW WYKAZUJĄCYCH ZYSK NETTO W OGÓLNEJ LICZBIE PRZEDSIĘBIORSTW**
 CHART 2 (66). **SHARE OF NUMBER OF ENTERPRISES SHOWING NET PROFIT IN THE TOTAL NUMBER OF ENTERPRISES**

TABL. 3 (144). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Wskaźnik – w % – rentowności obrotu Turnover – in % – profitability rate		SPECIFICATION
		brutto gross	netto net	
OGÓŁEM	2015	8,1	7,6	TOTAL
	2020	6,0	5,1	
	2022	4,4	3,6	
	2023	5,8	5,0	
w tym:				of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		7,7	7,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		5,7	4,8	Industry
w tym:				of which:
przetwórstwo przemysłowe		7,5	6,3	manufacturing
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		4,8	4,3	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		10,7	9,3	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4,1	3,5	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		4,3	3,7	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		9,8	8,2	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		4,2	3,7	Information and communication
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		6,2	6,5	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		10,2	9,5	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		12,7	11,2	Administrative and support service activities
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		9,5	8,7	Human health and social work activities

TABL. 4 (145). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 grudnia

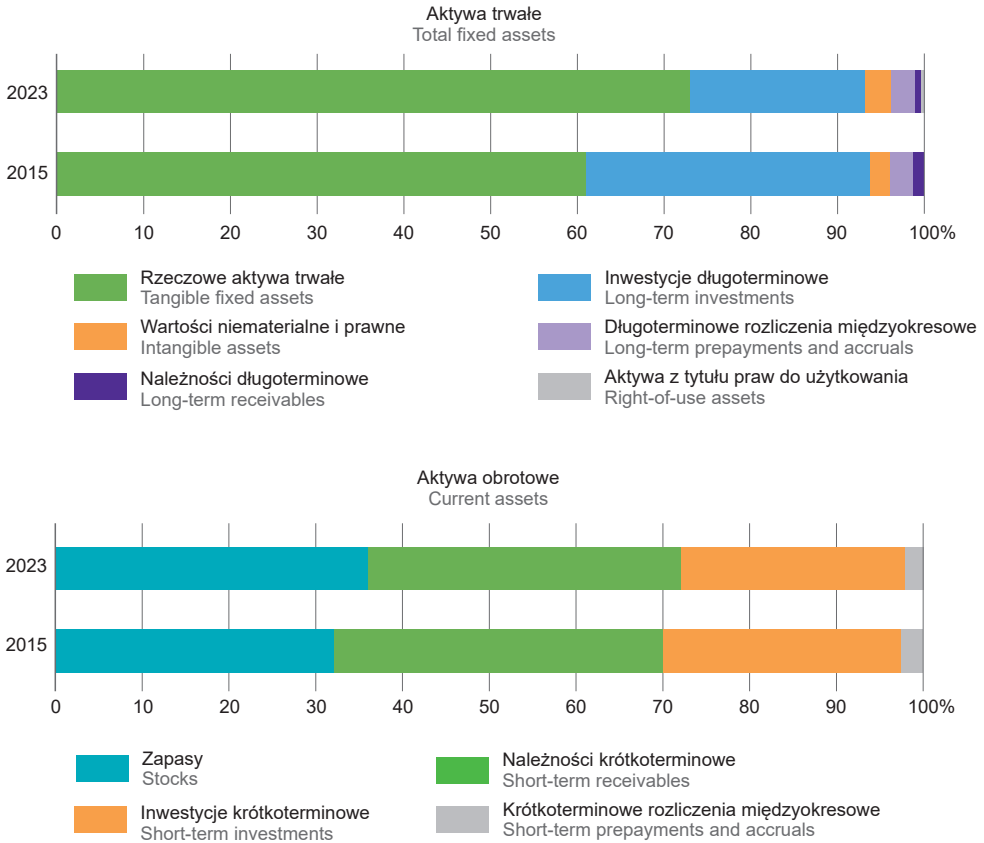
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Zapasy Stocks	Należności krótkoterminowe Short-term receivables		Inwestycje krótkotermini- nowe Short-term investments	Krótkoter- minowe rozliczenia między- okresowe Short-term prepay- ments and accruals
				razem total	w tym z ty- tułu dostaw i usług of which from deli- veries and services		
w mln zł in million PLN							
OGÓŁEM	2015	17284,4	5552,5	6552,6	5292,7	4748,2	431,1
TOTAL	2020	22648,5	7799,2	6999,8	5712,5	7281,0	568,5
	2022	29745,9	11537,2	10505,1	8064,5	7094,3	609,4
	2023	31053,3	11208,3	11180,8	8502,4	8006,0	658,2
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		266,6	33,1	40,7	26,4	189,8	3,1
Przemysł Industry		20404,4	8230,0	7264,1	5133,7	4622,7	287,7
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		15225,3	6219,1	5122,6	4327,3	3663,0	220,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^A water supply; sewerage, waste management and remediation activities		499,5	32,5	225,3	170,2	220,9	20,8
Budownictwo Construction		1886,6	210,8	748,5	632,8	733,3	193,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A Trade; repair of motor vehicles ^A		5208,9	2331,5	1979,2	1735,7	859,0	39,2
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		490,4	23,2	337,7	294,3	109,7	19,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^A Accommodation and catering ^A		132,5	8,1	23,4	15,1	99,0	2,0
Informacja i komunikacja Information and communication		146,2	56,4	51,1	43,1	34,9	3,8
Obsługa rynku nieruchomości ^A Real estate activities		895,8	180,6	160,8	97,1	487,6	66,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		371,0	101,5	131,1	117,0	109,0	29,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^A Administrative and support service activities		281,6	8,4	114,3	91,7	151,7	7,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		167,1	12,3	77,8	72,5	74,0	3,1

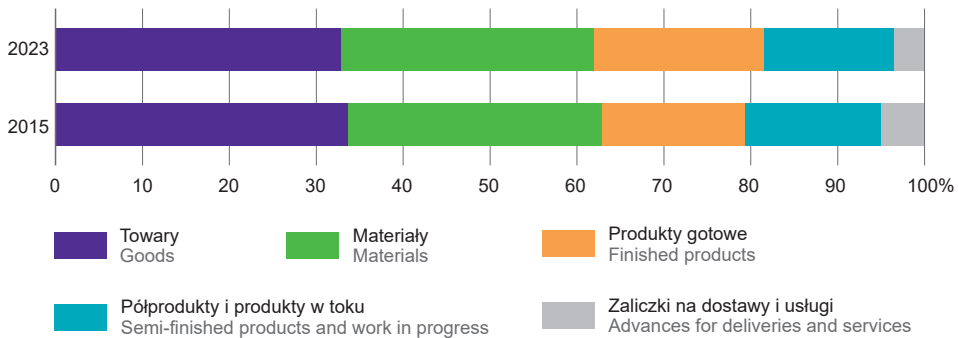
WYKRES 3 (67). **AKTYWA TRWAŁE I OBROTOWE**

Stan w dniu 31 grudnia
TOTAL FIXED AND CURRENT ASSETS
CHART 3 (67).
As of 31 December

WYKRES 4 (68). **ZAPASY**

Stan w dniu 31 grudnia
STOCKS
CHART 4 (68).
As of 31 December

TABL. 5 (146). **KAPITAŁY (fundusze) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW^a**

Stan w dniu 31 grudnia

SHARE EQUITY (funds) OF ENTERPRISES^a

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finan- sowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM	2015	22887,5	8456,5	10378,1	-1312,9	3761,4
TOTAL	2020	25655,0	8881,3	13126,8	-1646,7	2740,3
	2022	27876,9	8279,2	13010,6	-1330,0	2676,3
	2023	30085,9	8266,6	14192,4	-1251,6	4011,5
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		472,8	339,0	72,5	-1,2	43,5
Przemysł Industry		19854,7	5316,8	10138,5	-1145,2	2296,2
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		16186,2	3106,3	8829,3	-930,3	2262,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1212,3	881,7	296,1	-93,3	58,8
Budownictwo Construction		1400,6	182,9	665,2	14,2	405,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		3880,5	1006,5	1311,3	17,6	705,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		429,4	155,9	180,5	6,6	86,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		233,6	67,8	130,0	-0,4	37,8
Informacja i komunikacja Information and communication		189,6	41,4	141,0	-17,1	16,0
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		2139,0	699,2	1031,0	-2,9	77,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		328,9	16,9	251,4	-33,8	59,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		406,2	128,6	128,5	29,0	89,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		336,2	111,3	110,1	-2,2	68,9

^a Patrz uwagi do działu „Finanse przedsiębiorstw”, ust. 10 na str. 201.

a See notes to the chapter “Finances of enterprises”, item 10 on page 201.

TABL. 6 (147). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**

Stan w dniu 31 grudnia
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services
w mln zł in million PLN							
OGÓŁEM	2015	20265,4	9490,9	8076,5	10774,5	2826,8	5625,0
TOTAL	2020	20918,8	8504,8	6417,2	12414,1	2841,7	5689,1
	2022	24999,4	8159,8	5751,5	16839,7	3858,6	8265,0
	2023	25021,8	8563,1	6234,4	16458,7	3511,6	8053,0
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		113,4	7,5	6,7	106,0	6,7	38,2
Przemysł Industry		16022,7	5730,3	5216,5	10292,3	2365,6	5064,6
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		13417,8	4689,6	4324,0	8728,2	2195,2	4050,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		579,0	257,3	231,6	321,7	80,7	129,9
Budownictwo Construction		908,5	102,5	68,1	806,0	96,2	467,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		3819,3	735,8	544,6	3083,6	555,1	1943,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		611,2	217,7	33,1	393,6	105,0	179,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		157,8	55,9	33,7	101,9	10,7	21,5
Informacja i komunikacja Information and communication		76,2	9,0	6,4	67,2	9,2	44,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		2279,3	1318,4	158,6	961,0	178,6	144,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		261,1	81,0	63,0	180,1	28,6	40,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		131,6	22,0	10,2	109,6	9,8	34,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		229,3	97,1	92,4	132,2	25,1	56,4

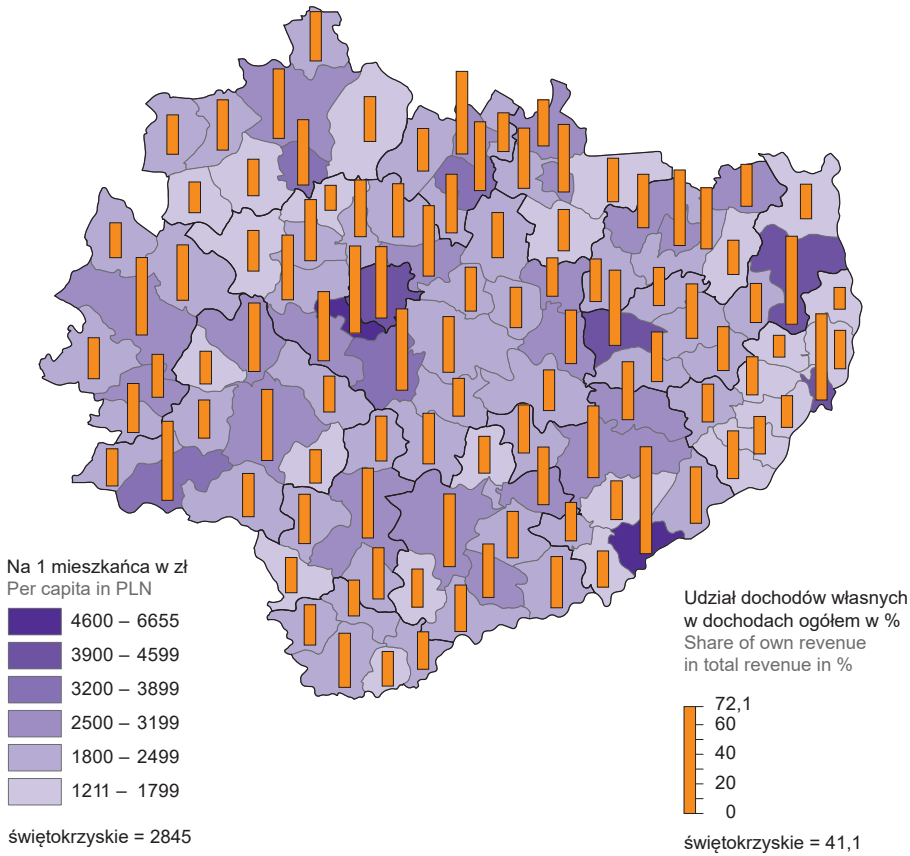
Dział XVIII. Finanse publiczne
Chapter XVIII. Public finance

TABL. 1 (148). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS

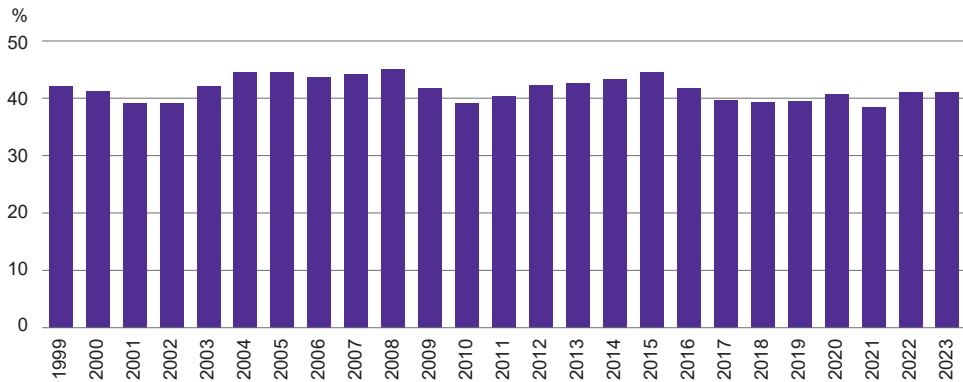
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with po- wiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł		in thousand PLN		
OGÓŁEM	2015	6183687,2	3395654,7	1091056,4	1032648,9	664327,2
TOTAL	2020	9332450,6	5648302,2	1516206,2	1478423,0	689519,2
	2022	10482018,3	6549863,5	1579375,9	1614702,5	738076,4
	2023	11031820,6	6451386,8	1679523,5	1878763,2	1022147,2
Dochody własne Own revenue		4297316,9	2525907,8	811968,4	560669,0	398771,7
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym Share in income tax		1525123,8	748024,4	316464,2	195491,8	265143,4
od osób prawnych corporate income tax		353089,9	71653,6	38661,4	14950,1	227824,9
od osób fizycznych personal income tax		1172033,8	676370,8	277802,8	180541,7	37318,5
Podatek od nieruchomości Tax on real estate		722955,4	577786,2	145169,3	.	.
Podatek rolny Agricultural tax		70788,6	70496,6	292,0	.	.
Podatek od środków transportowych Tax on means of transport		42602,3	37951,8	4650,5	.	.
Podatek od czynności cywilnoprawnych Tax on civil law transactions		64742,9	47322,8	17420,1	.	.
Oплата skarbowa Stamp duty		11302,2	6003,3	5298,9	.	.
Dochody z majątku Revenue from the property		196079,5	103693,5	76451,7	8587,2	7347,1
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze of which revenues from rental and lease and other similar contracts		106928,3	50950,9	42668,0	6005,3	7304,1
Wpływ z usług Income from services		342391,9	124229,1	83811,9	126517,4	7833,5
Dotacje Grants		3086501,3	1991397,2	364257,7	485906,4	244940,0
Dotacje celowe Targeted grants		2482795,9	1658805,4	281398,2	428129,1	114463,2
z budżetu państwa from the state budget		1410394,3	918035,6	199555,1	225569,2	67234,4
na zadania: for tasks:						
z zakresu administracji rządowej government administration tasks		1104048,8	732718,1	156307,9	153672,6	61350,2
własne own tasks		297756,4	181800,3	42018,5	68754,4	5183,1
realizowane na podstawie porozumień z organami admini- stracji rządowej carried out on the basis of agreements with government administration bodies		8589,2	3517,2	1228,7	3142,1	701,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego for tasks realised on the basis of agreements between local government units		41617,2	12852,0	12805,6	15672,7	286,9
otrzymane z państwowych funduszy celowych received from state appropriated funds		23197,4	17091,0	2622,8	2272,4	1211,3
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks		33326,4	1774,7	170,9	29576,0	1804,9
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^b Grants from paragraphs 200 and 620, 205 and 625 ^b		603705,4	332591,9	82859,4	57777,3	130476,8
Subwencja ogólna z budżetu państwa General subvention from the state budget		3648002,5	1934081,8	503297,4	832187,8	378435,4
w tym część oświatowa of which educational part		2030106,8	1023128,7	438507,4	554097,3	14373,4

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budgetary revenue and expenditure.

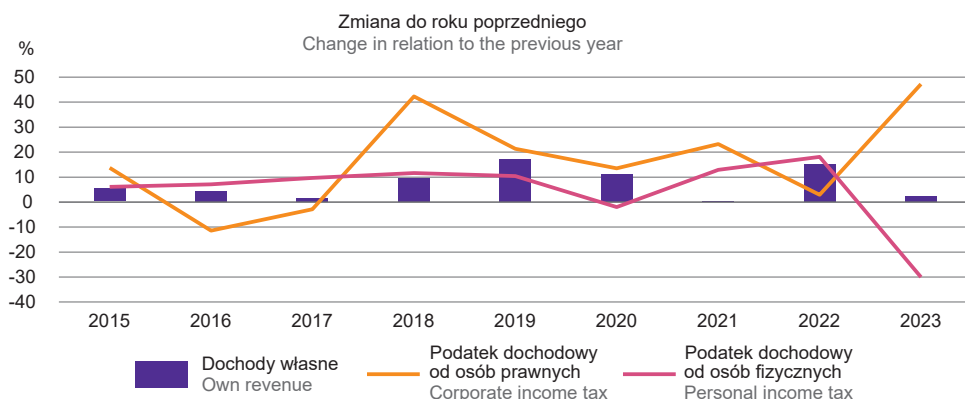
MAPA 1 (33). **DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2023 R.**
 MAP 1 (33). **OWN REVENUE OF GMINAS BUDGETS^a IN 2023**

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem
Share of own revenue in total revenue

^a Łącznie z dochodami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Including revenue of gminas which are also cities with powiat status.

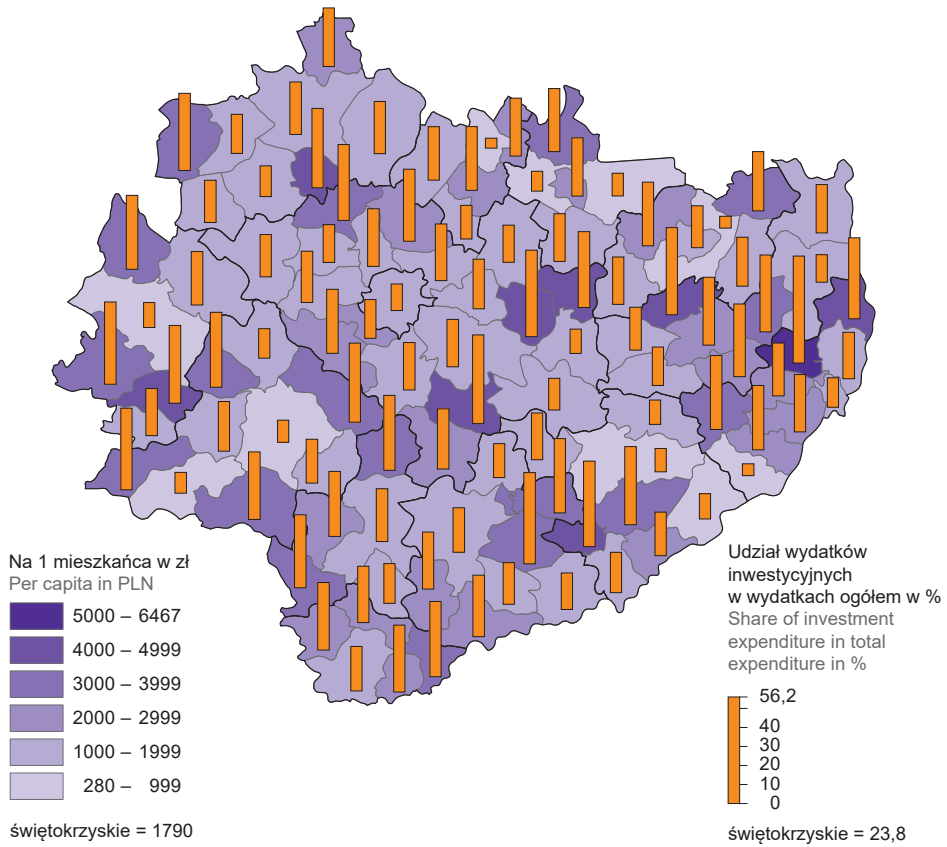
WYKRES 1 (69). WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
CHART 1 (69). SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS

TABL. 2 (149). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
OGÓŁEM	2015	6238187,4	3325747,6	1204233,4	1018523,4	689683,1
TOTAL	2020	8904916,7	5373162,5	1555925,7	1381880,0	593948,5
	2022	10688466,3	6780138,7	1674565,3	1637152,5	596609,7
	2023	11631104,6	6959473,0	1858457,2	1849466,9	963707,5
Wydatki bieżące						
Current expenditure		8659108,6	5069277,9	1588463,5	1489042,4	512324,7
w tym: of which:						
Dotacje Grants		994663,4	420321,2	223978,2	142019,3	208344,7
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych of which for local government budgetary establishments		21805,1	20554,7	–	1250,4	–
Świadczenia na rzecz osób fizycznych Benefits for natural persons		982903,4	768399,2	168426,3	42536,7	3541,2
Wydatki bieżące jednostek budżetowych Current expenditure of budgetary units		6464524,7	3768304,9	1113419,0	1286541,5	296259,3
w tym: of which:						
wynagrodzenia wages and salaries		3368552,0	1814410,1	572266,5	831727,6	150147,9
po pochodne od wynagrodzeń ^b wages and salaries related expenditure ^b		639675,3	373708,3	99540,1	138494,1	27932,8
zakup materiałów i usług purchase of materials and services		2066696,4	1337005,6	378621,1	265517,3	85552,4
Obsługa długu publicznego Public debt servicing		217017,0	112252,7	82639,9	17944,9	4179,5
Wydatki majątkowe						
Property expenditure		2971996,0	1890195,0	269993,7	360424,5	451382,8
w tym inwestycyjne ^c of which investment expenditure ^c		2910527,8	1837126,8	262493,7	359524,5	451382,8

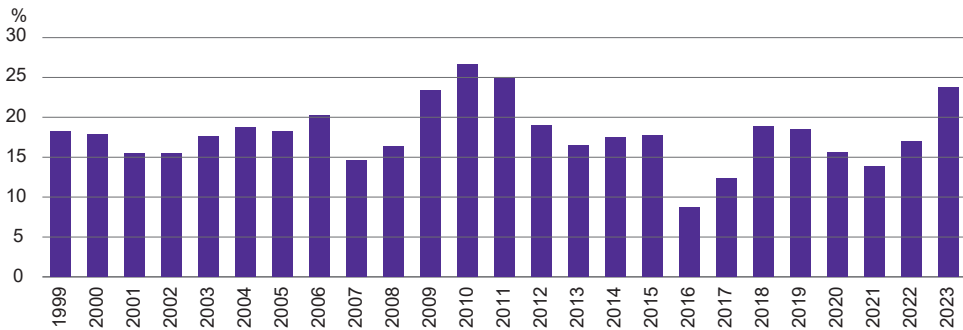
a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na: ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include: social security contributions, the Labour Fund and the Solidarity Fund and the contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (34). **WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN^a W 2023 R.**
 MAP 2 (34). **INVESTMENT EXPENDITURES OF GMINAS BUDGETS^a IN 2023**

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem
 Share of investment expenditure in total expenditure

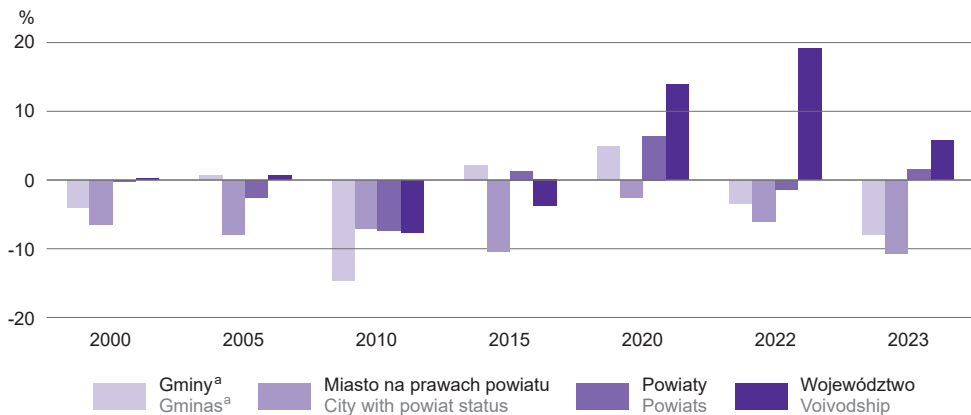
^a Łącznie z wydatkami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Including expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (150). STRUKTURA WYDATKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2023 R.
STRUCTURE OF EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNIT BUDGETS BY DIVISIONS IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasto na prawach powiatu City with po- wiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w odsetkach in percent				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	3,1	4,9	0,0	0,1	1,3
Transport i łączność Transport and communication	16,0	10,8	15,7	17,1	52,0
Gospodarka mieszkaniowa Housing economy	3,1	3,6	3,0	2,7	0,8
Administracja publiczna Public administration	10,1	10,6	4,8	11,2	14,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	2,1	1,3	2,1	6,1	0,2
Oświata i wychowanie Education	27,8	29,1	32,7	30,8	3,1
Ochrona zdrowia Health care	1,6	0,6	0,9	1,5	9,7
Pomoc społeczna Social assistance	7,2	5,6	12,8	10,7	0,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in the sphere of social policy	1,6	1,1	1,1	4,1	2,0
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	1,6	0,2	2,7	6,8	0,0
Rodzina Family	7,5	9,7	6,3	4,2	0,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	7,1	10,2	6,0	0,3	0,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Cultural and national heritage protection	4,1	4,8	3,2	0,6	8,2
Kultura fizyczna Physical education	1,9	2,3	2,1	0,7	0,4

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 2 (70). RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM
CHART 2 (70). RELATION OF RESULTS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS TO TOTAL REVENUE

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Dział XIX. Inwestycje. Środki trwałe
Chapter XIX. Investments. Fixed assets

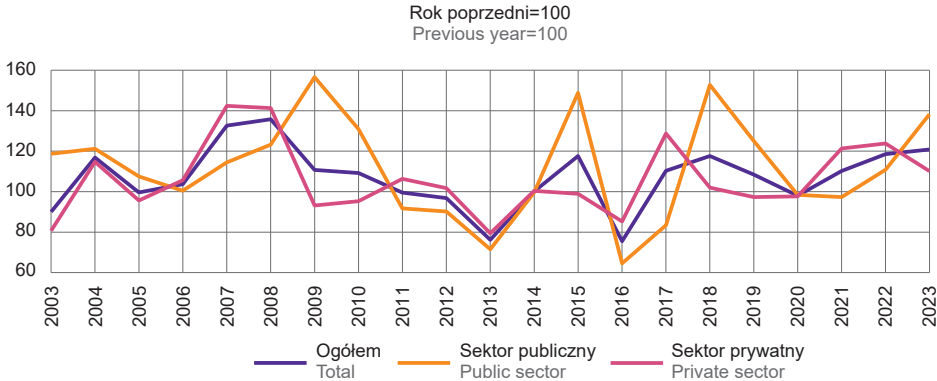
Inwestycje
Investments

TABL. 1 (151). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	5826,0	6063,9	7921,2	9570,8	TOTAL
sektor publiczny	2765,7	2801,0	3020,6	4174,1	public sector
sektor prywatny	3060,2	3262,9	4900,6	5396,7	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	166,1	189,7	210,5	211,0	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2058,1	2283,0	3162,0	3847,0	Industry
górnictwo i wydobywanie	67,3	83,0	139,6	264,8	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1057,3	1240,6	1989,8	2313,2	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	362,4	612,0	732,8	836,9	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	571,1	347,4	299,8	432,2	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	89,5	168,0	113,1	336,5	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	438,4	342,6	785,6	640,3	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa ^b	1276,0	1158,7	1254,3	1541,5	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	52,0	84,3	42,3	56,4	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	97,3	27,8	37,3	57,3	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	28,7	16,5	30,1	34,7	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	707,2	687,8	987,9	984,2	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	47,0	34,4	115,6	46,0	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	20,7	58,3	153,0	78,5	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	409,7	212,2	269,3	395,0	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	84,1	223,3	185,6	302,0	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	237,2	327,0	288,2	500,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	99,6	218,5	270,0	505,3	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	14,4	31,9	16,6	34,9	Other service activities

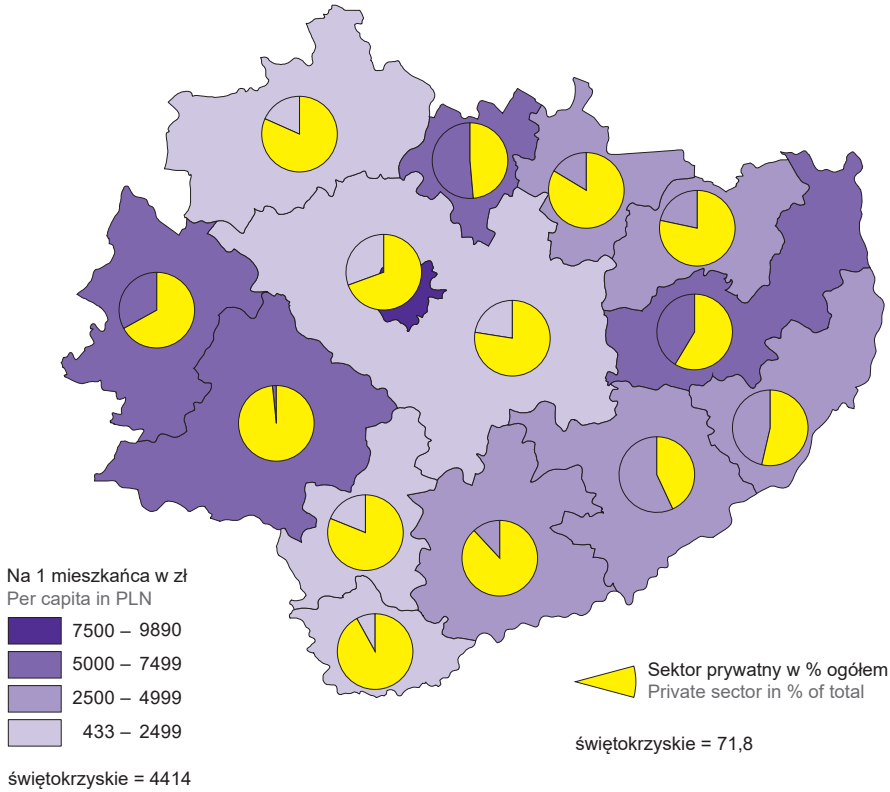
a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a By location of investments. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

WYKRES 1 (71). DYNAMIKA NAKŁADÓW INWESTYCYJNYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)
CHART 1 (71). INDICES OF INVESTMENT OUTLAYS^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

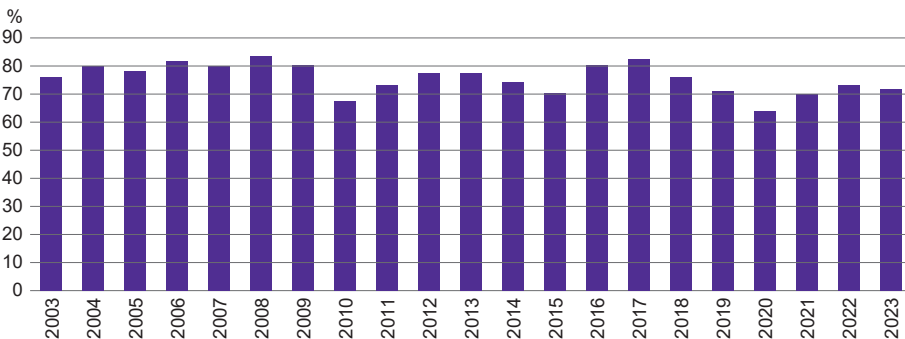

a Według lokalizacji inwestycji.
a By location of investments.

MAPA 1 (35). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a W 2023 R. (ceny bieżące)**
 MAP 1 (35). **INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2023 (current prices)**

Udział sektora prywatnego w nakładach inwestycyjnych ogółem^a
 Share of the private sector in total investment outlays^a

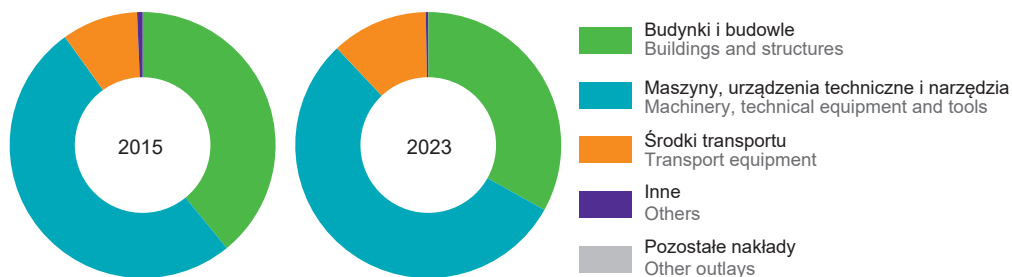

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by location of investments.

TABL. 2 (152). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM	2015	2339,0	914,6	1192,1	216,7
TOTAL	2020	2391,0	999,9	1193,6	194,4
	2022	2822,2	917,0	1561,2	335,5
	2023	3635,4	1203,4	1994,5	426,6
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		33,2	20,6	7,3	4,1
Przemysł Industry		2484,5	698,2	1652,8	131,8
w tym: of which:					
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		2045,6	548,3	1421,1	74,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities		99,7	41,1	40,2	18,2
Budownictwo Construction		80,7	11,7	32,9	36,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a Trade; repair of motor vehicles ^a		230,9	98,5	61,0	71,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		168,9	11,4	4,3	146,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^a Accommodation and catering ^a		18,6	9,4	7,0	2,2
Informacja i komunikacja Information and communication		9,4	1,0	7,0	1,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		14,1	3,8	7,8	2,4
Obsługa rynku nieruchomości ^a Real estate activities		57,8	53,0	3,2	1,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		22,3	2,9	8,0	11,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activities		35,3	11,0	15,3	9,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		392,5	212,8	172,2	6,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		72,1	65,7	6,0	0,4

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investor's seat.

WYKRES 2 (72). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG RODZAJÓW (ceny bieżące)
CHART 2 (72). INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY TYPE (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investor's seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 3 (153). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 grudnia

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM	89249,3	106920,1	119365,9	123709,2	TOTAL
sektor publiczny	34196,5	44685,5	49340,9	53025,2	public sector
sektor prywatny	55052,8	62234,6	70025,0	70684,0	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5702,7	6130,9	6490,9	6593,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	31868,8	36363,5	38793,5	40562,5	Industry
górnictwo i wydobywanie	1148,5	1772,4	1612,0	1776,6	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	16202,1	21848,1	23174,8	24050,3	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	9557,7	6663,5	7288,6	7528,0	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	4960,5	6079,4	6718,1	7207,5	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	1524,1	1898,2	2080,1	2856,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	4423,9	5047,6	5895,3	6348,4	Trade; repair of motor vehicles ^a
Transport i gospodarka magazynowa ^b	16135,7	20527,6	22658,5	23794,5	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	809,6	828,8	990,1	1009,5	Accommodation and catering ^a
Informacja i komunikacja	1062,6	1370,2	3761,9	1428,8	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	362,7	393,8	406,0	418,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^a	14806,7	17685,8	19422,3	20349,7	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	688,0	835,3	902,1	914,7	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	502,5	658,1	805,5	827,9	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3299,8	4578,1	5141,4	5633,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3047,8	4115,3	4500,9	4804,5	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3185,7	4102,7	4719,8	4982,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1666,7	2165,4	2562,3	2937,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	162,0	218,8	235,3	246,7	Other service activities

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by PKD 2007 sections was made according to the seat of local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

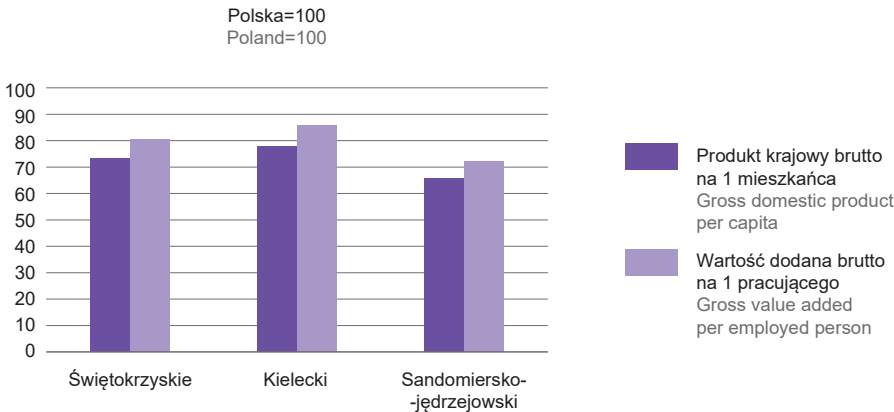
Dział XX. Rachunki regionalne
Chapter XX. Regional accounts

TABL. 1 (154). PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2020	2021	2022	2020	2021	2022
	w mln zł in million PLN			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	55455	61918	69158	.	.	.
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	48929	53982	61696	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	21010	24670	28051	42,9	45,7	45,5
instytucji rządowych i samorządowych general government	9057	9855	10799	18,5	18,3	17,5
gospodarstw domowych households	17618	18180	20994	36,0	33,7	34,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2294	2224	3026	4,7	4,1	4,9
Przemysł Industry	12740	14673	16585	26,0	27,2	26,9
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	9505	11188	12779	19,4	20,7	20,7
Budownictwo Construction	4551	4453	4919	9,3	8,2	8,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja						
Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication	12740	14355	16602	26,0	26,6	26,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a						
Financial and insurance activities; real estate activities	4068	4300	5176	8,3	8,0	8,4
Pozostałe usługi Other services	12537	13977	15389	25,6	25,9	24,9
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	47801	53932	60075	.	.	.

a W złotych; patrz uwagi do działu „Rachunki regionalne”, ust. 14, str. 206.
a In PLN; see notes to the chapter “Regional accounts”, item 14 on page 206.

WYKRES 1 (73). PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA I WARTOŚĆ DODANA BRUTTO
NA 1 PRACUJĄCEGO W PODREGIONACH W 2022 R. (ceny bieżące)
CHART 1 (73). GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA AND GROSS VALUE ADDED
PER EMPLOYED PERSON IN SUBREGIONS IN 2022 (current prices)

TABL. 2 (155). WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO (ceny bieżące)
GROSS VALUE ADDED PER EMPLOYED PERSON (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w zł in PLN			
O G Ó Ł E M ^a	120228	131286	148819	T O T A L ^a
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ^a	27431	26611	36196	Agriculture, forestry and fishing ^a
Przemysł	158682	180412	202920	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	136837	159024	181258	of which manufacturing
Budownictwo	167751	162022	175720	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	143115	159903	184203	Trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a	460215	496265	618563	Financial and insurance activities; real estate activities
Pozostałe usługi	106189	116131	125358	Other services

a Patrz uwagi do działu „Rynek pracy”, ust. 2 na str. 184.

a See notes to the chapter “Labour market”, item 2 on page 184.

TABL. 3 (156). PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN			
Produkcja globalna	101134	117111	141718	Output
Zużycie pośrednie	52205	63128	80022	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	48929	53982	61696	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	21006	22595	25086	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	29351	31463	35986	Gross operating surplus

TABL. 4 (157). NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2021	2022	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	41952	44636	51194	in million PLN
na 1 mieszkańca ^a w zł	36162	38879	44470	per capita ^a in PLN
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	42147	43778	50137	in million PLN
na 1 mieszkańca ^a w zł	36330	38131	43552	per capita ^a in PLN

a Patrz uwagi do działu „Rachunki regionalne”, ust. 14, str. 206.

a See notes to the chapter “Regional accounts”, item 14 on page 206.

Dział XXI. Podmioty gospodarki narodowej
Chapter XXI. Entities of the national economy

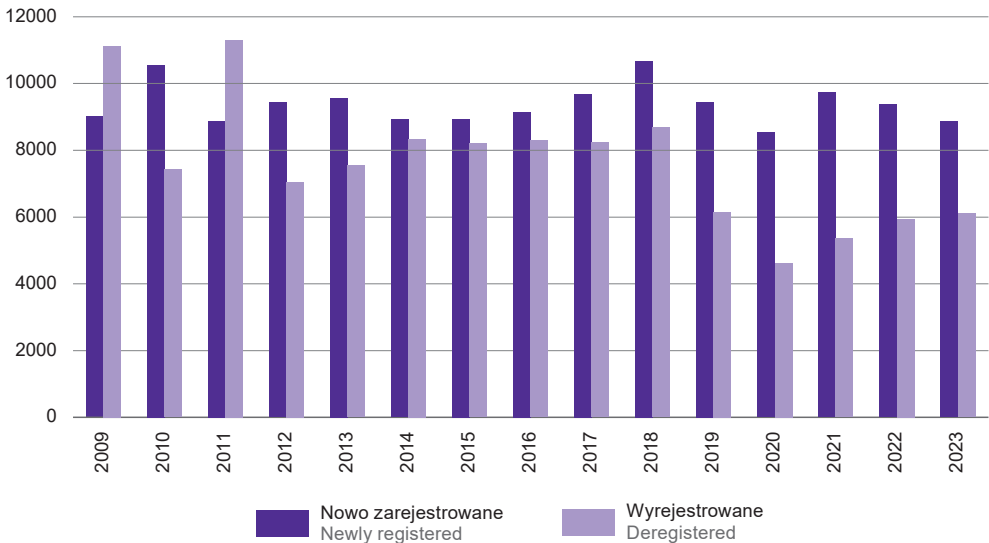
TABL. 1 (158). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON
Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2022	2023	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M^b	110574	120062	126930	129214	T O T A L^b
sektor publiczny	3185	2858	2879	2892	public sector
sektor prywatny	106915	116443	123127	125319	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	4	2	2	2	State owned enterprises
Spółki	14116	15128	16305	16841	Companies
w tym:					of which:
handlowe	6514	7339	8512	9048	commercial
cywilne	7545	7722	7719	7715	civil law partnerships
Spółdzielnie	502	260	243	238	Cooperatives
Fundacje	359	496	598	638	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	3746	4138	4305	4659	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	84406	92130	97284	98543	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b In the division by ownership sectors excluding entities for which the information about form of ownership does not exist in the REGON register.

WYKRES 1 (74). PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE Z REJESTRU REGON^a
CHART 1 (74). NEWLY REGISTERED AND DEREGISTERED ENTITIES FROM THE REGON REGISTER^a

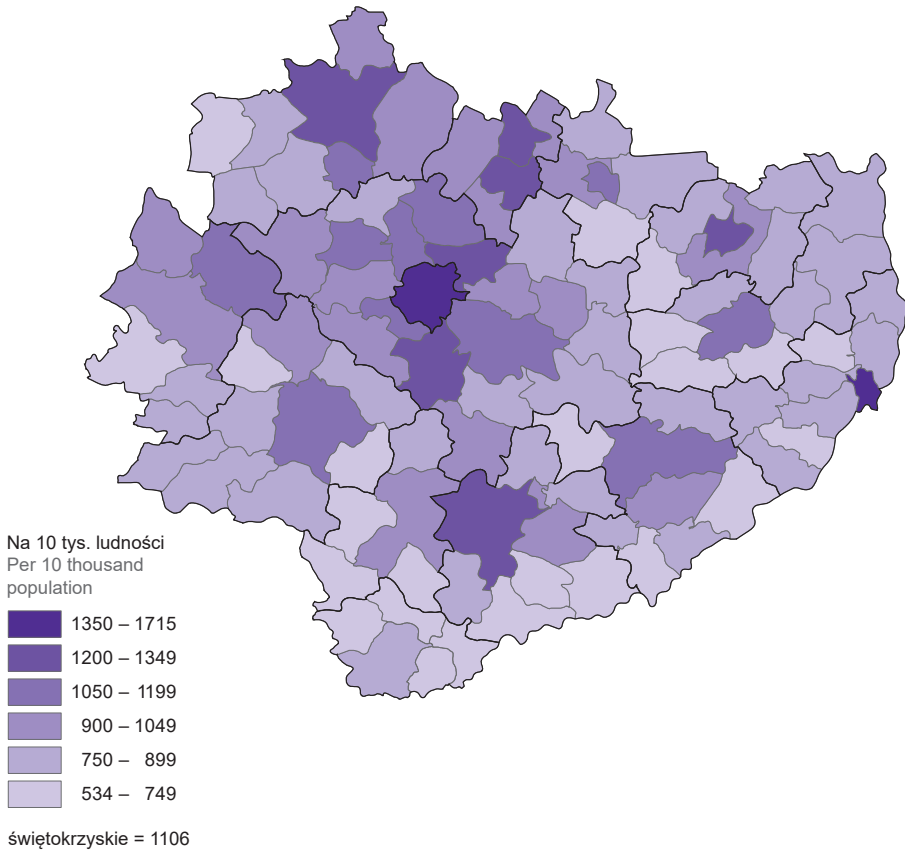
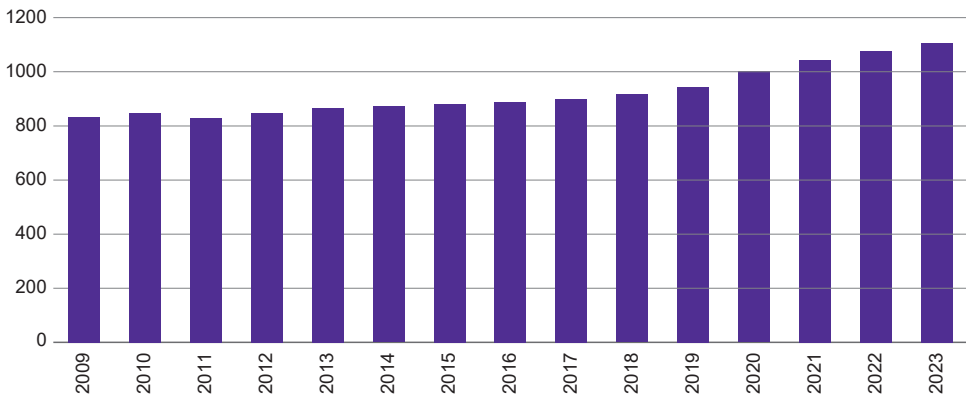
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

MAPA 1 (36). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia

MAP 1 (36). ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER IN 2023

As of 31 December

Podmioty gospodarki narodowej^a w rejestrze REGON na 10 tys. ludnościEntities of the national economy^a in the REGON register per 10 thousand population^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (159). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Na 1000 ludności Per 1000 population	SPECIFICATION
Miasta	142,7	Urban areas
duże	171,5	large
średnie	125,6	medium
małe	129,3	small
Obszary wiejskie	84,2	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	107,5	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	92,9	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	78,8	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	74,5	non-agglomeration low density

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (160). OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ^a W MIASTACH WEDŁUG WIELKOŚCI ORAZ WEDŁUG DELIMITACJI OBSZARÓW WIEJSKICH W 2023 R.

Stan w dniu 31 grudnia
NATURAL PERSONS CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY^a IN URBAN AREAS BY SIZE AND BY DELIMITATION OF RURAL AREAS IN 2023
As of 31 December

WYSZCZEGÓLNIENIE	W % ogółu podmiotów In % of total entities	SPECIFICATION
Miasta	71,2	Urban areas
duże	67,7	large
średnie	74,3	medium
małe	73,3	small
Obszary wiejskie	83,2	Rural areas
aglomeracyjne dużej gęstości	84,7	agglomeration high density
aglomeracyjne małej gęstości	85,5	agglomeration low density
pozaaglomeracyjne dużej gęstości	82,9	non-agglomeration high density
pozaaglomeracyjne małej gęstości	78,4	non-agglomeration low density

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Excluding persons tending private farms in agriculture.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R.

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

POWIERZCHNIA. SAMORZĄD TERYTORIALNY – stan w dniu 31 grudnia AREA. LOCAL GOVERNMENT – as of 31 December

Powierzchnia w km ²	313931	11709	3,7	Area in km ²
Powiaty	314	13	4,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	1	1,5	Cities with powiat status
Gminy	2477	102	4,1	Gminas
Miasta	979	48	4,9	Towns
Miejscowości wiejskie	52451	2482	4,7	Rural localities
Sołectwa	40812	2132	5,2	Village administrator's offices

OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	16,0	0,9	5,3	particulate
gazowych	172771,3	12463,4	7,2	gaseous
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 grudnia)	3249	118	3,6	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 December)
w tym: biologiczne	2433	83	3,4	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	810	35	4,3	with increased biogene removal
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	109309,2	5146,4	4,7	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) in thousand tonnes
Odpady komunalne wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	13447,9	332,0	2,5	Municipal waste generated (during the year) in thousand tonnes
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	18213,7	569,7	3,1	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	6,0	.	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	4311,5	95,9	2,2	in million PLN
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	0,9	1,0	.	in % of total investment outlays

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI JUSTICE

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^b :				Crimes ascertained by the Police in completed preparatory proceedings ^b :
w liczbach bezwzględnych	792014	20192	2,5	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	210,1	172,1	.	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^b w %	71,5	75,8	.	Rate of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police ^b in %

LUDNOŚĆ POPULATION

Ludność (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	37636,5	1168,5	3,1	Population (as of 31 December) in thousands
miasta	22376,5	526,5	2,4	urban areas
wieś	15260,0	642,0	4,2	rural areas
w tym kobiety	19454,1	600,2	3,1	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 grudnia)	120	100	.	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	71,2	74,7	.	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 December)

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a Working on sewage network. b Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
LUDNOŚĆ (dok.) POPULATION (cont.)				
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-3,62	-6,09	.	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagra- nicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,18	-2,30	.	Internal and international net migra- tion for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^a (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	15142,5	429,9	2,8	Employed persons ^a (as of 31 Decem- ber) in thousands
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	7199,22	6260,68	87,0	Average monthly gross wages and salaries in PLN
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	788,2	33,7	4,3	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 grudnia) w %	5,1	7,8	.	Registered unemployment rate ^b (as of 31 December) in %
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE				
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 grudnia):				Dwelling stocks ^c (as of 31 December):
mieszkania: w tysiącach	15779,2	462,6	2,9	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	419,3	395,9	.	per 1000 population
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach	221,3	4,4	2,0	in thousands
na 1000 ludności	5,9	3,7	.	per 1000 population
Długość sieci (stan w dniu 31 grudnia) w km:				Network (as of 31 December) in km:
wodociągowej rozdzielczej	341149,1	14724,7	4,3	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	181521,6	7410,1	4,1	sewage distribution ^d
gazowej	174257,4	5255,3	3,0	gas supply
EDUKACJA I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego EDUCATION – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^e w tys.:				Pupils and students in schools ^e in thousands:
podstawowych	3007,4	82,3	2,7	primary
branżowych I stopnia ^f	243,0	6,8	2,8	stage I sectoral vocational ^f
liceach ogólnokształcących	806,1	22,5	2,8	general secondary
technikach	755,2	26,6	3,5	technical secondary
ogólnokształcących artystycznych ^g	14,7	0,3	2,2	general art ^g
policealnych	243,1	9,1	3,7	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^h :				Children attending pre-primary educa- tion establishments ^h :
w tysiącach	1512,0	40,0	2,6	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	961	930	.	per 1000 children aged 3–6

a Według miejsca zamieszkania, bez zagranicy. b Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych na podstawie administracyjnych źródeł danych. c Na podstawie bilansów. d Łącznie z kolektorami. e Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. f Łącznie z uczniami branżowych szkół II stopnia (w 2023 r. 12973 uczniów w Polsce i 957 w województwie) oraz uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. g Dających uprawnienia zawodowe. h Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a By place of residence, without abroad. b The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture were estimated on the basis of administrative data sources. c Based on balances. d Including collectors. e Excluding schools for adult, except post-secondary schools. f Including students of stage II sectoral vocational schools (in 2023, 12973 students in Poland and 957 students in voivodship) and students of special job-training schools. g Leading to professional certification. h Including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)**I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	
OCHRONA ZDROWIA ^a – stan w dniu 31 grudnia HEALTH CARE ^a – as of 31 December				
Pracownicy medyczni ^b :				Medical personnel ^b :
lekarze	141452	3768	2,7	doctors
lekarze dentyści	36877	1022	2,8	dentists
pielęgniarki ^c	216086	8203	3,8	nurses ^c
Przychodnie	23460	670	2,9	Out-patients departments
Szpitala ogólne	894	24	2,7	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	161,2	5,2	3,2	Beds in general hospitals in thousands
Apteki ogólnodostępne	11473	367	3,2	Generally available pharmacies
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 grudnia)	7570	249	3,3	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia na 1 czytelnika w wol.	18,4	22,9	124,5	Loans per library user in volumes
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 grudnia)	974	33	3,4	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	42321,9	627,0	1,5	Museum and exhibition visitors in thousands
Kina stałe (stan w dniu 31 grudnia)	535	18	3,4	Indoor cinemas (as of 31 December)
Widzowie w kinach stałych w tys.	49741,3	976,5	2,0	Audience in indoor cinemas in thousands
Baza noclegowa turystyki ^d : miejsca noclegowe (stan w dniu 31 lipca) w tys.	793,1	17,8	2,2	Tourist accommodation establishments ^d : bed places (as of 31 July) in thousands
korzystający z noclegów w tys.	36239,2	627,2	1,7	tourists accommodated in thousands
ROLNICTWO AGRICULTURE				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej ^e (stan w czerwcu 2023 r.) w tys. ha	14580,4	470,3	3,2	Agricultural land in good agricultural condition ^e (as of June 2023) in thousand ha
Powierzchnia zasiewów w tys. ha	11025,0	345,9	3,1	Sown area in thousand ha
Zbiory w tys. t:				Production in thousand tonnes:
zboża	35850,8	1016,1	2,8	cereals
ziemniaki	5590,0	257,2	4,6	potatoes
warzywa gruntowe ^f	3833,2	215,0	5,6	field vegetables ^f
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	49,9	43,6	87,4	cereals
ziemniaki	296	290	98,0	potatoes

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji. b Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie Źródeł administracyjnych nieporównywalne z opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str. 191. c Łącznie z magistratami pielęgniarstwa. d Dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. e Dane wstępne. f Łącznie z ogrodami przydomowymi; dane według szacunków.

a Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources incomparable with data published in previous editions of the Yearbook; see notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 2 on page 191. c Including masters of nursery. d Concern establishments with 10 or more bed places. Data were compiled taking into account imputation for units, which refused to participate in the survey. e Preliminary data. f Including kitchen gardens; data based on estimation.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (cd.)

I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

**LEŚNICTWO
FORESTRY**

Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 grudnia) w tys. ha	9283,8	331,7	3,6	Forest area (as of 31 December) in thousand ha
Lesistość w %	29,6	28,3	.	Forest cover in %

**PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO
INDUSTRY AND CONSTRUCTION**

Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	2557278,3	51015,2	2,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	67835	43481	64,1	per capita in PLN
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^a (current prices):
w milionach złotych	348844,9	9106,4	2,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9254	7761	83,9	per capita in PLN

**TRANSPORT – stan w dniu 31 grudnia
TRANSPORT – as of 31 December**

Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	319936,9	15009,9	4,7	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
Samochody osobowe zarejestrowane ^b w tys. szt.	27227,7	813,9	3,0	Registered passenger cars ^b in thousand units
Placówki pocztowe ^c	7620	262	3,4	Post offices ^c

**HANDEL – stan w dniu 31 grudnia
TRADE – as of 31 December**

Sklepy	326662	10220	3,1	Shops
Targowiska stałe	2560	85	3,3	Permanent marketplaces

**FINANSE PUBLICZNE
PUBLIC FINANCE**

Budżety gmin^d				Budgets of gminas^d
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	170256,7	6451,4	3,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	6714	6516	97,0	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	180989,0	6959,5	3,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	7137	7029	98,5	per capita in PLN
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	114342,0	1679,5	1,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	9266	9170	99,0	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	125395,6	1858,5	1,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	10162	10147	99,9	per capita in PLN

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonania robót. b Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. c Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Realised by construction units – by place of performing works. b Including with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the given year. c Data concern offices of the appointed operators. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2023 R. (dok.)**I. VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2023 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	

FINANSE PUBLICZNE (dok.)**PUBLIC FINANCE (cont.)**

Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	45275,5	1878,8	4,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1785	1897	106,3	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	46836,2	1849,5	3,9	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1847	1868	101,1	per capita in PLN
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	32141,1	1022,1	3,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	853	871	102,2	per capita in PLN
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	31734,4	963,7	3,0	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	842	821	97,6	per capita in PLN

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE**INVESTMENTS. FIXED ASSETS**

Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				Investment outlays ^a (current prices):
w milionach złotych	461944,7	9570,8	2,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	12254	8157	66,6	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 grudnia; bieżące ceny ewidencyjne):				Gross value of fixed assets ^b (as of 31 December; current book- -keeping prices):
w milionach złotych	5401289,4	123709,2	2,3	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	143512	105870	73,8	per capita in PLN

RACHUNKI REGIONALNE W 2022 R.**REGIONAL ACCOUNTS IN 2022**

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	3100850	69158	2,2	in million PLN
na 1 mieszkańca ^c w zł	82079	60075	73,2	per capita ^c in PLN
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				Gross value added (current prices):
w milionach złotych	2766246	61696	2,2	in million PLN
na 1 pracującego ^d w zł	184700	148819	80,6	per employed person ^d in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	1796740	50137	2,8	in million PLN
na 1 mieszkańca ^e w zł	47559	43552	91,6	per capita ^e in PLN

**PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY**

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 grudnia)	5150034	129214	2,5	Entities of the national economy in the REGON register ^a (as of 31 December)
sektor publiczny	111929	2892	2,6	public sector
sektor prywatny	4913263	125319	2,6	private sector

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. c Dane na 1 mieszkańca przeliczono według liczby ludności spełniającej kryterium rezydencji zgodnie z Rozporządzeniem ESA 2010; patrz uwagi do działu „Rachunki regionalne”, ust. 14, str. 206. d Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według sektorów – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a By investment location. b By seat of a local kind-of-activity unit. c Data calculated for the population meeting the residence criterion according to the ESA 2010 Regulation; see notes to the chapter “Regional accounts”, item 14 on page 206. d The average number of employed persons was used in calculations. e Excluding persons tending private farms in agriculture; broken down by ownership sectors – excluding entities whose form of ownership is not provided in the REGON register.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
POWIERZCHNIA AREA					
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 grudnia)	11691	11711	11711	11709	Area in km ² (as of 31 December)
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	91,3	90,7	91,1	89,6	production ^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	5,3	4,0	4,2	4,9	exploitation of water supply network ^b
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	94	118	114	99	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³
w tym do produkcji przemysłowej	87	108	105	90	of which for industrial production
Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:
oczyszczane w % wymagających oczyszczania	95,0	67,8	80,8	86,5	treated in % of requiring treatment
nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,3	2,1	1,3	0,8	untreated per 1 km ² in dam ³
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^d	41,2	48,9	61,7	69,9	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:
pyłowych	8,8	2,8	1,9	0,9	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	85,5	78,1	89,9	41,6	gaseous (excluding carbon dioxide)
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
pyłowych	99,4	99,8	99,8	99,9	particulate
gazowych (bez dwutlenku węgla)	25,4	46,5	20,6	51,4	gaseous (excluding carbon dioxide)
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 grudnia):					Area of special nature value under legal protection (as of 31 December):
w % powierzchni ogólnej	50,2	64,5	65,0	64,9	in % of total area
na 1 mieszkańca w m ²	4501	5893	6058	6508	per capita in m ²
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) na 1 km ² w t	164,0	167,7	608,6	439,5	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) per 1 km ² in tonnes
Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	180	155	166	283	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
służące ochronie środowiska	5,9	8,7	8,0	6,0	in environmental protection
służące gospodarce wodnej	2,5	1,8	1,0	1,0	in water management
WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI JUSTICE					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					Crimes ascertained by the Police ^f in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	33160	33382	24749	20192	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	254,4	259,8	196,4	172,1	per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	61,3	78,4	76,4	75,8	Rate of detectability of delinquents in crimes ascertained by the Police ^f in %

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Dane szacunkowe; w 2000 r. określone jako odpady stałe wywiezione; od 2015 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone, ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy wszystkich właścicieli nieruchomości systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. f Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010, data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2015 estimate includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1 July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system. f Until 2012 – including prosecutor's office; since 2014, excluding punishable acts committed by juveniles.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
LUDNOŚĆ POPULATION					
Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	1302650	1282546	1257179	1168499	Population (as of 31 December)
miasta	596807	578955	561219	526512	urban areas
wieś	705843	703591	695960	641987	rural areas
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 grudnia)	111	110	107	100	Population per 1 km ² of total area (as of 31 December)
Ludność w wieku (stan w dniu 31 grudnia):					Population of age (as of 31 December):
przedprodukcyjnym	319649	234159	211695	194986	pre-working
produkcyjnym	766994	815854	780879	668937	working
poprodukcyjnym	216007	232533	264605	304576	post-working
Małżeństwa na 1000 ludności	5,78	6,10	4,68	3,35	Marriages per 1000 population
Rozwody na 1000 ludności	0,54	1,20	1,41	1,15	Divorces per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,68	9,69	8,40	6,17	Live births per 1000 population
Zgony na 1000 ludności	10,26	10,90	11,44	12,26	Deaths per 1000 population
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,59	-1,21	-3,04	-6,09	Natural increase per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,56	6,27	3,78	3,73	Infant deaths per 1000 live births
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,62	-1,98	-1,88 ^a	-2,30	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					Life expectancy at the moment of birth:
mężczyźni	70,5	71,8	73,0	73,9	males
kobiety	78,6	80,9	82,2	82,4	females
RYNEK PRACY LABOUR MARKET					
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 grudnia):					Employed persons ^{bc} (as of 31 December):
w tysiącach	594,2	458,4	465,0	429,9	in thousands
w tym kobiety	289,3	215,5	224,4	198,5	of which women
na 1000 ludności	456,2	357,4	369,9	367,9	per 1000 population
Przeciętne zatrudnienie:					Average paid employment:
w przemyśle:					in industry:
w tysiącach	.	67,3	63,0	73,0	in thousands
na 1000 ludności	.	52,4	50,0	62,5	per 1000 population
w budownictwie:					in construction:
w tysiącach	.	19,8	16,0	16,7	in thousands
na 1000 ludności	.	15,4	12,7	14,3	per 1000 population

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Do 2021 r. według faktycznego miejsca pracy; od 2022 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych według miejsca zamieszkania. c Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2010 i 2015 – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, od 2022 r. – na podstawie administracyjnych źródeł danych.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b Until 2021 by actual workplace; since 2022 data are presented on the basis of administrative data sources by place of residence. c The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, estimated using the results: in 2000 – the Agricultural Census 1996, in 2010 and 2015 – the Agricultural Census 2010, since 2022 – on the basis of administrative data sources.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
RYNEK PRACY (dok.) LABOUR MARKET (cont.)					
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) w tys.	118,5	82,1	66,1	33,7	Registered unemployed persons (as of 31 December) in thousands
2000=100	100,0	69,3	55,8	28,4	2000=100
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 grudnia):					In % of registered unemployed (as of 31 December):
kobiety	53,0	50,2	49,4	50,6	women
w wieku 24 lata i mniej	30,1	22,3	17,3	13,8	aged 24 years and less
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	49,4	30,7	37,3	37,9	out of work for longer than 1 year
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 grudnia) na 1 ofertę pracy	2078	190	87	32	Registered unemployed persons (as of 31 December) per one job offer
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 grudnia) w %	16,6	15,2	12,5	7,8	Registered unemployment rate ^a (as of 31 December) in %
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE WAGES AND SALARIES. SOCIAL BENEFITS					
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1717,85	2793,23	3374,56	6260,68	Average monthly gross wages and salaries in PLN
2000=100	100,0	162,6	196,4	364,4	2000=100
w tym: w przemyśle	.	2813,80	3468,92	6386,67	of which: in industry
w budownictwie	.	2348,52	2727,21	5197,42	in construction
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	336,3	310,9	300,4	309,3	Average number of retirees and pensioners in thousands
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	229,0	235,8	234,4	256,5	receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	107,2	75,1	66,0	52,8	farmers
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					Average monthly gross retirement and other pension in PLN:
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	764,69	1416,62	1786,10	2949,48	paid by the Social Insurance Institution
rolników indywidualnych	575,32	930,42	1154,09	1835,26	farmers
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA DWELLINGS. INFRASTRUCTURE					
Zasoby mieszkaniowe ^b (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 grudnia):					Dwelling stocks ^b (in 2000 – inhabited; as of 31 December):
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	395,2	425,4	439,1	462,6	in thousands
na 1000 ludności	303,4	331,7	349,2	395,9	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	59,7	73,0	74,1	77,8	average useful floor area of dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:					Dwellings completed:
mieszkania:					dwellings:
w tysiącach	1,8	2,3	3,4	4,4	in thousands
na 1000 ludności	1,3	1,8	2,7	3,7	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	102,2	107,1	109,1	103,5	average useful floor area of dwelling in m ²
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 grudnia) w km:					Distribution network (as of 31 December) in km:
wodociągowej ^c	9289,1	12425,6	13428,0	14724,7	water supply ^c
kanalizacyjnej ^d	1476,8	3383,8	6081,5	7410,1	sewage ^d

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2010 i 2015 – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, od 2022 r. – na podstawie administracyjnych źródeł danych. b Na podstawie bilansów. c Od 2022 r. łącznie z siecią przesyłową (magistralną). d Łącznie z kolektorami.
a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, estimated using the results: in 2000 – the Agricultural Census 1996, in 2010 and 2015 – the Agricultural Census 2010, since 2022 – on the basis of administrative data sources. b Based on balances. c Since 2022, including transmission (main) network. d Including collectors.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA (dok.) DWELLINGS. INFRASTRUCTURE (cont.)					
Zużycie w gospodarstwach domowych:					Consumption in households:
wody z wodociągów:					water from water supply systems:
w hektometrach sześciennych	38,0	31,4	34,8	33,5	in cubic hectometre
na 1 mieszkańca w m ³	29,1	24,4	27,6	28,5	per capita in m ³
energii elektrycznej w miastach ^a :					electricity in urban areas ^a :
w gigawatogodzinach	314,6	362,5	343,3	356,6	in gigawatt-hour
na 1 mieszkańca w kWh	523,7	624,1	609,4	673,6	per capita in kWh
EDUKACJA I WYCHOWANIE EDUCATION					
Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					Pupils and students in schools ^b (as of beginning of the school year) in thousands:
podstawowych ^c	111,1	71,6	74,7	82,3	primary ^c
branżowych I stopnia ^{def}	18,5	7,6	5,6	6,8	stage I sectoral vocational ^{def}
liceach ogólnokształcących ^g	32,1	22,7	17,5	22,5	general secondary ^g
liceach profilowanych	.	0,7	.	.	specialised secondary
technikach ^h	37,9	22,7	19,2	26,6	technical secondary ^h
ogólnokształcących artystycznych ⁱ	0,0	0,1	0,1	0,3	general art ⁱ
policealnych	1,8	2,3	3,4	9,1	post-secondary
Absolwenci branżowych szkół I stopnia ^d , branżowych szkół II stopnia, liceów ogólnokształcących, techników oraz ogólnokształcących artystycznych dających uprawnienia zawodowe ^{eghkl} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	16,0	12,4	10,0	9,3	Graduates of stage I sectoral vocational ^d , stage II sectoral vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{eghkl} (excluding schools for adults) per 1000 population
Studenci uczelni ^m (stan w dniu 31 grudnia; w latach 2000–2017 – stan w dniu 30 listopada) w tys.	47,0	45,7	26,7	17,5	Students of higher education institutions ^m (as of 31 December; in years 2000–2017 – as of 30 November) in thousands
Absolwenci uczelni ^{mn} w tys.	8,4	12,9	9,8	5,1	Graduates of higher education institutions ^{mn} in thousands
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	14,6	8,2	4,8	2,2	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thousands
Absolwenci szkół dla dorosłych ^k w tys.	3,9	2,2	2,1	0,3	Graduates of schools for adults ^k in thousands

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. e–h Łącznie ze szkołami: e – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, f – branżowymi II stopnia – w 2023 r. 957 uczniów, g – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2012/13 – uczniowie, 2005/06–2012/13 – absolwenci), h – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci), i Dające uprawnienia zawodowe. k Z poprzedniego roku szkolnego. l Łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. m Łącznie z filiami uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem świętokrzyskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. n W latach 2005–2018 – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. i od 2019 r. – z roku kalendarzowego.

a In 2000, excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. e–h Including schools: e – since the 2004/05 school year special job-training schools, f – stage II sectoral vocational – in 2023, 957 students, g – supplementary general secondary schools (in the 2004/05–2012/13 school years – students, 2005/06–2012/13 – graduates), h – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates), i Leading to professional certification. k From the previous school year. l Including specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. m Including branches of higher education institutions seated outside the territory of Świętokrzyskie Voivodship; excluding higher education institutions of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. n 2005–2018 – from the previous academic year and in 2000 and since 2019 – from the calendar year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.) EDUCATION (cont.)					
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					Pre-primary education (as of beginning of the school year):
miejsca w przedszkolach w tys.	18,2	19,8	23,6	.	places in nursery schools in thousands
dzieci ^a w tys.	26,6	29,9	32,1	40,0	children ^a in thousands
w przedszkolach	18,2	19,8	21,4	28,6	in nursery schools
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	8,4	8,1	8,0	10,1	in pre-primary sections in primary schools
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^b	300	421	549	659	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^b
OCHRONA ZDROWIA ^c I POMOC SPOŁECZNA HEALTH CARE ^c AND SOCIAL WELFARE					
Pracownicy medyczni ^d (stan w dniu 31 grudnia):					Medical personnel ^d (as of 31 December):
lekarze	.	.	.	3768	doctors
lekarze dentyści	.	.	.	1022	dentists
pielęgniarki ^e	.	.	.	8203	nurses ^e
Łóżka w szpitalach ogólnych ^f (stan w dniu 31 grudnia) na 10 tys. ludności	46,7	50,3	50,2	44,7	Beds in general hospitals ^f (as of 31 December) per 10 thousand population
Leczeni w szpitalach ogólnych (bez międzyoddziałowego ruchu chorych) na 10 tys. ludności	1507	2010	2276	2315	In-patients in general hospitals (excluding inter-ward patient transfer) per 10 thousand population
Przychodnie (stan w dniu 31 grudnia)	168	497	576	670	Out-patient departments (as of 31 December)
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 grudnia)	297	403	421	367	Generally available pharmacies (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia) na 1 aptekę ogólnodostępną	4386	3182	2986	3184	Population (as of 31 December) per generally available pharmacy
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:
lekarskie	5,5	6,2	6,9	7,8	medical
stomatologiczne	0,6	0,8	0,8	0,8	dental
Dzieci w żłobkach ^g i klubach dziecięcych ^h (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	11,7	13,5	42,7	152,5	Children in nurseries ^g and children's clubs ^h (as of 31 December) per 1000 children up to age 3
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM					
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 grudnia)	318	291	270	249	Public libraries (including branches; as of 31 December)
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ⁱ w wol.:					Public library loans ⁱ in volumes:
na 1000 ludności	3188	2624	2669	2431	per 1000 population
na 1 czytelnika	18,7	19,1	20,4	22,9	per library user
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności	0,9	1,5	1,4	1,5	Seats in theatres and music institutions (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^k na 1000 ludności	179	244	196	200	Audience in theatres and music institutions ^k per 1000 population
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 grudnia)	20	24	34	33	Museums with branches (as of 31 December)
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	303	312	601	534	Museum and exhibition visitors per 1000 population

a Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). b W 2015 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie wieku 3–5 lat. c Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortowi obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. d Dane szacunkowe Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie źródeł administracyjnych nieporównywalne z opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 2 na str. 191. e Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. f Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. g Do 2021 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi. h Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. i Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. k Według siedziby.

a Since 2008, including pre-primary education groups and pre-primary points not listed in division by type of establishments. Including the children attending for all school year in the units performing health care activities (until 2011 defined as health care institution). b In 2015, the rate was calculated using the number of children aged 3–5. c Data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. d Estimated data of Statistics Poland based on administrative sources incomparable with data published in previous editions of the Yearbook; see notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 2 on page 191. e Including masters of nursery. f Excluding day places in hospital wards; since 2008, including beds and incubators for newborns. g Until 2021, including nursery sections. h Until 2010, excluding children's clubs. i Since 2015, including interlibrary lending. k By locality.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
KULTURA. TURYSTYKA (dok.)			CULTURE. TOURISM (cont.)		
Kina stałe (stan w dniu 31 grudnia)	24	10	14	18	Indoor cinemas (as of 31 December)
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności	5,5	4,0	5,7	6,1	Seats in indoor cinemas (as of 31 December) per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	259	427	739	832	Audience in indoor cinemas per 1000 population
Abonenci (stan w dniu 31 grudnia) na 1000 ludności:					Subscribers (as of 31 December) per 1000 population:
radiowi	225	148	151	106	radio
telewizyjni	215	143	145	101	television
Obiekty noclegowe turystyki ^a (stan w dniu 31 lipca)	162	162	246	236	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 July)
w tym hotele	18	66	98	97	of which hotels
Miejsca noclegowe ^a (stan w dniu 31 lipca) na 10 tys. ludności	75,6	95,4	127,8	151,5	Bed places ^a (as of 31 July) per 10 thousand population
Korzystający z noclegów ^a na 1000 ludności	202,9	316,4	411,2	534,6	Tourists accommodated ^a per 1000 population
ROLNICTWO			AGRICULTURE		
Użytki rolne (stan w czerwcu) w tys. ha	710,3	516,3 ^b	481,3	476,5 ^c	Agricultural land (as of June) in thousand ha
w tym w dobrej kulturze rolnej w %	.	97,4 ^b	98,6	98,7 ^c	of which in good agricultural condition in %
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	485,8	326,3 ^b	327,1	345,9	Sown area (as of June) in thousand ha
w tym w %:					of which in %:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	64,1	72,2 ^b	66,8	58,8	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	15,1	6,3 ^b	4,6	2,5	potatoes
buraki cukrowe	2,3	1,6 ^b	1,0	0,9	sugar beets
Zbiory w tys. t:					Crop production in thousand tonnes:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	685,5	605,9	673,8	852,3	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	1283,7	339,7	330,4	257,2	potatoes
buraki cukrowe	412,9	263,7	186,2	225,2	sugar beets
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	22,0	25,7	30,8	41,9	basic cereals (including cereal mixtures)
ziemniaki	175	164	220	290	potatoes
buraki cukrowe	378	516	554	730	sugar beets
Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt.:					Livestock (as of June) per 100 ha of agricultural land in heads:
bydło	36,5	35,2 ^b	34,7	29,0	cattle
trzoda chlewna (w 2000 r. – stan w końcu lipca)	56,7	74,2 ^b	48,0	29,2	pigs (in 2000 – as of the end of July)
Produkcja na 1 ha użytków rolnych:					Production per 1 ha of agricultural land:
żywcza rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d w kg	100,6	196,7	268,8	248,0	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and offal) ^d in kg
mleka krowiego w l	746,5	709,1	533,0	469,5	of cows' milk in l

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 lub więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Dane wstępne. d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie z uwagi na zmianę współczynników przeliczeniowych żywcza rzeźnego na wagę poubojową ciepłą.

U w a g a. W latach międzyspisowych dane dla użytków rolnych na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Since 2011, concern establishments with 10 or more bed places. Since 2016, data were compiled taking into account imputation for units, which refused to participate in the survey. b Data of the Agricultural Census. c Preliminary data. d Data concern meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. Since 2018, data have been incomparable with those for previous years due to the change of conversion rates in post-slaughter warm weight.

N o t e. In the intercensal years data for agricultural land on the basis of periodic survey conducted every three years.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
ROLNICTWO (dok.) AGRICULTURE (cont.)					
Ciągniki rolnicze w tys. szt. (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 grudnia)	67,2	80,6 ^a	.	84,7 ^b	Agricultural tractors in thousand units (as of June; in 2000 – as of 31 December)
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg: mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	66,8	86,4 ^a	121,8	102,8 ^b	Consumption of fertilisers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land in kg: mineral or chemical (including mixed fertilisers)
wapniowych	37,2	10,1 ^a	20,9	47,1 ^b	lime
LEŚNICTWO FORESTRY					
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 grudnia) w tys. ha	320,4	333,6	337,6	338,3	Forest land (as of 31 December) in thousand ha
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 grudnia):					Forest area (as of 31 December):
w tysiącach hektarów	314,4	327,1	331,0	331,7	in thousand hectares
na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,3	0,3	0,3	per capita in ha
Lesistość (stan w dniu 31 grudnia) w %	26,9	27,9	28,3	28,3	Forest cover (as of 31 December) in %
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	232,8	321,0	397,4	392,4	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
Produkcja sprzedana przemysłu:					Sold production of industry:
w milionach złotych (ceny bieżące)	.	20769,9	24097,1	51015,2	in million PLN (current prices)
rok poprzedni=100 (ceny stałe)	.	105,9	102,6	105,0	previous year=100 (constant prices)
2005=100 (ceny stałe)	.	129,2	156,2	250,0	2005=100 (constant prices)
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	308557	382342	698599	per employee in PLN (current prices)
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	16166	19126	43481	per capita in PLN (current prices)
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^c (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production ^c (current prices):
w milionach złotych	.	4662,5	4065,8	9106,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	3629	3227	7761	per capita in PLN
TRANSPORT – stan w dniu 31 grudnia TRANSPORT – as of 31 December					
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^d :					Railway lines operated – standard gauge ^d :
w kilometrach	752	722	721	720	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	6,2	6,2	6,2	6,1	per 100 km ² of total area in km
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					Hard surface public roads (urban and non-urban):
w kilometrach	11332	13067	14126	15010	in kilometres
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	97,1	111,6	120,6	128,2	per 100 km ² of total area in km

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Dane wstępne. c Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. d Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

U w a g a. W latach międzyspisowych dane dla ciągników rolniczych i zużycia nawozów na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census. b Preliminary data. c Realised by construction units – by place of performing works. d Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005, of other entities which are administrators of railway infrastructure.

N o t e. In the intercensal years data for agricultural tractors and fertilizer consumption on the basis of periodic survey conducted every three years.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
TRANSPORT – stan w dniu 31 grudnia (dok.)			TRANSPORT – as of 31 December (cont.)		
Samochody osobowe zarejestrowane ^a :					Registered passenger cars ^a :
w tysiącach sztuk	324,2	539,7	629,3	813,9	in thousand units
na 1000 ludności	248,9	420,8	500,6	696,5	per 1000 population
Placówki pocztowe ^b :	299	308	252	262	Post offices ^b :
na 100 tys. ludności	23,0	24,0	20,0	22,3	per 100 thousand population
HANDEL			TRADE		
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					Retail sales (current prices):
w milionach złotych	7382,1	12681,4	12405,6	16961,6	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	5663	9870	9846	14456	per capita in PLN
Sklepy (stan w dniu 31 grudnia)	14581 ^c	11169	10424	10220	Shops (as of 31 December)
Liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia) na 1 sklep	89 ^c	115	121	114	Population (as of 31 December) per shop
FINANSE PUBLICZNE			PUBLIC FINANCE		
Budżety gmin^d					Budgets of gminas^d
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	1207,8	3179,1	3395,7	6451,4	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1109	2939	3199	6516	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	1256,4	3644,2	3325,7	6959,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1153	3369	3133	7029	per capita in PLN
Budżet miasta na prawach powiatu					Budget of city with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	388,8	918,2	1091,1	1679,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1818	4521	5497	9170	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	414,0	982,9	1204,2	1858,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	1936	4840	6067	10147	per capita in PLN
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	556,9	1003,1	1032,6	1878,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	511	927	973	1897	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	558,1	1076,0	1018,5	1849,5	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	512	995	960	1868	per capita in PLN
Budżet województwa					Budget of voivodship
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	189,4	520,8	664,3	1022,1	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	145	405	527	871	per capita in PLN
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	189,0	560,9	689,7	963,7	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	145	437	547	821	per capita in PLN

a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu danego roku. b Dane dotyczą placówek operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego); w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. a Since 2011, including with a temporary permission (for a period of 30 days) issued at the end of the given year. b Data concern offices of the appointed operators (until 2012, the public operator); in 2000, post offices and telecommunication service offices. c Data are not comparable due to a change in 2004 the method of the shop survey. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)**MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2010	2015	2023	SPECIFICATION
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^a INVESTMENTS. FIXED ASSETS^a					
Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące):					Investment outlays ^b (current prices):
w milionach złotych	2750,8	6745,4	5826,0	9570,8	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	2110	5250	4624	8157	per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31 grudnia; bieżące ceny ewidencyjne):					Gross value of fixed assets ^c (as of 31 December; current book-keeping prices):
w milionach złotych	.	65481,4	89249,3	123709,2	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	.	51056	70992	105870	per capita in PLN
RACHUNKI REGIONALNE^{de} REGIONAL ACCOUNTS^{de}					
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					Gross domestic product (current prices):
w milionach złotych	19891	37092	42955	69158	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	15260	28870	34094	60075	per capita ^f in PLN
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni=100	.	102,6	102,7	102,5	Gross domestic product (constant prices) – previous year=100
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					Gross value added (current prices):
w milionach złotych	17655	32597	38105	61696	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	13544	25371	30244	53593	per capita ^f in PLN
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					Gross nominal disposable income in the households sector:
w milionach złotych	15713	26535	30455	50137	in million PLN
na 1 mieszkańca w zł	12055	20653	24172	43552	per capita ^f in PLN
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni=100	.	102,3	104,2	99,0	Gross real disposable income in the households sector – previous year=100
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON^g – stan w dniu 31 grudnia ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER^g – as of 31 December					
Ogółem: w tysiącach	89,1	108,7	110,6	129,2	Total: in thousands
na 10 tys. ludności	684	848	880	1106	per 10 thousand population
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					Legal persons and organisational entities without legal personality:
w tysiącach	16,6	22,1	26,2	30,7	in thousands
2000=100	100,0	132,8	157,6	184,7	2000=100
w tym:					of which:
spółdzielnie	0,6	0,5	0,5	0,6	cooperatives
spółki handlowe	2,6	4,8	6,5	9,0	commercial companies
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,4	0,6	0,6	0,6	of which with foreign capital participation
spółki cywilne	7,4	7,1	7,5	7,7	civil law partnerships
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					Natural persons conducting economic activity:
w tysiącach	72,5	86,7	84,4	98,5	in thousands
2000=100	100,0	119,5	116,4	135,9	2000=100
na 10 tys. ludności	557	676	671	843	per 10 thousand population

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. d W rubryce dla 2023 r. dane dotyczą 2022 r. e Patrz uwagi do działu „Rachunki regionalne”, ust. 15 na str. 206. f Dane na 1 mieszkańca przeliczono według liczby ludności spełniającej kryterium rezydencji zgodne z Rozporządzeniem ESA 2010; patrz uwagi do działu „Rachunki regionalne”, ust. 14, str. 206. g Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Data for 2000 are not comparable due to the amendments in 2002 of The Accounting Act. b By to investment location. c By seat of a local kind-of-activity unit. d In the column for 2023, data concern 2022. e See notes to the chapter “Regional accounts”, item 15 on page 206. f Data calculated for the population meeting the residence criterion according to the ESA 2010 Regulation; see notes to the chapter “Regional accounts”, item 14 on page 206. g Excluding persons tending private farms in agriculture.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w Roczniku – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

W tablicach zawierających informacje w podziale na **miasta i wieś**, przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

2. Dane prezentowane są w układzie **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)** obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, wprowadzonej rozporządzeniem Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. Klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla statystyk regionalnych. Od 1 stycznia 2021 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2019/1755 z dnia 8 sierpnia 2019 r.

Polska podzielona jest na 3 poziomy NUTS:

- NUTS 1 – **makroregiony** (grupujące województwa) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – **regiony** (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – **podregiony** (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

3. Prezentowane dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

4. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

- 2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

- 3) według **sektorów własności**:

- **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określa się głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

6. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

7. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę gru-

General notes

1. Data in the Yearbook, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.

In the tables containing information divided into **urban areas** and **rural areas**, the term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

2. Data are presented in accordance with the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in the countries of the European Union, introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003. Classification was established to enable the collection, compilation and dissemination of harmonised regional statistical data in the European Union. From 1 January 2021 there are changes applied by Commission Regulation (EU) 2019/1755 of 8 August 2019.

Poland is divided into 3 levels NUTS:

- NUTS 1 – **macroregions** (grouping voivodships) – 7 units,
- NUTS 2 – **regions** (voivodships or their parts) – 17 units,
- NUTS 3 – **subregions** (grouping powiats) – 73 units.

3. Presented data, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and unless otherwise indicated, include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

5. Data are presented:

- 1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the Regulation of the Council of Ministers of 24 December 2007.

The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

- 2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

- 3) according to **ownership sectors**:

- **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,
- **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private units), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organisational status of the national economy**.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as according to territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational

powania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń oraz bezrobotnych; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług – PKWiU 2015**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2015, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2016 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. w miejsce PKWiU 2008 obowiązującej do 31 grudnia 2015 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r.
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach na wykresach i na mapach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewoźców osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011–2015,
 - ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) dla lat 2016–2021,
 - ceny stałe 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.) od 2022 r.

12. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

8. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and services) on their own account in order to earn a profit.

9. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Classification of Occupations and Specialisations (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units, paid employees and their wages and salaries as well as the unemployed are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 January 2015 by the Regulation of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014 replacing the classification which was in force until 31 December 2014;
- 2) the **Polish Classification of Goods and Services – PKWiU 2015**, on the basis of which products and goods are grouped, PKWiU 2015 compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 January 2016 by the Regulation of the Council of Ministers of 4 September 2015 replacing the PKWiU 2008 classification which was in force until 31 December 2015;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) of the households sector as well as expenditure on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which types of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 January 2000 by the Regulation of the Council of Ministers of 30 December 1999;
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1 January 2017 by the Regulation of the Council of Ministers of 3 October 2016, replacing the classification which was in force until 31 December 2016.

10. Data at **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditure or the value of products, services, etc. In tables, charts and maps in which prices are not defined, data are expressed at current prices.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade units included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax), as well as other taxes on products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output – average national current prices from the year preceding the surveyed year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011–2015,
 - 2015 constant prices (2015 average current prices) for 2016–2021,
 - 2021 constant prices (2021 average current prices) since 2022.

12. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 czerwca.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r.; dla lat 2010–2019 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.; od 2020 r. (w przypadku wskaźników dynamiki – od 2021 r.) na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When **computing data per capita (per 1000 population, etc.)** as at the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon during a year (e.g. vital statistics, production) – as of 30 June.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated – for the years 2000–2009 on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2002, but for 2000 and 2001 by the administrative division in force as of 31 December 2002; for the years 2010–2019 on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2011, and for 2010 by the administrative division in force as of 31 December 2011; since 2020 (in the case of indices – since 2021) on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2021.

14. Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information was presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of Statistics Poland.

16. Due to data rounding, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the "total" item.

17. Statistical information derived from other sources than Statistics Poland is indicated in the appropriate note.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót	abbreviation	pełna nazwa	full name
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007			
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2			
sekcje		sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja		Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motor-cycles	
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering		Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities	
Obsługa rynku nieruchomości		Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	
Administrowanie i działalność wspierająca		Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	
działy		divisions	
Budowa budynków		Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej		Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	

*
*

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych znajdują się w uwagach do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

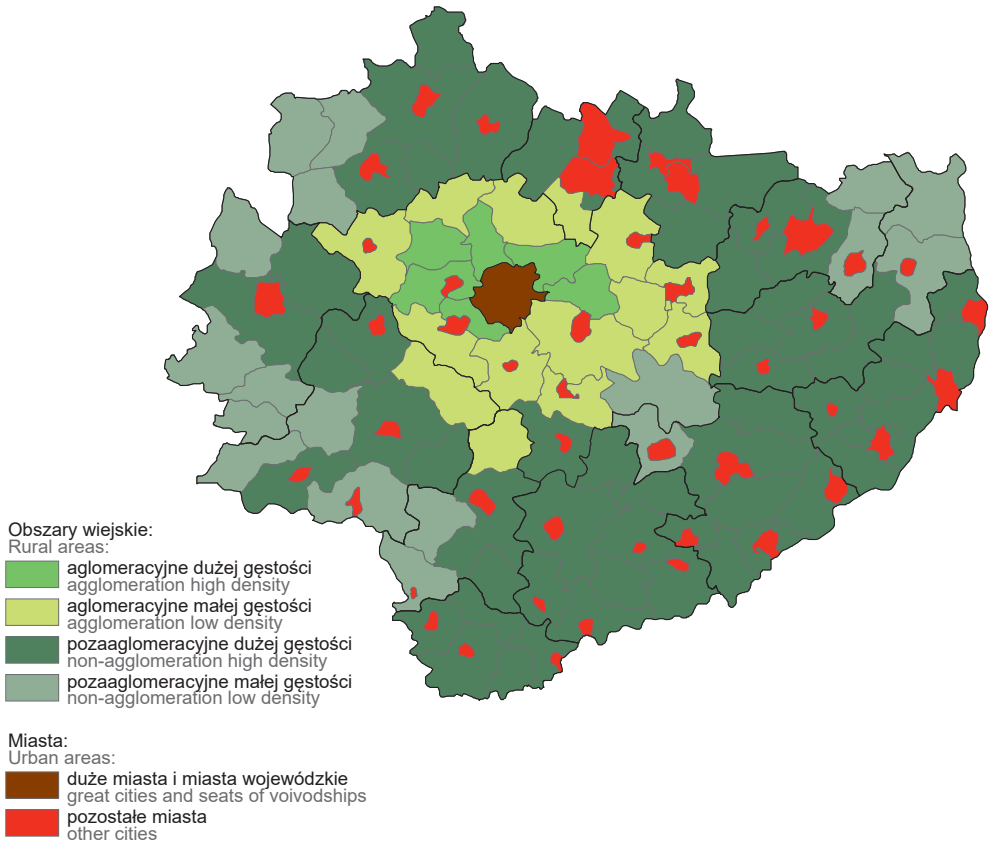
Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publication as well as in the “Statistical Research Methodology” series.

DELIMITACJA OBSZARÓW WIEJSKICH (DOW)

Stan w dniu 1 stycznia 2023 r.

DELIMITATION OF RURAL AREAS

As of 1 January 2023

PODSTAWOWE INFORMACJE

BASIC INFORMATION

Obszary wiejskie według typów zgodnych z DOW Rural areas by types according to the DOW	Obszary wiejskie Rural areas		Ludność Population		Powierzchnia Area	
	liczba jednostek number of units	w % in %	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % in %	w km ² in km ²	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	97	100,0	641987	100,0	10903	100,0
aglomeracyjne dużej gęstości agglomeration areas high density	6	6,2	72956	11,4	467	4,3
aglomeracyjne małej gęstości agglomeration areas low density	14	14,4	120848	18,8	1668	15,3
pozaaglomeracyjne dużej gęstości non-agglomeration areas high density	59	60,8	375886	58,6	6520	59,8
pozaaglomeracyjne małej gęstości non-agglomeration areas low density	18	18,6	72297	11,3	2248	20,6

DELIMITACJA OBSZARÓW WIEJSKICH

1. **Delimitacja Obszarów Wiejskich (DOW)** do celów statystycznych, została opracowana przez Główny Urząd Statystyczny.

2. Celem DOW jest zapewnienie jednolitej prezentacji wyników badań statystycznych statystyki publicznej, dotyczących obszarów wiejskich. Zastosowanie Delimitacji umożliwi szczegółowe prezentowanie danych na temat obszarów wiejskich, z podkreśleniem ich różnorodności.

3. DOW opracowana jest z wykorzystaniem typologii Funkcjonalnych Obszarów Miejskich (FUA; ang. Functional Urban Areas), wprowadzonej Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2391 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 w odniesieniu do typologii terytorialnych (Tercet). FUA obejmują miasta i ich strefy dojazdów do pracy.

Podziału gmin wiejskich (gmin wiejskich oraz obszarów wiejskich w gminach miejsko-wiejskich – symbol rodzaju jednostki TERYT, odpowiednio 2 i 5) dokonano z uwzględnieniem oddziaływania na nie dużych miast.

4. Delimitacja obejmuje: poziom 1., który odnosi się do lokalizacji obszaru względem FUA miast liczących co najmniej 150 tys. lub FUA miast wojewódzkich; poziom 2. odnosi się do wartości gęstości zaludnienia obszarów wiejskich.

Poziom 1.	Poziom 2.
Aglomeracyjne	dużej gęstości
	małej gęstości
Pozaaglomeracyjne	dużej gęstości
	małej gęstości

5. W nowej delimitacji wyróżniono następujące grupy obszarów:

- 1) **aglomeracyjne** – obszary wiejskie znajdujące się w granicach FUA miast wojewódzkich lub w granicach FUA pozostałych miast, liczących co najmniej 150 tysięcy mieszkańców:
 - **aglomeracyjne dużej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia większej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski;
 - **aglomeracyjne małej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów aglomeracyjnych oraz warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od średniej gęstości zaludnienia dla Polski;
- 2) **pozaaglomeracyjne** – obszary wiejskie znajdujące się poza granicami FUA miast wojewódzkich lub poza granicami FUA pozostałych miast liczących co najmniej 150 tysięcy mieszkańców:
 - **pozaaglomeracyjne dużej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia większej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski;
 - **pozaaglomeracyjne małej gęstości** – spełniają jednocześnie warunki dla obszarów pozaaglomeracyjnych i warunek gęstości zaludnienia równej lub mniejszej od 1/3 gęstości zaludnienia dla Polski.

6. Do grupy miast powyżej 150 tys. mieszkańców zakwalifikowano 25 ośrodków. Średnia gęstość zaludnienia w 2023 r. (Bank Danych Lokalnych GUS) wynosiła 120 osób/km², a próg 1/3 średniej gęstości zaludnienia przyjęto na poziomie 40 osób/km².

7. W bieżącej edycji Rocznika przedstawiono wybrane zagadnienia według Delimitacji Obszarów Wiejskich. W pracach rozwojowych przewidziana jest prezentacja zjawisk w ww. układzie w systemach, bazach oraz opracowaniach i analizach statystycznych.

DELIMITATION OF RURAL AREAS

1. **The Delimitation of Rural Areas (DOW)** for statistical purposes was developed by the Central Statistical Office.

2. The purpose of the DOW is to ensure a consistent presentation of the results of statistical surveys on rural areas. The use of the DOW will enable detailed presentation of data on rural areas, emphasising their diversity.

3. The DOW is developed using the typology of Functional Urban Areas (FUA), introduced by Regulation (EU) 2017/2391 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2017 amending Regulation (EC) No 1059/2003 as regards territorial typologies (Tercet). The FUA include cities and their commuting zones.

The delimitation of rural gminas (rural gminas and rural areas in urban-rural gminas – symbol of the type unit TERYT, 2 and 5 respectively) have been taking into account the impact of large cities.

4. The delimitation includes: level 1. which refers to the location of the area in relation to the FUA of cities of at least 150,000 persons or the FUA of seats of voivodships; level 2. which refers to the value of the population density of rural areas.

level 2.	level 2.
Agglomeration areas	High density
	Low density
Non-agglomeration areas	High density
	Low density

5. The new delimitation distinguishes the following groups of areas:

- 1) **agglomeration** – rural areas located within the FUA of seats of voivodships or within the FUA of other cities with at least 150,000 persons:
 - **agglomeration high density** – meet both criteria: they are in agglomeration areas and has population density higher than the average population density for Poland;
 - **agglomeration low density** – they are in agglomeration areas and has population density equal to or lower than the average population density for Poland;
- 2) **non-agglomeration** – rural areas located outside the FUA of voivodship cities or outside the FUA of other cities with at least 150,000 persons:
 - **non-agglomeration high density** – they are located outside of the FUA, and have population density higher than 1/3 of the population density for Poland;
 - **non-agglomeration low density** – they are located outside of the FUA, and have population density equal to or lower than 1/3 of the population density for Poland.
6. The group of cities with more than 150,000 persons includes 25 cities. Average population density in 2023 (Statistics Poland Local Data Bank; BDL) was 120 persons/km² and the 1/3 threshold of the average population density was assumed at 40 persons/km².
7. The current edition of the Yearbook presents selected issues according to the Delimitation of Rural Areas (DOW). In the development work it is planned to present the phenomena in the above mentioned arrangement in systems, databases and statistical studies and analyses.

Uwagi do działów

Warunki naturalne i ochrona środowiska

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów i budynków wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków.

2. **Zużycie wody** obejmuje ilość wody zużytej na potrzeby gospodarki narodowej i ludności, pochodzącej z ujęć własnych bądź z sieci wodociągowej lub zakupionej od innych jednostek.

3. Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

4. Informacje o **emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza** dotyczą zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza, ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarce korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku, z hał produkcyjnych itp.).

5. **Ochrona przyrody** polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

6. **Odpady** oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do pozbycia się których jest obowiązany Dane o odpadach od 2013 r. są opracowywane w oparciu o ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** oraz ich **efektach rzeczowych** prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r.

Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska oraz Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Samorząd terytorialny

1. Z dniem 1 stycznia 1999 r. na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

Notes to chapters

Environment and environmental protection

1. Information regarding **geodesic status and directions of voivodship land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register introduced by the Regulation of the Minister of Development, Labour and Technology of 27 July 2021 on registration of land and buildings.

2. **Water consumption** consists of the amount of water used for the needs of national economy and population, coming from either own intakes or a water supply network or purchased from other entities.

3. **Wastewater requiring treatment** is defined as water discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters or into the ground or into a sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), from other entities and households.

4. Information regarding **emission and reduction of air pollutants** concerns plants of significant nuisance to air quality established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the Regulation of the Council of Ministers of 13 January 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it.

Data regarding particulate and gas emission include organised emission (from technological and heating facilities) and non-organised emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls, etc.).

5. **Nature protection** consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Act of 16 April 2004 on Nature Protection.

6. **Waste** means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste since 2013 have been compiled on the basis of the Act of 14 December 2012 on Waste.

7. Data on **municipal waste** concern waste generated by households (excluding end-of-life vehicles) as well as non-hazardous waste from other producers that, due to their nature or composition, are similar to the waste generated in households.

8. Data regarding **outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection in environmental and water management** are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers of 2 March 1999.

This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

Local government

1. On 1 January 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country Act of 24 July 1998 on the introduction of the basic three-tier territorial division of the state was introduced, the units of which are: gminas, powiats and voivodships.

A gmina is a basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary units in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organisation and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów.

3. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą przeciętnego zatrudnienia i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w administracji państwowej i samorządzie terytorialnym oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - a) instytucje naczelne i centralne (np. kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - b) terenowe organy administracji rządowej niezespołonej (np. izby administracji skarbowej, urzędy skarbowe i celno-skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej – urzędy wojewódzkie oraz jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutycznej, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
 - 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
 - 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).
4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

Wymiar sprawiedliwości

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych podano według klasyfikacji Kodeksu karnego, obowiązującego od 1 września 1998 r. (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.), Kodeksu karnego skarbowego, obowiązującego od 17 października 1999 r. (ustawa z dnia 10 września 1999 r.) lub innych ustaw szczególnych.

Artykuły Kodeksu karnego dotyczące rodzajów przestępstw wymienionych w tablicy 1 (15) na str. 27:

- przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162,
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180,
- przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196,
- przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205,
- przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211,
- przeciwko czci i netykalności cielesnej – art. 212–217,
- przeciwko mieniu – art. 278–295,
- przeciwko wiarygodności dokumentów – kradzież lub prywatyzowanie dokumentu tożsamości – art. 275 § 1.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym – jest to zbrodnia lub występki ścigany

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 5 years, starting from the day of election.

3. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the "Public administration and economic and social policy" group in the "Public administration and defence; compulsory social security" section.

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - a) principle and central institutions (e.g. chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - b) territorial organs of non-combined government administration (e.g. revenue administration, tax and tax control offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit, and until 2010, auxiliary units of budgetary units);
- 2) territorial organs of combined government administration – voivodship offices and auxiliary service units (e.g. inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);
- 3) some state agencies (e.g. Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development, and since 2009, Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary units of state administration with regional units.

Local government administration comprises:

- 1) gminas and cities with powiat status:
 - a) gmina offices and auxiliary service units (e.g. municipal service entities, and since 2009, public road boards),
 - b) offices of cities with powiat status and auxiliary service units (e.g. geodetic and cartographic documentation centres, and since 2009, public road boards);
 - 2) powiats, i.e. powiat starost offices and auxiliary service units (e.g. labour offices, public road boards);
 - 3) voivodships, i.e. marshals' offices and voivodship local government organisational units (e.g. labour offices, drainage and water facility boards, and since 2009, public road boards).
4. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in foreign entities.

Justice

1. Data concerning crimes ascertained are given according to the classification of the Criminal Code, in force since 1 September 1998 (the Act of 6 June 1997), the Fiscal Penal Code, in force since 17 October 1999 (the Act of 10 September 1999), or other specific acts.

Articles of the Criminal Code on the types of crimes listed in the table 1 (15) on page 27:

- against life and health – Art. 148–162,
- against public safety and safety in transport – Art. 163–180,
- against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196,
- against sexual freedom and morals – Art. 197–205,
- against the family and guardianship – Art. 206–211,
- against good name and personal integrity – Art. 212–217,
- against property – Art. 278–295,
- against the reliability of documents – theft or appropriation of identification – Art. 275 § 1.

2. **Crime ascertained** is an event that after the completion of preparatory proceedings was confirmed that it is a crime. Under the Criminal Code crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, under the Fiscal Penal Code – it is a fiscal offence.

z oskarżenia publicznego lub prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

Dane o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pobrano z Krajowego Systemu Informacyjnego Policji.

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

5. Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończonych w latach poprzednich.

6. Do dnia 31 sierpnia 2022 r. tryb postępowania wobec **nieletnich** przed sądem wynikał z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu wobec nieletnich. Od 2014 r. sąd prowadził postępowanie i orzekał w sprawach, w których zachodziło podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

Z dniem 1 września 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich. Ustawa reguluje:

- postępowanie w sprawach o demoralizację wobec osób, które ukończyły 10 lat i nie są pełnoletnie, oraz w sprawach o czyny karalne wobec osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
- wykonywanie środków wychowawczych, środka leczniczego lub środka poprawczego – wobec osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat.

Ludność

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- a) bilansów stanu i struktury ludności zamieszkałej na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego,
- b) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały i czasowy, (od 2006 r. źródłem danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności),
- c) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach,
- d) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach i separacjach.

2. Przez ludność w **wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **nie-mobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w **wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w **wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w **wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

4. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

Data on crimes ascertained since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the current methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

A crime ascertained in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found, is a **detected crime**.

Data on crimes ascertained and rates of detectability of delinquents in crimes ascertained comes from the National Police Information System.

3. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of crimes detected in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organisational structure of common courts.

5. Resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous years.

6. Until 31 August 2022, court proceedings towards **juveniles** was governed by Act of 26 October 1982 on Proceedings Involving Juveniles. Since 2014, the court conducted the proceedings and adjudged cases in which there was a suspicion of demoralisation or committing of punishable act by a juvenile.

On 1 September 2022, the Act of 9 June 2022 on the Support and Social Rehabilitation of Juveniles entered into force. The Act regulates:

- proceedings in cases of demoralisation towards persons who are over 10 years of age and are not adults and in cases of criminal acts against persons who committed such an act after the age of 13 but before the age of 17,
- implementation of educational measures, therapeutic measure or correctional measure – towards persons against whom these measures were imposed, but no longer than until such persons are 21 years old.

Population

1. Chapter tables were compiled on the basis of:

- a) the balances of the size and structure of the population in a gmina. Population balances are compiled for intercensal periods based on the last census,
- b) the registers of the Ministry of Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent and temporary residence, (since 2006 the source of these data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register),
- c) documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths,
- d) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. The **working age population** refers to males aged 18–64 and females aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age** population is defined as the **pre-working age** population, i.e. up to the age of 17 and the **post-working age** population, i.e. 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- małżeństwa – według miejsca zamieszkania męża przed ślubem;
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zamieszkania matki noworodka;
- zgony – według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

5. Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie;
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotnością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności);
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

6. Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku. Informacje o urodzeniach i zgonach prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Prognoza ludności do 2060 r. została opracowana w 2023 r. na podstawie stanu i struktury ludności z dnia 31 grudnia 2022 r. oraz założeń dotyczących tendencji zmian w płodności, umieralności i migracjach zagranicznych na pobyt stały.

8. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

9. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

10. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage;
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

5. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e. assuming that age specific fertility rates for this period are constant;
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman assuming that a woman during her reproductive age will give birth with an intensity which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates);
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

6. Natural increase of the population is the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. Population projection until 2060 was calculated in 2023 on the basis of population number and structure as of 31 December 2022 as well as assumptions on fertility, mortality and international migration for permanent residence.

8. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of persons for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), except for urban-rural gminas, for which the division into urban and rural areas has been kept.

9. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

10. Rates concerning vital statistics and migration of the population, broken down by territorial division, were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 June.

Rynek pracy

Aktywność ekonomiczna ludności na podstawie BAEL

1. Dane na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) obejmują osoby w wieku 15–89 lat i odnoszą się do ludności przebywającej lub zamierzającej przebywać na terenie kraju co najmniej 12 miesięcy, zamieszkałej w prywatnych gospodarstwach domowych; badanie nie obejmuje osób bezdomnych oraz nieobecnych w gospodarstwie domowym 12 miesięcy i więcej. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności i opracowane na podstawie NSP 2021. W związku z wdrożeniem w badaniu zmian metodologicznych, dane BAEL od 1 kwartału 2021 r. nie mogą być porównywane z poprzednimi okresami (z wyjątkiem danych przeliczonych).

Od 2023 r. do uogólniania wyników BAEL na populację generalną zastosowano dane o ludności rezydującej w Polsce pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników

Labour market

Economic activity of population on the LFS basis

1. Data based on the Labour Force Survey (LFS) concern persons aged 15–89 years, staying or intending to stay in Poland for at least 12 months, who are members of private households in the dwellings selected on a random basis. Homeless persons and those absent from households for 12 months and longer are excluded from the survey. The survey is conducted using the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is observed for each week during the whole quarter. The LFS results have been generalised on the basis of population balances compiled using the results of the Population and Housing Census 2021. Due to the implementation of methodological changes in the survey, the LFS data from the first quarter of 2021 cannot be compared with the previous periods (with the exception of recalculated data).

Since 2023 data on the resident population of Poland from the balances developed based on the results of the National Popu-

Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Prezentowane dane za lata 2019, 2020 i 2022 zostały przeliczone zgodnie z nową podstawą uogólniania wyników, w związku z czym różnią się od prezentowanych we wcześniejszych edycjach rocznika.

2. Do aktywnych zawodowo zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia:
 - a) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - b) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
 - z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
 - z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.
- 2) za bezrobotne uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
 - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według powyższej definicji),
 - aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badania), aby znaleźć pracę,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

3. Ludność bierna zawodowo, tzn. pozostająca poza siłą roboczą, to wszystkie osoby w wieku 15–89 lat, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

Podstawowe wskaźniki określające aktywność ekonomiczną ludności

1. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

2. Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w ogólnej liczbie ludności.

3. Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo.

Inna jest natomiast kategoria i grupa wieku ludności uwzględniana przy wyliczaniu ww. wskaźników na podstawie NSP 2021 i BAEL.

Ponadto przy wyliczaniu wskaźników, w mianowniku nie uwzględniono osób o niestalonej aktywności ekonomicznej.

Pracujący

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Dane zawarte w tabl. 2(38) od 2022 r. dotyczą również jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

2. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** prezentowane w tabl. 2(38) wyszacowano na podstawie: w 2015 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w 2020 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Od

lation and Housing Census 2021 have been applied for generalising the LFS results to the total population. The presented data for 2019, 2020 and 2022 were recalculated in line with the new generalisation basis, therefore they differ from those presented in previous editions of the yearbook.

2. The economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **the employed persons** are all persons aged 15–89 who during the reference week:
 - a) performed, for at least 1 hour, any work generating pay or income, i.e. were employed in a public company/ institution or by a private employer, worked on their own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture, assisted (without pay) in work on a family agricultural farm or in conducting family economic activity outside agriculture,
 - b) had work but did not perform it:
 - due to sickness, vacation, parenthood related work leave (maternity leave, childcare leave, paternity leave or parental leave), working time arrangement (work system or compensation for overtime hours), training related to the performed work,
 - due to a seasonal nature of work if they continue to regularly perform tasks and duties for the job or business off-season (excluding fulfilment of legal or administrative obligations),
 - for other reasons if the break in employment did not exceed 3 months.
- 2) **the unemployed** are persons aged 15–74 who simultaneously fulfilled three conditions:
 - were not employed during the reference week (as defined above),
 - were actively looking for work, i.e. had carried out activities in the four-week period ending with the reference week to seek paid employment,
 - were available to take up work within two weeks from the end of the reference week.

Unemployed persons also include those who were not seeking work because they had already found a job and were waiting to start it within a period of no more than 3 months, and were ready to take up the job.

3. The economically inactive persons, i.e. outside the labour force, are all persons aged 15–89 years who were not classified as employed or unemployed.

Basic indicators defining economic activity of population

1. Activity rate was calculated as the share of economically active persons in population.

2. Employment rate was calculated as the share of employed persons in population.

3. Unemployment rate was calculated as the share of unemployed persons in the economically active population.

When computing the above-mentioned indicators on the basis of the National Population and Housing Census 2021 and LFS, a different category and age groups of the population were applied.

Moreover, when computing the indicators, persons whose economic activity was unknown were not included in the denominator.

Employment

1. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data in table 2(38) since 2022 concern budgetary entities conducting activity in the scope of national defence and public safety.

2. Data concerning **employment in private farms in agriculture**, presented in the table 2(38) were estimated based on: in 2015 – Agricultural Census 2010, in 2020 – Agricultural Census 2020. Since 2022, data have been presented based on administrative data sources. However, data on average employment

2022 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych. Natomiast dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie prezentowane w tabl. 4(40) wyznaczono na podstawie: w 2015 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w 2020 r. i 2022 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Według PSR 2020 badanie pracujących w rolnictwie indywidualnym odbywa się na innej zbiorowości gospodarstw indywidualnych niż w PSR 2010, tj. do gospodarstw rolnych nie są zaliczane jednostki o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych i jednocześnie niespełniające odpowiednich progów dla prowadzenia działalności rolniczej.

3. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** dotyczą pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

4. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczy pełnozatrudnionych.

5. Źródłem informacji o wolnych miejscach pracy jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). **Wolne miejsca** pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobotnie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. określone są jako bezrobotne.

Z dniem 12 marca 2022 r. (z mocą obowiązującą od 24 lutego 2022 r.) weszła w życie ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, która umożliwia rejestrację w powiatowych urzędach pracy obywatelom Ukrainy w wieku 18 lat i więcej, jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły oraz uczącą się w branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej, prowadzącej kształcenie w formie stacjonarnej lub zaocznej) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów zapisanymi w ustawie.

in private farms in agriculture presented in the table 4(40) were estimated on the basis of: in 2015 – Agricultural Census 2010, in 2020 and 2022 – Agricultural Census 2020. According to Agricultural Census 2020, the survey on employment in private agricultural holdings covers a different group of private farms than in Agricultural Census 2010, i.e. excluding the units with an area of less than 1 ha of agricultural land which do not meet the appropriate thresholds for conducting agricultural activity.

3. Data on **average paid employment** concern full-time employees (including seasonal and occasional workers) and part-time employees converted into full-time equivalents employees.

4. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (including seasonal and occasional workers). These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons, as one person may change work several times during a year.

Hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care (parental) leaves (or the number of terminations less the number of persons granted childcare leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 December from the year preceding the survey year.

Data regarding **school graduates taking up first job** concern full-time paid employees.

5. The labour demand survey (the Z-05 report) is the source of **information on job vacancies**. **Job vacancies** are positions or jobs unoccupied due to a labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- positions are jobs were actually unoccupied on the survey day,
- the employer made efforts to find people willing to take up the job,
- in the case of finding adequate candidates, the employer would be ready to hire them immediately.

Newly created jobs are the jobs created as a result of organisational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in newly established units.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Act of 20 April 2004 on Employment Promotion and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 are classified as unemployed.

The Act on Assistance to Ukrainian Citizens in Connection with an Armed Conflict in the Territory of Ukraine, which entered into force on 12 March 2022 (retroactive to 24 February 2022), allows the Ukrainian citizens aged 18 and over to register with Powiat Labour Offices as unemployed persons or jobseekers.

Unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed or performing any other kind of paid work, who is capable of work and available for full-time employment (or in the case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than half of the working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking external examination within the scope of this school programme, attending a stage II sectoral vocational school and post-secondary school educating on a full-time or part-time basis) or higher education institutions in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in the powiat labour office appropriate for his/her permanent or temporary residence, seeking employment or any other paid work, with additional provisions concerning the sources of income included in the Act.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

W obliczeniach stopy bezrobocia uwzględniono pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (jako składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie: w 2015 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w 2020 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Od 2022 r. dane prezentowane są na podstawie administracyjnych źródeł danych.

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku przy pracy”.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, z tytułu których przyznano w danym roku jednorazowe odszkodowania.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**.

3. **Za wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

4. **Za ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, takie jak: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności rozrodczej lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, całkowita lub częściowa niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale, istotne zespłeczenie lub zniekształcenie ciała.

5. **Za śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć w okresie nieprzekraczającym 6 miesięcy od dnia wypadku.

6. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** opracowano na podstawie rocznego sprawozdania o warunkach pracy realizowanego metodą reprezentacyjną, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach lokalnych o liczbie pracujących wynoszącej 10 osób i więcej, zaliczanych do wybranych sekcji PKD (bardziej szczegółowe informacje dostępne w publikacji „Warunki pracy w 2023 r.”);
- 2) dane dotyczą zatrudnionych w warunkach zagrożenia: związanego ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły, hałas, drgania mechaniczne (wibracje), mikroklimat itp.), zwią-

2. Registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The unemployment rate is given including persons employed on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated based on: in 2015 – Agricultural Census 2010, in 2020 – Agricultural Census 2020. Since 2022, data have been presented based on administrative data sources.

Working conditions

1. Information on **accidents at work** includes accidents at work, as well as accidents considered equivalent to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information on accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of the national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from the “Statistical report of an accident at work”.

Accidents at work on private farms in agriculture were compiled on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to the accidents in respect of which one-off compensations were granted in a given year.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

2. Data according to sections and divisions of the NACE Rev. 2 were compiled using the local kind-of-activity unit method.

3. **Accident at work** is understood as a sudden incident caused by external reason, leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or the superiors’ instructions by the employee and activities on behalf of the employer even without instructions,
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the employer’s premises and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is considered equivalent to an accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the Act on social insurance against accidents at work and occupational diseases, if the employee had such an accident:

- during a business trip,
- during training within the scope of the national self-defence,
- when performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer’s.

4. **Serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems, which disrupts primary bodily functions or results in an incurable or life-threatening disease, permanent mental illness, a permanent, total or partial incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

5. **Fatal accident at work** is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident within 6 months of the accident.

6. Information regarding **persons exposed to risk factors at work** is compiled on the basis of the annual report on working conditions, conducted using a sampling method, wherein:

- 1) data concern persons employed in local units employing 10 persons and more, included in the selected PKD sections (more detailed information available in the publication “Working conditions in 2023”);
- 2) data concern employed persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, dusts, noise, vibrations), microclimates, etc.), strenuous work (awkward pos-

- zanego z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 grudnia z roku badanego.

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przeście platne, urlopy, choroby), świadczenia deputowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- tures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery;
- 3) the number of persons employed on the basis of an employment contract as of 31 December of the surveyed year was used to calculate the ratio per 1000 employees in units covered by the survey.

Wages and salaries. Social benefits

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments and the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere units, impersonal wages and salaries, commission-based agency remuneration, fees.

Personal wages and salaries include, among others: basic wages and salaries, bonuses and awards, allowance (e.g. for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), overtime pays, wages and salaries for time off (paid lay-offs, leave, illness) and in-kind benefits and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices who concluded an employment contract with an employer for the purpose of job vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere units,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with an employment contract, e.g. to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data on wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including personal income tax advances and with compulsory social insurance contributions (retirement and other pensions, sickness insurance) paid by the insured person.

Social benefits

1. Information on **retirement and other pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits paid under non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (under targeted grant as well as since 2007, also from the separate division of the state budget expenditures) as well as, in the period from 1 January 2009 to 30 June 2014 from the sources gathered in the open pension funds (OFE).

Information on **retirement and other pension benefits of farmers** concerns benefits paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the sources of the Pension Fund and the state budget (as a part of targeted grant as well as, since 2007, also from the separate division of the state budget expenditures) and from funds paid under non-agricultural social security system, in the case when farmers are entitled to receive benefits from those systems simultaneously.

2. The following persons (including members of their families) are authorised to receive retirement and other pensions, among others:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (do 28 czerwca 2002 r. Urzędu Ochrony Państwa), Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa (do 31 stycznia 2018 r. Biura Ochrony Rządu), Państwowej Straży Pożarnej;
- 9) funkcjonariusze służby więziennej;
- 10) rolnicy indywidualni;
- 11) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatan ci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

6. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

8. Świadczenie wychowawcze od 1 kwietnia 2016 r. przysługuje osobom uprawnionym na mocy ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę; również od tej daty nie są gromadzone informacje o liczbie rodzin pobierających to świadczenie.

Od 1 czerwca 2022 r. świadczenie wychowawcze otrzymują dzieci w pieczy zastępczej (do 31 maja 2022 r. były to dodatki w kwocie odpowiadającej wysokości świadczenia wychowawczego).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

Gospodarstwa domowe. Mieszkania

Budżety gospodarstw domowych

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie budżetów gospodarstw domowych. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim również biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2021 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Z tego względu dane za 2022 r.

- 3) members of agricultural producers' cooperatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreement or of order agreement;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) public safety functionaries, i.e.: the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency (until 28 June 2002 the Office of State Protection), the Central Anti-Corruption Bureau, the Polish Border Guard, the State Protection Service (until 31 January 2018 the Government Protection Bureau), the State Fire Service;
- 9) penitentiary staff functionaries;
- 10) farmers;
- 11) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.

3. Retirement and other pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pensions;
- 2) disability pensions;
- 3) survivors pensions.

4. Retirement and other pension benefits do not provide for the payments of retirement and other pension arising out of international agreements.

5. Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

6. Data regarding the average monthly retirement and other pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data concerning average retirement and other pension benefits are presented in **gross terms**, i.e. including advances for personal income tax.

8. Since 1 April 2016 the child-raising benefit has been granted to persons authorised on the basis of the Act of 11 February 2016 on State Aid in Raising Children. Since 1 July 2019 the child-raising benefit has been granted to every child up to 18 years of age, regardless of family income; also since then the information on the number of families receiving the benefit is not collected.

From 1 June 2022, foster care children receive child-raising benefit (to 31 May 2022, these were supplements in the amount equal to child-raising benefit).

The benefit is financed from the state budget.

Households. Dwellings

Household budgets

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e. the level and structure of available income, expenditures, consumption, equipment of households with durable goods as well as risk of poverty, is the representative household budget survey. The survey covers all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004, the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language have also participated in the survey.

Survey results are based on declarations of participating in the household budget survey. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2021 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the National Population and Housing Census 2021. Therefore, data for 2022 differ from those previously published. **Data for years 2021-**

różnią się od wcześniej publikowanych. **Dane za lata 2021-2023 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata wcześniejsze.**

2. Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące poszczególne społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

3. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie) bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

4. **Wydatki** obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z przyjętą w badaniu budżetów gospodarstw domowych od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), włączając wydatki na ubezpieczenia na życie w pozycji „pozostałe wydatki na towary i usługi” oraz wydatki na usługi internetowe w pozycji „łączność”.

Mieszkania. Infrastruktura komunalna

1. **Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

2. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2010–2019 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2011, od 2020 r. – wyniki spisu 2021), przyjmując za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie:

- 1) wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 marca 2011 i 2021 r.;
- 2) bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 grudnia, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Dane o **mieszkaniach, których budowę rozpoczęto** dotyczą mieszkań: w nowych budynkach, mieszkalnych i niemieskalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieskalnych.

4. **Informacje o mieszkaniach oraz powierzchni użytkowej mieszkań oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieskalnych.

5. W związku ze **zmianą metodologiczną**, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z prze-

2023 are not fully comparable with those for preceding years.

2. The survey covered all households within randomly selected dwellings representing individual socio-economic groups of the population, i.e. households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement or other pension).

3. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e. consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to compulsory social security (retirement, other pensions and sickness) paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Disposable income is the available income less other expenditures. Disposable income is allocated to purchasing consumer goods and services and savings increase.

4. **Expenditures** include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the nomenclature adopted in household budget survey since 2013 on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), including expenditures on life insurance in “miscellaneous goods and services” item and expenditures on Internet services under “communication” item.

Dwellings. Municipal infrastructure

1. **Information on dwelling stocks and dwellings** completed concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but inhabited for various reasons (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

2. **Balances of dwelling stocks** are estimated for intercensal periods based on the last national census results (for the years 2010–2019 the basis constituted the results of 2011 census, since 2020 – the results of 2021 census), assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases in dwelling stocks.

Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of:

- 1) the final results of the National Population and Housing Census as of 31 March 2011 and 2021;
- 2) the balance of dwelling stocks, as of 31 December, in each administrative division.

3. Data on **dwellings in which construction has begun** concern dwellings: in new residential and in non-residential buildings, created as a result of enlarging buildings (the enlarged part) and adapting non-residential spaces.

4. **Information on dwellings and useful floor area of dwellings** completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged part), as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

5. Due to **methodological change**, since 2018, data regarding effects of “private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on **dwellings and useful floor area** are

znaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o **mieszkaniami oraz powierzchni użytkowej** przeliczono zgodnie z nowo obowiązującą metodologią. Dane o **mieszkaniami, których budowę rozpoczęto**, ze względu na **brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz** zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla 2015 zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

6. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

7. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

8. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

9. **Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

10. Informacje o **energii cieplnej** dotyczą budynków mieszkalnych oraz urzędów i instytucji.

Edukacja i wychowanie

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe, ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Po reformie edukacji od 1 września 2017 r. funkcjonują 8-letnie szkoły podstawowe, 4-letnie licea ogólnokształcące, 5-letnie technika, 3-letnie branżowe szkoły I stopnia oraz 2-letnie branżowe szkoły II stopnia.

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
 - a) podstawowe,
 - b) ponadpodstawowe, w tym policealne;
- 3) uczelnie.

3. **Uczelnie** realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujących w filiach polskich uczelni za granicą);
- 2) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w filiach polskich uczelni za granicą).

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami.

4. Dane o **nauczycielach**, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. **Studia podyplomowe** – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona w uczelniach lub instytucjach, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

6. **Studia doktoranckie** (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni lub insty-

recalculated according to the new methodology. Data on **dwelling in which construction has begun**, due to the impossibility of recalculating data back, according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for the 2015 are presented according to methodology valid until 2017.

6. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e. according to the purpose of the installation regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data on municipal installations concern operative installations.

7. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e. conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining runoff.

8. Data regarding the **users of water supply and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system. Data regarding the population connected to the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

9. **Consumption of electricity and gas from gas supply system** in households is established on the basis of an advance of payment system.

10. Information on **heating energy** concern residential buildings, public authorities and institutions.

Education

1. The education system in Poland operates according to the Act of 14 December 2016, Law on School Education, the Act of 7 September 1991 on the Education System, and the Act of 20 July 2018, Law on Higher Education and Science. Following the education reform of 1 September 2017, the education system comprises 8-year primary schools, 4-year general secondary schools, 5-year technical secondary schools, 3-year stage I sectoral vocational schools, and 2-year stage II sectoral vocational schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children and youth and for adults:
 - a) primary schools,
 - b) post-primary schools, of which post-secondary schools;
- 3) higher education institutions.

3. **Higher education institutions** offer full-time and part-time study programmes. Data on higher education institutions:

- 1) include foreigners studying in Poland (including students at branch campuses of Polish higher education institutions operating abroad);
- 2) do not include Poles studying abroad (except persons at branch campuses of Polish higher education institutions operating abroad).

Data on students and graduates are presented according to the seats of higher education institutions, including their branches.

4. Data regarding **teachers**, excluding academic teachers, concern teachers (including religion teachers) employed to implement compulsory educational programmes, i.e. excluding school daycare teachers and librarians solely engaged in extra-curricular activities, etc.

Data on teachers concern both full-time and part-time employees, expressed in full-time equivalents.

5. **Non-degree postgraduate programmes** – a level of education open to holders of a minimum first-cycle qualification, offered by higher education institutions or institutes, leading to the award of postgraduate qualifications.

tut, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

7. Szkoła doktorska – zorganizowana forma kształcenia doktorantów, prowadzona przez uprawnione uczelnie i instytuty w co najmniej 2 dyscyplinach, funkcjonująca od roku akademickiego 2019/20. Kształcenie przygotowuje do uzyskania stopnia doktora i kończy się złożeniem rozprawy doktorskiej.

8. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
 - 2) uczelni – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada), studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą osób, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.
- 9.** Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Informacje o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Od 2019 r. dane dotyczące lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych i od 2022 r. dane dotyczące fizjoterapeutów opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych oraz fizjoterapeutów),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych,
- praktyk fizjoterapeutów.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy. W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika, które oparte były o metodę sprawozdawczości.

Dane dotyczące farmaceutów i diagnostów laboratoryjnych opracowywane są na podstawie sprawozdawczości. Dane prezentowane są według głównego miejsca pracy. Dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze przekraczającym pełny etat oraz niepełnozatrudnione w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych: lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych, fizjoterapeutów, farmaceutów oraz diagnostów laboratoryjnych.

3. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia lub posiadających tytuł specjalisty

6. Doctoral studies (third-cycle programmes), conducted by an authorised organisational unit of a higher education institution or institute, open to holders of a second-cycle qualification and leading upon successful completion to the award of a third-cycle qualification.

7. Doctoral school – an organised form of doctoral education, provided by authorised higher education institutions and institutes in at least two disciplines, in operation since the 2019/20 academic year. The education prepares students for the doctoral degree and ends upon submitting the doctoral dissertation.

8. Data regarding:

- 1) pre-primary education and schools (excluding higher education institutions) are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31 December (until the 2017/18 academic year – as of 30 November), with students counted as many times as many courses they are enrolled in; data on graduates concern persons who obtained higher education diplomas between 1 January and 31 December 2023.

9. The presented information, except for the data on higher education institutions, has been compiled based on the Educational Information System administered by the minister responsible for school education. Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions – excluding data on some higher schools run by churches and other religious associations – have been compiled based on POL-on, the Integrated System of Information on Science and Higher Education, administered by the minister responsible for higher education and science.

Health care and social welfare

1. Data concerning health care, unless otherwise indicated, include data on health care units subordinate to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and until 2011, the Internal Security Agency.

2. Information on **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices, pharmacies and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Since 2019, data on doctors, dentists, nurses and midwives and since 2022, data on physiotherapists have been compiled based on administrative sources, including registers:

- of licensed to practice (doctors and dentists, nurses and midwives as well as physiotherapists),
- of Social Insurance Institution contribution payers,
- of entities performing medical activity,
- of doctors' practices,
- of nurses and midwives practices,
- of physiotherapists' practices.

Data concern persons working directly with a patient, regardless of the primary workplace. Due to the transition to a new source, the data are incomparable with those published in the previous editions of the Yearbook, which were based on the reporting method.

Data on pharmacists and laboratory diagnosticians have been compiled based on reports. Data are presented according to the primary workplace. They concern persons working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund.

Data include full-time, over-time as well as part-time employed persons in relation to working time specified by regulations for a given type of work, provided that this work is their primary occupation, including trainees.

Data on **persons entitled to practise medical profession** are provided based on the central registries of persons entitled to practise medical profession maintained by the supreme councils of the following professional self-governments: doctors and dentists, nurses and midwives, physiotherapists, pharmacists and laboratory diagnosticians.

3. Data on **medical specialists** and dental specialists concern doctors with grade II specialisation or with specialists title in proper medicine domains in accordance with the Regulation of the Minister of Health of 29 March 2019 on medical and dental specialties.

w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów.

4. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Rodzaje oddziałów w szpitalach ogólnych (tabl. 3 (75)) opracowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2012 r.

Dane o łóżkach na oddziałach:

- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiocirurgię, urologię oraz oddziały wieloprofilowe zabiegowe;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych.

6. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska albo poza uzdrowiskiem sanatoria znajdujące się w urzędzonym podziemnym wyrobisku górniczym wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

7. Jednostkami systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego są:

- szpitalne oddziały ratunkowe;
- zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, z którymi zawarto umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Z systemem współpracują centra urazowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielenia świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego.

8. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to placówki, które prowadzą obrót detaliczny produktami leczniczymi, głównie na prosa.

9. Dane o zachorowaniach prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w województwie.

10. Dane o opiece nad dziećmi do lat 3 prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r., na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego albo sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

11. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej.

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówkę wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

12. Dane o placówkach i świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Kultura. Turystyka. Sport

Kultura

1. Dane dotyczące bibliotek oparte są na sprawozdawczości rocznej. Kategoria biblioteki obejmuje działalność bibliotek publicznych oraz ich filii.

2. Do księgozbioru bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnicy (użytkownicy aktywnie wypożyczający) to użytkownicy zarejestrowani, którzy wypożyczyli na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

3. Informacje o teatrach i instytucjach muzycznych oraz

4. Consultations provided by doctors and dentists in the scope of out-patient health care are presented together with preventive examinations also with consultations provided in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Types of wards in general hospitals (table 3 (75)) are compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Health of 17 May 2012.

Data regarding beds in:

- surgical wards include general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as multi-profile surgical wards;
- communicable diseases wards include beds in observation communicable diseases wards.

6. Health resort treatment includes hospitals and sanatoriums, conducted on the area of health resort or outside the health resort area, located in an underground mining excavation, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and healing properties of the climate in the areas where they are situated.

7. Units of the State Emergency Medical Services are:

- hospital emergency wards;
- emergency rescue teams, including medical air rescue teams with which health care service contracts have been concluded.

Trauma centres and hospital organisational units specializing in providing health services necessary for medical rescue cooperate with the system.

8. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate within the structure of and for the hospitals.

Pharmaceutical outlets are created for selling prepared medicines and they can be located only in rural areas without generally available pharmacy.

9. Data regarding disease incidence are presented according to the Act of 5 December 2008 on preventing and combating infections and infectious diseases in humans. Information concerning incidents of infectious diseases includes all cases registered in the voivodship.

10. Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the Act of 4 February 2011, on the basis of which childcare can be organised in the form of nurseries, children's clubs or provided by day carer or nanny.

11. Data concerning family support and foster care, from data for 2012, are presented according to the Act of 9 June 2011 on Family Support and Foster Care System.

Family support can be provided in the form of family assistant services offering help to families, including improving their living conditions, resolving social, psychological and parenting issues with children, and assisting in job search. It can be provided by a supportive family, a day-support centre, or through specialist guidance.

12. Data concerning social welfare facilities and social assistance benefits are presented according to the Act of 12 March 2004 on Social Assistance.

Culture. Tourism. Sport

Culture

1. Information concerning libraries is based on annual reporting data. The category libraries of scientific institutions includes the activity of the libraries and its branches.

2. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Library users (users actively borrowing books) mean persons registered in the library, who borrowed at least one volume in a reporting year.

3. Information on theatres and music institutions as well as

przedsiębiorstwach estradowych dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

4. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: miniplexy – posiadające od 3 do 7 sal i multiplexy – posiadające 8 sal i więcej.

5. Od 2020 r. do **muzeów** zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach.

Turystyka

1. Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. termin **turystyka** oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym innym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmują obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościnice);
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, ośrodki do wypoczynku osobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o **obiekтах i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Stożenie wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Krajowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku osób z niepełnosprawnością.

2. W kategoriach: ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 9 (94)) oraz ćwiczący, trenerzy i instruktorzy sportowi według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 11 (96)) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

entertainment enterprises concerns professional, artistic and entertainment units conducting regular performances.

The number of theaters includes units that are legally, organizationally, economically and financially distinct, conducting uniform theatrical activities, regardless of the number of stages possessed.

4. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e. those established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light sensitive or magnetic tape and digital carrier). Among indoor cinemas there are miniplexes – with 3 to 7 screens and multiplexes – with 8 screens and more.

5. Starting from 2020, **museums** include only museums operating on the basis of a statute or regulation agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

2. **Tourist accommodation establishments** include hotels and similar establishments and other establishments (with 10 or more bed places).

Within:

- hotels and similar establishments, the group “other hotel establishments” covered establishments which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but provide hotel services (e.g. road houses, inns);
- other establishments, the group “miscellaneous establishments” includes establishments which do not correspond to conditions expected in particular establishments, and other establishments used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. Establishments and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc. are not included in data regarding **establishments and the number of bed places for tourists**.

4. **Occupancy rate of bed places or rooms** is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a establishments operation.

Sport

1. Data on **physical education organisations** include selected organisations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled “Start”, the Society for Promotion of Physical Culture, the Rural Sports Teams National Association) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for the Disabled “Start” – rehabilitation activity for persons with disabilities.

2. In the categories: persons practising sports in physical education organisations (table 9 (94)) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports field and kind of sport in sports clubs (table 11 (96)) one person may be indicated multiple times if he/she practises or runs classes in several kinds of sport.

Persons practicing sports are classified into juniors or seniors, depending on the age; various age limits apply for different types of sports.

Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne

Nauka i technika

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) obejmuje:

- badania podstawowe, tj. oryginalne prace badawcze, eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- badania stosowane (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobywania nowej wiedzy, zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce;
- prace rozwojowe, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmieniowych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane dotyczące działalności badawczej i rozwojowej na poziomie regionalnym od roku 2012 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 (98) opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej (B+R) obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:
 - a) instytuty, do których zalicza się instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk, instytuty badawcze, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych oraz instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz, działającej na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz;
 - b) uczelnie, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
 - c) pozostałe, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), które obok swojej podstawowej działalności prowadzą lub finansują prace badawczo-rozwojowe.

2. Dane o **personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R, do których zalicza się:

- 1) badaczy, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;
- 2) techników i pracowników równorzędnych, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;
- 3) pozostały personel pomocniczy, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.

Dane o **personelu wewnętrznym B+R** obejmują pracujących w działalności B+R, tj. zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy

Science and technology. Information society

Science and technology

Research and experimental development (R&D) comprise all activities aimed at conducting and supporting scientific research and experimental development. It is a creative work conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge, including knowledge about humans, culture and society, and to devise new applications of available knowledge.

Research and experimental development (R&D) includes:

- basic research, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- applied research, i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice;
- experimental development, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and development at regional level since 2012 have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 (98) were compiled using an enterprise method.

1. Information regarding research and experimental development (R&D) covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or its direct support; they include:
 - a) institutes, including scientific institutes of the Polish Academy of Sciences, operating on the basis of the Act of 30 April 2010 on the Polish Academy of Sciences, research institutes, operating on the basis of the Act of 30 April 2010 on the Research Institutes, as well as institutes operating within the Łukasiewicz Research Network, operating on the basis of the Act of 21 February 2019 on the Łukasiewicz Research Network;
 - b) higher education institutions, operating under the Act of 20 July 2018, the Law on Higher Education and Science;
 - c) others, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development" as well as other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development";
- 2) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 "Scientific research and development") which apart from their main activity perform or fund research and development.

2. Data on **R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D activities, which include:

- 1) researchers, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, software or operational methods;
- 2) technicians and equivalent staff, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;
- 3) other supporting staff, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

Data on **internal R&D personnel** cover employed persons in R&D, i.e. persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (out-work) and members of agricultural production cooperatives.

o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolniczej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (wykres 3 (44), tabl. 3 (100)) oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 4 (101)).

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.

3. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują nakłady wewnętrzne, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

4. W tablicach działu wyodrębniono, zgodnie z klasyfikacją badań naukowych i prac rozwojowych OECD, sześć podstawowych **dziedzin B+R**: nauki przyrodnicze, nauki inżynierskie i techniczne, nauki medyczne i o zdrowiu, nauki rolnicze i weterynaryjne, nauki społeczne oraz nauki humanistyczne i sztuka.

5. Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania o charakterze rozwojowym, finansowym i komercyjnym podejmowane przez przedsiębiorstwo, których zamierzonym celem jest innowacja. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle oraz w usługach i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wytworów, usług) znacznie różniących się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo – innowacja produktowa oraz wprowadzenia nowych lub znaczącego ulepszania dotychczas stosowanych procesów biznesowych w przedsiębiorstwie – innowacja w procesach biznesowych.

6. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania do wdrożenia innowacji (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji/dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing).

7. Produkt nowy lub ulepszony to wyrób lub usługa, która znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

8. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

9. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

Data are presented in two approaches, i.e. in persons (chart 3 (44), table 3 (100)) and in full-time equivalents (table 4 (101)).

Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

Full-time equivalent (FTE) are conversion units used to determine the number of person actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

3. Expenditures on research and development include intramural expenditures, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by its own research facilities, regardless of their sources of financing.

Capital R&D expenditures includes expenditure on fixed assets, together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project.

4. In the chapter tables, according to the classification of fields of research and development by OECD, six main fields of R&D are listed: natural sciences, engineering and technology, medical and health sciences, agricultural and veterinary sciences, social sciences as well as humanities and the arts.

5. Innovation activity includes all developmental, financial and commercial activities undertaken intentionally by the enterprise to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and services and concern the development and introduction into the market of new or improved products (goods, services) that differ significantly from the enterprise's previous products – product innovation, as well as bringing into use in the enterprise new or significantly improved, compared to those previously realised, business process – business process innovation.

6. Expenditure on innovation activity includes expenditure on: research and experimental development (R&D), own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditure on tangible and intangible assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) as well as other preparations for introducing innovation (including product/service design, preparation of production/distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

7. New or improved product is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

8. Patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

9. Utility model eligible for protection is a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Information society

1. The presented information has been compiled on the basis of the generalised results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union Countries according to a harmonised methodology.

2. Dane o **przedsiębiorstwach** dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących 10 osób i więcej, zaliczanych, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do wybranych sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), administrowanie i działalność wspierająca, pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

W 2023 r. w kraju badaniem objęto 20,0 tys. przedsiębiorstw (tj. 18,5% ich ogólnej liczby).

3. Sprzedaż prowadzona przez przedsiębiorstwa w ramach **handlu elektronicznego** dotyczy zamówień przyjmowanych za pośrednictwem sklepu internetowego, formularzy elektronicznych na stronie internetowej przedsiębiorstwa, sieci extranet innego przedsiębiorstwa lub wiadomości typu EDI (wiadomości w uzgodnionym formacie, np. EDIFACT, XML posiadające strukturę umożliwiającą ich automatyczne przetwarzanie). Nie uwzględnia się zamówień przyjmowanych lub składanych za pośrednictwem zwykłej poczty elektronicznej.

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

Ze względu na zmiany w metodologii badań dane w rolnictwie od 2021 r. będą prezentowane bez wyszczególnienia gospodarstw indywidualnych.

3. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem od 2010 r. powierzchni upraw zaliczonych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek nie uwzględniają ich uprawy w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne. Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywnych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

4. **Globalna produkcja rolnicza obejmuje produkcję roślinną i produkcję zwierzęcą.**

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

2. Data on **enterprises** concern economic entities with 10 or more employed persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply, water supply; sewerage and waste management and remediation activities, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage, accommodation and food service activities, information and communication, real estate activities, professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities), administrative and support service activities, other service activities – repair of computers and communication equipment.

In 2023 the survey in country covered 20.0 thousand such enterprises (i.e. 18.5% of the total population).

3. Sales conducted by enterprises within the frames of **e-commerce** concern orders received by the enterprise via web shop, web forms on an enterprise's website, an extranet of another enterprise or via EDI-type messages (which means messages in an agreed format, e.g. EDIFACT, XML, with structure allowing for their automatic processing). Orders received through normal (manually typed) e-mail messages are not taken into account.

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 to which they are classified.

Data – unless otherwise indicated – are presented by the official residence of the land user.

2. Agricultural holding is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and conducts agricultural activity.

Private farm is an agricultural holding used by a natural person.

Since 2010, agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activity, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activity on a small scale (below the specified thresholds).

Due to changes in the survey methodology data in agriculture from 2021 are presented without specifying individual farm.

3. **The agricultural land area** includes an area of agricultural land in good agricultural condition and other agricultural land.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, excluding since 2010 the area of crops classified as permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries exclude their cultivation in kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries have also included organic cultivation of this species. Since 2014 data on the area under vegetables, fruit trees and bushes and strawberries have been estimated for the voidship level only according to the location of the land.

4. **Gross agricultural output** includes **crop output** and **animal output**.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increase in inventory products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, unlike gross output, does not include those products from own output that were used for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales in procurement centres and on marketplaces.

In agricultural output (gross, final and market), the presented data do not include supplementary payments for particular crop areas (including: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

5. The current prices for the year preceding the surveyed year

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

5. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o produkcji **żywa rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie. Produkcja żywa rzeźnego zbilansowana jest importem i eksportem zwierząt żywych.

7. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kółowych i gąsienicowych.

8. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

9. Prezentowane dane opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

10. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzany został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 czerwca.

11. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu, a w 2010 r. oraz w 2020 r. na podstawie powszechnych spisów rolnych (w 2010 – według stanu w dniu 30 czerwca, w 2020 r. – według stanu w dniu 1 czerwca). Dane o powierzchni użytków rolnych i liczbie gospodarstw rolnych są dostępne z badania cyklicznego Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co trzy lata (w 2023 r. dane według stanu w dniu 1 czerwca).

12. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2022/23 oznacza okres od 1 lipca 2022 r. do 30 czerwca 2023 r.). Dane zebrane w Powszechnym Spisie Rolnym 2020 dotyczą okresu ostatnich 12 miesięcy kończącego się w dniu referencyjnym badania, tj. okresu od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. łącznie.

13. Dane o **nakładach pracy w gospodarstwach rolnych** (tabl. 8 (110)) opracowano na podstawie: badania struktury gospodarstw rolnych (BSGR) w 2016 r. Powszechnego Spisu Rolnego w 2020 oraz badania Zintegrowane statystyki dotyczących gospodarstw rolnych (R-SGR) w 2023. Prezentowane dane uwzględniają osoby wykonujące pracę w gospodarstwie w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, tj. w okresie od 2 czerwca 2015 r. do 1 czerwca 2016 r. (BSGR), od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. (PSR 2020) oraz od 2 czerwca 2022 r. do 1 czerwca 2023 r. (R-SGR), nawet jeżeli była to praca w minimalnym wymiarze godzin. Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają:

- 1) w gospodarstwach indywidualnych: właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin (rodzinna siła robocza), pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych, pomoc sąsiedzką;
- 2) w gospodarstwach osób prawnych: pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych oraz pozostałe osoby (tj. członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby pracujące, w tym osoby duchowne w gospodarstwach prowadzonych przez zakony).

Ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w umownych **rocznych jednostkach pracy** (AWU).

were adopted to calculate agricultural output in constant prices

(for marketplace sales – prices received by farmers in marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption. The production of animals for slaughter is balanced by import and export of live animals.

7. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

8. **Procurement of agricultural products** concerns the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

9. Presented data were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

10. Data for 2010 on land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilisers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 June.

11. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June – unless otherwise indicated, in 2010 and 2020 on the basis of the agricultural censuses (in 2010 – as of 30 June, in 2020 – as of 1 June). Data on the agricultural land area and the number of agricultural holdings are available from the survey Integrated Farm Statistics, conducted every three years (in 2023 data as of 1 June).

12. **Farming years** cover the period from 1 July to 30 June (e.g. the 2022/23 farming year covers the period from 1 July 2022 to 30 June 2023). The data collected in the Agricultural Census 2020 refer to the period of the last 12 months ending on the reference date of the survey, i.e. the period from 2 June 2019 to 1 June 2020, inclusive.

13. Data on **labour input in agricultural holdings** (table 8 (110)) were compiled on the basis: of the Farm Structure Survey (FSS), of the Agricultural Census in 2020 as well as of the Integrated Farm Statistics (IFS). The presented data include persons performing any work on a farm in the period of 12 months preceding the survey, i.e. between 2 June 2015 and 1 June 2016 (FSS), 2 June 2019 and 1 June 2020 (Agricultural Census 2020) as well as between 2 June 2022 and 1 June 2023 (IFS), even if it was minimal volume of work. The total labour input for the whole agriculture include:

- 1) on private farms in agriculture: owners, coowners and leaseholders, including contributing family workers (family labour force), permanent employees and temporary employees, contracted workers, mutual aid,
- 2) on farms of legal persons: permanent employees and temporary employees, contracted workers as well as other persons (i.e. members of agricultural producers' co-operatives, students working on school agricultural holdings, persons working, including clergymen working in holdings run by monasteries).

Because of the high share of part-time and seasonal employment of temporary employees, the labour input in agriculture was expressed in conventional Annual Work Unit (AWU).

Leśnictwo i łowiectwo

1. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** – w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach – zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryte roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawione:

- a) przeznaczone do produkcji leśnej lub
- b) stanowiące rezerwat przyrody lub wchodzące w skład parku narodowego albo
- c) wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywane na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

2. Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni województwa, powiatu, gminy.

3. Przez odnowienia rozumie się zakładanie lub powstawanie nowych drzewostanów, zajmujących miejsce dotychczasowych, ustępujących w toku użytkowania lub zniszczonych przez klęski naturalne, żer owadów itp.:

- a) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew,
- b) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrósłi, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni gruntów leśnych).

4. Obwód łowiecki stanowi obszar gruntów o ciągłej powierzchni, zamkniętej jego granicami, nie mniejszy niż 3 tys. ha, na którego obszarze istnieją warunki do prowadzenia łowiectwa (w szczególnych przypadkach mogą być tworzone obwody łowieckie o mniejszej powierzchni). Podstawą prawną regulującą gospodarkę łowiecką jest ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie.

Przemysł i budownictwo

Przemysł

1. Informacje w zakresie przemysłu dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Ponadto w tabl. 2(126) dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007. Wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług – PKWiU 2015 oraz nomenklaturą PRODPOL.

2. Dane opracowano metodą przedsiębiorstw, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika.

3. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej. Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej,

Forestry and hunting

1. Forest land comprises area of forest as well as land related to forest management.

Forest area is land within the meaning of the Act of 28 September 1991 on Forests – of contiguous area of at least 0.10 ha that is covered by forest vegetation (young forest cultures) – trees, bushes and ground cover – or temporarily devoid of thereof.

This land:

- a) is designated for forest production or
- b) constitutes a nature reserve or comprises a part of a national park or
- c) is entered in the register of the monuments.

Land related to forest management is land occupied by objects such as buildings and structures, forest irrigation and drainage systems, forest spatial division lines, forest roads, land beneath power lines, forest nurseries, wood depot areas, as well as forest car parks and tourist infrastructure that are used for the purposes of forest management.

2. Forest cover (forest cover indicator) is calculated as the share of forest area to the total area of voivodship, powiat, gmina.

3. Renewals are understood as the establishment or formation of new tree stands that replace the hitherto existing ones, which are being removed in the course of forest use or damaged, insect feeding, etc.:

- a) artificial renewals are young forest cultures established through planting or sowing,
- b) natural renewals are young forest cultures formed on forest land through self-seeding and off-shoots, considered full-value, and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing young forest cultures on land previously outside silviculture (not included in the area of forest land).

4. Hunting district is an area of land of at least 3 thousand ha on the territory with conditions for hunting (in specific cases hunting districts can cover a smaller area). The legal basis regulating game economy is the Act of 13 October 1995, the Law on Hunting.

Industry and construction

Industry

1. Information within the scope of industry concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Moreover, data in table 2(126) show industrial products manufactured by entities, regardless of the kind of their activity as classified according to NACE Rev. 2. Products are presented according to the Polish Classification of Goods and Services – PKWiU 2015 and PRODPOL nomenclature.

2. Data were compiled using the enterprise method, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by the real location of production. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook.

3. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production. Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold, semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, both industrial and non-industrial;
- 3) flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;

- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w **cenach bazowych**. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Roczника.

Jako **cenę stałą** przyjęto:

- cenę stałą 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) dla lat 2016–2021,
- cenę stałą 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.) od 2022 r.

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość **pracy nakładczej**.

5. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach** brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Roczника.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane – o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym (tj. na rzecz obcych zleciiodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 grudnia ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu.

Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcję w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. O drogach publicznych na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Drogi publiczne ze względu na rodzaj nawierzchni dzielą się na drogi o nawierzchni twardej oraz drogi o nawierzchni gruntowej. Do dróg o nawierzchni twardej zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamienno-betonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (o nawierzchni tłuczniowej i brukowej).

3. Informacje o **drogach publicznych, pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** od 2009 r. prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej

- 5) products intended for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Year-book.

As **constant prices**, the following prices were adopted:

- 2015 constant prices (2015 average current prices) for 2016–2021,
- 2021 constant prices (2021 average current prices) since 2022.

4. Data concerning production include the value of **outwork**.

5. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Construction

1. Information in the chapter concerns activity of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the “Construction” section.

2. Data were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook.

3. **Construction and assembly production** concerns the activity realised domestically and includes construction works – with an investment, restoration and conservation character as well as temporary construction on construction sites – realised by construction entities with their own resources on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings were carried out according to the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).

5. Information on **buildings completed** (by all investors):

- within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded part).

6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion, selection or service relation) and include full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 December were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and large gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day.

The **railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Act of 21 March 1985 on Public Roads, into following categories: national, regional, district and communal roads.

The public roads are split by the surface type into hard-surfaced roads and unsurfaced roads. The hard-surfaced roads include improved hard surface roads (cobble stone, clinker, concrete, stone and concrete slabs, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam and cobbled surface).

3. Information on **public roads, road motor vehicles and tractors** registered since 2009 has been presented according to central vehicle register maintained by the Chancellery of the Prime Minister, and since 2023, by the Ministry of Digital Affairs.

przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, a od 2023 r. przez Ministerstwo Cyfryzacji.

4. Przez linię komunikacyjną rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym.

Jako **długość linii komunikacyjnych** przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie zarówno przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność (przedsiębiorstwa transportu samochodowego zaliczane według PKD 2007 do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”, z wyłączeniem działu „Działalność pocztowa i kurierska”), jak i podmioty, których podstawowa działalność jest inna niż transport samochodowy (np. działalność przemysłowa, handlowa).

6. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą komunikacji autobusowej (łącznie z autobusami pospieszными) – łącznie o obsłudze ruchu podmiejskiego i międzymiastowego pozostającego w gestii zakładów komunikacji miejskiej oraz zakładów prywatnych obsługujących niektóre miasta lub określone linie.

7. Dane o wypadkach drogowych są danymi Komendy Głównej Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osoby.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Handel. Ceny

Handel wewnętrzny

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną. Przez przedsiębiorstwa handlowe rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana według PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o sprzedaży detalicznej obejmują:

- 1) sprzedaż towarów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych i produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej nie uwzględniono sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnią się „towary nieżywnościowe”.

Podziału towarów na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

3. Dane o sprzedaży hurtowej towarów obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

4. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

4. Transport line is a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter.

The **length of the transport lines** is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

5. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out both by entities for which road transport is the basic economic activity (road transport enterprises included in accordance with NACE Rev. 2 in the “Transportation and storage” section, excluding “Postal and courier activities” division), as well as entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, trade activity).

6. Information regarding urban ground transport concerns **bus** (including express bus) – including the handling of suburban and intercity traffic remaining the responsibility of public transport companies and private companies serving certain cities or specific lines.

7. Data regarding road accidents are National Police Headquarters data and cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

Road accident fatality is a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

Road accident injury is a person who incurred injuries and received medical assistance.

Trade. Prices

Domestic trade

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are economic entities, whose primary activity is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles” section.

2. Data on retail sales include:

- 1) sales of goods in quantities indicating purchases for the individual needs of consumers;
- 2) sales of trade commodities and catering production in catering establishments.

The value of retail sales does not include marketsales made by salesmen who only pay a stall fee (e.g. sales of agricultural products by farmer producers, and sales at automobile markets).

Data retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), with sales in catering establishments separated out. Unlike the groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

The division of goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

3. Data on wholesale of commodities include sales from warehouses, where the commodities stored are owned by the trade enterprise. The value of wholesale also includes sales realised on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as sales realised by settled where commodities are transferred directly form the supplier to the buyer, bypassing warehouses that realise the delivery.

4. The division of stores by organisational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Ceny

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1400-1800 w różnych latach).

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

Finanse przedsiębiorstw

1. **Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Dane prezentowane w dziale dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej. Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

2. **Przychody ogółem** obejmują: przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne (od 2016 r. łącznie z przychodami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz przychody finansowe.

3. **Koszty ogółem** obejmują: koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość sprzedanych towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne (od 2016 r. łącznie ze stratami związanymi ze zdarzeniami losowymi) oraz koszty finansowe.

4. **Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży** produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. **Wynik finansowy brutto** oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (–), do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych, który od 2016 r. zaliczany jest do pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych.

6. **Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto** obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

7. **Wynik finansowy netto** (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

8. **Wskaźnik rentowności obrotu** obliczono następująco:

- **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
- **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

9. **Aktywa obrotowe** obejmują zapasy oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje (środki pieniężne i papiery wartościowe), rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

10. **Kapitał (fundusz) własny** wykazywany według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki obejmuje: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Prices

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1400-1800 in various years).

Price indices of consumer goods and services were calculated applying the weight system based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services, from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the European Classification of Individual Consumption by Purpose (ECOICOP, until 2013 – COICOP/HICP).

Finances of enterprises

1. **Financial results of non-financial enterprises** are adjusted to the Act of 29 September 1994 on Accounting.

Data presented in the chapter concern non-financial enterprises (legal entities) with 10 or more persons employed keeping accounting ledgers. Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture as well as trade unions, religious and political organisations.

2. **Total revenue** include: net revenue from sale of products (goods and services), net revenue from sale of goods and materials, other operating revenue (since 2016, including revenue from extraordinary events) and financial revenue.

3. **Total costs** include: cost of products sold (goods and services), value of goods and materials sold, other operating costs (since 2016, including losses from extraordinary events) and financial costs.

4. **Revenue and costs of revenue from the sale** of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices including discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The **gross financial result** is calculated as the difference of total revenue and total costs – in the case of surplus of total costs over total revenue, the financial result is recorded with the sign (–), until 2015 corrected by result on extraordinary events of which since 2016 are classified as other operating revenue/costs.

6. **Obligatory encumbrances on gross financial result** include corporate income tax and personal income tax and other payments under separate regulations.

7. The **net financial result** (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

8. **Turnover profitability indicator** was calculated as follows:

- **gross** as the relation of the gross financial result to total revenue,
- **net** as the relation of the net financial result to total revenue.

9. **Current assets** include stocks and short-term: receivables, investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

10. **Equity (fund)** accounted in accordance with the law, the articles of association or the founding deed of the entity, includes: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve (fund), other capital reserve (funds), undistributed earnings for previous years, net financial result for the financial year and write-off of net profit for the financial year.

11. **Liabilities of enterprises** include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities and short-term liabilities. Long-term liabilities other than liabilities from deliveries and services, include liabilities which become due fully or partially more than 12 months after the balance sheet date. Short-term liabilities include all liabilities from deliveries and services and all or part of other liabilities due within 12 months after the balance sheet date.

11. Zobowiązania przedsiębiorstw obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe i krótkoterminowe. Zobowiązania długoterminowe powstałe z innych tytułów niż dostawy i usługi obejmują zobowiązania, których termin płatności w całości lub części przypada powyżej 12 miesięcy po dniu bilansowym. Zobowiązania krótkoterminowe obejmują ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego).

12. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

Finanse publiczne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące: dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

4. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów

Inwestycje. Środki trwałe

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

12. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended their activity or were liquidated within the course of the year.

Public finance

1. Public finance includes processes connected with the accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes is the Act of 27 August 2009 on Public Finance and intertemporal provisions of the Act on the Public Finance. With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government, the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government, the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government and the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units.

2. The presented data include information regarding: revenue, expenditure and budgets result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on the Public Finance.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realised jointly by the gmina and the powiat.

4. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions in the Act on the Public Finance, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on the detailed classification of income, expense, revenue and expenditure, and funds from the foreign sources.

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realised in that division.

5. Information concerning the budgets of local government units is presented based on the reporting of the Ministry of Finance.

Investments. Fixed assets

Investments

1. Investment outlays are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and water engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, movables and equipment),
- transport equipment,
- others, such as irrigation and drainage, land quality improvements, livestock (basic herd), long-term plantings and interest on investment credits and loans for the period of investment implementation.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Investment outlays on public roads, streets and squares are included in the "Transportation and storage" section.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również: drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów, uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r.,
- prawa użytkowania wieczystego gruntu, uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 grudnia należy rozumieć:

- 1) w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- 2) w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding one year, of which also: public roads, streets and squares together with shoulders and foundations, development of land tracts, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 January 2002 cooperative ownership right to residential premises and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- the value of land considered fixed assets, since 1 January 1991, as fixed assets, in accordance with the Regulation of the Council of Ministers of 12 December 1990,
- the right of perpetual usufruct of land, considered fixed assets since 1 January 2002, in accordance with the Act of 29 September 1994 on Accounting.

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on their purchase or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 December:

- 1) within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 January 1995 – as the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 January 1995 – as the purchase or manufacturing value at current prices;
- 2) in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy as of 1 January 1995, in accordance with the decisions of the Regulation of the Minister of Finance, dated 20 January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets.

Rachunki regionalne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej.

2. W systemie rachunków regionalnych zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest wyrażona w cenach bazowych.

5. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. **Zużycie pośrednie** obejmuje: wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty na rzecz organu nadzoru nad rynkiem finansowym, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozytzie Papierów Wartościowych). W zużyciu pośrednim uwzględnia się alokację produkcji banku centralnego oraz produkcji globalnej krajowych zakładów ubezpieczeń oraz oddziałów zagranicznych firm ubezpieczeniowych działających w Polsce. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

8. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

9. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniędzy, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniądze) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

Regional accounts

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of “The European System of Accounts 2010 (ESA 2010)” introduced by Regulation (EU) No. 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union.

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between output and intermediate consumption and it is presented at basic prices.

5. **Output** includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. **Intermediate consumption** includes: value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, fees payable to the financial market supervisory authority, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption also includes allocation of central bank output and domestic insurance companies output as well as output of foreign insurance units operating in Poland. Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional unit.

8. **Gross primary income in the households sector** is comprised of gross operating surplus jointly with gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by contributions to the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

9. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora przedsiębiorstw niefinansowych,
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową, z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do sektora instytucji finansowych,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z metodologią ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora instytucji rządowych i samorządowych,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i źródeł niezarobkowych,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej.

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów i alkoholu, a także działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2020-2022 zostały zrewidowane w stosunku do wcześniej opublikowanych, w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach narodowych. Dane zostały zmienione ze względu na konieczność:

- implementacji rekomendacji Komisji Europejskiej (Eurostatu),
- wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych, w tym wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 (NSP2021),
- wdrożenia wytycznych zawartych w zaktualizowanym „Podręczniku ds. deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych” (Manual on Government Deficit and Debt – MGDD),
- zachowania ciągłości i porównywalności szeregów danych.

Opis wprowadzonych zmian został zawarty w „Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji benchmarkingowej w rachunkach narodowych w latach 1995–2022” z dnia 10 października 2024 r., dostępnej na stronie Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Roczne rachunki narodowe / Informacja Głównego Urzędu

10. Grouping regional accounts data according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD 2007) was accomplished applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. in accordance with the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria for classifying a given unit of the national economy into specific **institutional sector** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to non-financial corporations sector,
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation and auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units that meet the ESA 2010 classification criteria to financial corporations sector,
- 3) general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers, whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and accordingly to the ESA 2010 methodology meet criteria for including in the general government sector,
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own-account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organisations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organisations.

12. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity.

Within **illegal activities** there were included estimations concerning production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes and alcohol as well as activity of persons deriving profits from exploiting sexual services.

13. Data from regional accounts for the years 2020-2022 presented in this publication have been revised compared to those previously published, following a benchmarking revision in the annual national accounts. The data have been changed due to the necessity of:

- implementation of the European Commission (Eurostat) recommendations,
- applying of new and updating existing data sources, including the results of the National Population and Housing Census 2021,
- implementation of the guidelines contained in the updated “Manual on Government Deficit and Debt” (MGDD),
- maintenance of the continuity and comparability of data series.

Description of introduced changes is included in the “Information of the Central Statistical Office on the benchmarking revision in national accounts for the years 1995–2022” of 10 October 2024, available on the website Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Roczne rachunki narodowe / Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995-2022.

Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995-2022.

14. Do przeliczeń danych według liczby ludności przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od roku 2022 uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.

15. Dane z rachunków regionalnych będą podlegały rewizji, w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej.

16. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym” dostępnej na stronie Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Rachunki narodowe / Rachunki regionalne / Zeszyt metodologiczny Produkt krajowy brutto i jego elementy w ujęciu regionalnym.

Podmioty gospodarki narodowej

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Do rejestru REGON wpisywane są podmioty gospodarki narodowej (zwane dalej jednostkami prawnymi), czyli osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej, Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników oraz – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku.

Od 2014 r. liczba podmiotów w podziale według sektorów własności może wystąpić bez jednostek, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

14. When computing data according to the number of population, the population meeting the residence criterion as defined in Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (ESA2010) was adopted, which assumes a person's stay in the economic territory of a given country for one year or more. The number of population was calculated as of 30 June. Data on the number of resident population from 2022 include data on the Ukrainian population.

15. Regional accounts data will be subject to review due to revision in annual national accounts, in accordance with the principles of the Harmonised European Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union.

16. Information concerning regional accounts is included in the publication "Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown" available on website Statistics Poland / Topics / National accounts / Regional accounts / Methodological report. Gross domestic product and its elements in the regional breakdown.

Entities of the national economy

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of Statistics Poland. The rules for running the register are defined by the Act of 29 June 1995 on Official Statistics and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 30 November 2015 on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register and templates for applications, surveys and certificates.

In the REGON register are registered entities of the national economy (called legal units), that is legal persons, organisational units without legal personality and natural persons conducting economic activity classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above mentioned obligation.

Since 2014 the number of entities according to ownership sectors can occur without units for which the information on the kind of ownership does not occur in the REGON register.